

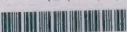

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS66532	ImageGroup:	I8LS66536
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་པའགྲུབ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། tshad ma rnam 'grel gyi rnam bshad thar lam gsal byed/
Author:	ཚོས་གྲགས། chos grags/
Descriptor:	copy made from LTWA collection, Acc.No.D36105
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	Mundgod, Karnatak State
Publisher:	dga' ldan byang rtse thos bsam nor gling dpe mdzod khang /
Date:	2017
Volume:	1
Total Volumes:	3
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

༡༡། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེན་རྒྱུ་པའི་
རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་བ་སོ།

ཅུ་བ། །ཡད་པལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། འགྲེལ་བ། །ཡུལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དགའ་ལྷན་བྱང་ཆུ་ཆོས་བསམ་ནོར་གླིང་དཔེ་མཛོད་ཁག།

དེབ་ཐེང་གྲ་བརྒྱད་བ།

ཕྱི་ནང་ཆད་མའི་གནད་ཀྱན་ལེགས་དགོངས་ཤིང་། །མདོ་སེམས་ཐབ་རྒྱས་ལམ་ཀྱན་རིགས་ལམ་ནས། །
 རེས་ཕྱིར་སྤང་བྱང་ཚུལ་འདོམས་མཁས་པའི། །ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ནབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཀུལ་ཚབ་དང་མ་འོན་ཆེན་ལ་ན་མོ།

ཀུལ་བ་ཀུན་གྱི་མཆོན་བཅེ་གཅིག་བརྒྱས་པ། ཀུལ་ལྷ་ས་ཐུ་པོ་མེས་ས་དཔའི་ཚུལ་བཟུང་ཤེ།
 ཀུལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱི་དཔལ་དཔར་བརྒྱུད་པ། ཀུལ་ཚབ་དང་མ་འོན་ཆེན་ལ་གྲུས་པས་འདུད།

༡༡། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེན་རྒྱས་པའི་
 རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་སྤྱན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་སོ། — ཅུ་བ། འདས་ལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས།
 འགྲེལ་བ། འཁྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
 དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
 དེབ་ཐེང་གྲ་བརྒྱད་པ།

GADEN JANGTSE THOESAM NORLING LIBRARY

2017

ཕ་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལྷ་ ༧ ཆེས་ ༤ ཉིན་དཔར་ཐངས་དང་པོར་
དེབ་གངས། (༡༠༠༠)
དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་འདོན་སྤེལ་བྱས།

First Edition= 1000/ Copies {2017}

© Copyright by:~
Gaden Jangtse Library
~~~~~

Published by:-

GADEN JANGTSE LIBRARY
Lama Camp No.1 P.O. Tibetan Colony
581411 Mundgod Distt Karwar [K.S]
INDIA
Ph:- (0091-8301) 245757-246280
E-Mail:- gajanglibrary@yahoo.co.in

དཔེ་སྟེན་གསལ་བཤད།

༡༡། །ཨ་མ་གྱི་ཞི་བདེ་དེད་དཔོན་ཆེན་མོ་ཡོང་ས་ལྟ་མིའི་རྣམ་འདྲན་སྐབས་མགོན་
 རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཞིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེའི་ཞོ་གཉག་
 གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་གི་ཆར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་པན་བདེ་མ་ལུས་པའི་འབྲུང་
 གནས་དེ་ཉིད་ལོ་ལའི་ཁྱོད་ལ་མེད་པའི་གནས་ལ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པའི་གནས་ལ་དར་རྒྱས་གོང་
 འཕེལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ལགས། དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པའི་ངང་
 རྒྱལ་ཤེས་ནས་ཞེས་འཇལ་མགོན་སྐྱེ་མས་བསྟོད་པ་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོར་ཐུགས་སྟོན་གནང་བ་
 ལྟར་པས་ཀྱི་རྒྱལ་བས་བསྟོད་པར་མི་རྣམས་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་
 བར་བྱེད་པ་ལ་གཞུང་བཟང་དེ་ཉིད་ནི་རེས་པར་དུ་སྟོབ་སྟོང་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཀྱི་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་
 ལགས་ཤིང།

ལྷག་པར་དུ་དེར་གི་ཆར་སྟོན་གྱི་བཤད་བྲལ་ཁག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རེས་མེད་ཀྱི་དགོན་
 རྗེ་ཁག་དང་བཙུན་དགོན་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ལ་གཞུང་ཆོན་སྟོབ་སྟོང་གི་ལམ་སྟོལ་དང་སྟོབ་བྲལ་
 ཁག་མང་པོ་ལ་ཡང་རིགས་ལམ་སྟོང་བའི་མད་བྱུང་གི་འགྱུར་འགྲོས་ཤིག་འཛོལ་བཞིན་པ་ཡིན།
 པན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ས་ཆེན་པོ་དེའི་ཡུན་དུ་གནས་པར་བྱེད་
 པ་ལ་ང་ཚོ་ཆང་མས་འདིའི་ཐོག་ལ་སྟོབ་སྟོང་བྲལ་དགོས་ཤིང་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་
 ཅན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ལ་ལྟ་བུའི་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་འཇམ་དཔལ་
 དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་གསུང་རྩོན་མོ་ནས་གསུངས་པའི་འཇམ་མགོན་སྐྱེ་མ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་
 གི་རྟོགས་བརྟུན་མདུན་ལེགས་མ་ལས་ཀྱང། བྱད་པར་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཡི། །དེ་ཉིད་

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒོ་གཅིག་ལ། །ཡང་དག་རིགས་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་ལ། །འབད་
 བ་དུ་མས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱངས། །ཞེས་གཞུང་བཟང་དེ་ཉིད་ཀྱི་གལ་ཆའི་རང་བཞིན་མང་དུ་
 གསུང་ཡོད་པར་བརྟེན་དུ་ལན་འདྲེད་པའི་མཛོད་ནས་རིགས་པའི་དབང་སྤྲུག་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་
 དར་མ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་འབྱེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཅེས་
 བྱ་བའི་བསྐྱེད་བཙུག་ཆེན་མོ་དེ་ཉིད་དེང་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་ཅ་འབྱེལ་སྦྱར་མའི་ཐོག་
 ནས་དཔར་བསྐྱེད་ཞུས་པ་ལགས། མ་དཔེ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཅ་བ་ཀ་སྒྲོན་སྤྲུག་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་རིང་
 དཔར་མ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ནི་མཆོ་སྒྲོན་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་ཆ་གཞིར་བཟུང་གིས་བྱས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཅ་འབྱེལ་སྦྱར་བ་འདི་ཡང་སྤར་མེད་གསར་བཅོ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོན་གྱི་དུས་སུ་
 རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་འཇུག་པ་ཅ་འབྱེལ་སྐྱོན་ཅིག་ཏུ་
 སྦྱར་བ་དང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་ཅ་འབྱེལ་སྦྱར་བ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
 པས་རྣམ་འབྱེལ་ཅ་འབྱེལ་སྦྱར་བ་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོའ་བཟང་ལ་
 མིག་དཔེར་ཡར་ལྷ་བཟུང་ནས་འབྱེལ་པའི་ཐད་ཀྱི་ཅ་ཆོག་ངོས་འཛིན་རྒྱ་དང་ཆོག་དོན་གོ་བ་ལ་
 ཡུན་རིང་ངལ་བ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་སོགས་དགོས་པ་མང་དག་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་ཅ་འབྱེལ་
 ལྷན་སྦྱར་ཞུས་པ་ལགས་ལོང་། གཏན་འབེབས་བྱེད་དཀའ་བའི་དོགས་གནད་འགངས་ཅན་
 ཡོད་པ་དག་མ་དཔེ་སོར་བཞག་དང་། དབྱད་ཞིབ་ཁག་གཉིས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་མཆན་
 ཆེ་བའི་ཡིག་ཞོར་འགའ་ཇེ་མ་བཙུག་མཐུ་མེད་ལས་གཞན་གང་ཞིག་ཏུ་མ་དཔེ་སོར་བཞག་ཅ་
 འཛིན་རྒྱུན་འབྲོངས་ལས་རང་དགར་བཅོ་བཙུག་གང་ཡང་ཞུས་པ་མེད། གཞུང་དུ་མི་གསལ་
 བའི་ས་བཅད་སོགས་ནི་དཔེར་ན་གྲུག་རྟགས་ཆེ་རྒྱུང་། སུམ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ཀྱི་ལ་(གསུམ་)ཞེས་པ་
 ལྷ་བྱར་འདི་ནང་བཞོད་བ་དང་། ཅ་ཆོག་རྣམས་གཞུང་དཀྱུས་ལ་མ་ཤོར་ཆེར་(ཅ་བ)ནག་པོ་
 མངོན་གསལ་ཅན་ཡང་བཅོ་ཡོད། དབྱད་ཞིབ་ཁག་ལ་ཆོག་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་དག་ལ་

དེ་གའི་ཤོག་ངོས་ཀྱི་གཤམ་དུ་རྩེ་མཆན་རེ་བཀོད་ཡོད། ལས་དོན་དེའི་ཐོག་དཔར་ཅ་འདུག་
 སྤྱི་གནས་བརྩམ་ཡིག་འབྲུ་རྟོག་པོ་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་ཆགས་དང་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་མིག་བཤེར་
 གྱིས་མ་མཐར་ཡང་ཞུ་དག་ཐེངས་བརྒྱ་ལས་མི་ཉུང་ཞིང་། བར་དུ་ཅ་འབྲེལ་སྦྲུང་བ་དང་ས་བཅད་
 རྩེ་དུ་བཏོན་བཤོག་ངོས་གཤམ་དུ་རྩེ་མཆན་བཀོད་པ།

མཐར་འབྲས་བྱ་བཞི་ཤད་མ་འཐེན་བར་གྱི་ལས་དོན་དེ་ཡི་བརྒྱད་རིམ་ནང་རང་རེའི་གྲ་
 ཆང་ལ་ལྷག་བསམ་དཀར་བའི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་བ་དང་དགེ་ལུགས་རྒྱགས་སྦྲོད་ཀྱི་ཅི་ཕྱད་
 རྣམ་པ། གྲ་ཆང་རྒྱགས་སྦྲོད་ཀྱི་ཅི་ཕྱད་རྣམ་པ། དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཐུན་མོང་བཅས་ནས་
 འབྲུར་གྱི་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་འབད་བཅོན་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་ཡོད་ནའང་ད་དུང་ཆད་ལྷག་ཏུ་
 གྱུར་རེགས་ཀྱིས་མཆོན་སྦྲོན་གནས་མི་ཉུང་བ་དེས་བར་ཡོད་སྲིད་བསའི་ཐད་མཁས་བ་དང་
 རྒྱས་སྤྱོད་ཅན་ནས་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་གི་ཡོད།

དེས་ན་གྲུས་བ་ལ་ཤེས་བྱ་དང་འཛོན་ཐང་མེད་ནའང་གཡོལ་དུ་མེད་པའི་མིག་སྤེལ་
 དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་ཐུག་དཔེ་དང་། འགན་འཁུལ་སྤྱོད་ཐོག་ཏུ་བབ་པའི་དེད་སྐབས་བབ་ཀྱི་ལས་
 འཛིན་བ་དག་གིས་རང་རེའི་མཁུན་ཡོན་དང་གཏོང་ཐོད་རྩེ་དུ་འབྲེལ་བའི་དད་སྦྱིན་ལྷག་བསམ་
 ཅན་དག་ལ་སྦྱབས་བཅོས་རེ་འབོད་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྤོང་ནས་ལག་རྩུང་ཐལ་མོ་དང་། ལུས་པོ་
 གཞུ་དབྱིབས་སུ་བཅོས། གཟན་སྡེ་ལག་མགོར་ལབ་སྡེ་དམིགས་ལུལ་གྱི་རྟོག་འཆར་བཞེངས་
 བསྐྱེད་དང་། སྤྱིང་ལ་ཉལ་བའི་འབྲུང་གྱུར་གྱི་བྱ་གཞག་ཅིག་མདོན་འབྱུར་གྱི་ཆེད་དུ་ཉམ་ཆུང་
 སྤོང་མོ་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡང་བ་རེ་ཡང་མི་འཛིན་ཀ་མེད་རེད། ཡིན་ནའང་སྦྱབས་འཇོལས་
 ལན་མཁན་ཞིག་དང་། ཆོས་གོས་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བརྩུང་བའི་མི་བྱ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་རི་
 ལྟར་ཁས་སྐྱངས་པའི་གཞན་དོན་དང་སྤྱི་དོན་ཟེར་ན་ཆོག་མོད། གྲུས་བ་ནི་འཛོན་ཐང་དང་ཤེས་
 ཡོན་ཞན་ནའང་ལས་དབང་དེས་རང་གི་མིག་མདུན་དུ་ཤར་བའི་དོན་དངོས་བྱ་གཞག་ཁོང་གྱི་

གཞན་དོན་གྱི་ཐོབ་སྐྱལ་ཞིག་ཡིན་པས་སྒོ་པམ་རྒྱ་དང་ཞེ་སུན་རྒྱ་ཞིག་ནི་སྐབས་འདིར་མེད་ཟེར་
དགོས་པ་ཞིག་རེད་སྟེ།

ད་ལོ་ཤུས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་རོགས་རམ་གནང་བའི་ཕྱིན་པའི་བདག་པོ་དང་ལྷན་
ཕྱིན་བདག་གླེ་མན་གནས་བཞུགས་བཅུན་མ་བསྟན་འཛིན་སློབ་མཚར་བྱང་ཆུབ་དང་། བསྟན་
འཛིན་ཆེ་རིང་། བསྟན་འཛིན་ཆོས་དགལ། བསྟན་འཛིན་སློལ་མ། བསྟན་འཛིན་སློལ་དཀར། ལྷན་
ཀྱི་ལོན་བཅས་ནས་དེབ་བྱངས་ཆིག་སྟོང་ཐམ་པ་དབར་བསྐྱུན་ཆེད་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་
གནང་བ་དེ་ལ་ནང་བའི་ལྷ་བྱུང་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་སློབ་གཉེར་བ་ཡོངས་དང་འདི་
ག་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་སྟུན་མོང་ནས་སྤྱགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

མཐའ་དོན་དུ་སྤྱགས་དཔེ་འདི་བཞིན་དབར་བསྐྱུན་ཞུས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གང་ལ་ལོག་པའི་ལྷ་སྐྱལ་ལ་གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་
འདྲན་སྐབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་སྐྱ་ཆེ་བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟེན་ཅིང་རྒྱབས་ཆེན་
སྤྱགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་གཤགས་མེད་སྟུན་གྱིས་འབྲུབ་པ་དང་ཐོད་དོན་བདེན་མཐའ་
སྟུར་དུ་བསལ་བའི་རྒྱར་འབྲུར་བའི་སློན་འདུན་དང་བཅས།

རྒྱ་གར་རྩོ་ཚུགས་དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་ཐོས་བསམ་ནོར་སྤྱིང་བྲལ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་འགན་འཁུར་
བ་ལོ་ཐོ་དགེ་བཤེས་སློབ་མཚར་རྒྱལ་མཆོན་ནས་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་
བ་བདེ་བར་གསལ་གསལ་ལོ་ ༡༩༩༡ རོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷུ་ལོ་ ༡༠༡༧ ལྷ་ ༧ ཆེས་ ༩ ལ་
སྐས་པ་དགེའོ། །

= དཀར་ཆག =

རྣམ་འགྲེལ་མེད་པ་དང་པོ།

ཁ-༤
D36105

དཔེ་བསྐྱུན་གསལ་བཤད།.....	i
མཚན་བརྗོད།.....	1
རྣམ་པའི་བསྐྱུན་བཅས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ལ་གསུམ།.....	4
1) མཚན་གྱི་དོན་དང་།.....	4
2) འགྲུར་གྱི་ཐུག་དང་།.....	5
3) མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ནོ།.....	5
གསུམ་པ་༼ མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ གེལ་གསུམ།.....	5
1) བཤད་པ་ལ་འཇུག་ག།.....	5
2) བཤད་པ་ནི་བར་དགོད་པ།.....	12
3) བཤད་པ་མཐར་ཐུན་པའི་ཚུལ་ལོ།། མེད་པ་ཞིག་ག།	
དང་པོ་༼ བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་ གེལ་གཉིས།.....	5
1) རྒྱལ་ཁྲད་བར་ཅན་ལ་བསྟོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་།.....	6
2) སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བྱ་བ་ཁྲད་བར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གོ་.....	8
དང་པོ་༼ རྒྱལ་ཁྲད་བར་ཅན་ལ་བསྟོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ གེལ་གསུམ།.....	6
1) དགོས་པ་དང་།.....	6
2) བསྐྱུས་པ་དང་།.....	6

༡) མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་།.....20

༢) མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།.....46

== ཐོགས་སྒྲིལ་ ==

དེ་ལ་ཉེས་པ་གཉིས།.....18

༡) མགོ་མཚུངས་དང་།.....19

༢) ཇིགས་པ་གཞན་ནོ།.....19

གཉིས་པ་ཉིད་གསུམ་པ་གཞན་པའི་གསུམ།.....19

༡) ཚོད་གཞི་ཁོན་ལ་ཉེ་བ་མི་འབྲད།.....19

༢) ལྷན་ཅིན་ལན་དུ་མི་རུང་།.....19

༣) རང་ལན་ནོ།.....20

གཉིས་པ་ཉིད་ལྷན་ཅིན་ལན་དུ་མི་རུང་བའི་གཉིས།.....19

༡) ལྷན་ཅིན་མི་འབྲད་པ་དང་།.....19

༢) ལྷན་ཅིན་གྱང་རྒྱུ་སྒྱུ་དུ་མི་འབྲད་པའོ།.....19

གཉིས་པ་ཉིད་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བའི་གཉིས།.....20

༡) གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་།.....20

༢) གསུམ་ཉིད་དེས་བར་སྐྱབ་པའོ།.....35

དང་པོ་ཉིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་གསུམ།.....20

༡) འབྲས་བུ་དང་།.....20

१) རང་བཞིན་དང་།.....	23
३) མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ།.....	24
གསུམ་པ་༽ མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཤིང་གཉིས།.....	24
१) མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་།.....	24
१) སྣང་རྒྱུང་མ་དམིགས་པ་ལོ།.....	28
དང་པོ་༽ མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ཤིང་གསུམ།.....	24
१) ཆིག་དོན་དང་།.....	24
१) དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་མ་དང་།.....	25
३) རྟགས་འདིའི་དགོས་པ་ལོ།.....	28

== སྣང་རྒྱུང་མ་དམིགས་པ་བཤད་ག། ==

གཉིས་པ་༽ སྣང་རྒྱུང་མ་དམིགས་པ་ཤིང་གསུམ།.....	28
१) སྣང་རྒྱུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་།.....	28
१) མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་།.....	29
३) དེ་ལ་ཚིན་སྣང་ངོ།.....	33
གཉིས་པ་༽ མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ཤིང་གཉིས།.....	29
१) ཆིག་དོན་དང་།.....	29
१) དབྱེ་བ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལོ།.....	30

== ཉགས་གཞན་བཞི་པ། ==

གཉིས་པ་༼གསུམ་ཉིད་དེས་བར་སྒྲུབ་པ་༽ལ་གཉིས།	35
1) ཡང་དག་གི་བྱང་བར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ་དང་།	35
2) ལྟར་སྒྲུབ་གི་བྱང་བར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་ལོ།	42
དང་པོ་༼ཡང་དག་གི་བྱང་བར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།	35
1) ལྟ་ཕྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚིག་སྒྲུབ་དང་།	35
2) དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚིག་པལོ།	39
གཉིས་པ་༼ལྟར་སྒྲུབ་གི་བྱང་བར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་༽ལ་གསུམ།	42
1) གཞན་དག་གིས་བཀོད་པའི་ཉགས་སྒྲག་ལྟར་དུ་བསྟན་པ་དང་།	42
2) དེར་སྒྲུབ་པ་དང་།	44
3) ལྟག་ལྟན་གྱི་མིང་དོན་ལོ།	45

== འབྲེལ་བ་སྟོན། ==

གསུམ་པ་༼མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་༽ལ་གཉིས།	46
1) ཉགས་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་འབྱུང་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་བར་བསྟན་པ་དང་།	46
2) འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པལོ།	87
དང་པོ་༼ཉགས་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་འབྱུང་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་བར་བསྟན་པ་༽ལ་གསུམ།	46
1) མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ཕྱོག་བྱུང་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ དགག་པ་དང་།	46

१) བཀག་པས་བྱུང་བའི་དོན་དང་།.....	76
३) མཐུག་བསྟུ་བའོ།.....	84
དང་པོ་༼མི་མཐུན་ཕྱིར་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བྱུང་བར་འདོད་པ་དགག་པ་༽ལ་གསུམ།.....	46
१) ལྟོག་བྱུང་བྱུང་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒར་ བཞེད་པ་དང་།.....	46
१) མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་།.....	61
३) མ་མཐོང་ཅམ་ལྟོག་བྱུང་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་པའོ།.....	75
དང་པོ་༼ལྟོག་བྱུང་བྱུང་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒར་བཞེད་པ་༽ལ་གཉིས།.....	46
१) ཆིག་དོན་དང་།.....	47
१) མཐའ་དབྱུང་པའོ།.....	47
འདི་ལ་གསུམ། དང་པོ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བྱུང་བར་འདོད་པ་དགག་གི་བསམ་པ་ཇི་ལྟར་ ཡིན་བཤད་བ།.....	49
གཉིས་པ་ཇེས་སུ་འཕྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན།.....	49

== འབྲེལ་བ་སྒྲུབ། ==

གསུམ་པ་༼རྩལ་གསུམ་པོ་ཐོག་ཅིག་དང་ཐ་དད་ཏུ་བཤད་པ་༽ལ་གཉིས།.....	55
१) ལུགས་གཞན་དགག་པ་དང་།.....	55
१) འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ།.....	59
དང་པོ་༼ལུགས་གཞན་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	55

༡) མཚན་གཞི་དགག་བ་དང་།.....	55
༢) མཚན་ཉིད་དགག་བའོ།.....	56

== ལུང་ལགལ། ==

གཉིས་པ་༼མི་བཞེད་བ་ལ་ལགལ་བ་བསྟན་བ་༽ལ་གཉིས།.....	61
༡) སྟོབ་དཔོན་གྱི་བརྗོད་བ་འཁྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་།.....	61
༢) མངོན་སུམ་གྱི་གཞོད་བ་བསྟན་བའོ།.....	73
གཉིས་པ་༼བཀག་བས་བྱ་བ་པའི་དོན་༽ལ་གསུམ།.....	76
༡) ལུབ་བ་འབྲུབ་བ་རྟགས་མི་མ་སྟན་བ་མཐའ་དག་མེད་པར་ངེས་བ་ལ་བསྟོས་པར་བྱ་བ་དང་།.....	76
༢) དེ་ལ་བསྟོས་ཀྱང་མི་མ་སྟན་ཚུགས་མཐའ་དག་བྱ་བ་མི་དགོས་བ་དང་།.....	78
༣) ཐོག་མར་དེ་སྟུབ་རྟགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་བས་བྱ་བ་པའི་དོན་ནོ།.....	81
དང་པོ་༼ལུབ་ལ་འབྲུབ་བ་རྟགས་མི་མ་སྟན་བ་མཐའ་དག་མེད་པར་ངེས་བ་ལ་བསྟོས་པར་བྱ་བ་བ་༽ལ་གཉིས།.....	76
༡) ལུབ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པར་བྱ་བ།.....	76
༢) མི་བསྟོས་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའོ།.....	77
གཉིས་པ་༼དེ་ལ་བསྟོས་ཀྱང་མི་མ་སྟན་ཚུགས་མཐའ་དག་བྱ་བ་མི་དགོས་བ་༽ལ་གཉིས།.....	78
༡) དངོས་དང་།.....	78
༢) འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་ངོས་གཟུང་བའོ།.....	79
གཉིས་པ་༼འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་༽ལ་གཉིས།.....	79

1) འབྲེལ་བ་རང་ཉིད་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱེད་བ་དང་།.....	79
2) རང་ཉིད་ཤེས་ཟིན་མ་བཟུང་གྱང་བྱུང་བ་གཉིས་ལ་བློ་བཟུང་བའི་ ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱེད་པའོ།.....	80
གཉིས་པ་༼འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་པེས་བྱེད་ཚད་མ་བཤད་པ་༽ལ་གཉིས།.....	87
1) སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་པེས་བྱེད་དང་།.....	87
2) དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་པེས་བྱེད་དོ།.....	243

== ཚད་མ་སྐྱགས་གསུམ། ==

དང་པོ་༼སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་པེས་བྱེད་༽ལ་གཉིས།.....	87
1) རྒྱས་པར་བཤད་བ་དང་།.....	87
2) རོན་བསྐྱབ་པའོ།.....	243
དང་པོ་༼རྒྱས་པར་བཤད་པ་༽ལ་གཉིས།.....	87
1) འབྲས་བྱ་དང་།.....	87
2) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་པེས་བྱེད་དོ།.....	95
དང་པོ་༼འབྲས་བྱའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་པེས་བྱེད་༽ལ་གཉིས།.....	87
1) རྒྱས་པར་བཤད་བ་དང་།.....	87
2) རོན་བསྐྱབ་པའོ།.....	93
དང་པོ་༼རྒྱས་པར་བཤད་པ་༽ལ་གཉིས།.....	87
1) མཐའ་དབྱུང་བ་དང་།.....	88

१) ཚིག་དོན་ནོ།.....	90
གཉིས་པ་ ༼དོན་བསྟུ་བ་ ༽ལ་གཉིས།.....	93
१) མེ་དུ་མ་དེས་པའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ་བས་སྒོས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་དང་།.....	93
२) གཉིས་པ་དེའི་དོན་བསྟུ་བ་ལོ།	94
གཉིས་པ་སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།.....	94

== གཞན་སེལ་སྟོང། ==

གཉིས་པ་ ༼རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ ༽ལ་བཞི།.....	95
१) འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མཛོར་བསྟན་བ་དང་།.....	95
२) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱོང་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་གྱི་རྟམ་གཞག་བཤད་བ་དང་།.....	96
३) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དཔེར་བཞིན་བ་དང་།.....	228
༤) འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་མ་དེས་པའོ།.....	239
གཉིས་པ་ ༼རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱོང་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱན་རྫོང་དང་དོན་དམ་གྱི་རྟམ་གཞག་བཤད་བ་ ༽ལ་གཉིས།.....	96
१) མཛོར་བསྟན་དང་།.....	96
२) རྒྱས་བཤད་དོ།.....	107
དང་པོ་ ༼མཛོར་བསྟན་ ༽ལ་གཉིས།.....	96
१) མཐའ་དབྱེད་བ་དང་།.....	96
२) ཚིག་དོན་ནོ།.....	102

༡) རང་བཞིན་ཏྲགས་ལ་འཕྲོས་པའི་དྲྀགས་པ་སྒྲེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་།.....96

༡) རྒྱལ་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་

55 98

3) དེ་ལ་ཐུགས་གཞན་དཔེར་བརྗོད་པའོ། 99

གཞིས་འཛིན་པོ་ལ་གསུམ། 102

༡) དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་། 102

2) ཡུལ་ཅན་སྒྲིའི་འཛིན་སྣང་ས་དང་། 104

3) གློ་ངེས་ཡུལ་དེ་ནི་ལྷ་རྟེན་གསལ་འཛིན་ལྟ་བུ་ལོ།.....105

== གཞན་སེལ་སྒྲུང། ==

གཉིས་པ་རྒྱུ་ཐང་ཐང་པ་ལ་གཉིས། 107

༡) ལྷ་བ་པའི་རྒྱ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་།.....107

3) དགག་པའི་སྒྲ་རྟེན་རྒྱལ་གཙོ་དཀྱིལ་ལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་མེད་པར་གྱུ་བ་པའི་
ཆུང་ལོ། .....

[illegible]

༡) སྒྲིབ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་པ་དག་གི་དང་།.....107

३) གཞན་སེལ་ལ་འདུག་པར་བསྐྱབ་པ། 124

3) དེ་ལ་ཚུད་བ་སྒྲང་བའོ། 174

དེས་ན་འདི་ཉི་མཱ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ་ཀྱི་ལ་གཉིས།.....	108
1) ཆོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཆད་མ་དེ་ལས་ཆད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་	
འཇུག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་།.....	108
2) དེ་གྲུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་བསྐྱན་པ་ལོ།.....	115
དང་པོ་ཉི་མཱ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ་ཀྱི་ལ་གཉིས།.....	108
1) སྦྱིར་བསྐྱན་པ་དང་།.....	108
2) རྩེ་བྲག་དུ་བསྐྱན་པ་ལོ།.....	111
དང་པོ་ཉི་མཱ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུག་པ་ཀྱི་ལ་གཉིས།.....	108
1) ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་།.....	108
2) རང་ལ་མ་ཆུངས་པ་སྤང་བ་དང་།.....	110
3) རྩོད་བསྐྱུ་བ་ལོ།.....	111
གཉིས་པ་ཉི་མཱ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུག་པ་ཀྱི་ལ་གཉིས།.....	111
1) སྐྱོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་མིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱན་པ་དང་།.....	112
2) སྐྱོད་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགལ་བ་	
སྤང་བ་ལོ།.....	113
གཉིས་པ་ཉི་མཱ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུག་པ་ཀྱི་ལ་གཉིས།.....	115
1) སྐྱོད་ཀྱི་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་དང་།.....	115
2) སྐྱབ་འཇུག་དགག་པ་དང་།.....	116
3) དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ།.....	118

གསུམ་པ་ཉིད་ལན་དགག་པ་ཀེལ་གཉིས།.....	118
1) ཟུང་བར་རེ་རེ་ཁོན་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་བ་དགག་བ་དང་།.....	118
2) རྟོག་བས་ཀྱན་གཟུང་ཡང་མ་ངེས་བ་དགག་བའོ།.....	121
དང་པོ་ཉིད་ཟུང་བར་རེ་རེ་ཁོན་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་བ་དགག་པ་ཀེལ་གཉིས།.....	118
1) རྒྱས་བཤད་དང་།.....	118
2) རོན་བསྐྱེད།.....	121
གཉིས་པ་ཉིད་གཞན་མེལ་ལ་འཇུག་བར་བསྐྱབ་པ་ཀེལ་གསུམ།.....	124
1) མོག་ཐོག་དང་སྤྱི་གསལ་མཚུངས་པའི་ཚུད་སྤང་དང་།.....	124
2) གཞན་མེལ་གྱི་སྤྱི་ངོས་གཟུང་བ་དང་།.....	133
3) བཅའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བའོ།.....	155
དང་པོ་ཉིད་མོག་ཐོག་དང་སྤྱི་གསལ་མཚུངས་པའི་ཚུད་སྤང་ཀེལ་གསུམ།.....	124
1) མེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་ཉེས་བ་མེད་བ་དང་།.....	125
2) སྐྱད་ངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་བ་ཡོད་བ་དང་།.....	130
3) དེས་ན་བཞུགས་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་བའོ།.....	131
དང་པོ་ཉིད་མེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་ཉེས་བ་མེད་བ་ཀེལ་གསུམ།.....	125
1) ལན་དངོས་དང་།.....	125
2) དེ་ལ་ཚུད་སྤང་དང་།.....	126
3) ཉེས་བ་མེད་པའི་རོན་བསྐྱེད་བའོ།.....	129
གཉིས་པ་ཉིད་ལ་ཚུད་སྤང་ཀེལ་གཉིས།.....	126

१) རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་།.....	126
२) སྤྱ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་ལོ།.....	128
གཉིས་པ་། སྤྱ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་། ལ་གསུམ།.....	128
१) ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་འདོད་པའི་ཇེས་སུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་།.....	128
२) ཇེས་ཐ་དད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་དང་།.....	128
३) སྤྱའི་སྒྲོལ་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་འབྲ་བར་བསྟན་པ་ལོ།.....	129
གསུམ་པ་། ཇིས་ན་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་པ་། ལ་གཉིས།.....	131
१) དངོས་དང་།.....	131
२) གཞན་ལ་མང་ཆོག་སོགས་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ།.....	132

== ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ། ==

གཉིས་པ་། ཇིག་ཞན་མེལ་གྱི་སྤྱི་རོམ་བཟུང་བ་། ལ་གཉིས།.....	133
१) ཡུལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་དང་།.....	133
२) དེ་སྤང་གི་སྒྲོའི་འཇུག་ཚུལ་ལོ།.....	141
དང་པོ་། ཡུལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་། ལ་ལྟ།.....	133
१) ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱ་བ་ཤད་དང་།.....	133
२) དེ་ལ་སྤང་བ་བསམ་ངོམ་བདེན་པ་ཅམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་།.....	135
३) རོན་དམ་དུ་བདེན་པ་དགག་པ་དང་།.....	135
༤) དེས་ན་དེ་འཛིན་འབྲུལ་པར་བསྒྲུབ་པ།.....	138

ལྷ་པོ་འཁྲུལ་བ་གཞི་མེད་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ།.....	138
གསུམ་པ་ཉིན་དམ་དུ་བདེན་པ་དགག་པ་ཏེ་ལ་གཉིས།.....	135
1) དངོས་དང་།.....	136
2) སེམ་པའི་ཐུ་རྒྱུ་ལོ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག་པའོ།.....	137
ལྷ་པོ་འཁྲུལ་བ་གཞི་མེད་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཏེ་ལ་གསུམ།.....	138
1) འཁྲུལ་གཞི་ངོས་བསྐྱར་བ་དང་།.....	138
2) དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དཔེར་རྒྱུན་གསུམ་དགོད་པ་དང་།.....	139
3) སྤྲོད་དགོད་པའོ།.....	140
གཉིས་པ་ཉིན་ལྷ་པོ་སྤྱི་ཡིན་པ་ཏེ་ལ་གསུམ།.....	141
1) སྤྱི་སྤྱིའི་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།.....	141
2) རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	144
3) དོན་བསྟུ་བའོ།.....	154
དང་པོ་ཉིན་སྤྱི་སྤྱིའི་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་ཏེ་ལ་གསུམ།.....	141
1) གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་དང་།.....	141
2) རི་ལྗང་འཕྲོས་པ་དང་།.....	141
3) ཆོག་དོན་རྣམས་ཀྱིས་སེམ་པར་བྱའོ།.....	143
གཉིས་པ་ཉིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཏེ་ལ་གསུམ།.....	144
1) སྤྱི་དང་གཞི་མ་ཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་།.....	144
2) ཐ་སྙད་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་།.....	147

༣) རྒྱལ་གཞལ་དེ་དག་བྱས་པའི་དགོས་པ་ལོ།.....	148
གསུམ་པ་༼རྒྱལ་གཞལ་དེ་དག་བྱས་པའི་དགོས་པ་༽ལ་གསུམ།.....	148
༡) སྤྱི་གཞི་མཐུན་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དང་།.....	148
༢) བཞག་པའི་དགོས་པ་དང་།.....	148
༣) རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ།.....	151
གསུམ་པ་༼རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	151
༡) རང་མཚན་དུ་མི་རིགས་པ་དང་།.....	151
༢) སྤྱོད་ན་དུ་རིགས་པ་ལོ།.....	152

= བཟླ་ལྷལ། =

གསུམ་པ་༼བཟླ་ལྷལ་གཞན་ལ་དབབ་པ་༽ལ་གསུམ།.....	155
༡) སྤྱབ་པ་ཁོ་ན་བཟླ་ལྷལ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།.....	155
༢) གཞན་སེལ་བཟླ་ལྷལ་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་།.....	163
༣) སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་སྤོང་ངོ།.....	164
དང་པོ་༼སྤྱབ་པ་ཁོ་ན་བཟླ་ལྷལ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་གསུམ།.....	155
༡) དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་གསལ་བ་རྒྱང་པ་མི་རུང་།.....	155
༢) སྤྱི་རྒྱང་པ་མི་རུང་།.....	160
༣) སྤྱི་དང་བཅས་པའི་བསལ་བ་བཟླ་ལྷལ་དུ་མི་རུང་བལོ།.....	161
དང་པོ་༼དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་གསལ་བ་རྒྱང་པ་མི་རུང་པ་༽ལ་གཉིས།.....	155

1) མཐའ་དབྱང་བ་དང་།.....	155
2) ཚིག་དོན་ནོ།.....	159
དང་པོ་། མཐའ་དབྱང་བ་ གེལ་གསུམ།.....	155
1) གཞན་གྱི་ལུགས་དང་།.....	156
2) དེ་སྙན་དབྱང་བ་དང་།.....	158
3) རང་གི་ལུགས་སོ།.....	158
གསུམ་བུ་། སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་བ་མི་འཐད་པའི་ཚུངས་ གེལ་གསུམ།.....	164
1) སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་དོ་ཤེས་ཀྱི་སློ་མི་འཐད་བ་སྤང་བ་དང་།.....	164
2) སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་ལས་སྤྱེ་བ་དགག་.....	165
3) སྤྱི་སྤྱོད་ལ་མི་སྤྱི་བར་བསྟན་པ་ལོ།.....	172
གཉིས་བུ་། སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་ལས་སྤྱེ་བ་དགག་བ་ གེལ་གསུམ།.....	165
1) སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་འབར་ཞིག་ལས་སྤྱེ་བ་དགག་.....	165
2) སྤྱི་ས་ཕན་བརྟགས་པའི་གསལ་བས་བསྐྱེད་བ་དགག་.....	166
3) གསལ་བས་ཕན་བརྟགས་པའི་སྤྱི་ས་བསྐྱེད་བ་དགག་པ་ལོ།.....	169
གསུམ་བུ་། གསལ་བས་ཕན་བརྟགས་པའི་སྤྱི་ས་བསྐྱེད་བ་དགག་བ་ གེལ་གསུམ།.....	169
1) ཐལ་བ་དགོད་པ།.....	169
2) དེའི་ལན་དགག་པ།.....	170
3) སྤྱི་གཞན་ཁེགས་པ་བློ་བ་ལ་སྤྱར་བ་ལོ།.....	172
གསུམ་བུ་། སྤྱི་སྤྱོད་ལ་མི་སྤྱི་བར་བསྟན་བ་ གེལ་གཉིས།.....	172

1) རྒྱལ་པར་བཤད་པ་དང་།.....	172
2) རོན་བསྟུ་བཤོ།.....	173

== རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན། ==

གསུམ་པ་། རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་ཚད་པ་སྤང་བ་། རྟོགས་པ་སྤྱུལ།.....	174
1) རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་།.....	174
2) རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་རྟེན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་ སྤང་།.....	179
3) དངོས་པོ་སྤྱུལ་བ་རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་ཚད་པ་སྤང་བ་ཐལ་བ་སྤང་བཤོ།.....	185
དང་པོ་། རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་། རྟོགས་པ་སྤྱུལ།.....	174
1) རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་རྟེན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་། རྟོགས་པ་སྤྱུལ།.....	174
2) རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་རྟེན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་། རྟོགས་པ་སྤྱུལ།.....	177
གཉིས་པ་། རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་རྟེན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་། རྟོགས་པ་སྤྱུལ།.....	179
1) རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་རྟེན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་།.....	179
2) རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་རྟེན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བཤོ།.....	181
གཉིས་པ་། རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་རྟེན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་། རྟོགས་པ་སྤྱུལ།.....	181
1) རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་རྟེན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་།.....	181
2) རྟོགས་པ་ཐན་ཚུན་ལ་རྟེན་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བཤོ།.....	182

གཉིས་པ་༼སྒྲིན་སྒྲིང་མི་འཐད་པ་༽ལ་གཉིས།.....	204
1) ཐབ་འཇུགས་པའི་ལས་དོན་གཞན་སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་རྒྱ་ར་མི་འཐད།.....	204
2) སྤྱེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་གཞན་དེར་མི་འཐད་པའོ།.....	206
གསུམ་པ་༼རང་ལ་ཚད་པ་སྤང་བ་༽ལ་གཉིས།.....	209
1) གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་བ་དང་།.....	209
2) རིགས་པ་དེས་གཅེར་བྱ་བའང་ཁེགས་བར་བསྐྱན་པའོ།.....	224
དང་པོ་༼གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	209
1) འདོད་པ་བརྗོད་བ།.....	209
2) དེ་དགག་པའོ།.....	210
གཉིས་པ་༼དེ་དགག་པ་༽ལ་གསུམ།.....	210
1) རྒྱ་བྱ་མ་དོན་མེད་བྱ་ཐལ་བ་དང་།.....	210
2) རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ།.....	219
3) འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ།.....	222
དང་པོ་༼རྒྱ་བྱ་མ་དོན་མེད་བྱ་ཐལ་བ་༽ལ་གཉིས།.....	210
1) ལྷན་ཅིག་བྱེད་ལྷན་དོན་མེད་བྱ་ཐལ་བ་དང་།.....	210
2) རྒྱ་འབྲས་དེས་མེད་བྱ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ།.....	212
གཉིས་པ་༼རྒྱ་འབྲས་དེས་མེད་བྱ་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ལ་གསུམ།.....	212
1) རང་བཞིན་ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་བ།.....	212
2) རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་བ།.....	213

3) ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་བཏོ།.....	218
གཉིས་པ་༼རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་༽ལ་གཉིས།.....	213
1) ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་།.....	213
2) རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བཏོ།.....	213
གཉིས་པ་༼རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་༽ལ་གཉིས།.....	213
1) སེལ་བ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་།.....	214
2) ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བཏོ།.....	216
དང་པོ་༼སེལ་བ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་༽ལ་གཉིས།.....	214
1) ཆོག་དོན་དང་།.....	214
2) གཞན་སེལ་ངོས་གཟུང་བཏོ།.....	214
གཉིས་པ་༼གཞན་སེལ་ངོས་གཟུང་བ་༽ལ་གཉིས།.....	214
1) གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་།.....	215
2) དབྱེ་བཏོ།.....	215
གཉིས་པ་༼རྩ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་༽ལ་གཉིས།.....	219
1) རྩ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་།.....	219
2) སྤྱི་གསལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་བཏོ།.....	220
གསུམ་པ་༼འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་༽ལ་གཉིས།.....	222
1) རང་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པ།.....	222
2) གཞན་ལ་ཡོད་པཏོ།.....	223

གཉིས་པ་། རིགས་བདེས་གཅིར་བྱ་བ་འཇུག་པ་ར་བསྟན་བ་། ལ་གཉིས།.....	224
1) རིགས་བ་ལྷ་མས་ཁེགས་པ་ར་བསྟན་བ།.....	224
2) བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་བ་བསྟན་བའོ།.....	224
གཉིས་པ་། བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་བ་བསྟན་བ་། ལ་གཉིས།.....	224
1) རོན་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ།.....	224
2) ལུལ་ཅན་སྤྲོ་ཐད་མི་སྲིད་བར་ཐལ་བའོ།.....	225
གཉིས་པ་། རིགས་བའི་སྤྲོ་ཐད་མི་སྲིད་པ་འཇུག་པ་ར་བསྟན་བ་། ལ་གཉིས།.....	226
1) ཆོག་དོན་དང་།.....	226
2) དེ་ཉིད་དེས་བར་བསྟན་བའོ།.....	227
གསུམ་པ་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྤྲོ་ཐད་མི་སྲིད་པ་འཇུག་པ་ར་བསྟན་བ་། ལ་གསུམ།.....	228
1) གཏན་ཆོགས་དཔེར་བཅོལ་བ་དང་།.....	228
2) དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ།.....	229
3) སྤྲོ་ཐད་དེ་ཉིད་པའོ།.....	237
བཞི་པ་། རྟགས་བའི་སྤྲོ་ཐད་མི་སྲིད་པ་འཇུག་པ་ར་བསྟན་བ་། ལ་གསུམ།.....	239
1) རྟགས་བ་སྤྲོ་ཐད་མི་སྲིད་པ་འཇུག་པ་དགོད།.....	239
2) རྟགས་ཆོས་བསྟན་བ།.....	240
3) རོན་བསྟན་བའོ།.....	241
གཉིས་པ་། རིགས་བའི་སྤྲོ་ཐད་མི་སྲིད་པ་འཇུག་པ་ར་བསྟན་བ་། ལ་གཉིས།.....	243
1) དེ་ཉིད་དང་།.....	243

༡) ཚྱད་སྤང་ངོ།.....	249
དང་པོ་༼དངོས་ཀྱི་ལ་གཉིས༽.....	243
༡) མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་།.....	244
༡) སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ།.....	246
དང་པོ་༼མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་ཀྱི་ལ་གཉིས༽.....	244
༡) བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བརྒྱང་བ་དང་།.....	244
༡) དེ་བསྐྱབ་པའོ།.....	245
གཉིས་པ་༼དགག་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ལ་ཚྱད་པ་སྤང་བ་ཀྱི་ལ་གཉིས༽.....	249
༡) དགག་ཉགས་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་ཚྱད་སྤང་།.....	249
༡) མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚྱད་པ་སྤང་བའོ།.....	257
དང་པོ་༼དགག་ཉགས་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་ཚྱད་པ་སྤང་བ་ཀྱི་ལ་གཉིས༽.....	249
༡) གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་ངོས་བརྒྱང་།.....	249
༡) དེ་དགག་མི་རུས་པར་བསྐྱོན།.....	253
༡) དེ་ལ་ལྷུང་འགལ་སྤང་བའོ།.....	256
དང་པོ་༼གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་ངོས་བརྒྱང་བ་ཀྱི་ལ་གཉིས༽.....	249
༡) རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཏུ་བསྐྱོན་པ་དང་།.....	249
༡) དེ་རང་མཆོན་ཏུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་མཇུག་བསྐྱུ་བའོ།.....	252
གཉིས་པ་༼དེ་དགག་མི་རུས་པར་བསྐྱོན་པ་ཀྱི་ལ་གཉིས༽.....	253
༡) སྤྱི་དོན་དགག་མི་རིགས་པ་དང་།.....	253

1) བསྐྱབ་རིགས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙོ་བོ་མེན་པའོ།.....	254
དང་པོ་༼ སྐྱོད་ན་དགག་མི་རིགས་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	253
1) ཆིག་དོན་དང་།.....	253
2) མཐའ་དབྱེད་པའོ།.....	254
གཉིས་པ་༼ མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་པ་སྤང་བ་ ༽ལ་གསུམ།.....	257
1) ཆིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་།.....	257
2) སྤྱིར་དགག་པ་དང་།.....	347
3) དོན་བསྐྱབ་པའོ།.....	348
དང་པོ་༼ ཆིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	257
1) སྐྱེས་བྱའི་ཆིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།.....	258
2) མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་པའོ།.....	269

== བེན་རྒྱུག ==

དང་པོ་༼ སྐྱེས་བྱའི་ཆིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	258
1) ཆིག་ཙམ་དགག་པ་དང་།.....	258
2) བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཆིག་དགག་པའོ།.....	265
དང་པོ་༼ ཆིག་ཙམ་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	258
1) དགག་པ་དངོས་དང་།.....	258
2) འགལ་བ་སྤང་བའོ།.....	259

དང་པོ་༼ལུང་དཔེ་ཆེན་དོན༽.....	259
གཉིས་པ་༼དེ་ཉིད་རྒྱལ་བར་གཏན་ལ་དབབ་པ་༽ལ་གསུམ།.....	259
1) ཚད་མར་སྒྱུར་པའི་ལུང་ངོས་གཟུང་བ་དང་།.....	259
2) དེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་།.....	261
3) ཚད་མར་སྒྱུར་པའི་དགོས་པ་ལོ།.....	263
གཉིས་པ་༼ཁྱད་བར་ཅན་གྱི་ཆེན་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	265
1) གཞན་དག་གི་ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་དགག་པ།.....	265
2) འཐད་པའི་ཚོགས་གཞག་པ་ལོ།.....	266
གཉིས་པ་༼འཐད་པའི་ཚོགས་གཞག་པ་༽ལ་གསུམ།.....	266
1) ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྒྲེས་བྱ་སྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་འགོད།.....	266
2) ཐར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་པའི་ཚོད་བ་སྤང་།.....	267
3) ཉེས་པའི་ཅ་བ་ངོས་གཟུང་བ་ལོ།.....	268

== དུག་བྱེད་སྒྲིང་ ==

གཉིས་པ་༼སྒྲེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་དུག་བྱེད་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	269
1) སྒྲེས་བྱས་མ་བྱས་པས་དུག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་།.....	269
2) ཚོགས་གཅིག་ལ་མི་སྒྲུ་བས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ།.....	343
དང་པོ་༼སྒྲེས་བྱས་མ་བྱས་པས་དུག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་གསུམ།.....	269
1) དུག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་.....	270

१) མ་བྱས་པ་དགག་.....	281
२) རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་བཅོ།.....	302
དང་པོ་༼རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	270
१) མགོ་མཚུངས་གྱིས་དགག་པ་དང་།.....	270
२) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ལོ།.....	271
གཉིས་པ་༼རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་༽ལ་གསུམ།.....	271
१) བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་.....	271
२) སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་.....	274
३) རྗོད་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལོ།.....	279
དང་པོ་༼བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	271
१) དོན་གོ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་།.....	271
२) དོན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལོ།.....	272
གཉིས་པ་༼དོན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	272
१) རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	272
२) དོན་བསྐྱ་བཅོ།.....	273
གཉིས་པ་༼སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	274
१) འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་དགག་པ་དང་།.....	274
२) འབྲེལ་བ་ཅན་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དགག་པ་ལོ།.....	277
དང་པོ་༼འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	274

1) རྟགས་དགོད།.....	274
2) དེའི་ལན་དགག་བཤོ།.....	275
གཉིས་པ་། རྟགས་དགོད་ལ་གཉིས།.....	275
1) རྟོན་ཕྱི་མ་དང་འབྲེལ་བ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དགག།.....	275
2) རྟོན་ཞིག་ན་བརྟན་པ་མི་འཇིག་པའི་ལན་དགག་བཤོ།.....	275
གཉིས་པ་། རྟོན་ཕྱི་མ་ཐུས་པ་དགག་པ་། ལ་གཉིས།.....	281
1) མ་ཐུས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྐྱབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་།.....	281
2) ཡི་གེ་དང་ཆོག་ལ་བརྟགས་ན་མ་ཐུས་པ་ཉིད་མི་འཐད་བཤོ།.....	286
དང་པོ་། མ་ཐུས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྐྱབ་ཏུ་བསྟན་པ་། ལ་གཉིས།.....	281
1) ཐེད་པ་པོ་མི་བཞུགས་སུ་མི་རུང་།.....	281
2) འདོད་པ་པོ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བཤོ།.....	282
གཉིས་པ་། རྟོན་པ་པོ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་། ལ་གཉིས།.....	282
1) འདོད་པ་བརྟོད་པ་དང་།.....	282
2) དེ་དགག་བཤོ།.....	282
གཉིས་པ་། རྟོན་དགག་པ་། ལ་གཉིས།.....	282
1) རྟོན་མ་ཐེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ།.....	282
2) རྟོན་མེད་ཏུ་གྲུབ་པས་མ་ཐུས་པར་མི་འགྲུབ།.....	284
3) དེ་གྲུབ་ཀྱང་ཆད་མར་མི་འགྲུབ་ཤོ།.....	285
གཉིས་པ་། ཡི་གེ་དང་ཆོག་ལ་བརྟགས་ན་མ་ཐུས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པ་། ལ་གཉིས།.....	286

1) ཡི་གེ་མ་བྱས་པ་དགག་པ་དང་།.....	286
2) ངག་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ལོ།.....	286
གཉིས་པ་༼ ངག་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	286
1) ཡི་གེ་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་མ་བྱས་པའི་ངག་དགག་པ་དང་།.....	287
2) ཡི་གེའི་གོ་རིམ་བྱད་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ།.....	295
དང་པོ་༼ ཡི་གེ་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་མ་བྱས་པའི་ངག་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	287
1) ཉགས་དགོད།.....	287
2) ཟླགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལོ།.....	287
གཉིས་པ་༼ ཟླགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	287
1) དེ་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་ངག་ཆ་བཅས་དགག་པ་དང་།.....	287
2) ཆ་མེད་དགག་པ་ལོ།.....	289
དང་པོ་༼ དེ་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་ངག་ཆ་བཅས་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	287
1) ཆ་རེ་རེས་དོན་མི་བསྟན་པ་དགག།.....	287
2) སྟོན་པ་དགག་པ་ལོ།.....	288
གཉིས་པ་༼ ཆ་མེད་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	289
1) རིག་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཆ་མེད་མི་སྟོན།.....	289
2) སྟོན་ཀྱང་མི་འཐད།.....	289
གཉིས་པ་༼ སྟོན་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	289
1) མི་ཉག་པ་དགག་པ་དང་།.....	289

1) རྟག་པ་དགག་པའོ།.....	290
གཉིས་པ་༽རྟག་པ་དགག་པ་ཤེལ་གཉིས།.....	290
1) མི་ཚོས་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་།.....	290
2) ཐལ་བ་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ།.....	291
གཉིས་པ་༽ཐལ་བ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ཤེལ་གཉིས།.....	291
1) མ་ཁྲབ་པ་དགག་.....	291
2) ཁྲབ་ཆེས་པ་དགག་པའོ།.....	291
གཉིས་པ་༽ཁྲབ་ཆེས་པ་དགག་པ་ཤེལ་གཉིས།.....	291
1) ཐལ་བ་དགོད་པ།.....	291
2) དེའི་ལན་དགག་པའོ།.....	292
གཉིས་པ་༽དེའི་ལན་དགག་པ་ཤེལ་གཉིས།.....	292
1) སྤྲ་འདུས་བྱས་པ་དགག་པ།.....	292
2) དབང་ལོ་འདུས་བྱས་པའི་ལན་དགག་པའོ།.....	292
གཉིས་པ་༽དབང་ལོ་འདུས་བྱས་པའི་ལན་དགག་པ་ཤེལ་གཉིས།.....	292
1) ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་།.....	292
2) དེའི་ལན་དགག་པའོ།.....	293
གཉིས་པ་༽ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཁྲད་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་པ་ཤེལ་གསུམ།.....	295
1) དགག་པ་དངོས་དང་།.....	295
2) ཡི་གེའི་ལས་ཇས་ཐ་དད་པའི་རིམ་པ་མེད་པ་བཤད་ཅིན་རྒན་པ་ལ་	

སྐྱུ་བ་དང་།	301
༣) སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་བྱུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བཤོ།	302
དང་པོ་༼དགག་བ་དངོས་ཀྱིས་གཉིས།	295
༡) ཡི་གེ་སྐྱེའི་བཞོད་པ་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག།	295
༢) གསལ་བའི་རིམ་པ་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་བཤོ།	296
གཉིས་པ་༼གསལ་བའི་རིམ་པ་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་བ་ཀྱིས་གསུམ།	296
༡) ཉག་པ་ལ་གསལ་བ་མི་སྤྲོ།	297
༢) སྤྲོད་ན་མི་ཉག་པར་ཐལ་བ།	297
༣) གསལ་བའི་དོན་བཉགས་ལ་དགག་བཤོ།	298
གསུམ་པ་༼གསལ་བའི་དོན་བཉགས་ལ་དགག་བ་ཀྱིས་གཉིས།	298
༡) སྐྱ་ཐོས་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་གསལ་བའི་དོན་དུ་མི་འཐད།	298
༢) ཉན་ཤེས་སྐྱེས་པ་གསལ་བའི་དོན་དུ་མི་འཐད་བཤོ།	300
དང་པོ་༼སྐྱ་ཐོས་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་གསལ་བའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པ་ཀྱིས་གཉིས།	298
༡) དངོས་དང་།	299
༢) སྐྱ་ཉག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་བཤོ།	300
གསུམ་པ་༼རིག་སྐྱ་ཉག་པ་ཡིན་པ་དགག་བ་ཀྱིས་གསུམ།	302
༡) རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་།	302
༢) དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞེགས་པ།	313
༣) རིག་བྱེད་ཁྱད་མར་སྐྱབ་པའི་ཉག་གཞན་དགག་བཤོ།	314

དང་པོ་༼ རིག་ཕྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་འཕྲུལ་བ་ ༽ལ་གཉིས།.....	302
1) ཅ་བ་དང་བྱུང་སྐྱེ་ཀྱི་རྟགས་དགོད།.....	302
2) དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའོ།.....	303
གཉིས་པ་༼ དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་ ༽ལ་གསུམ།.....	303
1) བཏྲོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་།.....	303
2) གྲུབ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་།.....	307
3) ཅ་བའི་རྟགས་མ་དེས་པ་སྤང་བའོ།.....	312
དང་པོ་༼ བཏྲོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ ༽ལ་གཉིས།.....	303
1) འཛིག་པ་དོན་གཞན་དགག་པ།.....	303
2) རྩས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུབ་པའོ།.....	306
དང་པོ་༼ འཛིག་པ་དོན་གཞན་དགག་པ་ ༽ལ་གཉིས།.....	303
1) ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་།.....	303
2) དེའི་ལན་དགག་པའོ།.....	303

== རིག་ཕྱེད་སྐད། ==

གཉིས་པ་༼ གྲུབ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ ༽ལ་གཉིས།.....	307
1) ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་།.....	307
2) དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ།.....	308
གསུམ་པ་༼ རིག་ཕྱེད་ཚད་མར་སྐྱུབ་པའི་རྟགས་གཞན་དགག་པ་ ༽ལ་གསུམ།.....	314

1) རིག་བྱེད་ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་སྤར་གྱི་རྟགས་ལ་མ་ངེས་པ་གཞན་བསྟན་པ།...314	314
2) རྟགས་གཞན་དགག་པ།.....315	315
3) རྟགས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།.....318	318
དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....316	316
1) གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དང་།.....316	316
2) གོ་བྱེད་ངོས་གཟུང་བ་དང་།.....317	317
3) རྟོག་ཁུབ་གཅིག་བྱ་ཅན་མི་སྤྱིད་པའོ།.....318	318
གསུམ་པ་ཉི་ལྔ་གསུམ་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ཉི་ལྔ་གསུམ།.....318	318
1) རིགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱགས་སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་དགག་པ་དང་།.....319	319
2) རྟགས་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པར་སྐྱབ་པ་དང་།.....329	329
3) སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤར་བསྟན་པའོ།.....331	331
དང་པོ་ཉི་ལྔ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱགས་སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ཉི་ལྔ་གསུམ།.....319	319
1) རྟགས་ཀྱི་ཞེ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བ་སྦྱེད་པ་བཅའི་དབང་གིས་ ཡིན་པ་དང་།.....319	319
2) དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ།.....319	319
གཉིས་པ་ཉི་ལྔ་མི་ལྟོས་པར་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ཉི་ལྔ་གསུམ།.....319	319
1) ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་།.....319	319
2) གོ་རིམ་དོན་གཞན་དགག་པ།.....320	320
3) བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བའོ།.....325	325

གཉིས་པ་༼གོ་རིམ་དོན་གཞན་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།	320
1) དགག་པ་བཤད་ཟིན་ཅན་པ་དང་།	320
2) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ལོ།	320
གཉིས་པ་༼རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།	320
1) ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ངེས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་།	320
2) ལྷགས་བརྒྱུས་མི་རྩལ་བར་ཐལ་བ་ལོ།	322
གསུམ་པ་༼བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་༽ལ་གཉིས།	325
1) མདོར་བསྟན།	325
2) རྒྱས་བཤད་དོ།	326
གཉིས་པ་༼རྒྱས་བཤད་༽ལ་གསུམ།	326
1) གོ་རིམ་ཉིད་བཤད་བ།	326
2) དེ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་སྐྱབ།	327
3) མ་བྱས་པ་དགག་པ་ལོ།	328
གསུམ་པ་༼མ་བྱས་པ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།	328
1) དངོས་དང་།	328
2) སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དཔེ་ལོ།	329
གསུམ་པ་༼སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་སྐྱབ་ཅེད་ལྟར་སྤང་བ་༽ལ་གསུམ།	331
1) དངོས་དང་།	331
2) བར་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ངེས་འདོད་པ་སྐྱེས་བྱས་	
བཏགས་པ་དང་།	332

༣) སྐྱེས་བུ་བྱུང་བར་ཅན་མེད་ན་དོན་ངེས་འདོད་པ་འགལ་བའོ།.....	334
གསུམ་པ་༼སྐྱེས་བུ་བྱུང་བར་ཅན་མེད་ན་དོན་ངེས་འདོད་པ་འགལ་བ་ཤེལ་གཉིས།.....	334
༡) མདོར་བསྟན་བ་དང་།.....	335
༢) རྒྱས་པར་བཤད་བའོ།.....	336
གཉིས་པ་༼རྒྱས་པར་བཤད་བ་ཤེལ་གཉིས།.....	336
༡) ཐབས་གཞན་ལས་མི་རྟོགས་བ་དང་།.....	336
༢) རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་མི་རྟོགས་བའོ།.....	339
དང་པོ་༼ཐབས་གཞན་ལས་མི་རྟོགས་བ་ཤེལ་གཉིས།.....	336
༡) འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་བ་ལས་མི་རྟོགས་བ་དང་།.....	336
༢) ལུང་ལས་མི་རྟོགས་བའོ།.....	339
དང་པོ་༼འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་བ་ལས་མི་རྟོགས་བ་ཤེལ་གསུམ།.....	336
༡) གྲགས་བ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ།.....	336
༢) འོག་རྟོག་གི་རྒྱ་ཡིན་པ།.....	337
༣) ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའོ།.....	338
གཉིས་པ་༼རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་མི་རྟོགས་བ་ཤེལ་གསུམ།.....	339
༡) རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་འདོད་པ་སྐྱེས་བུས་བཏགས་བ་དང་།.....	340
༢) དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྫོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ།.....	341
༣) བརྟེན་པ་བརྟེན་ནས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱལོ།.....	341
གསུམ་པ་༼བརྟེན་པ་བརྟེན་ནས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཤེལ་གསུམ།.....	341

1) སྒྲིམ་བྱས་མ་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་དེ་མེད་པ་དང་།.....	341
2) དེའི་ལན་དགག་པ་དང་།.....	342
3) མཐུག་བསྟུ་བཤོ།.....	343
གཉིས་པ་༼ཚུགས་གཅིག་ལ་མི་སྒྲ་བས་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	343
1) ཚེད་པ་དང་།.....	343
2) དེ་དགག་པ་ཤོ།.....	344
གཉིས་པ་༼དེ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས།.....	344
1) སྒྲུབ་བྱེད་སྒྲར་སྒྲར་དུ་བསྟན་པ་དང་།.....	344
2) བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་བསྟན་པ་ཤོ།.....	345
གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་རྒྱན་པོའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ཤོ།.....	351
དཔར་བྱང་སྟོན་ཆིག་.....	354

༡༡། |ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པ་གད་
 ཐར་ལམ་ཐིམ་ཅི་མ་ལོག་བར་གསལ་བར་བྱེད་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། |གང་གི་ཞབས་རྒྱལ་གཙུག་གིས་གྲུས་མཛོས་པས། །
 རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་རབ་རྫོགས་ཤིང། །
 ཆགས་སོགས་ཉེས་པའི་ཚོགས་ཀྱན་གཏན་འཛིམས་པ། །
 རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་གྲུས་བྱག་འཆལ། །
 རྒྱལ་བའི་མཁུན་བཅེ་མ་ལུས་གཅིག་བསྐྱས་པ། །
 གང་ཞིག་རིང་ནས་ལྷག་པའི་ལྷར་བསྐྱེན་པས། །
 ཟབ་མོའི་གནས་ལ་སློ་བློས་རྒྱས་མཛད་པ། །
 འཇམ་དབྱངས་དམ་པའི་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་འདུད། །
 ལྷར་བཅས་འཁྲོ་བའི་གཙུག་ན་ལྷམ་མེ་བ། །
 རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་དང་སྦྱོན་པ་རྒྱལ་བ་དག། །
 དངོས་སྦྱོབས་རིགས་པས་ཀྱན་ནས་གསལ་མཛད་པ། །
 རིགས་པའི་དབང་ལྷག་རྣམ་གཉིས་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག། །

རོན་དམ་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་འགོག་བྱེད་ཅིང་།
 ཀུན་རྫོབ་སྤྲས་ཆེ་རོན་དམ་ཉམས་འབྱུར་བ།
 ཉག་ཆད་མཐར་ལྟའི་གཞན་དབང་གྱུར་པ་ཡི།
 གློ་དམན་རིགས་པའི་སྤང་བ་རྒྱས་ཕྱིར་དང་།
 ཇི་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་བྲལ་ཞིང་།
 ལྷང་ཅམ་གཅིག་སྤར་འཆེལ་བའི་གློ་ཅན་དང་།
 གང་དག་རྐྱང་རྐྱང་ཅམ་ལ་གནས་ནས་ཀྱང་།
 ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་འདོད་གཟུང་ཕྱིར་བཤད།
 གསུང་རབ་མཆོ་ཆེན་ལྷེ་བདུན་སྤྲུབ་ཤིང་གིས།
 ལེགས་པར་བསྐྱབས་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་རྩི་དེས།
 མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་ནད་བཅོམ་ནས།
 གློ་ལྡན་འཆི་མེད་རྒྱལ་བའི་གནས་ཐོབ་བྱ།
 ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་།
 གཞན་ལ་བརྟེ་བའི་བསམ་བསམ་འདིར་བཤད་གྱི།
 རྩོགས་སུ་འཛིན་པས་དཀྱུགས་པའི་ཡིད་ཐོར་ལ།
 ཅེ་གཅིག་གྲུས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེམས་ཏེ་ཉོན།
 བདེ་གཤེགས་ལམ་ནི་ཟབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་སྤ།
 བདག་ནི་ཐོས་ཉུང་སྤངས་པའི་སྟོབས་དམན་ཡང་།

དམ་པའི་བཤེས་དང་འཇམ་མགོན་སྐྱ་མ་ཡི། །

དེན་ལས་རིགས་པའི་ལམ་བཟང་འབྱེད་པར་སྟོ། །

དེ་ལ་འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྟུན་མངའ་
བཞུགས་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་བྱངས་སྤྱང་བ། སེམས་ཅན་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་
ཀྱིས་སློ་བྱོས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་གྱུར་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ལ་
གོམས་པ། བདག་མེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ལམ་ཐར་པར་འགྲོ་བ་དང་མཐུན་
པ་ལས་ཉམས་པ་སྦྱབས་མེད་པ་སྟོབ་པར་མཛད་པའི་སྤྱད་དུ། བདག་མེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་སྤྱར་མཛད་པ། ལན་དང་གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བུར་མཐའ་དག་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྟོལ་བར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ། སངས་རྒྱལ་བཙུང་
ལྟན་འདས་དཔེ་རྒྱ་མེད་པ་དེས། འགྲོ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་པའི་
སྤྱད་དུ། དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི།

གསུང་རབ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཀའ་སྩལ་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱིས་ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྤྱིས་བྱས་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་དབང་
དུ་རྟོགས་མི་རུས་པས། དགོངས་པ་འབྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཀའ་ཉེ། དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀྱིས་
གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ལམ་ཐམས་ཤེས་གཉིས་དང་།
འབྲས་བུ་སྦྱ་གཉིས་སུ་གནས་པར་གཟིགས་ཤིང་།

གཞན་དག་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་གཞན་དུ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་དང་། རྩིས་ལོན་པའི་སྤྱིས་

དབུལ་བ་དག་ལྷང་ཅམ་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་གྱི་ལྷང་གི་གནོད་བསྐྱབ་ལ་མ་སྟོས་པར་རིགས་
 པས་བྱུབ་པ་མི་སྲིད་སྦྲུལ་དུ་དོགས་པ་བཀག་ནས་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་
 རིགས་པས་བྱུབ་པའི་བསྐྱན་པ་དང་སྟོན་པ་ཉིད་སྟོན་དང་བྲལ་བར་བསྐྱབ་པར་མཛད་ལ།
 དེ་ཡང་གཏུན་ལ་འབེབས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ཚད་
 མ་ཡང་དག་དང་ལྷར་སྤང་ལེགས་པར་བྱེ་ཞིང་། དེ་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
 ད་བྱེ་ཡང་འབད་མེད་དུ་འགྱུབ་པར་གཟེགས་ནས་སྦྱིར་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་
 པ་འབྲེལ་ཞིང་གཙུག་པོར་ནི་སྟག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཏུན་ལ་འབེབས་པ་མངོན་
 པའི་བསྐྱན་བཙོས་མང་དུ་མཛད་ལ། དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
 ལུས་ལྟ་བུ་དང་ཡན་ལག་གི་བསྐྱན་བཙོས་སྡེ་བདུན་མཛད་ལ། ལུས་ལ་རྒྱས་འཁྱིང་བསྐྱས་
 གསུམ་ལས་ཐོག་མར་རྒྱས་པའི་བསྐྱན་བཙོས་རྣམ་འབྲེལ་འདི་མཛད་དོ། །
 འདི་ལ་གསུམ། མཚན་གྱི་དོན་དང་། འགྱུར་གྱི་བྱུག་དང་། མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ནོ། །

ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་མཚན་དོན་སོགས་བཤད་པ།

དང་པོ་༼ མཚན་གྱི་དོན་༽ནི།

ཙ་བ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བསྐྱེད་པའི་^[1] གྲུ་ལྟ་བུ། བོད་སྐད་དུ། ཚད་མ་རྣམ་
 འབྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།

རྒྱ་གར་ནི་འཕགས་པའི་ཡུལ་ཏེ། དེའི་སྐད་དུ་བྲ་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་དང་པོ་དང་

[1] བཞིཀ་སྐྱ་ལེ།

རབ་སོགས་ལ་འཇུག་ལ། སྤྲུལ་འཇུག་ལ་འཇུག་པས་དང་པོར་འཇུག་པ་ཞེས་བཞོན་
 འཇུག་དུ་མཛད་ནས་ཚད་མ་ཞེས་བྱའོ། །བར་ཉི་ཀའི་རྣམ་འགྲེལ། ཀྲུང་ཀའི་ཆིག་ལེའུར་
 བྱས་པའོ། །ཀྲན་ཇོ་བ་དང་། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་གསུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་
 ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཟླ་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་དང་ཚད་མ་ཀྲན་ལས་བཏུས་ལ་ཡང་
 ཚད་མའི་སྒྲིམ་བསྟན་ལ། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་མཐོར་བར་འགྲེལ་བས་རྣམ་འགྲེལ་དང་།
 དེ་ཡང་རྗེས་སུ་བསྟགས་པའི་སྟེབ་སྟོར་ཅན་གྱི་ཆིགས་བཅད་དུ་ཡོད་པས་ཆིག་ལེའུར་
 བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་༼འཇུག་གི་ཐུག་༽ནི།

ཙམ། འཕགས་པ་འཇུག་དཔལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་པ་ལ་བྱག་འཚལ་ལོ། །

བསྐྱར་བའི་བར་ཚད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ། འཕགས་པ་འཇུག་དཔལ་ཞེས་སོགས་གྲུས་
 བས་འདུད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའོ། །

གསུམ་པ་༼མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་༽ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་ལ། བཤད་པ་ཉི་བར་
 དགོད་ལ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་༼བཤད་པ་ལ་འཇུག་པེ་༽ལ་གཉིས། དུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བསྟོད་ནས་སྐྱབས་སུ་
 འགོ་བ་དང་། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བྱ་བ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གོ། །

ཙམ། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྒྲིམ་པ་ལ། །

ཀྲན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག། །

གཞག་གྱང་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གཏི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་ཡོད་པ་རིགས་སྟོར།

མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དབག་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བདག་རིག་ཕྱིར། །སྒྲུབ་པ་
དང་ནི་སུན་འབྲིན་དག་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་སྒྲུབ་རང་
གིས་གཞུང་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། རེས་ནས་གཞན་གྱིས་ངེས་སུ་འཇུག་པའི་ཐབས་
གཉིས་སུ་འདུས་པ་སྐྱེས་ལེན་དང་པོ་གསུམ་དང་ཕྱི་མ་བཞི་པས་སྟོན་ཅིང་དེ་དག་རིམ་པ་
བཞིན་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཕྱི་མ་བྱེད་དང་གཉིས་གྱིས་སོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ལེན་གཉིས་པ་ནས་
སྟོན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལེན་གསུམ་པ་
དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་པོ་གསུམ་ག་ནས་སྟོན་རོ། །

གསུམ་པ་ཉི་མཉམ་པའི་རྟོག་རྟོག་སྒྲུབ་པ་སྟོན་ཆོག་པའི་ལུས་ཅན་འཆིང་བར་བྱེད་
པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
པ་བྱུངས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་བསལ་ཞིང་སྒྲུབ་པ་དང་། རྟོགས་པ་སྟོན་ཆོག་པའི་
གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་
རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་པ་ལས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་
དུ་ཤེས་མི་རྒྱས་པས་ཟབ་ཅིང་ཡང་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྟོན་
ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོན་ཉིད་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྒྲུབ་མི་ལྡང་བའི་
ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་མཐེན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་
སྟེ། དེ་དག་ཡུལ་དང་དུས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལག་མཐེལ་

གྱི་སྐྱུ་རྩ་ར་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ནི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་མངའ་སྟེ། སྤངས་ཉྱགས་མཐར་
 ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ལ་གདུལ་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོང་དང་
 དེས་ལེགས་ནི་གཞན་དོན་ཡིན་ལ། དེ་གང་ལས་འབྱུབ་པའི་གཞུགས་སྐྱེ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་
 གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ནི་ལེགས་པའམ་པན་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་
 ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲེས་པ་དང་། རྒྱ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པར་ལེགས་
 པའི་རིགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཀྱན་ཏུའམ་ཀྱན་ནས་བཟང་པོ་ཞེས་
 བྱའོ། །དེ་གང་ལས་འབྱུབ་པ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གཞུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་
 ཕུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། འདིས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་
 མི་ཤེས་པའི་ཕུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་
 གི་འོད་ཟེར་དག་བརྗོད་བྱ་རྣམ་པ་ཀྱན་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། འབད་ཚེལ་ཉི་ཤེར་
 ཞི་བས་འཁོར་བ་ནི་སྟེང་པའི་དུས་ཀྱན་ནས་དང་། ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་རྩལ་པ་ཀྱན་ནས་གདུལ་བུ་ལ་འཕྲོ་ཞིང་བྲུབ་པར་མཛད་པའི་ཐབས་
 ལས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་གང་ལ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་བ་
 ནི་སྐབས་སུ་སོང་ཞིང་གྲུས་པས་འདུད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་
 མངའ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་བརྟེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་བསྟོད་བྱག་བྲས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼སྐབས་སུ་སོང་ནས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་༽ལ་གཉིས། དངོས་བསྟན་

ཉན་པ་པོའི་སྒྲོན་ངོས་བརྒྱུད་ནས་རང་ལ་བརྟེན་པའི་དགོས་པ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་སྒྲོན་གྱི་
མཆོད་ཉིད་ངོས་བརྒྱུད་ནས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དགོས་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼དངོས་བསྟན་ཉན་པ་པོའི་སྒྲོན་ངོས་བརྒྱུད་ནས་རང་ལ་བརྟེན་པའི་དགོས་པ་༽ནི། རྟོག་པ་སྒྲོན་དུ་
གཏོང་བ་དག་གྱ་བ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཐུག་མི་བྱེད་པས་གྱ་
བ་གང་ཙམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཙམ་པའི་གྱ་བ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་ཁོང་ནས་ངང་
ངོ་། རྟོག་ལྡན་གྱི་གྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་ཞེ་ན།
རྩ་བ། སྤྱོད་པ་ལ་ཆེར་པ་ལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བབད་རྣམས། །

དོན་དུ་མི་གཉེར་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྤྲལ་དོག་གི་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡང་། །

ཡོངས་སྤྱར་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་བན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་མེད། །

སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བབད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་ཕྱིར་འདི་ལ་དགའ་བ་སྤྲེལ། །

སྤྱོད་དཔོན་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཙམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྲེལ་ནས་ཙམ་པའི་གྱ་
བ་ལ་ཞུགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་དཔོན་རང་གི་སེམས་ནི་སྤར་དུས་ཡུན་རིང་པོར་
གསུང་རབ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལེགས་བབད་ལ་
གོམས་པར་གྱས་པས་དེས་ཐུགས་སྤོགས་ནས་ད་དུང་ལྟར་ཉེ་དང་ལེན་ཆེད་ཆེར་བསྐྱེད་
ནས་མཐར་ཐྱིན་པར་གྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་དཔོན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
པའི་སྤྱིར་ཐེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་རང་དོན་ལྟར་གྲུངས་ནས་གཞན་དོན་
དུ་མི་ཙམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་བདག་ལ་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ནི་སྤྱོད་པ་གཞན་པ་ལ་ཆེར་ལ་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་མེད་དེ། སྤྱོད་པ་པོ་ལ་

ཆེར་བྱང་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
དོན་དུ་མི་གཉེར་ཞིང་།

རྒྱ་དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་རང་ཕྱོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཕལ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་། བསྟན་
བཅོས་ལ་ཞུགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་ལོག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་ཐ་སྙད་གྱི་གཙུག་ལག་ཙམ་སྟོན་
པའི་ཕལ་བ་ལ་ཆགས་ལ། བྱང་པར་ཅན་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་ཕུན་ཆོགས་ལ་སྒྲག་དོག་པའི་
འི་མ་དག་གིས་རྒྱུད་དཀྱགས་ནས་གཞན་ལ་ཞེ་སྤང་བར་ཡང་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་དེས་ན་
སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་སྤང་གིས་རྒྱུད་ལེགས་པར་མ་དཀྱགས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་དང་
ཉེས་བཤད་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཅལ་མེད་པས་ན་མི་འཇུག་གོ། །དོན་གཉེར་མེད་ཅིང་
ཡོད་ཀྱང་གཟུ་པོར་མི་གནས། གནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་མེད་པའོ། །ཡང་ན་དོན་གཉེར་ཡོད་
ཀྱང་ཤེས་རབ་མེད་ཅེས་སྒྱུར་རོ། །འདི་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྟོས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་ལ་
རྫོགས་པ་ལ་དམིགས་པ་འཇུག་ ཡང་ན་འདི་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི་རྫོགས་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྲེལ་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། རང་ཉིད་ལེགས་བཤད་ལ་གོམས་པ་འཕེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཁོ་ནའི་
ཆེད་དུ་མི་རྩོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟེ་པོ་ཕལ་ཆེར་ལེགས་བཤད་རྟོགས་པའི་མཐུན་
རྒྱུན་དང་བྲལ་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཕྱགས་བསྟན་སྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ངོས་བརྒྱུད་ནས་གཞན་ལ་བརྟོས་པའི་དགོས་པ་༽ནི། གལ་ཏེ་
ལེགས་པར་བཤད་པ་སྟེ་པོ་གཞན་སུ་ལ་ཡང་པན་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། སྟེ་པོ་ཕལ་ཆེར་ཞེས་
པ་སྟོས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ལ་སྤང་བ་དོར་བ་དང་གུས་པ་བསྐྱེད་

པའི་ཕྱིར་དུ་ཆད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་ལ། བཤ་ཆེར་
ལ་མི་ཕན་ཡང་མང་པོ་དག་ལ་དོན་དུ་འགྱུར་ན། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་བཤང་
མེད་པའི་ཆོག་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལེགས་བཤད་ཚུལ་པ་པོ་ལ་ཐུག་དོག་གི་སྤང་བ་
མི་ཕན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཡང་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་དགོས་པ་བརྒྱུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་
མེད་དེ་ལེགས་བཤད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་སྦོད་ཀྱི་སྦྱོན་དེ་དག་སྦོངས་ལ།

བཞི་བརྒྱ་པར། གཟུར་གནས་སྒོ་ལྟར་དོན་གཉིས་པའི། །ཉན་པོ་སྦོད་ཅེས་བྱ་བར་
བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྟན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྦོད་ཀྱི་སྦྱོར་
དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། མཚན་ཉིད་ལུགས་ལ་འཕངས་ནས་སྤྱིང་ཇེ་བསྟན་བཅས་ཚུལ་པའི་
རྒྱར་བསྟན་པ་དང་། གསུང་རབ་སྤྱིའི་རྣམ་འབྲེལ་ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྩས་ཚུལ་པ་པོ་ལ་
རྟོག་གེ་མི་ཤེས་ཞེས་སྦོད་པ་པོ་སྤྲུག་བསྐུལ་གྱི་རྒྱ་ལ་གནས་པའི་སྤྲུག་བསྐུལ་དང་། དེའི་
རྒྱ་ལོག་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་ཇེ་ཚུལ་པའི་རྒྱར་སྦོན་བཞེད་ནས་ཐུག་དོག་ཅེས་དང་སེམས་བཤང་
ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་འདོན་ཏེ། བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ཕན་
པ་ཡིན་ཞེས་སེམས་བཤང་ཡིན། ཞེས་ཀུན་ལས་བརྩས་པ་འདི་ནི་སྤྱར་གཞན་ལ་ཕན་པ་
རྒྱ་ཆེན་པོར་མ་གྱུར་པས་ད་ཇི་ལྟར་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་སྟེན་དུ་སེམས་
བཤང་ཚུལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཀུན་ལས་བརྩས་ཀྱི་རྣམ་འབྲེལ་འདི་ཚུལ་པ་ལ་དགའ་བ་སྤྲེས་
ཞེས་བཤད་དོ། །

དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འབྲེལ་འདི་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་སྤྲུག་
བསྐུལ་གཞོན་པར་བཞེད་ནས་ཚུལ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་པོ་དང་བྱང་སྒོལ་གྱི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་

མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་མཆོག་འདིའི་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཤེས་ལྡན་དག་རང་
 ལ་སྟོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་ཚང་མ་ཚང་རྟོག་ལ་ཚང་ན་དགའ་བ་བསྟོམ། བྱི་མར་ཡང་
 དེ་དག་དང་མི་འབྲལ་བར་སྟོན་ལམ་ཡང་ཡང་གདབ། མ་ཚང་ན་ནམ་ཞིག་དེ་དང་ལྡན་
 པར་འགྱུར་སྟམ་དུ་དེའི་རྒྱར་ཆོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱོར་བ་ལ་འབད། གཞན་དུ་ན།
 བཞི་བརྒྱ་བར། འཛིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་ཐུབ་པའི་ལྟ་བུར་མངོན། །ཞེས་
 པ་ལྟར། བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྟོན་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་
 དུ་གནས་ན་སྟམ་བས། རྩོམ་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམ་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བྱའི།
 གཞན་དང་ཁ་ཤགས་འབྱེད་པ་ཅམ་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་། གྲགས་པ་རི་ཅམ་
 རོབ་ན་སྟམ་དུ་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། ཆོས་
 ལ་བརྟེན་པའི་སྟོག་ཁམ་སོ་ཆེ་གསོག་པས་མཁས་པ་སྤྲ་མ་དག་གསུང་བ་ལྟར། གཟུང་ན་
 ཆོག་མི་ཟེན། བསམས་ན་དོན་མི་གོ། །བསྟོམས་ན་རྒྱད་ལ་མི་སྦྱེ་བས་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་
 དག་གིས་གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ། །གཞུང་དེ་དག་གིས་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་
 སྟོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་
 གིས། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་དམ་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་ཐོས་
 བསམ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉི་ལྔ་དགོད་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་དང་དེར་བསྟོད་པའི་ལམ་རང་
 གིས་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་སོ། །

དང་པོ་། ཐར་པ་དང་དེར་བསྟོད་པའི་ལམ་རང་གིས་ངེས་པའི་ཐབས་ཤིག་གསུམ། སྟོག་གྱུར་ངེས་པའི་

ཐབས་དང་། དེས་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་དེར་བཟོད་པའི་ལམ་བཤད་པ་
དང་། མངོན་སྲུང་དེས་པའི་ཐབས་སོ། །

དང་པོ་༼རྒྱལ་སྲུང་དེས་པའི་ཐབས་༽ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་
དང་། ལོག་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་༼རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་༽ལ་གསུམ། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་༽ནི། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་པའི་
དོན་ནི། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་རག་ལས་པས་སོ་
ཞེ་ན། འོན་མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤད་རིགས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལས་བསྐྱེད་པའི་
ཆད་མ་མེད་པས་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་འབྱེད་ཀྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་པར་
བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་དང་པོར་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་འབྱེད་ཀྱས་ལ། དོན་བྱེད་
སྒྲུང་ཅན་གྱིས་དོན་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་འབྱེད་པའི་བྱིར། ཆད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་དང་རྣམ་
པར་དེས་པ་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དགོས་པ་དེ་བསྒྲོག་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དང་པོ་
བཤད་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དེའི་རྗེས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར།

འོན་ཏེ་རྟོགས་པར་དགའ་བས་དང་པོར་བཤད་དོ་ཞེ་ན། ཡང་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཆད་མ་གཉིས་སྟོན་པའི་གོ་རིམས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་མངོན་སུམ་ནི་རང་ལས་
དེས་པ་ཡང་ཡོད། གཞན་ལས་དེས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རང་ཁོ་ན་ལས་

ངེས་པའི་ཕྱིར། རོན་དང་རོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ཡིན་ནོ་
 ཞེན་ཡང་། ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། རོན་ནི་ཐར་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། རོན་
 མ་ཡིན་པ་ནི་གཞོན་པའི་བདག་ཉིད་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་
 རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པས་དང་བོར་བཤད་དོ་ཞེ་ན།
 ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། བན་པ་དང་མི་ཡན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བ་ནི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་
 སེམས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཞེས་དང་། འདི་དག་གིས་རོན་ཡོངས་སུ་བཅད་
 བས་འཇུག་པ་ན་ཞེས་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་རག་ལས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་རང་རོན་རྗེས་དབག་དང་བོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེ་
 བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་ཚད་མར་སྤྱབ་པའི་སྟོ་
 བས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྲང་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ངེས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་སྟོ་བྱ་མ་བྱུང་ཡང་སྟོབ་དཔོན་
 ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱིས་ཐར་པ་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་དག་
 དང་ལྷར་སྤང་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་སྤྱིས་བུའི་འདོད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་ཐོབ་ཀྱས་པའི་ཐབས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོ་ནས་གསུང་རབ་འབྲེལ་བར་བྱེད་ལ།
 གསུང་རབ་ཀྱང་གྱི་རྣམ་འབྲེལ་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་།
 དབྱེ་བ་དང་། འཇུག་ཚུལ་སོགས་བསྟན་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་གཟིགས་ནས།

སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་
སྟོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་
བའི་དོན་རགས་པ་ཅམ་ལ་ཡང་འབྲུལ་པར་ཞུགས་པའི་གཞན་སྡེ་བྱེ་བྲག་པ་སྟོགས་ཀྱིས་
ཆད་མའི་འཇུག་ཚུལ་སྟོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའོ་ཞེས་རྒྱས་
པར་ལེགས་པར་འདིར་འབྲེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཇོག་པར་
བྱེད་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། དེ་
ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་སྟོན་དུ་འཕྲོ་བས་དང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དང་པོར་
གཏན་ཆིགས་བཤད་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟུམ་ན།

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཚུལ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བཞི་ལ་སྟོགས་པ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་
མཐོང་བས། དེ་བསལ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འབད་མེད་དུ་འགྱུབ་བས་གཏན་ཆིགས་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཆད་མ་རྣམ་པའི་སྟོགས་པར་མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་སྟེ་ཚུལ་གྱི་
རིམ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་བསལ་བའི་སྟོན་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་
ཀྱི་ཆད་མ་གོ་སློབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཞན་དུ་རྟོགས་དཀའ་བ་ཉིད་བསྟུབ་བྱར་
བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཙུ་བོའི་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ལ་བསྟོས་
ནས་དེ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་རྒྱས་ལ། སྡེ་བདུན་འབྲེལ་གཅིག་ལ་བརྩམས་ཤིང་འདི་ཉིད་ཐོག་
མ་ཡིན་པས་འདིར་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དེས་ན་^[1]གཞན་དུ་བཤད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཡང་

[1] ལྷ་ཤ། གཞན་དུ་རིམ་པ།

ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་ཚུགས་ཆོས་ཞེས་པའི་རྐང་བ་བཞིས་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་
 དང་གངས་ངེས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་ལ་ཚུལ་གསུམ་ལོག་པ་
 རིམ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་སློན་ནས་ལཱ་དང་པོ་མདོར་བསྟན་ཏེ།

ཙ་བ། ཚུགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །

གཏན་ཆིགས་ ..... ། །

དེ་ལ་བྱས་པ་ཆོས་ཙན། སྤྲེལ་ཏུག་པར་སྤྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།
 དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཙན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་
 ཚུགས་ཆོས་དང་། ཚུགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཙན་དེའི་ཆ་སྟེ་བསྤྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ཀྱིས་བྱབ་པ་ཡི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་བ། .....དེ་ནི་ནཱ་གསུམ་ཉིད། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཆོས་ཙན། ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་ནཱ་བ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་
 ཏེ། བསྤྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་བྱབ་པ་དང་། ཚུགས་ཆོས་འབྲས་རང་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
 འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟུར་རོ། །

ཙ་བ། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན། ། ༣

ཚུལ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཏན་ཆིགས་ཆོས་ཙན། རྟགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ།
 རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག ། ཚུལ་གསུམ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྐང་བ་དང་པོ་ནི་གཞུང་ལྷག་

མ་གུན་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་ལ། རྒྱུ་ལ་ཞེས་པ་ནས་དེ་ནི་འབྲས་བུའི་
རྟགས་ལས་སྦྱེས་ཞེས་པའི་བར་དང་།

བཞི་བ་ནི། དེ་ནས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་དང་གསུམ་པ་དེ་མན་ཆད་གྱིས་འཆད་དོ། །རྒྱུ་ལ་
གཉིས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གངས་དེས་མི་འབྲུབ་ན་དེའི་རྒྱས་
བཤད་དུ་མི་རུང་ལ། གལ་ཏེ་བྲུབ་ན་འབྲེལ་བ་དེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་གསུམ་པའི་རྒྱས་
བཤད་ཀྱི་གཞུང་དགོས་པ་མེད་པར་འགྲུར་རོ། །དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མི་སྟོན་ན་འཆད་
ཚུལ་གཉིས་པ་མ་འབྲེལ་བར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། གཞུང་གི་སྟོར་ཚུལ་གཉིས་པ་
ནི། ཆད་མས་བསྐྱུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་
འབྲེལ་བ་དེས་ཀྱས་ལ། སྟོར་ཚུལ་དང་པོ་ནི་གངས་དེས་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་
དང་མཐུན་པར་སྐྱར་བས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་ཞེས་སོགས་དོན་མེད་
པར་མི་འགྲུར་རོ། །

འོན་དེ་གཉིས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་སོ་སོར་འཆད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དང་པོར་
མཚན་གཞི་ངོས་བརྒྱུད་ནས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྟོན་མེད་དོ། །ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་
དེས་ན་ལྷར་སྐྱང་ཚུལ་གསུམ་དང་མི་ལྟན་པར་དེས་ཟིན་པའི་བྱིར། སྐྱ་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་
སུ་རྒྱུ་ལ་བཞི་པ་སྟོན་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཡང་དག་དང་ལྷར་སྐྱང་སོ་སོར་གཤམ་པའི་དོན་དང་སྟེན་སྟོར་གྱི་དབང་ལས་ཐ་མར་
བསྟན་གྱི། ཆད་མས་དེས་པའི་རིམ་པ་ལས་རྟག་པ་བྱས་སྟོར་དུ་མ་དེས་པར་བྱས་པ་མི་

རྟག་པ་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་མི་ངེས་པ་སྟར། ལྷར་སྟང་ཚུལ་གསུམ་དང་མི་ལྟན་པ་མ་ངེས་པར་
ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་མི་ངེས་སོ། །

ཐོགས་སྒྲུ།

གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན། ཚེད་གཞི་ལ་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲུས་སྟོན་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། བྱད་པར་ཀྱི་གཞི་ཐོགས་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྟུ་མི་འཐད་
ལ། གྲུབ་ན་སྒྲུབ་ཡང་རྟགས་བཞེད་པ་དོན་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་
བརྗོད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འོན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུས་སྟོན་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་
སྒྲུ་ཚེད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པས་རིམ་བ་
བཞིན། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྟུ་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་
པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་པའི་བྱིར།

དེ་མི་ཁེགས་ན་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གིས་བྱུང་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་
འགྱུར་པོ། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུས་མཐུན་དཔེ་བཟུང་
ན་དེའི་ཆས་བྱུང་ཅེས་རྗེས་བྱུང་སྟོན་པའི་སྒྲུ་ལས་མཐུན་ཐོགས་ཁོན་ལ་རྟགས་ཡོད་པར་
གྲུབ་ཅིན་པ་དང་སྒྲུ་སྒྲོས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་དཔེ་བཟུང་ན་མི་མཐུན་ཐོགས་
མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་སྒྲུ་འགལ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཤུགས་དང་། ཚེད་
གཞི་ལ་ཉེ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚེད་གཞི་ཁོན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དེ་ལ་ཉེས་པ་གཉིས་ཉེ། མགོ་མཚུངས་དང་རིགས་པ་གཞན་ནོ། །

དང་པོ་༼མགོ་མཚུངས་༽ནི། འོན་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲུས་བརྗོད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 ཚུལ་དང་པོ་སྟོན་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲུས་ཆོགས་དོན་བཟུང་ན་ཉགས་དེ་ཆོགས་དོན་སྤར་མ་
 གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་སྒྲུ་འགལ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བཟུང་ན་རྗེས་ཀྱི་
 སྟོན་པ་དང་སྒྲུ་རྒྱུ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱགས་ཀྱིས་ཚད་གཞི་ཁོན་གཟུང་བར་གོ་བའི་
 ཕྱིར་གསུམ་གཤམ་སྒྲངས་སོ། །

གཉིས་པ་༼རིགས་པ་གཞན་༽ལ་(གཉིས་)༽ ཚད་གཞི་ཁོན་ལ་ཉེ་བ་མི་འཐད། གྲུབ་ཟིན་ལན་
 དུ་མི་རུང་། རང་ལན་ནོ། །

དང་པོ་༼ཚད་གཞི་ཁོན་ལ་ཉེ་བ་མི་འཐད་པ་༽ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་
 ཚད་གཞི་ཁོན་ལ་ཉེ་བ་མིན་པར་ཐལ། མ་སྟན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་ཉེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼གྲུབ་ཟིན་ལན་དུ་མི་རུང་བ་༽ལ་(གཉིས་)༽ གྲུབ་ཟིན་མི་འཐད་པ་དང་། གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་
 རྒྱུ་སྟོན་དུ་མི་འཐད་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼གྲུབ་ཟིན་མི་འཐད་པ་༽ནི། མ་སྟན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་མ་སྟན་དཔེ་ལ་ཡོད་
 པར་གྲུབ་པས་མ་ཀྱང་པར་ཐལ། རྗེས་ཀྱི་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉིས་པ་༼གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་རྒྱུ་སྟོན་དུ་མི་འཐད་པ་༽ནི། འོན་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་གིས་ཚུལ་
 གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་
 པར་ནི། རེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟོན་པའི་སྒྲུ་རྒྱུ་པའི་སྟོན་ཅན་དུ་ཐལ།
 ཚུལ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ན། མ་སྟན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་མི་མ་སྟན་ཕྱགས་ལ་
 མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་མེད་དེ། གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་ཀྱང་པ་གཅིག་བརྗོད་པས་ཀྱང་

གཉིས་པ་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཐུན་དཔེ་
ལ་ཡོད་པར་བྱལ་བེན་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཡང་བཞན་ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་ནས་སྟུང་པའི་
དོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རང་ལན་ནི། དེས་ན་ཚུལ་དང་པོ་སྟོན་པ་ན་ཆོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་
སྟོན་རིགས་ཀྱི། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྟོས་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་མིང་གིས་སྟོས་ན་
སྟོན་དེ་དག་རིམ་པར་སྟོང་དགོས་པས་རྟོགས་དགའ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྟོས་ན་སྟོན་དེ་
དག་འབད་མེད་དུ་སྤངས་ནས་ཆོད་གཞི་བདེ་སྒྲག་དུ་གོ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱི་
དོགས་གཅོད་ནི་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ཀྱིས་གཉིས། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་
པར་སྒྲུབ་པའོ། །དོན་གྱི་འབྲེལ་དཔང་བཅན་པར་བྱས་ན་རྟེན་པ་བཞི་པའི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་
གཞུང་རྒྱུ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་གཟུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྲུར་རོ། །

དང་པོ་རྟེན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཀྱིས་གསུམ། འབྲས་བྱ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་སོ། །

འབྲས་རྟགས།

དང་པོ་རྟེན་འབྲས་ཅུ་ཞེ་ནི། རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱེད་ལ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་སྒྲུབ་པ་གོ་བར་
བྱེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཁོ་པོ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་དང་པོ་ཞེ་
འབྲས་བྱའི་རྟགས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་ན། མེ་ལས་
དུ་བ་སྒྲུ་བོ་དང་ཁམ་བ་དང་། རྩོ་བ་སོགས་སྒྲེ་བར་མཐོང་བས། རྒྱ་བོ་སོགས་ཀྱང་མེ་གོ་

བྱེད་དུ་ཐལ། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། མེ་ལོག་བས་དེ་དག་ལོག་བས་མ་དེས་བའི་བྱིར། ལྷ་དང་
 སོག་མའི་མེ་དང་དེ་ཡང་གསལ་བ་དང་འབར་བ་སོགས་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་དེ་
 དག་ཀྱང་དུ་བའི་གོ་བྱར་ཐལ། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ལྷོག་བ་མ་དེས་བའི་བྱིར། ཡང་ལའི་
 ལྷེད་དུ་དུ་བ་མཛོན་སྐྱེས་གྱིས་མཐོང་ནས་མེ་གོ་བར་བྱེད་བ་ན། ལྷོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་
 མཛོན་སྐྱེས་གྱི་གཞལ་བྱ་ལའི་དུ་བ་དེ་ལའི་མེ་གོ་བྱེད་དུ་ཐལ། ལའི་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཆང་མང་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དུ་
 བའི་རྟགས་ལས་ལ་ལ་མེ་གོ་བར་བྱེད་བ་ན། མེ་དང་བྱུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་མི་རྟག་བ་
 ཡང་གོ་བར་བྱེད་བར་ཐལ། མེ་ལས་སྐྱེས་བ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རིགས་ཏེ། མེ་དེས་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་བྱུབ་མཐས་རྟག་བར་སྐྱོ་འདོགས་བ་མཐོང་བའི་བྱིར།
 ཡང་མེ་བྱུབ་དུས་ན་དུ་བ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། དེ་སྐྱེས་དུས་ན་མེ་འགགས་བས་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་
 ཡོད་བར་འགལ་བའི་བྱིར། བསྐྱེད་བྱསྐྱེད་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ནི་རྟག་བ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གིས་སྐྱོ་བ་རྟགས་བ་ཡིན་བས་རྒྱ་འབྲས་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་
 འདི་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྐྱེད་ཅིག །

མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བྱ་ནི། །

གཏན་ཆོགས་ ..... །

སྐྱོན་མེད་དེ་རྒྱ་མེ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མེ་མ་ཡིན་བ་ལས་ལོག་བ་ལྟ་བུའི་
 རིགས་རི་སྐྱེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་རུང་། དེ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་

དུ་བ་ལྟ་བུ་ནི་རིགས་ལ་རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྟ་བུ་བ་ས་གཏན་ཆོག་ས་སུ་འབྱུང་། དུ་བ་ཆོས་
 ཅན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་གོ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 གང་ཞིག་མེའི་འབྲས་བྱུང་ངེས་པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་འབྲས་བྱེད་ཡོད་ན་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱ་
 དེ་ལས་སྤྱེ་བར་མཐོང་ལ།

ལྷ་དེ་མོན་ཏུ་མ་སོང་ན་ཡུལ་ཏུ་ས་འགར་ཡང་འབྲས་ཏུ་དེ་མ་སོང་བའི་ལྷ་འབྲས་
 གྱི་རིགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱིན་དེས་པ་དེ་ཉིད་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་པས་ཉེས་པ་སྤྲུལ་དེ་དག་
 མེད་ལ། ལའི་ཏུ་བ་ཡང་རྟགས་སུ་ཁོ་བོ་མི་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ལའི་མེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སུ་འཕྱར་བ་དང་། ལའི་ཏུ་བ་ཚང་མང་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་རྗེས་ཁྲུབ་དེས་པ་ན་བསྐྱབ་
 བྱ་བྱུབ་བར་ཐལ་བ་དང་། ཡང་དག་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གསུམ་མོ། །

མངོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་དཔྱགས་པའི་དུ་བ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ལ་ལ་ཡོད་པའི་དུ་
བ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དང་བྱབ་ཆེ་རྒྱང་མེད་པས་ཉེས་པ་སྤྲ་མར་འལྱར་རོ། །རྟགས་འགོད་
པའི་ཆེ་དུ་བ་ཅན་བཀོད་ལ། སོང་བ་ནི་ལའི་དུ་བ་སོང་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡང་རྟགས་སུ་
གང་སོང་བ་དེ་ལ་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལྟོག་ཏུ་མེད་དོ། །ཁྱིད་གྱིས་རྟགས་སུ་འདི་སོང་ཞེས་
སྒྲིམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱིད་གྱིས་གང་སྒྲིམ་པ་དེ་རྟགས་སུ་མ་སོང་གང་སོང་བ་དེ་སྒྲི་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་ལྗངས། གང་སོང་བ་དེ་སྒྲི་རུས་ན་ཡང་དེ་ཉིད་བཀོད་
པས་ཆོག་མོད་ནད་འོང་བར་མཐོང་ནས་མ་བཀོད་དམ། ཡང་འགོད་པའི་ཆེ་ལའི་དུ་བ་རང་
མཆོན་བཀོད་ལ། རྟགས་སུ་སྒྲི་མཆོན་སོང་བར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་སྒྲི་ཕྱོད་པས་ན་

བའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པར་བྱས་ལ་ལེགས་པར་ཉན་དགོས་སོ། །

ཡང་རྒྱ་འབྲས་བྱུང་བ་ལྟར་ཕྱིར་གནས་པས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་རྟོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་བ་ཆོས་ཙན། འབྲས་བྱུང་ཡིན་ཏེ། ཕན་གདགས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དུ་བ་བྱུང་ན་ཕན་གདགས་བྱུང་འགལ་བས་ཚྭགས་ཆོས་མ་བྱུང། མ་བྱུང་ན་དེ་ལ་རྟོགས་དེ་བྱུང་བ་འགལ་བས་ཚྭགས་ཆོས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམས་ཐ་དད་མི་མིན་པ་དང་ཁས་སྐྱོངས་ཀྱི་བསལ་བ་བསྐྱེད་མི་རུས་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བས་ལྟག་ཆོད་འབའ་ཞིག་གོ། དེས་ན་པ་གི་ན་དུ་བ་འདུག་པས་མེ་འདུག་སྟམ་ཡང་རྟོགས་སུ་ནི་དུ་བ་ཉིད་སོང་བ་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །

རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས།

གཉིས་པ་༼རང་བཞིན་༽ནི། བསྐྱུང་བའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་རྟོགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ཏེ།

ཙན། རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང་། །

འབྲེལ་བ་ཙན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །༤

བྱས་པ་ཆོས་ཙན། རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ཙན་གྱི་ངོ་བོ་མི་རྟོག་པ་སྐྱུ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་མི་རྟོག་པ་དང་བདག་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ནི་འབྲས་རྟོགས་སུ་

མ་ཟད་འདི་ཡང་ལྷོག་གྱུར་གོ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཡོད་ཅེས་ཞེས་པས་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་
རག་ལས་པ་བཅད་ནས་བྱས་པ་ཡོད་ཅེས་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་གི་རིགས་
གི་རྒྱ་བྱས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་གི་རིགས་གི་རྒྱ་བྱས་
པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ཡོད་ཅེས་ནས་རང་ཆས་སུ་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་
བདག་གཅིག་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ཅེས་བཤད་ནས་འོག་དུ་རང་བཞིན་གི་རྟགས་མི་རུང་
བའི་ཚིང་སྤང་དང་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གི་ཆད་མ་གསུམ་གིས་རྒྱས་
པར་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་ཉེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཉིས། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་རུང་
མ་དམིགས་པའོ། །

མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས།

དང་པོ་ཉེ་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཀྱི་ལ་(གསུམ)། ཆིག་དོན་དང་། དེ་ངེས་བྱེད་གི་ཆད་མ་དང་། རྟགས་
འདིའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ཉེ་ཆིག་དོན་ཀྱི་ཞེ།

ཙ་བ། ཆད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །

མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བྱ་ཅན། །

གཏན་ཆིགས་ ..... ། །

ཤ་ཟ་ལ་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་གི་ཆད་མ་རྣམས་ནི་
འཇུག་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མདུན་གི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་བཅད་

ཤེས་དོན་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་མེད་པའི་ཤ་བ་ལ་གང་ཟག་དེའི་དོར་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྣང་དོན་
མཐུན་མི་འདུག་པ་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོར་དེ་མི་འདུག་
པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་བྲིས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབས་ན་དེ་གོ་བའི་འབྲས་བུ་
ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམས་ནི་ཡུང་གི་ཆད་མ་སོགས་མང་ཆིག་གོ།

གཉིས་པ་དྲི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ། མཐུན་གྱི་གཞིར་ཤ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
ཡང་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་སྟེ། ཤ་བ་
ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྲིས་ཞེས་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
དེ་ལྟར་དེར་ཤ་བ་མེད་ངེས་སུ་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལ་དེ་མ་དམིགས་པའི་
བྲིས། རྒྱ་མ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན།

འོ་ན་དེ་ཡོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཆད་མས་
དམིགས་སུ་མི་རུང་བའི་བྲིས། འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཇི་
ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། མཐུན་གྱི་གཞིར་ཤ་བ་ཡོད་
ན་ཁྲིད་གྱིས་ཡོད་པར་གཟིགས་པའི་ངེས་པ་མེད། དེར་ཁྲིད་གྱིས་མ་གཟིགས་ན་མེད་པའི་
ངེས་པ་མེད་པའི་བྲིས། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་གཞི་གང་ན་ཡོད་ན་ཡང་དམིགས་པར་ཐལ།
སྒྲིར་ཤ་བ་ཡོད། ཁྲིད་གྱིས་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་བྲིས། འདོད་
ན་ཉམས་སོ། །གཞི་དེར་ཤ་བ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་དམིགས་པ་ཞེགས་པར་ཐལ། ཆད་མས་
དམིགས་པ་ཞེགས་པའི་བྲིས། མ་གྲུབ་ན་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །

འོ་ན་ཁྲིད་ལྟར་ན་ཡང་གཞི་དེར་དེ་མེད་ངེས་སུ་ཐལ། ཡོད་ན་དམིགས་དགོས་པ་གང་

ཞིག་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉགས་ཕྱི་མ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་ནས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེར་ཡོད་མེད་
 ཐེ་ཆོམ་ཐ་བ་བཞིན་དུ། ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་ཐ་ལ་དེ་ལྟར་དེར་ཀུན་
 མཁུན་གྱིས་གཟིགས་མ་གཟིགས་ཀྱང་དེད་ཐེ་ཆོམ་ཐའོ། །མ་དམིགས་པ་མ་གྲུབ་ན། དམིགས་
 པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཡོད་དེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་
 གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་གང་ཡིན། ཉགས་མ་གྲུབ་ན་དེར་དེ་མ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། དེར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག།

ལྷ་ཕྱིའི་བྲུབ་པ་མེད་སྟེ་མ་ན་ཀུན་མཁུན་གྱིས་གཟིགས་པ་བཤད་པའི་སྐབས་ལ་
 སེམས་ཤིག། འོ་ན་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེར་དེ་ཡོད་ཀྱང་གང་ལ་
 བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་བལྟར་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི་དེར་དེ་
 ཡོད་ན་སྤྱིར་ཆད་མས་དམིགས་སུ་མི་རུང་བ་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་སྤྱོད་པ་སྤྱིར་མ་སྤྱོད་རམ།
 ཡང་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་དེས་དེ་
 ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བཀོད་ན་བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་སྤྱད་ཅིང་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་འཇལ་གྱི་ཆད་མ་མེད་པ་
 འགོད་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་པར་སྤྱད་ལ། ཟློགས་ཆོས་མངོན་སུམ་དང་བྲུབ་པ་དེ་གཉིས་སྤྱབ་
 ཚུལ་ལྟར་རོ། །འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཤ་བ་ཉིད་སྤྱི་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་
 དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་ཁྲོལ་གྱིས་དམིགས་སུ་མི་
 རུང་བའོ། །འོ་ན་རྒྱ་ལས་བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྤྱབ་
 པ་ལ་དུ་ཡོད་ཉགས་སུ་བཀོད་ན་འབྲས་ཉགས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། མེ་ཡོད་དང་བདག་

གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་འགོད་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མེ་ཉིད་སྤྲོ་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་
པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས། འདིར་ཡང་འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། ག་ཟ་ཡོད་
པ་ཉིད་སྤྲོ་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྲོ་བ་ཉགས་པའི་དོན་ཏེ། འོག་
སྟོགས་དམ་འཆའ་བ་ན་གཞི་དེར་ག་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅས་པས་སོ། །

དེས་ན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་སྤྲོ་བ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་
པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྲོ་བ་ཉགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་ཡོད་དེ་ཡོད་ན་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་
དམིགས་སྤྲོ་བ་པས་མ་བྱུང་བ་ནི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་
དོན་ཡིན་གྱི། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་བཟླར་མི་རུང་བ་ཞེས་མི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་
ལྟར་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁྱེད་ལ་ཡང་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྲོ་བ་ཉགས་པའི་དོན་མེད་པར་
ཐལ། དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་མཚུངས་སོ་ཞེས།

འབྲེལ་བ་རུང་བ་དང་ཡང་མེད་དེ། སྤྲོ་ཉག་པར་བཏགས་པའི་དོན་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ།
སྤྲོ་ཉག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གང་དག་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་མི་སྤྱིད་
པ་འདོད་པ་དེ་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཐུབ་མཐའ་ལ་སློ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་དག་
གིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་གནས་ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་རིགས་
སམ་མི་རིགས། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དེ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་ན་མི་རིགས་ཞེས་སྤྲོ་བ་སྤྱོད་པའི་ཆོག་
དང་མཚུངས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ཡོད་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོ་དེའི་རྒྱུད་ལ་དམ་བཅའི་དོན་དེ་དམིགས་

པའི་ཚད་མ་མེད་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འབད་པས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དོན་ལས་
སྒྲངས་ནས་ཐ་སྣད་ལ་སྣང་བ་ཅམ་དུ་བད་དོ། །

གསུམ་པ་། ཉགས་འདིའི་དགོས་པ་ཤིན། མདོ་ལས། དཔམ་ང་དང་འབྲ་བས་གང་ཟག་གི་
ཆོད་གཟུང་གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་མི་བཟུང་སྟེ། ཉམས་པར་བྱུང་ཏ་རེ་ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་གང་ཟག་འདི་སྟོན་འདི་དག་དང་
བཅས་སོ། །ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སམ་འདི་དང་འདི་ལས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྒྲ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྟེས་བྱ་དམ་པ་གང་ན་ཡོད་མི་ཤེས་ཤིང་
སྟེས་བྱ་དམ་པ་ལ་སྟོན་པ་ནི་ངན་འགྲོ་མི་བཟད་པའི་རྒྱ་བྱལ་དུ་བྱིན་པར་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་
ནས་གསུངས་པས་ཐལ་བས་གཡོགས་པའི་མེ་དོང་བཞིན་དུ་གནས་འདི་ལ་སྟོ་གྲོས་དང་
ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །སྤར་གྱི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་
པར་བྱ་དགོས་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པས་སྟེ་པོ་གཞན་དག་ལ་དག་སྣང་སྟོང་བར་མ་རྟུས་
ནའང་སྟོན་བརྗོད་གྱི་སྒྲ་བ་ཅུང་དུ་བྱས་ན་མཛེས་སོ། །

སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས།

གཉིས་པ་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཤེས་གསུམ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་སྤང་རོ། །

དང་པོ་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤིན། །

ཅ་བ། .....ཁྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས། །

འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བྱ་ཅན། །༥

ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་
རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ཤེས་ཤིང་གོ་བའི་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ།
སྤྱོད་པ་མེད་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན། ལྷ་རྒྱུ་
ལྟོས་ལ་ལྷ་རྒྱུ་དེ་གི་ཁྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས། རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་མ་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེ་བྲག་ཅེས་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་
གྱི་ཁྱད་པར་འདི་དང་ལྷན་པ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་༽ལ་གཉིས། ཆིག་དོན་དང་། དབྱེ་བ་མཐའ་དབྱེད་པའོ། །
དང་པོ་༼ཆིག་དོན་༽ནོ།

ཅ་བ། འགའ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་དང་། །

རྒྱ་དང་རོ་ལོ་བལྟར་རྒྱུ་བའི། །

བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ། །

མེད་དོན་^[1]ཅན་མི་དམིགས་རྣམ་བཞི། །༦

གཞི་འགའ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ཏུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་རྒྱུ་
རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། འགོད་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་
ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགའ་དངོས་གྱི་འགའ་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་ཅིང་དམིགས་

[1] ཅན་མིན། ལྷ་ བེ།

བ་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྱེད་མཉམ་པའི་དོ་བོ་ཡོད་ན་
བལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་ཅིང་མ་དམིགས་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་རྣམས་
ཡོད་པའི་བྱིན། ཡང་ན། བལྟར་རུང་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་སྦྲུང་རོ། །

གཉིས་བ་༼དབྱེ་བ་མཐའ་དབྱེ་བ་༽ནི། དེ་ལ་སྦྱིར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་
རྒྱལ་དང་དུས་དང་གངས་ངེས་པའི་རྒྱལ་འདི་སྦྲུང་གནས་ཏེ། དགག་བ་བྱེད་པའི་ཆེ། དགག་
གཞི་བྱིར་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྦྲང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་བ་ལས། མི་
རུང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་བ་བྱེད་བ་མི་སྲིད་དེ། དགག་གཞི་དངོས་སུ་རྟགས་ནས་
མེད་དགག་ཕྱགས་ལ་འཇུག་བ་མིན་བ་དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་མེད་དགག་ཡན་གར་བ་
རྒྱ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་སྦྲང་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་འདི་འགའ་ཞིག་
ཏུ་དགག་བ་བྱེད་བ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བྱ་བར་འོས་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་
འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞེས་བ་དགག་གཞི་སྦྲང་མི་རུང་རོ། །

དེས་ན། དེ་ལ་དགག་བ་བྱེད་ན་ངེས་བར་རྗེས་དཔག་འཇུག་དགོས་སོ། །སྦྲང་དུ་རུང་
བ་ལ་ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་བྱིར་ཚོལ་གྱིས་སྦྲང་དུ་རུང་བ་
དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་བ་ལས། མི་རུང་ན་མི་སྦྲང་བ་མ་དམིགས་བ་མ་གཏོགས་
རྟགས་གཞན་མི་འཇུག་གོ། །སྦྲང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་དགག་གཞི་དེར། བྱིར་ཚོལ་གྱི་མངོན་
སུམ་ལ་སྦྲང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་བ་ལས། རུང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་
བ་བྱེད་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་འཇུག་པའི་དུས་སོ། །སྦྱིར་སྦྲང་དུ་
རུང་ནས་དགག་གཞི་དེར། མངོན་སུམ་ལ་སྦྲང་དུ་མི་རུང་བ་ལ། དེར་དེའི་འབྲེལ་རྒྱ་སྦྲང་

རྒྱ་དང་འགལ་ཆེ་སྒྲུང་རྒྱུ་ལྟེན་སྒྲུང་ལ། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་མོ་རྒྱ་འབྲས་བྱ་གསུམ་
 རྒྱུ་ལྟེན་ཤིང་། རོ་མོ་ལ་བྲལ་ཆེ་བ་དང་མཉམ་བ་གཉིས་སྒྲུང་ལ། བྲལ་བྱེད་སྒྲུང་རྒྱུ་
 ལ། བྲལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་དུས་དང་། བྲལ་མཉམ་སྒྲུང་དུ་རྒྱུ་ལྟེན་བཤད་བ་
 ལྟར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་འཇུག་པའོ།

རྒྱ་སྒྲུང་རྒྱུ་ལྟེན་ལ། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་འཇུག་དུས་དང་འབྲས་བྱ་སྒྲུང་དུ་རྒྱུ་ལྟེན་
 འབྲས་བྱ་ལྟེན་ཅམ་བཀག་པས་འགོག་མི་ཅུས་པས་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
 འཇུག་དགོས་སོ། དེ་ལྟར་ན། འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞིར་ངེས་ཤིང་། དེ་ལས་
 གཞན་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་དོ། །གཞི་དེར། འགལ་ཆེ་སྒྲུང་དུ་རྒྱུ་ལྟེན་བཤད་བས་ནས་
 འགོག་པ་ལ། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་མོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་རྒྱུ་ལྟེན་བ་བཞིན་དུ་འགལ་ཆེ་ཡང་
 འགོག་ཅུས་ངོ་མོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགལ་ཆེ་གསུམ་རྒྱུ་ལྟེན་ལ། རོ་མོ་ལ་རང་དང་བྲལ་ཆེ་རྒྱུ་
 མེད་བ་དང་། བྲལ་ཆེ་བའི་འགལ་ཆེ་གཉིས་སྒྲུང་ལ།

དང་མོ་ལ། རང་གི་འགལ་ཆེ་དངོས་དང་འགལ་ཆེ་འཛིན་འབྲས་བྱ་རྟགས་སྒྲུ་བཀོད་བ་
 གཉིས་སྒྲུ་ལྟེན་པས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་གཉིས་དང་
 གཉིས་པ་ནི་བྲལ་བྱེད་འགལ་དམིགས་སོ། །རྒྱའི་འགལ་ཆེ་ལ་ཡང་། དགག་བྱ་འགོག་ཅུས་
 རྒྱའི་འགལ་ཆེ་དངོས་དང་འགལ་ཆེ་འཛིན་འབྲས་བྱ་རྟགས་སྒྲུ་བཀོད་བ་གཉིས་སྒྲུ་ལྟེན་པས་རྒྱ་
 འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། དགག་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་འགལ་ཆེ་ལ་འབྲས་བྱ་ལྟེན་ཅམ་གྱི་འགལ་ཆེས་འགོག་མི་ཅུས་ཤིང་།
 དངོས་འབྲས་ཀྱི་འགལ་ཆེ་དགོས་པས་འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་གཅིག་ལྟེ། དེ་ལྟར་ན།

འགལ་དམིགས་དུག་དང་། འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པས། རྣམ་ངེས་ལས་དེ་
ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི།
དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་སེམས་སོ། །

འདིར་ཅ་བས་དངོས་སུ་དབྱེ་བ་བཞི་བསྟན་པ་ནི། འགལ་རྒྱ་བསྐྱབས་ནས་འགོག་པ་
ལ། དངོས་སུ་གནོད་པའི་འགལ་རྒྱ་དང་། དངོས་སུ་མི་གནོད་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་དངོས་སུ་
གནོད་བྱེད་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པའི་གཙོ་པོ་འགལ་དམིགས་གཉིས་པོ་འདིར་འདུས་
བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་འགོག་པ་ལ་དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་
མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། འདིར་ཡང་གཙོ་པོ་འདི་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་པར་གཉིས་ཁ་བསྐྱང་བ་ནི། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་གཞན་འཕེན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་དུ་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ཀྱང་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་སྒྲུར་བར་བྱ་བ་སོ་
སོར་ངེས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། གང་རེག་གཅིག་ཤུ་འགོག་པ་ལ་ཡང་དུ་མར་དབྱེར་
བྱུང་ངོ། །ཡང་འདིར་བཤད་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ངེས་པའི་ཡན་
ལག་དང་། འོག་ནས་བཤད་པ་མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་
ལ། ཡང་འདིར། མདོར་བསྟན་དང་འོག་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པས་དགོས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་
ཡིན་པའི་བྱིར་རྫོས་པའི་སྒྲོན་མེད་ངོ། །འདིས་མཆོན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་་
རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་པའི་ཚུལ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་བཤེད་ལྟོང་སྒྲུང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་སྒྲུང་འོ་མོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་
 བྱེད་ས་པ་ལ། འགལ་སྒྲུང་འོ་མོ་མེས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་ཆོད་པ་མེད་ཀྱི། མེད་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བྱ་གཉིས་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་ཉེ་རིང་གི་བྱང་པར་མི་འཐད་པས་རྒྱས་འགོག་མི་
 རུས་ན་འབྲས་བྱས་ཀྱང་མི་རུས་ལ། དེས་རུས་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་རུས་པས་གཞི་
 འགར་གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། བྱད་ཤིང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་འོ་མོས་པ་
 ཡང་། ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་འོ་མོ་ན། གཉིས་པ་ལ་བྱབ་པ་མེད་པ་ནི།

ཅ་ག། དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ། །

དམིགས་པའི་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་དེ། །

རྒྱ་མཆོན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །

མེད་ན་འབྲས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་སྒྲུང་
 བ་གང་ཡིན་པ་བྱད་ཤིང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱབ་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་
 འགོག་པ་བྱབ་པ་འབྲས་པ་ཅན་ཡིན་ཉེ། དེ་འགོག་པའི་སྒྲན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་གྲང་རེག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 དག་དང་ནི་བྱེད་འགལ་བ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འགལ་བ་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། མེས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་རང་སྟོགས་ཀྱི་
 ཆོས་སུ་བྱབ་པའི་གཞིར། གྲང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་བྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྲགས་ལ་འཕངས་སོ། །སྒྲུང་བ་དེས་འཕངས་

བ་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་ཏུ་དམིགས་བ་དང་བཅས་བས་སྐབས་འདིར་འབྲེལ་བར་མ་
དམིགས་པའི་སྒྲིབ་བ་བརྒྱད་བཞུག་རྟོ། །དང་པོ་ལ། རྩབ་བ་མེད་པའི་ལན་ནི།

ཙ་བ། འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །

དུས་ལ་སོགས་ལ་^[1]ལྟོས་པར་འདོད། །

འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་ཁྲབ་པར་ནོན་བ་དེ་ལ་ཡང་
ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། རང་ཉིད་ཡོད་ཅམ་གྱིས་གང་རེག་
འགོག་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་བ་འགོག་བ་མེད་ཅོད་གྱིས་
ཁྲབ་པའི་ཡུལ་དང་དུ་བ་བྲག་ཏུ་འཕྱར་བཞིན་པའི་དུས་དང་ལ་སོགས་བ་གང་རེག་འགོག་
ཀུས་ཀྱི་མེ་ལ་མི་འབྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ཁྲད་པར་ཅན་ལ་ལྟོས་པར་འདོད་རེགས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ན་མེ་དང་གང་རེག་གཞི་དེར། ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་མཛེན་སྲུང་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་
ཡུལ་དང་། དུ་བ་སྤང་དུ་རུང་བའི་དུས་དང་སོགས་བས་དེ་བྲག་ཏུ་འཕྱར་བཞིན་པའི་རྣམ་
པའི་ཁྲད་པར་ལ་བལྟོས་ཞེས་སོ། །

ཙ་བ། གཞན་དུ་འབྲལ་འགྱུར་མི་གང་བ། །

སྐབས་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་བཞིན། །

བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་འགོག་བ་ལ་ཁྲབ་བ་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་འགོག་བ་ལ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཞུག་བ་གང་ཞིག་ཡུལ་སོགས་ཁྲད་
པར་ཅན་ལ་བལྟོས་བ་ལས་གཞན་དུ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་གང་བ་གང་རེག་

མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཐལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན། ཡང་གི་སྐྱས་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་
ལྟར་འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་རྟགས་གང་བྱུང་གིས་མི་ཚོག་ཅེས་པའི་དོན་^[1]ནོ། །

རྟགས་གཞན་བཞི་པ།

གཉིས་པ་༼གསུམ་ཉིད་དེས་པར་སྐྱབ་པ་༽ལ་གཉིས། ཡང་དག་གི་བྱུང་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་
པ་དགག་པ་དང་། ལྟར་སྐྱང་གི་བྱུང་པར་ཡང་དག་དུ་འདུས་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ཡང་དག་གི་བྱུང་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ་༽ལ་གཉིས། སྐྱ་སྤྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་
སྤང་དང་། དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼སྐྱ་སྤྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་སྤང་༽ལྟེ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་གོ་བས་རྟགས་སུ་འཐད་ཅིང་
རྟགས་ཚོས་རྩས་ཐ་དད་དང་རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་
ནམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་དེས་གཟུང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མཐའ་གཙོད་པའི་དིགས་པའི་
འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྩས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་ལས་སྐྱ་མ་
ལ་རྟོགས་པ་སྤྱིས་ཀྱང་སྐྱ་སྤྱིའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་
ལན་ཚོགས་པ་ཞེས་དང་།

མི་མཉམ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མིན་པའི་སྤྱོགས་རྟགས་མིན་པ་ནི། མི་མ་སྐྱན་ཞེས་པ་འོག་
མ་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་འབྲས་བྱ་བཀོད་པ་དང་། རྒྱ་བཀོད་པ་གཉིས་ལས། འབྲས་བྱའི་སྤྱིས་
རྒྱའི་སྤྱི་དཔོག་པ་འབྲས་རྟགས་སུ་བསྟན་ཟེན་ལ་རྒྱའི་བྱུང་པར་དཔོག་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་

[1] ལྟེ་ཉོ།

བ་མི་མ་ཐུན་ཞེས་བ་སྔ་མ་དང་། འབྲས་བྱའི་བྱུང་བར་གྱིས་རྒྱའི་སྤྱི་དཔོག་བ་འབྲས་རྟགས་
 སྤྱོད་ཀྱི་འཆད་ཅིང་། རྒྱ་ལ་ཆོགས་བ་དང་མ་ཆོགས་བ་གཉིས་ལས་བྱི་མས་འབྲས་བྱར་
 མ་ཟད་རུང་བ་དཔོག་བའང་མི་རུས་བ་རྒྱ་མ་ཆོགས་ཞེས་བ་དང་། སྔ་མས་འབྲས་བྱ་སྤྱི་
 རུང་དང་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་བ་གཉིས་ལས་རུང་བ་དཔོག་ན་རང་བཞིན་དུ་འདུས་པས་གངས་
 རེས་ལ་མི་གཞོད་ཅེས་བ་ནི།

ཙ་བ། རྒྱ་ཆོགས་བ་ལས་འབྲས་སྤྱི་བར། །

རྗེས་སྤྱད་པོག་བ་གང་ཡིན་བ། །

དོན་གཞན་ལ་ནི་^[1]མི་སྣོས་བྱིར། །

དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟེན། །

རྒྱ་ནས་དང་རྒྱ་ལུད་ཤོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་བ་ཆང་བའི་ཆོགས་བ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལས་རང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱབ་པའི་གཞིར། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྤྱ་བྱ་སྤྱི་རུང་བར་
 རྗེས་སྤྱད་པོག་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་བརྟེན་རིགས་
 ཏེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལས་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྤྱ་བྱ་སྤྱི་བ་ནི་ཡང་རྒྱ་
 རྒྱན་དོན་གཞན་ལ་མི་སྣོས་པར་རང་བྱུང་ཙམ་ནས། དེ་སྤྱི་རུང་གི་རྗེས་སྤྱི་སྤྱི་པའི་བྱིར།
 དེ་ལས་ནས་ཀྱི་སྤྱ་བྱ་བསྐྱེད་བ་དཔོག་ན་ཁྲུབ་བ་མ་རེས་པ་ནི།

ཙ་བ། ཆོགས་པའི་འབྲས་བྱ་རུས་བ་རྣམས། །

འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་འབྲས་བྱ་ལ། །

[1] མི་བསྣོས་ཤེ།

མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །

གོགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ། ། ༡༠

དེ་ཚོས་ཅན། གཞིར་འབྲས་བྱ་ནས་ཀྱི་སྒྲ་བྱ་བ་སྦྱེད་པ་དཔོག་པ་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་
པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་འབྲས་བྱ་དེ་བསྦྱེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་སྒྲ་མ་དང་། བྱི་
མའི་ནུས་པ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ལྷོས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་དེ་བསྦྱེད་པ་ལ་འགལ་ཆེན་གྱིས་གོགས་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དག་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། ། རྒྱ་ཚོགས་གྲངས་ཆང་གི་ཕྱོག་པ་རྟགས་
སྒྲ་འཛིན་པ་དེ་ལ་འདི་འདི་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱའི་དོན་གང་ཡིན་རང་འབྲས་བསྦྱེད་པའོ་ཞེ་ན།

འོ་ན་གཞི་དེ་ནས་ཀྱི་སྒྲ་བྱའི་རྒྱར་ངེས་ནས་སྦྱེད་བྱེད་དུ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་
ཐལ་སོ། ། འདོད་ན་དེ་སྦྱེ་བར་ངེས་ནས་སྦྱེ་རུང་མི་རུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྒྲོས་
ཤིག ། དེས་ན་ནས་དང་ཚུ་ལུད་ཤོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ལུག་ལོའི་དབྱིད་ཀྱི་
ཞིང་འདི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་བྱ་སྦྱེ་རུང་སྟེ། ནས་དང་ཚུ་ལུད་ཤོད་
གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་དགོད་པར་བྱ་ཞིང་རྟགས་དང་
ཅོད་གཞིར་བརྒྱུང་བ་དེ་ཉིད་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་བྱ་བསྦྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་དེ་དག་ཡིན་
ན་བསྦྱེད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་། རུང་བ་ཅམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་ངེས་སོ། ། འོ་ན་ཞིང་དེ་དག་
ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་བྱ་བསྦྱེད་པ་ལ་འགལ་ཆེན་གྱི་གོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
དེ་སྦྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱམ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་ཆེན་གྱི་གོགས་མི་སྲིད་
པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་དེ་སྐྱོད་ངེས་ཡིན་ན། དེ་མི་སྐྱོད་པ་མི་སྐྱོད་པ་ས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱོད་པ་ལ་
 འགལ་ཆུན་གྱི་གོགས་མི་སྐྱོད་པ་ས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་པ་མེད་པ་མི་སྐྱོད་པར་
 ཐལ། ལུས་པ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པ་ས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །ཡང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་བ་འཁོར་རྒྱ་^[1]འི་ས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་རྒྱ་པ་ལ་
 འགལ་ཆུན་གྱི་གོགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་བསྐྱོད་པ་ལ་བསྐྱོད་ངེས་ཀྱིས་མ་ཁྲབ་པོ་
 ཞེ་ན། ཚད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་བར་ཐལ། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པ་ངེས་ནས་བསྐྱོད་
 ངེས་མིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་བླངས་སོ། །སྤར་བཤད་པའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་ལ། ཉས་ཀྱི་སྤྱ་
 གུ་མི་སྐྱོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤུན་སྤྱོད་དམ་མི་སྤྱོད། མི་སྤྱོད་ན་བསྐྱོད་ངེས་ཡིན་པ་ས་
 ཁྲབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་འགལ་ལ། སྤྱོད་ན། དེ་འདྲའི་གཞི་མ་སྤུན་དེ་ཆོས་ཅན། ཉས་ཀྱི་སྤྱ་གུ་
 སྤྱེ་རུང་དུ་ཐལ། སྤར་བཤད་པ་དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱ་གུ་མི་སྐྱོད་
 པའི་གཞིར་ཚད་མས་ངེས་ན། སྤྱོད་མི་རུང་དུ་འགྱུར་རྟེན་ཞེ་ན།

འོན་མཁུན་གྱི་གཞིར་བསྐྱལ་དོན་གྱི་ཤ་ཟ་སྤྱོད་དམ་མི་སྤྱོད། མི་སྤྱོད་ན། མེད་ངེས་
 སྤྱ་འགྱུར་བས་བསྐྱལ་དོན་ཉམས་ལ། སྤྱོད་ན། གཞི་དེར་བསྐྱལ་དོན་ཤ་ཟ་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་
 དོན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཚད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། གཞི་དེར་བསྐྱལ་དོན་ཤ་ཟ་ཡོད་པ་འང་
 སྤྱོད། མེད་པ་འང་སྤྱོད་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཤ་ཟ་ཚད་མས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་
 པས། ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟེའི་ཞེ་ན། འོ་ན། སྤར་བཤད་པའི་ཞིང་དེས་སྤྱ་གུ་བསྐྱོད་
 པ་འང་སྤྱོད་མི་སྐྱོད་པ་འང་སྤྱོད་པས་ཞིང་དེ་དང་སྤྱ་གུ་མི་སྐྱོད་པའི་གཞི་མ་སྤུན་སྤྱོད་པ་ཚད་

མས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས་ཆོས་ཅན་
ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟེ་བར་ཀྱན་ནས་མཆོངས་སོ། །

འོན་མའངས་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་རྐང་བ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་སྒྲོན་
མེད་དེ། ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེ་ཡིན་ན་སྐྱ་གྲུ་བ་སྦྱེད་པས་བྲུབ་པ་མ་ངེས་ཏེ་དེ་འདྲའི་
ཞིང་ཡང་ཡིན་སྐྱ་གྲུ་མི་སྦྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྤྱད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱམ་པ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་བྲུབ་པ་མ་ངེས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་འདྲ་ཡིན་མེད་
བའད་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྤྱད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་༼དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོད་སྣང་༽ནི། བྱ་རམ་གྱི་རོའི་ཉགས་ལས་དེའི་གཟུགས་
ཉགས་པའི་ཆད་མ་སྦྱེ་བར་མཐོང་བས་དེ་ཉགས་སུ་རིགས་ལ། ཉགས་ཆོས་རྗེས་ཐ་དད་
ཅིང་། རྒྱ་འབྲས་མིན་པས་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་བྱིར་གྲངས་ངེས་ཉམས་སོ་ཞེན། ལན་
དངོས་དཔེས་སྟོན་པ་ནི།

ཅ་ག། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་ཉགས་པ། །

རྒྱ་ཆོས་རྗེས་སུ་དབག་པ་སྟེ། །

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་རོའས་ཁན་དུ་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྟེང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉགས་པའི་ཆད་མ་སྦྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱ་རམ་གྱི་རོ་བྱ་རམ་
གྱི་གཟུགས་དཔོག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆད་
མ་དེ་ཉགས་དེས་གཞི་དེར་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྐྱ་མས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་བསྦྱེད་པའི་རུས་པ་

ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་
པའི་བྱིར། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེ་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྟེ།
བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་བྱིར།

རྒྱ་ནི་རྩི་ཉིང་ལེན་རོ་སྤྲ་མ་ཡིན་ལ། ཆོས་ནི་དེའི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་རོ་སྤྲ་མས་
གཟུགས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའོ། །དེ་དངོས་སུ་དཔགས་པའི་སྟོབས་ལས། ཆད་མ་ཅིག་
ཤོས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། རོ་གཟུགས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅོད་པའི་
བསམ་པ་ལ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ལས་གཟུགས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་ན་གཟུགས་ཉིད་
དཔོག་པའི་རྟགས་སུ་འོས་མེད་དུ་འགྱུར་སྟུང་དུ་བསམས་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་སོ་
ཞེས་ལན་མ་འདེབས་ཤིག དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་འབྲས་རྟགས་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་
ཞེས་སྐྱེ་བས་ནི་ཅོད་པ་དེ་བྱག་པར་ཁས་སྐྱངས་དགོས་ལ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
ལེན་ན། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཅུང་ཟད་མི་གསལ་བར་ཟད་དོ། །དཔེར་ན།

ཅ་ག། དུ་བས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །

དུ་བས་དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེས་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སྐྱབ་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས། རྒྱས་པ་དེ་དང་དུ་བ་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ནི་ཐལ་བ་དང་སོལ་བ་
སོགས་སོ། །དཔེའི་སྦྱོར་བ་ནི། དུ་ལྡན་ལ་ཆོས་ཅན། མེས་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །ཁྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཅ་ག། རྒྱས་པ་འབྲུག་པ་མེད་པར་ནི། །

རོ་མེད་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་རྒྱ། །

དེ་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་མེད་གཞན་ཆོག་ས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། ཉེར་
ལེན་བྱ་རམ་གྱི་རོ་མེད་ལེན་ལ་ལྟུག་པ་མེད་པར་མི་ཉེར་ལེན་ཅན་བྱ་རམ་གྱི་རོ་མེད་
ལ། རོ་མེད་དེ་ཉིད་གཞན་བྱ་རམ་གྱི་གཞན་གྱི་ལང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད། དེ་
བཞིན་དུ་ཅིག་ཤོས་ལ་ལང་ལྟན་ལ་མཛོད་ན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་མེད་ལས་བྱ་རམ་གྱི་རོ་མེད་དོས་
གྱི་ཉེར་ལེན་དང་བྱ་རམ་གྱི་གཞན་གྱི་དོས་གྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱེད་ལ། བྱ་རམ་གྱི་
གཞན་གྱི་མེད་དེ་ལས་ལོག་སྟེ་བྱེད་པའི་བྱེད་རོ། །རྟགས་ཀྱི་ལུས་ལ་དོས་སུ་བསྟན་
པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་དཔག་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་སྟེས་ན་རྟགས་མི་འབྲ་བ་གཉིས་
འགོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཅ་བ། དེ་ལྟར་འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་རྟགས། །

ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆོས་རྟེན་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་གཅིག་པོ་དེ་ལས་རང་
དུས་ན་འདས་པའི་བྱ་རམ་གྱི་རོ་མེད་ལས་གཞན་གྱི་བསྐྱེད་པའི་ལུས་པ་དང་། རང་དང་དུས་
གཅིག་པའི་བྱ་རམ་གྱི་གཞན་གྱི་རྣམས་རྟགས་པའི་ཆད་མ་སྟེས་པའི་བྱེད། མ་འོངས་པ་
རྟགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འབྲུལ་པའི་བྱེད་རོ། །དོན་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྟེས། །༡༩

བྱ་རམ་གྱི་རོ་ལས་བྱ་རམ་གྱི་གཞན་གྱི་རྟགས་པའི་རྟེན་དཔག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
གྱི་རྟེན་རྟགས་བཞི་པ་དེས་པར་ཁས་སྐྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱ་ཆོས་རྟེན་
དཔག་གི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྟེས་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་༼ལྷན་སྐྱེད་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་༽ལ་གསུམ། གཞན་དག་གིས་
བཀོད་པའི་རྟགས་ལྟག་ལྟན་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། དེར་སྐྱབ་པ་དང་། ལྟག་ལྟན་གྱི་མིང་དོན་ནོ། །

དང་པོ་༼གཞན་དག་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་ལྟག་ལྟན་ཏུ་བསྟན་པ་༽ལ། རྒྱ་ཁ་ཡར་བས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་
རུང་དཔོག་པ་ཡང་ལྟག་ལྟན་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། དཔྱོད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ན་པེ། རྒྱ་ཁ་
ཡར་བས་འབྲས་བུ་དཔོག་རྒྱས་ཏེ། ལུས་རྒྱས། དབང་པོ་དྲངས། རྩོ་གསལ་བ་ཅམ་ལས་
འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་ངོ། །དེ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོག་གོ་ཞིན།

ཙམ། རྒྱ་མ་ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །

རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་དེ། །

ལྟག་མ་^[1]དང་ལྟན་རྒྱས་མེད་ཕྱིར། །

^[2]ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོག་བཞིན། །³

ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཆོགས་པར། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འདོད་
པ་གང་ཡིན་པ་རྒྱ་ལུང་དང་བྲལ་བའི་ནས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་
བའི་གཞིར་ནས་ཀྱི་སྐྱེ་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ལྟག་མ་དང་ལྟན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་རྒྱས་པ་འབྱུར་ནས་ཀྱང་ནས་
ཀྱི་སྐྱེ་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ནས་ཀྱིས་རང་འབྲས་སྐྱེ་བུ་བསྐྱེད་པེས་ཡིན་
ཡང་། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་དང་བྲལ་བས་ནམ་ཡང་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་དོ། སྐྱེས་བུའི་ལུས་དང་

[1] དང་ལྟག་ བེ།

[2] ལུས་ལ། སྐྱེ་ བེ།

དབང་པོ་དང་སྒོ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཆགས་བྲལ་ལ་མ་མཐོང་དུ་ཚུགས་ཀྱང་།

རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་ཉགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆགས་བྲལ་ལ་སྲིད་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ལས་འདོད་ཆགས་
སྐྱེ་བར་མཐོང་ཡང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་མེད་པར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཞེས་
བ་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུའི་སྤྱི་ས་རྒྱའི་ཁྱད་པར་དཔོག་པ་ལྷག་ལྷན་དུ་བསྟན་པ་ནི།

ཙམ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །

ཙམ་གྱིས་^[1]འབྲས་སྤྱི་མཐོང་བ་ལས། །

གཏན་ཆོགས་ཤེས་པ་ཆད་ལྟར་སྤྱང་། །

ཆོག་ལས་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་བཞིན། །^{༡༥}

དེ་ཚས་ཅན། འབྲས་བུའི་སྤྱི་ཚས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མཐོང་བ་ལས་ཕྱོགས་
ཚས་བྱལ་ཅིང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་
ཏུ་ཤེས་ཤིང་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཆད་མ་རྟེ་ཉགས་ལྟར་སྤྱང་ཡིན་པའི་བྱིར་
དཔྱོད་པ་གང་དག་ཆོག་སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་པོའི་སྤྱི་ས་བྱུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་ཅན་དང་ཞེ་སྤང་
ཅན་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོག་ཚས་ཅན། སྐྱེ་བ་པོའི་སྤྱི་ས་བྱུ་པ་རོལ་པོ་
ཆགས་ཅན་དུ་དཔོག་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་
མ་དེས་པའི་བྱིར་གལ་ཏེ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པས་བརྗོད་
འདོད་དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

[1] ཙམ་གྱི། བེ།

མིང་འདོགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དོན་འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་ལ་ཡང་
 དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྒྲིང་རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲིང་རྗེ་དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱའི་བྱད་པར་
 དང་འཇིན་སྐྱངས་ཀྱི་བྱད་པར་སོགས་ཀྱན་ནས་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །བྱམས་པ་དང་
 སྒྲིང་རྗེ་སོགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཙན་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་
 པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་
 བྱས་པར་སེམས་ཙན་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བ་དང་སྤྱད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་
 པར་འདོད་པ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་ཟིན་པའི་ངང་ནས་སེམས་ཙན་ལ་དམིགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། གཟུང་འཇིན་རྗེས་
 ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲིང་བཞིན་དུ་དེར་ཞེན་པའི་སེམས་ཙན་འདི་དག་ནི་སྒྲུམ་དུ་དམིགས་ནས་རྣམ་
 པ་སྒྲུ་མ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་བདེ་བ་དང་སྤྱད་འདོད་བྱམས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་
 སྒྲིང་རྗེ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ཉི།

ཙམ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །

ཙམ་གྱིས་འབྲལ་བ་མེད་པ་མིན། །

འབྲལ་བ་མིད་པ་ཙན་ཉིད་ཕྱིར། །

བྱ་བའི་འབྲས་ནི་ཆོགས་པ་བཞིན། །༡༥

དེ་ཆོས་ཙན། ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཕྱོག་བྲལ་འབྲལ་

བ་མེད་བ་ཅན་མིན་བར་ཐལ། ཅམ་ཡིན་ཡང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པའི་འཁྲལ་བ་
 སྲིད་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སྤྱ་བའི་འབྲས་ལྷག་མ་ནི་ཆོས་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
 བའི་འབྲས་དེ་དང་སྤྱ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཅོས་བར་ཁྲད་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་བ་བཞིན་ཏེ།
 གཞིགས་མེ་ལ་སོགས་བས་འགའ་ཞིག་མ་ཆོས་བ་དག་ཀྱང་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་བ་༼ལྷག་ལྷན་གྱི་མིང་དོན་༽ནི། རིགས་བ་ཅན་བ་དག་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་དཔོག་བ་
 རྩ་མ་དང་ལྷན་བ་དང་། འབྲས་བྱ་ལས་རྒྱ་དཔོག་བ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པའི་ཞེས་ལྷག་ལྷན་གྱི་
 མིང་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་བ་དགག་བ་ནི།

ཅ་བ། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། །

ལྷོག་བ་རབ་དུ་སྟོན་བྱེད་ལ། །

དེ་ནི་ཐེ་ཆོས་རྒྱ་ཡིན་བྱིར། །

དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་བཟྃ་། ༡༦

གཞན་དག་གིས་ཉགས་གང་ཞིག་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱ་བ་
 གྲུབ་པའི་ཞེས་རབ་དུ་སྟོན་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་དག་སྤྱ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དག་སྤྱ་
 བའི་སྤྱེས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཆགས་ཅན་དུ་སྤྱུབ་པའི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་
 བཟྃ་དེ། དེ་སྤྱུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཡང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
 ལས་ལྷོག་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་མ་དེས་པའི་ཉགས་བྱ་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་
 ཟ་བར་མ་དེས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་མ་དེས་བ་ནི། བྱ་བ་མེད་དེས་ཡིན་པས་བྱ་བ་ལ།

ལྷག་ལྷན་བྱ་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་འདོད་ན་ཡང་གང་ལ་དག་སྤྱ་བའི་སྤྱེས་བྱ་བ་རོལ་

པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མི་མ་སྐྱན་
 རྩྱགས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་ཞིང་མ་སྐྱན་རྩྱགས་ལ་མེ་ཆོམ་ཟ་བ་དགོས་པས་རྟགས་དང་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་སྐྱན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་དེ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་
 བས་ཁྲབ་བ་དེས་བ་ལ་སྐྱན་འབྱིན་ཡང་དག་ཏུ་མཐོང་བས་ཁྲབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན།
 མ་སྐྱན་རྩྱགས་ལ་མེ་ཆོམ་དང་བཅས་བ་ཞེས་བྱའི་རྗེས་ཁྲབ་ལ་མེ་ཆོམ་ཟ་བ་མིན་ནོ། །

འབྲེལ་བ་སྟོན།

གསུམ་བ་མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
 རྟགས་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་འབྲལ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པར་བསྟན་བ་དང་། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་དེས་
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་། རྟགས་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་འབྲལ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པར་བསྟན་བ་ཀྱིས་གསུམ། མི་མ་སྐྱན་རྩྱགས་
 ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་འབྲལ་བར་འདོད་བ་དགག་བ་དང་། བཀག་པས་བྱལ་བའི་
 རོན་དང་། མཐུག་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་། མི་མ་སྐྱན་རྩྱགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་འབྲལ་བར་འདོད་བ་དགག་བ་ཀྱིས་(གསུམ)། ལྷོག་
 ཁྲབ་འབྲལ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པ་སྟོབ་དཔོན་རྩྱགས་སྐྱང་བཞེད་བ་དང་། མི་བཞེད་པ་ལ་
 འགལ་བ་བསྟན་བ་དང་། མ་མཐོང་ཅམ་ལྷོག་ཁྲབ་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་། ལྷོག་ཁྲབ་འབྲལ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷོས་པ་སྟོབ་དཔོན་རྩྱགས་སྐྱང་བཞེད་བ་ཀྱིས་(གཉིས)། ཆོག་དོན་
 དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་རྟེན་ཅིག་ནི། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། རྟོག་བྱུང་འབྱུང་བ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པ་
སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གི་བཞེད་པར་རིགས་ཏེ།

ཙ་བ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །

དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་བརྗོད་དོན་དང་། །

འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །

ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །^{༡༧}

དེས་སྟོགས་ཚུལ་སྤྲུལ་ཟད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གཤི་མཚན་
ཉིད་ལའང་ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡིས་ཚུལ་གསུམ་གཤི་མཚན་
ཉིད་ལ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པ་ལྟ་བུ།
གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་། རྟོག་དོན་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སྤྲུབ་པ་
སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྟེན་ཅིག་ནི། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་པར་ངེས་པ་ལ་ཆད་
མ་གསུམ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་
ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་། མཚན་གཞི་བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་
འགོག་པའི་ཆད་མའོ། །

ཆད་མ་བྱི་མ་གཉིས་ལས་མེད་ན། དུང་མེར་པོ་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་པར་ཐལ། དུང་ཆད་
མས་གྲུབ། རྟོན་པོ་ལ་འབྲུག་པ་ཞེགས་པའི་བྱིར། དེ་ནི་སྤྲུལ་པ་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་
ཆད་མ་མེད་པའི་ཉེས་པའོ། །

ཆད་མ་གཉིས་པ་མེད་ན། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ།
 རྟག་མི་རྟག་དངོས་ལགལ་དུ་ངེས་དེ་རྟག་པ་ལ་ཁྲིགས་པའི་ཕྱིར། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྟག་པ་
 ཁྲིགས་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་མོགས་པ་རྟག་པའོ་ཞེ་ན། རི་བོང་
 གི་མགོ་ལ་རྩ་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། དེ་ལ་རྩ་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་དམིགས་
 སྤྱ་རུང་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་རྟག་པར་ཆད་མས་
 དམིགས་པར་ཐལ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྲུབ་པ་མེད་ན། མི་སྒྲུང་པ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་མཁྟགས་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱམ་པ་སྒྲུབ་བྱུང་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན་དེ་ལ་རྩ་རྟག་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྩ་རྟག་པར་ཆད་མས་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་རྩ་རྟག་པར་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་དམིགས་སྤྱ་རུང་པ་
 ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ཆད་མ་གསུམ་པ་མེད་ན། གཞལ་བྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། མཚན་
 གཞི་གཞལ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་རྟག་མི་རྟག་དངོས་ལགལ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུར་པ་སྒྲོར་
 གཅིག་གི་ལྗོངས་ཁྲུབ་ངེས་ན། རྗེས་ཁྲུབ་ངེས་པས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས། རྟག་པ་བྱས་སྒྲོང་དུ་ངེས་ཀྱང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་
 འཇུག་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྗོངས་ཁྲུབ་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་དག་གི་བསམ་
 པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་བཤད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྗོངས་གི་ཁྲུབ་པ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
 དོན་དང་། ཚུལ་གསུམ་ངོ་མོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་སྐྱེས་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་ཁུབ་འབྲུབ་པར་འདོད་པ་དག་གི་བསམ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བཤད་པ་ཀྱི་། སློབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་སློབ་མ་གཞུང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་དག་དང་། གཞན་གྱི་སླེ་པ་
 དག་ཉགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་དེ་ཉིད་ལྟོག་པ་ཡིན་གྱི་ལྟོག་ཁུབ་འབྲུབ་པ་
 དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་ན་
 དམིགས་རུང་དུ་འཇུག་ལ། གཞི་འགར་ཆོས་འགའ་ཞིག་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་གཞི་ངེས་
 དགོས་པས་ཉགས་ཁེགས་པའི་གཞི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
 ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཉགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མ་མཐོང་བས་ཆོག་གི་གཞི་
 མ་ཐུན་མི་སྲིད་པར་མཐོང་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ་སྒྲུམ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་སློབ་མ་དག་ནི་
 མ་མཐོང་ཅམ་གྱི་ལྟོག་པ་དང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་གྱི་རྗེས་འགྲོ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་
 དང་ཚུལ་གསུམ་པོ་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་། ལྟོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་ཆད་མ་མེད་པ་བརྗོད་
 པར་འདོད་པའི་གུངས་གཅིག་པ་ཅན་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་
 ཅན་དང་ཚུལ་བྱུག་དུ་འདོད་དེ་དེ་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁུབ་པ་འབྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་
 ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་མ་དགོངས་པའི་རྣམ་འབྱུང་དུ་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁུབ་པ་འབྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་ཀྱི་། རྣམ་འབྲེལ་མཛད་
 པས་མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་
 ལོག་པས་གཞན་ལྟོག་པར་འདོད་པས་ནི་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
 འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཆོགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་

རོལ་སྒྲིལ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཉི་ཤེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ངེས་པ་མེད་དེ། དེས་ན་དེ་
 ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་
 བ་རྩལ་ཟད་བཤད་ན། དེ་ལ་སྦྱར་འབྲེལ་བ་གཏན་ལ་པལ་བ་ལས། ཉགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 ད་བྱེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། དུ་བ་མེད་དང་འབྲེལ་བ་དེ་དང་ཐ་དད་དེ་ལོག་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷོག་པའི་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་འབྲུབ་ལ། མེ་ལོག་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་དུ་བ་ལྷོག་པ་སྦྱར་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་གཞི་འགར་དུ་བ་ལོག་མ་ལོག་ཐེ་ཆོམ་
 ཟན་ས་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཡང་མེ་དུའི་རྒྱུ་མཛོན་སུམ་
 ཀྱིས་ངེས་ཀྱང་གཞི་འགར་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་ལྷོག་པར་བྱེད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་གཏན་
 ཆིགས་དགོས་སོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཤ་བ་དང་། ཤིང་གི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལས་ཁྲབ་བྱེད་མ་
 དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་འབྲུབ་པོ། །

བྱས་པ་མི་ཉགས་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོག་གི་ཚྭགས་གཅིག་དེ་གཉིས་ཐ་དད་མཛོན་
 སུམ་གྱིས་བྱུང་ཅིང་། མི་ཉགས་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྷོག་པའི་རྒྱ་ལ་ནི་མི་ཉགས་
 པ་ལོག་པའི་གཞི་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྤར་རྒྱུ་ཁྲབ་འབྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཐ་མཐོ། ། རྒྱུ་
 སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཁྲབ་པ་ནི། ཉགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཞིར་བརྩལ་ནས་དེ་ཉིད་
 མཐུན་ཚྭགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཚྭགས་ལ་མེད་པ་ཁོན་རང་ངེས་པ་
 དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྷོག་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་
 ནོ། ། གཤམ་ཏེ་ཉགས་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་ན་བྱས་པ་མི་ཉགས་པ་ཁོན་ལ་འབྲུག་པ་མ་ངེས་པ་

འགལ་བས། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་མི་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན།

འོ་ན་རིམ་དང་ཅིག་ཅན་གྱིས་དོན་བྱེད་བས་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། བྱས་བ་ཉག་བ་ལ་
མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཉག་བ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱས་བ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཉག་
བ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གཞོད་བ་ཅན་གྱི་ཇེས་དཔག་ངེས་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གིས་བྱུང་བ་ངེས་སམ་མ་ངེས། རེས་ན་ཚུལ་བྱུང་ཡིན་ན་མི་ཉག་
བས་བྱུང་བ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས། ཚུལ་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཉག་
བས་བྱུང་བ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཚུལ་བྱུང་གིས་ཚུལ་སྐྱ་མི་ཉག་བར་སྐྱབ་པའི་ཇེས་
བྱུང་ངེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །

སྒར་གྱི་དེ་མ་ངེས་ན། གཞོད་བ་ཅན་གྱི་ཇེས་དཔག་སྒྲིམ་ཤིང་བསྐྱབ་བྱ་མ་ངེས་པའི་
བྱིར་ཁོལ་ངེས་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་བ་འཇུག་པར་དོགས་
སམ་མི་དོགས། དོགས་ན་ཉག་བ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མས་ཇེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་
བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ངེས་སོམས་ཤིག །སྒར་གྱི་ཉག་བ་དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ན། ཆད་
མ་དེས་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་བ་འཇུག་པར་འདྲིན་པའི་སྟོ་
འདོགས་གཅོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཚུལ་བྱུང་ཡིན་ན། ཉག་བས་སྟོང་པའི་
བྱུང་བ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཚུལ་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཉག་བ་ཡོད་
པའི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཚུལ་བྱུང་གི་སྐྱ་ལ་ཡང་སྟོ་འདོགས་ཆོད་དགོས་
པས་ཇེས་བྱུང་ངེས་པའི་ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པར་འགྱུར་རྒྱུ་ཞེ་ན།

འདོད་པ་ཁོ་ནས།

འོ་ན་ཚེ་ལ་བྱུང་གི་སྤྲུལ་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་སུ་
 ཐལ། རང་འདྲིན་གྱི་ཆོད་མ་སྤྲུལ་སྤྱོད་འདོགས་བཅད་ཟིན་ནས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་
 དོན་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་འདོགས་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེད་པ་མེད་
 དེ། བཅད་ཤེས་ལ། ཆོད་མ་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཉག་པར་བྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དགོས་ཀྱི་སྤྱོད་འདོགས་
 བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་གཅོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་ཡང་
 ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཚེ་ལ་བྱུང་གི་རྟོགས་ལས་ཚེ་ལ་བྱུང་གི་སྤྲུལ་ཉག་པར་སྤྲུབ་པའི་རྟོགས་
 ཀྱི་ཚུལ་འཇུག་པའི་ཆོད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་པའི་སྤྲུལ་ཉག་པས་སྟོང་པ་རྟོགས་
 པར་ཐལ། ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་པའི་སྤྲུལ་ལ་སྟོ་ཁ་སྟོགས་དེ་ལ་རྟོག་འདྲིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་ཆོད་མས་སྟོ་ཁ་སྟོགས་ཤིང་བྱེད་པའི་ཆོད་མས་སྤྱོད་
 འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

བྱེད་པ་མེད་དེ། དེ་རྟོགས་པ་ལ་ཚེ་ལ་སྤྲུལ་ཉག་པས་སྟོང་པའི་བྱེད་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་
 ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོ་ཁ་སྟོགས་དགོས་ན་ཚུལ་འཇུག་པའི་ཆོད་མ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཡང་རྟོག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆོད་མ་དེས་རྟོག་པ་བྱས་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པས་བྱེད་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས། ངེས་ན་བྱས་པ་ཡིན་ན། རྟོག་པས་སྟོང་
 པའི་བྱེད་པ་ངེས་པའི་ཆོད་མ་དེས་སྤྲུལ་ཉག་པས་སྟོང་པས་བྱེད་པ་ཡང་ངེས་པར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟ་ན་རྗེས་བྱེད་པ་ངེས་པ་ན་དགག་བྱ་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྲུལ་གྱི་དེ་མ་ངེས་ན། གཞོད་
 པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་སྤྲུལ་ཉག་པས་སྤྲུབ་བྱ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་དེས་བྱས་པའི་བྱེད་པར་འགག་

ཞིག་ཀྱིས་པ་ལ་འཇུག་པར་དོགས་ཤིང་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ཡང་མེད་
བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱ་བ་པ་དེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེན།

སྒྲོན་མེད་དེ། ཚད་མ་དེས་ཀྱིས་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་
པར་དེས་ཀྱང་རྗེས་བྱ་བ་དེས་ན་དགག་བྱ་ཁྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་བྱ་བ་དེས་པའི་ཚད་
མ་དེས་བྱུང་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་བྱ་བ་ཀྱང་སྒྲུབ་བྱེད་གཞིར་བཟུང་བ་
ལ་ཀྱིས་པ་མ་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་འདི་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་ཡོད་པའི་གྲངས་
དང་མཉམ་པའི་ཀྱིས་པ་ཡང་དེ་སྟེང་ཡོད་པས་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
སྒྲུབ་པ་ན་ཀྱིས་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་པར་དེས་ཀྱང་། བྱ་བ་པ་དང་སྒྲུབ་བྱའི་སྟེང་གི་ཀྱིས་པ་དང་
རིག་བྱེད་དང་མི་མང་གི་སྒྲུབ་ཀྱིས་པ་ལ་སོགས་པའི་རོ་ཐོར་མ་བྱ་བ་པར་མི་རྟོགས་པས་སྒྲུབ་
ཀྱིས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ལག་ལེན་གྱི་རོ་ཐོར་བྱ་བ་པར་དོགས་པར་འགྱུར་ལ།

ཡང་སྒྲུབ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེས། སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་ཅམ་ལས་ལོག་པར་གོ་ཡང་སྒྲུབ་
ཡིན་པའི་བྱ་བ་པ་དང་སྒྲུབ་བྱ་སོགས་ལས་ལོག་པར་མ་གོ་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ཁོ་ནར་
མི་དེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲུབ་ན་ལན་ཅི་ཡོད། གཞི་སྒྲུབ་ཀྱིས་པ་ཅམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
འདོགས་ཚོད་ན་ཀྱིས་པའི་ལྷོག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཀྱིས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་དགོས་ལ། ཀྱིས་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་པར་དེས་
ན་ཡང་ལྷོག་པ་དེས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པ་
དེས་དགོས་ལ། གཞན་དུ་ན་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པ་མི་
སྟོང་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཀྱིས་པ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་བྱ་བ་འགྱུར་པར་འདོད་པའི་གཞུང་

ལེགས་པར་བརྩམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

བདེན་མོད། ཁོ་མོ་ཅག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི་རིགས་པའི་གནས་ལ་
ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་གང་དག་ཆད་མའི་སྣོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་སྤྱི་བའི་མཆེ་བ་ལྟར་
འདོད་པ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྣོས་ཤིག་ །དེས་ན་གཞོད་པ་ཅན་ཀྱི་ཐེས་དཔག་དེས་རྟག་པ་བྱས་
བ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ན་ལྟོག་པ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སྤྱི་ལ་སྣོ་འདོགས་ཆོད་ན་སྤྱི་ས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ལ་
སྣོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་སྤྱི་ས་སྟོང་པ་ངེས་ན་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་
གིས་སྟོང་པ་ངེས་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་
བྱེ་ཞིག་ །ཤ་པ་སྦྱར་སྦྱོག་པོ་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཡིན་ཏེ། ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། ཤིང་ཡང་ཡིན་ཤ་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ངེས་ན་ཤིང་མ་ངེས་པ་འགལ་བས། རྟགས་བྱུ་བ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་
ཆོམ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་ན་སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་ཆོད་མ་དེས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་རྟག་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤིང་པར་ངེས་ནས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་ཤིང་ཤིང་པའི་རྟག་པ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤིང་པར་མ་ངེས་པ་འགལ་བས་སྤྱི་ས་སྟོང་པར་ངེས་ན་བྱེ་བྲག་
གིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་བྱུ་བ་ལྟར་གྱོ། །

དེ་ལྟར། རྟག་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུ་བ་པའི་ན་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་
པས་བྱུ་བ་པའི་པར་འགྱུར་བས། ཐེས་བྱུ་བ་པའི་ལ་ཆོད་མ་དུ་དགོས་དཔྱད་པའི་

སྐབས་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འདྲ་སྟེ། རྟག་པར་ངེས་ན་མ་བྱས་པར་ངེས་དགོས་ན་བྱས་
པར་ངེས་ན་མི་རྟག་པར་ངེས་དགོས་པར་འདོད་ཀྱི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ངེས་ན་
བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ངེས་དགོས་པར་མི་འདོད་དོ། །

འབྲེལ་བ་སྒྲུབ།

གསུམ་པ་༼ཚུལ་གསུམ་པོ་ལོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་༽ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་དགག་པ་དང་།
འཐད་པའི་ཚུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་༼ལུགས་གཞན་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། མཚན་
གཞི་དགག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼མཚན་གཞི་དགག་པ་༽ནི། ཚས་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྒྲུབ་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་རྗེས་བྱུང་དང་། མི་མཐུན་སྒྲོར་གྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བར་བསྟན་པ་ཚུགས་ཀྱི་མཚན་
གཞི་ཡིན་གྱི། ཚུགས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོར་པ་དེ་སྒྲོར་གྱི་བྱུང་བའི་
མཚན་གཞི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལྟར། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་
བྱུང་ངེས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པའི་སྟོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་
མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ངེས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན་རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ངེས་པའི་
སྟོ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ངེས་པའི་སྟོ་
ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ངེས་པའི་སྟོ་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སུ་བྱི་གཉིས་ཁས་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞོག་གི་ཁྱབ་པའི་མཆན་གཞི་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་
 ཞོག་པ་གཞན་འཛིན་མི་རིགས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཞོག་ཁྱབ་ཡིན་ན་མི་མ་ཐུན་ཞོགས་ཁོ་ན་ལ་བྱུབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་ཞོག་ཁྱབ་
 གྱི་དོན་ཞོག་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་དུ་བྱུབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཞོག་ཁྱབ་གྱི་
 མཆན་གཞི་ཞོག་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ཉམས་སོ། །

ཉགས་མ་བྱུབ་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་ཞོག་
 པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྤྲོད་གྱི་སྐྱབ་དག་སྒྲོས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐྱ་
 མི་ཉག་སྐྱབ་གྱི་ཞོག་ཁྱབ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ན་བྱས་པའི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་བྱུབ་
 པ་འགལ་པའི་ཕྱིར། འགལ་མ་ངེས་མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་པོ་ཉགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པ་ཞོག་པའི་ཕྱིར་དུ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་པར་འདོད་པ་ནི་རྣམ་
 པར་འབྱུངས་ཏེ། དེ་ལྟར། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའི་སྤྲེང་དུ་བྱུམ་པ་འགོག་པའི་
 ཉགས་སུ་ཁས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྲུབ་སོ། །

གཉིས་པ་ཉ་མཆན་ཉིད་དགག་པ་ཀེ། ཞོག་ཁྱབ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཁྱབ་པའི་
 ཚུལ་གང་ཞིག་དཔེ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་དུ་བྱུབ་པ་དང་རྗེས་
 ཁྱབ་ལ་མ་ཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་དུ་བྱུབ་པར་འཛོག་པ་ནི་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་སྒྲོ་བྱོས་དང་
 ཐུན་པ་དག་གིས་འདི་ལ་ལན་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིག་སྒྲིའི་ལུལ་དུ་བྱ་བུང་གིས་བྱུམ་པ་ཤེས་
 བྱར་སྐྱབ་པའི་ཞོག་ཁྱབ་བྱུབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དཔེ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་མི་

མ་ཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ།
 མཆན་གཞི་ནི་གང་། བྱས་པ་མཆན་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་སྤྲི་མི་ཉག་སྤྲིབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་
 ཏུ་མཆོན་པ་ལ། དེ་སྤྲིབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་གཏན་ཆིགས་མཆན་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། བྱས་
 པའི་སྤྲིབ་དུ་དེ་སྤྲིབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་མ་བྱུང་ན། ལྷོག་བྱུང་ཡིན་ན་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་བ་ཉམས་སོ། །

དེ་སྤྲིབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་སྤྲིབ་སྤྲིབ་ཀྱིས་ངེས་པ་མཆན་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། ཚོལ་བ་ཡང་
 དག་ཆོས་ཅན། སྤྲི་མི་ཉག་སྤྲིབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྲིབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 ཆང་པའི་སྤྲིབ་སྤྲིབ་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་བརྗོད་པས་སྤྲིབ་མེད་དོ་
 ཞེ་ན། སྤྲི་མི་ཉག་པར་སྤྲིབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆང་པའི་སྤྲིབ་སྤྲིབ་ཀྱིས་ངེས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཆང་པའི་སྤྲིབ་སྤྲིབ་ཀྱིས་གཞལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པ་ན་དེ་སྤྲི་མི་ཉག་
 སྤྲིབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་སོ། །མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་པའི་ལྷོག་བྱུང་ཀྱི་
 མཆན་གཞི་དེ་གང་ཡིན་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲིབ་དུ་ཉག་ན་མ་བྱས་པར་བྱུང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
 ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲིབ་དུ་བྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་བྱུང་ན། བྱས་པའི་
 སྤྲིབ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཡོད་ན། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱུང་བ་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཉམས་ཏེ། ཉག་ན་མ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་དང་དེས་བྱུང་
 པའི་བྱུང་བ་ནམས་བྱས་པའི་སྤྲིབ་དུ་ཡོད་མེད་ཁྱད་པར་འབྱེད་ན་རི་ཐོང་གི་རྩའི་ཅེ་མོར་
 སྤྲིལ་མོ་གྲུང་འཆང་བར་ཟད་དོ། །དེ་བྱུང་བ་མི་འཛིན་ཀྱི་ཉག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་

ཁྱབ་པའོ་ཞེ་ན་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱབ་པ་དེ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཆོས་
 ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲིར་བ་དེ་སྒྲིར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་དེ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་
 ལ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ལྷོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འགལ་ལོ། །ཁྱབ་པ་
 མེད་ན། དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །ཞེས་པའི་དོན་རྗེས་ཡིན། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་
 ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ལ་གཞལ་བའི་དོན་མིན་གྱི་ལྷོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་
 བར་དངོས་སུ་གཞལ་ན་རྗེས་ཁྱབ་གཞི་གཞན་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ལྷོ་ཁ་ན་སྟག་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་བྱང་ཁ་ན་འབྲོང་ཡོད་པར་འཇལ་
 བའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཆད་མ་གཅིག་གིས་འཇལ་བ་མིན་གྱི་ལྷོག་ཁྱབ་འཇལ་
 བའི་ཆད་མས། དེ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་གཞལ་བ་ན་རྗེས་ཁྱབ་དེས་པའི་ཆད་མས་མཐུན་
 དཔེའི་སྟེང་དུ་རྗེས་ཁྱབ་དེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱམ་འཛིན་གྱིས་བྱམ་པ་འཇལ་བ་སྦྲུལ་
 བྱ་འཛིན་པའི་ཆད་མའི་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་པ་ནི་སྟོན་མ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞི་གང་ཡིན། བྱམ་པ་ཚུལ་གཉིས་
 ཀའི་མཆན་གཞིར་རུང་ངོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་བྱམ་པ་དེ་
 ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲིར་བ་སྒྲིར་གཅིག་ཤོ་དེའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་བྱམ་
 པ་དེའི་ལྷོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ལྷོག་
 པ་གཅིག་དངོས་ཤུགས་སུ་འགལ་བས་སོ་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སྒྲུབ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་གྱི་ཚུལ་

གཉིས་ཡིན་ན་དེས་ཁྲབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉི་ལྔ་པ་འཕྲུག་སྐྱེས་པ་ལ་བཞག་པ་ཤིང་། སྤར་བཤའ་པ་ལྟར་ཁྲབ་པ་གཉིས་
གཅིག་དངོས་སུ་དེས་པའི་ཕྱགས་ལ་དེས་པར་བྱེད་པས་ཕན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བ་གཞུང་
གི་དོན་ནོ། ། ཕྱགས་ཚུ་མ་བཟོད་གོང་གི་དཔེ་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་
བའི་རང་ལྷོག་དང་དོན་ལྷོག་གི་ཕྱགས་གཅིག་ཁྲབ་པ་དེས་པའི་རྒྱར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་
དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་རྒྱལ་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྲབ་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་
པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བཟོད་པ་ལ་དེས་པར་བསྟོས་ཏེ། བྱས་པ་གཞིར་བསྐྱར་བའི་
སྤར་དུ་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་བསྟན་དགོས་
ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྤར་བཤའ་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་སྤང་མི་ཉུས་སོ། །

འོ་ན་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པ་
ཙམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྲབ་ཀྱི་བཟོད་པ་རྫོགས་པར་ཐལ། དེས་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བྱས་ཞེས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བཟོད་པ་དང་གཉིས་
ཚོགས་ནས་བྱས་པ་བཟོད་པ་གཞིར་བསྐྱར་ནས་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་བཟོད་དགོས་
པས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་མ་བཟོད་པར་རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྷོག་གི་ཁྲབ་པ་རྫོགས་པར་བཟོད་
པ་མི་སྲིད་དོ། །

ཚད་མའི་འཇུག་ཚུལ་དང་། སྤྱི་བཟོད་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སྤྱི་བྱས་པ་དངོས་སུ་
བཟོད་ནས་རྟག་པ་ལ་དེ་མེད་པར་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་གོ་བར་བྱེད་
དོ། ། རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྷོག་གི་ཁྲབ་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་ལགས་ཀྱི་དངོས་ལགས་དུ་འདོད་པ་ཡང་

རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པར་སྒྲར་སྟེ། གཞི་བྱས་པ་ལ་རྗེས་ཁྲལ་ཡོད་པར་སྒྱུབ་པའི་
 སྒྲོབས་ཀྱིས་ལྷོག་ཁྲལ་བྱགས་ལ་འབྱུབ་པ་སོགས་པན་ཚུན་མི་འཁྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། རྗེས་ཁྲལ་གཅིག་ལ་ཅན་དང་ལྷོག་ཁྲལ་གཅིག་ལ་ཅན་གྱི་རྟགས་འདོད་པ་མི་
 ཁྲིགས་པར་ཐལ་ལོ། །མ་ཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྗེས་ཁྲལ་བྱུབ་པར་རྟོགས་པ་ན་མི་མ་ཐུན་དཔེའི་
 སྟེང་དུ་ལྷོག་ཁྲལ་བྱུབ་པར་བྱགས་ལ་རྟོགས་པ་མི་འཁྲལ་བའི་དོན་ཡིན་ལོ་ཞེས།

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་བྱགས་
 ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྦྱོར་བ་དེའི་ལྷོག་ཁྲལ་བྱུབ་ན་
 བསྒྱུབ་བྱ་བྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པར། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་
 མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །དེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྱི་
 མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་ག་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མ་བྱུབ་ན་མ་ཐུན་སྟོགས་
 ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་བྱུབ་ཟིན་པས་ལྷོག་ཁྲལ་ལོགས་སུ་
 སྦྱོས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཆོད་ལན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཚུལ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དངོས་བྱགས་ལ་གོ་བའི་སྦྱོར་བ་མི་འདྲ་བ་
 གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་འགལ་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །རིགས་ཐེགས་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 དང་ལྷོག་པ་ནི་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་པ་ནི། སྟོག་ལྟར་
 བདག་མེད་ལས་ལྷོག་ན་བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
 ཡང་ཡིན་ལྷོག་པ་ཡང་ཡིན་པ་འགལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་སྟོན་
 པ་ཡིན་པས་ཁྲལ་བ་གཉིས་འགལ་བའི་སྐབས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །

ལུང་འགལ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་མེ་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ཏེ་ལ་གཉིས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བརྗོད་པ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་
བ་དང་། མཛོན་སུམ་གྱི་གཞོད་པ་བསྟན་བཤོ། །

དང་པོ་རྒྱུ་མེ་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བར་ཐལ་བ་ཏེ་ལ།

༡༽ རིགས་སྟོའི་དག་ཉམས་པར་ཐལ་བ་ནི།

ཙ་བ། འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །

མི་མ་ཐུན་ཆོས་བརྗོད་གང་ཡིན་པ། །

གལ་ཏེ་མ་མཐོང་འབྲས་ཅན་དེ། །

དེ་མ་སྟོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །༡༥

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་བ་ཅན་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆོས་མི་མ་ཐུན་
པའི་དག་བརྗོད་དགོས་པར་རིགས་སྟོར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་
ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོ་བའི་འབྲས་བྱ་ཅན་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་མི་
མ་ཐུན་སྟོར་སྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་མ་སྟོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སྤར་ནས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་མེད་པ་གང་ཞིག་མཐོང་བ་ཞིགས་པ་དེ་ཉིད་
མ་མཐོང་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་སྤར་ནས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མཐོང་བ་མེད་ཅིང་མ་མཐོང་བ་གྲུབ་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་དོ་ཞེས་མ་བརྗོད་ན། ཕྱིར་ཀོ་ལ་

གྱིས་མི་གོ་བས་བརྗོད་དགོས་ལ། མཐོང་བ་མེད་ཅིང་མ་མཐོང་བ་མ་གོ་ན་བྱེད་ལྟར་དེ་ལ་
མེད་པ་ཡང་མི་གོ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་བུ་འགའ་ལ་བདག་མེད་མངོན་དུ་མ་གྱུར་ཅིང་། རྒྱུ་
ཏུ་གྱུར་གྱང་དེ་ལྟར་མ་བརྗོད་ན་རྒྱུ་གྱུར་ཡིན་པ་ཡང་མི་གོ་བ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་དེའི་དོན་
དུ་སྤྱབ་དག་བརྗོད་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གིས་གྱང་། །

དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་གལ་ཏེ། །

རི་ལྟར་མེད་རིགས་དེ་བརྗོད་ན། །

དེ་ཆེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། །༡༩

དེ་ཆོས་ཅན། ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱབ་པའི་ཆོག་
གིས་གྱང་ཉགས་དེ་མི་མཐུན་བ་དེ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་གོ་བར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། མ་མཐོང་
བ་བརྗོད་ཅམ་མིན་པའི་རིགས་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རི་ལྟར་སྤྱབ་དག་དེས་འབྲེལ་
བ་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་མེད་པ་དེ་གོ་བའི་རིགས་པ་ཡང་དག་འབྲེལ་བ་དེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འབྲེལ་བ་གོ་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་ཁུབ་གོ་བར་ཐལ། དེ་དེའི་རིགས་པ་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱས་པ་གོ་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་མི་ཉགས་པ་གོ་ལུས་པར་ཐལ། དེ་དེ་
སྤྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉགས་ཡང་དག་མ་དེས་པ་ཡིན་པ་འགོག་
པ་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཉགས་དགག་དགོས་པས། དེ་ཉིད་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱབ་དག་
གིས་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

མེད་དོ། །ཡང་ན་རྟགས་མ་བྱུང་ཏུ་མ་སྐྱར་བར་རྟགས་འདི་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་ཡང་གནོད་
མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཆང་བས་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་ལན་སྒྲུ་མ་ལྟར་
སྐྱར་རོ། །དམ་བཅའ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་གནོད་པར་དོགས་པས་ལྟར་སྒྲུང་
དུ་འགྱུར་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

༤༽ རྫོག་པ་ཅན་ཅམ་དུ་བཤད་པ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་ནི།

ཙ་ག། རྫོག་པ་ཅན་ཡང་གཏན་ཆིགས་འགྱུར། །

མདོ་མཛད་པས་མ་མཐོང་ཅམ་ལ་རྫོག་པ་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་རྫོག་ལྷན་ཡང་ཆོས་
ཅན། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྫོགས་ཆོས་དང་རྫོག་བྲུབ་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། དབང་སྤྱུག་སྟེ་རྟགས་ཚུལ་དུག་ཏུ་འདོད་པས་སྤྱན་འབྲིན་ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་སོ་
ཞེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། ལྷབས་འདི་དག་ཀྱན་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་
གཞིལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཆིགས་འདི་རིགས་པ་ཅན་པས་བདག་མེད་བྱུང་སོགས་ལ་རྫོག་
མ་མཐོང་བས་དེ་ལས་རྫོག་པའི་ཕྱིར། བདག་དང་བཅས་པར་རྟགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་
ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་རྫོག་བྲུབ་མི་འགྱུར་ཅེས་དགག་པར་མཛད་དོ། །

༥༽ རྫོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་རྟགས་ཡིན་པ་མ་ལོག་པར་ཐལ་བ་ནི།

ཙ་ག། མ་བྱུང་སྐྱར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །༩༠

རྫོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། མ་
མཐོང་ཅམ་བྱུང་ན་རྫོག་བྲུབ་བས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྫོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་
ལྟར་སྒྲུང་དུ་བསྐྱན་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རྫོགས་ཆོས་མ་བྱུང་བ་བཞི་དང་བྲུབ་པ་ལ་

ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སོགས་ཅི་རིགས་སུ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་མི་མ་སྒྱུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཙམ་ཁོན་ར་ཟད་ན་ཕྱོག་
བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་ན་དེ་ལ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཕྱོག་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། ཕྱོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་སྒྲུབ་དུ་དོགས་པ་དགག་པའི་
ཆེད་དུ་ཅི་རིགས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མ་
བཀག་གོ་ཞེ་ན། དེ་མིན་པར་ཐལ། བཛོད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོན་བསྒྲུབ་
པའམ། སུན་འབྱེན་བ་ཡིན་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གྲུབ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཛོད་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཐོན་ཅི་རིགས་པ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོས་གེ་ན། སྒྲུབ་ཏུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱིར་
ཆོལ་གཉིས་ཀ་དང་གང་རུང་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་
ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་དཔེ་བཞི་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་ཇེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་བ་
ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་དང་གང་རུང་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། མི་མ་སྒྱུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་
པ་བཞི་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ཏེ་ཐུ་མ་གསུམ་སྒྱུར་ལ། ཐ་མ་མི་
སྒྱུར་བའི་དོན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་སྒྲུབ་ཏུགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་ཕྱོགས་
ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མ་སྒྱུན་དཔེར་གསུང་ན་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་བྲམ་ཐེ་ཆེན་པོས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགའ་ལ་སྒྲོ་
བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་མཛད་པས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཆོལ་བ་དང་ཕྱིར་ཆོལ་བ་
གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བརྩུང་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་
 ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བཟུང་ངོ་ཞེས་
 པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་
 གཉིས་ཀ་ལ་ངས་པ་དགོས་པར་བསྟན་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་དང་།
 གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་ན་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་
 བསྟན་ལ། དེ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཞེས་པས་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གང་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང་གང་རུང་
 ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པ་དང་ངས་པ་ཞེས་པས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་རྣམས་གཞན་དོན་རྟགས་སུ་མི་རུང་
 པར་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་
 བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་།

ཆམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དགོས་པ་
 བློ། ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན་གཞན་དོན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་པོའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 སྟོན་གི་ཁྲབ་པ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ་ཅེས་དཔེ་དོན་དུ་
 སྦྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དགུའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་གི་ཁྲབ་པ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་
 དོན་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགུའི་ནང་གི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་རིགས་ལ། ཆོས་ཅན་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་དང་དགུའི་ནང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་པོ་ལ།

གཞི་མ་གྲུབ་མི་མ་སྐྱུན་དཔེར་བ་བྱུང་ན་ཕྱོག་ཁྲབ་མི་འགྲུབ་པ་ནི་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱོར་
བའི་དོན་ནོ། །དགྲུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཇེས་སུ་འབྲོ་ཕྱོག་ཆོས་སྤྱིར་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་
དགོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉི་པར་བ་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་དུ་སྦྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་
དག་གྱང་སྦྱབ་རྟགས་དང་དེ་ཡང་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སེམས་ཏེ། ཆོས་
སྤྱིར་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་པའི་རྟགས་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བ་བྱུང་
དགོས་པའི་དགག་རྟགས་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

འདི་དགག་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱིར་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་ཇེས་སུ་འབྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་
ཡང་སྤར་ཕྱོགས་སྤར་མར་བཀོད་པ་ལྟར་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་མ་སྐྱུན་
དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཁྱེད་རང་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཇེས་ཁྲབ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་ན་རྒྱ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མི་མ་སྐྱུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། ཁྱེད་རང་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་དེའི་ཕྱོག་
ཁྲབ་མ་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པ་ཉམས་སོ། །

༥། ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི།

ཙམ། ཁྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །

གཏན་ཆིགས་སུ་འཇུར་མ་མཐོང་བྱིས། །

ཁྱད་པར་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་གཅོད་
པ་ཡི་ཡང་དག་གི་གཏན་ཆིགས་སུ་འཇུར་བར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡོད་པས་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་བྱིས། མཉན་བྱས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་
བསྦྱབ་པ་ལ་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཀྱི་རྟག་པ་ལ་

ནམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྐྱ་ཡང་མི་རྟག་པར་མི་འབྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་
ན་གཏན་ཆིགས་མར་མེ་བཞིན་དུ་རུང་བ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རམ། དཔེ་ལ་འབྲེལ་
བ་ངེས་པ་ལ་བལྟོས།

དང་མོ་ལྟར་ན་གཏན་ཆིགས་བྱས་པ་སོགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
གོ་རུས་པར་ཐལ། མར་མེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་།
གོ་བྱེད་གྱི་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲོ་བ་འགའ་ཡང་བདག་མེད་ལ་སྒྲོངས་པ་
མེད་པས་འབད་བ་མེད་པར་གྲོལ་བར་ཐལ་ལོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྟོག་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་མ་
བྱུང་པའི་སྐར་འབྲེལ་བ་དཔེ་ལ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲོངས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་
སྟོན་པ་དཔེ་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་གྱི་མཁས་པས་ནི་དཔེ་མེད་པར་ཡང་། སྐར་བྱུང་བ་མཛོན་
སུམ་གྱིས་བྱུང་ནས་རྟགས་མཛོང་མ་ཐག་འབྲེལ་བ་བྲན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་
པ་གོ་བས་དཔེ་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་ཀྱང་ནང་གི་བྱུང་བ་པེས་པ་ཡོད་པས་
མཉན་བྱ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

མི་རིགས་ཏེ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ན་སྐྱ་ཡང་མི་རྟག་པར་ངེས་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། མཉན་བྱ་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྤྱིར་དེ་
གཉིས་ལ་ངེས་དཀའ་སྒྲ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ཙན་སྐྱ་ཆད་མས་གཏན་ལ་མ་ཕེབས་པར་མཉན་
བྱ་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་བྱུང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་བ་མི་སྲིད་པས། ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མ་
སོང་ན་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་ཆེ་མཉན་བྱ་ངེས་ནས་སྐྱ་མ་

དེས་པ་མི་སྲིད་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་ན་ཡང་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་
པ་དེས་ནས་སྐྱལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

གང་དག་མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དེས་པར་སྦྱར་དགོས་པར་སྦྱ་བ་དེ་དག་གིས་
མཉན་བྱ་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་ཁྱབ་སྤྱིར་དེས། དེ་ཡང་རྗེས་ཁྱབ་སྤྱིར་དེས་ཟེན་མ་བཟེད་
པའི་ངང་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་ནས་དེས་པར་
བྱར་རུང་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། གཞན་དག་གིས་ལན་ལྟོ་དུ་གདབ་པར་དགའོ། །དེས་
ན་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བསུས་ནས་ལན་འདི་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་མཉན་བྱ་དང་སྒྲིའི་མིང་དོན་
གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དེས་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས།
མི་རྒྱས་ན་ཁང་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་མི་ཤེས་ཀྱང་ཁང་པ་འཛིག་པ་མཛོན་སུམ་
དུ་བྱུབ་པ་དང་འགལ་ལོ། །

དེས་རྒྱས་ན། ཁྱབ་པ་སྤྱིར་དེས་ཟེན་མ་བཟེད་པའི་ངང་ནས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱིས་གོ་བར་བྱར་ཡོད་པས་མཉན་བྱ་སྒྲིའི་རྟག་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེན་སྤྱིར་མ་བཟེན་མོད་གྱི་བྱིས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་ན། དེ་བྱིན་
ཆད་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྐྱལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་
པ་དེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་སྤྱིར་དེས། དེའི་རྗེས་སུ་
མཉན་བྱ་སྒྲིའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་དེས། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱལ་མི་རྟག་པར་དེས་ཀྱང་
ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་པ་མིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་གསལ་དུ་རྟོགས་ནས་
 རྗེས་དཔག་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲལ་བ་ངེས་པའི་མངོན་
 སུམ་དང་ཕྱིས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱེད་བ་ལས་རྟོགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །སྤར་པའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་ལས་རྟོགས་ཀྱང་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 ཁྲལ་བ་མི་ལགས་ལོ། །རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྲལ་བ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོག་ཁྲལ་
 དུ་འདོད་པ་དག་གིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་སྤྱི་མི་རྟག་སྤྱི་པ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་གྱུར་པའི་
 སྐབས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་གང་ཟག་དེས་སྤྱི་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཐ་ནས་ངེས་པ་ན་རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་
 ཁྲལ་བ་ངེས་པར་བྱས་ནས་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོག་ཁྲལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་
 པར་གྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔྱུས་མ་བཤད་པར་བྱསྟེ། མཉན་བྱས་སྤྱི་པ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་
 ཀ་འགོག་མི་རྣམས་ཏེ།

ཅ་བ། ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞི་དེ་ན། །

དེ་ནི་མ་མཐོང་ལས་མེད་མིན། ། ༣༡

དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཞན་ལ་ཡང་། །

ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་སྤྱོད།

དེ་པོ་གཞན་ཉལ་མེ་ཉལ་དངོས་པལ་ཏུ་དེས་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་དོན་ཞེ་
ན། འོ་ན། ད་ནི་ཆ་པའི་ལྷ་མ་ཐལ་དོར་ནས་མ་མཐོང་ཅི་མ་ལས་མེད་པར་འགྲུག་པ་མིན་

པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཉག་སྟག་ལ་ཡང་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པར་
 འདོད་པ་ལ། མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་འཕོག་པའི་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་
 པ་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོད་ན་དེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བཟན་
 མི་རུང་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འི་མ་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་དག་བྱས་མི་ཉག་
 གིས་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་མཚན་འཇལ་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་རང་མཚན་འཇལ་པའི་
 ཆད་མས་གཞོད་སྟམ་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་གཉིས་སྟོང་
 འཇལ་པའི་ཆད་མས་གཞོད་པ་དང་རགས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་ཆད་མས་གྲུབ་
 ཀྱང་འཕགས་པའི་ཆད་མས་གཞོད་སྟམ་པ་སོགས་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མའི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་
 པར་བྱེད་དོ། །

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རགས་རྒྱན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་ཆད་མས་
 རགས་རྒྱན་འཇལ་པའི་སོ་སྟེའི་ཆད་མའི་གཞལ་བུའི་ལོག་ལྟོགས་གཞལ་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ཆད་མ་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཀྱན་མི་
 སྲིད་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱས་མི་ཉག་གི་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་མཚན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
 བ། ཉག་སྟག་ཡང་དག་མི་སྲིད་པས་སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ཅིང་ཐར་
 པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྩོམ་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཀྱན་མཁུན་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་
 ཐལ། ཁྱོད་ལོག་རྟོག་འབའ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་འོངས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་
 ལམ་ནས་མ་འོངས་པའི་བྱེད།

དེས་ན་ཆད་མ་ཐིང་ཡང་རུང་དེའི་གཞལ་བྱ་འཕོག་ནུས་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
 ཆད་མ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་དགོངས་ནས་རྒྱལ་འབྲེལ་མཛད་པས། མཆོན་ཉིད་
 དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོན་པ་སྤིང་ན་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་སུན་སྤྱང་བ་ཁོ་ར་གྱུར་
 པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

༡༽ སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་པའི་སྒྱུར་བ་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི།

ཅ་བ། མ་མཐོང་བྱེར་རིག་མཐོང་བ་ལ། །

མི་ལྡན་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཅན། །༡༢

བྱེ་བྲག་པས་མཐོང་བའི་ཐུས་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་པོ་ལ་རིག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་
 ཏེ། ཞེས་བསྐྱབ་པ་ལྟོག་བྱུང་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་སྟོགས་
 ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡོད་པའི་བྱེད། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱུད་གི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
 ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འཕོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་
 པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ངོ། །ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱང་རུང་
 ལ་མ་མཐོང་བས་འཕོག་ཏུ་རྒྱག་ན་ཡང་སྤྱང་མི་རུང་གི་གཞི་ལ་གང་གིས་འཕོག་ཅེས་
 བྲིས་པས། དེ་ཡང་མ་མཐོང་བས་འཕོག་གོ་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། གང་ཡང་གལ་
 ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤྱང་བ་དག་ལ་འཕོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་

འདྲའི་ཞིང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་རོ་མངར་དང་ལྷན་པར་དཔོག་རིགས་པར་ཐལ། མ་
མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྱབ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཅ་བ། ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་ལས། །

ཐུས་ལ་རུས་པ་ཐ་དད་སྣང་། །

དེ་ལ་གཅིག་མཐོང་གཞན་ལ་དེ། །

ཡོད་པར་ངེས་པ་རིགས་མ་ཡིན། ། ༡༩

སྐྱུ་རུ་རའི་ཐུས་དེ་ལ་གཅིག་རོ་མངར་པོར་མཐོང་བས་གཞན་ལ་ཡང་རོ་དེ་འདྲ་ཡོད་
བས་བྱེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དང་རུས་དང་སོ་ནམ་
ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ལས་སྐྱུ་རུ་རའི་ཐུས་ལ་རོ་མངར་སྐྱུ་རུ་དང་རུས་པ་
ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་པ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རོ་སྐྱུ་རུ་བ་དང་འཇུ་སྐྱུ་བ་དང་ནད་ཞི་བའི་
རུས་པ་སོགས་སོ། །ཡུལ་དེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟགས་དེ་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་
ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བས་བྱེད་པ་འབྱུང་ལོ་ཞི་ན།

ཡུལ་དེ་པ་རྣམས་ཀྱི་རོར་མ་མཐོང་བ་ཆད་མས་བྱུང་བས་དེ་པ་རྣམས་ཀྱི་རོར་ལྷོག་
བྱེད་ཀྱི་དོན་ཆད་མས་བྱུང་ལ། དེ་ལྟ་ན། རྣམ་དེའི་ལྷོག་བྱེད་བྱུང་བའི་སྐབས་ཡོད་པར་
ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་སྐབས་ཡོད་ན། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་ཅིང་། སྐྱེས་བུ་མཐའ་དག་གིས་མ་མཐོང་བ་བྱུང་
དགོས་ན་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱག་ལྷན་འབྲེལ་པ་ཅན་དང་འདི་
མི་འདྲ་སྟེ། དེར་ཁིང་ཐོག་སྐྱག་མ་ཐམས་ཅད་ཚོད་གཞིར་བརྒྱུད་བས་བྱུང་བ་ལ་ཆད་མའི་

བསལ་བ་བསྟན་མི་རུས་ལ་འདིར་སྐྱུ་རུ་ར་ཅམ་རྟགས་དང་གྲེ་བྲག་གཅིག་ཅོད་གཞི་དང་
རོ་མངར་བ་ཆོས་སུ་བྱས་བས་བྱབ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་བསྟན་རུས་སོ། །

གསུམ་བཤུ་མ་མཐོང་ཅམ་ལྟོག་བྱབ་རུ་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་པ་། རྟེ།

ཅ་ག། བདག་དང་ས་ལ་སེས་ཡོད་སོགས། །

མེད་པར་རབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པའི། །

མ་དམིགས་གང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན། །

གཏན་ཆིགས་མེད་སྐྱབ་ཡིན་ནམ་ཅི། ། ༡༥

གཏན་ཆིགས་མི་མཐུན་པ་ལ་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་དེ་ལ་མེད་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོན་ལུས་ལ་བདག་དང་ས་ལ་སེས་པ་དང་
སོགས་པ་འོ་མ་ལ་ཞོ་མ་དམིགས་ཀྱང་དེ་དག་མེད་པར་རབ་རུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་རུས་པ་མིན་
པའི་ཕྱིར། གྲེ་བྲག་པ་གསོན་ལུས་ལ་བདག་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། སོག་ལྟན་
དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་པ་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པ་འབྱུང་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་དང་། ^[1] རྒྱང་
པན། འབྱུང་བཞི་ལ་སེས་པ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་ཆིག་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་
མཐུན་འགོག་པའི་རྟགས་མི་མཐུན་པ་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་
དང་། གངས་ཅན་འོ་མ་ལ་ཞོ་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། འདུས་ཤིང་བསགས་
པའི་རྟགས་ཀྱི་ལྟོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་འགལ་བའོ། ། ཡང་ན་གཞུང་འདིའི་ཕྱིར་ཚོལ་
ཡང་། རང་སྡེར་བྱས་ནས་གཞན་སྡེས་བཞོད་པའི་རྟགས་དེ་དག་ལ་ཡང་ལྟོག་བྱབ་འབྱུང་

[1] ལྟ་ན། རྒྱང་པན།

བར་ཐལ། འདོད་ན་དེ་དག་ལ་ནང་འགལ་བསྟན་མི་རུས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་བ་ཉི་ལྔ་གསུམ་གྱི་ཐལ་ལོ། ། རྒྱལ་བ་འབྲེལ་བ་རྟགས་མི་མཐུན་པ་
མཐའ་དག་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་པར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་བསྟོས་ཀྱང་མི་མཐུན་
ཚོགས་མཐའ་དག་གྲུབ་མི་དགོས་པ་དང་། ཐོག་མར་དེ་སྟུབ་རྟགས་གཉིས་ལ་བརྟན་པས་
གྲུབ་པའི་དོན་ལོ། །

དང་པོ་ཉི་ལྔ་ལྔ་ལྔ་བ་རྟགས་མི་མཐུན་པ་མཐའ་དག་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་པར་གྲུབ་པ་ཉི་ལྔ་
ལྔ་ལྔ་ལྔ་བ་ལ་བསྟོས་པར་གྲུབ་པ་མི་སྟོན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བལོ། །

དང་པོ་ཉི་ལྔ་ལྔ་ལྔ་བ་ལ་བསྟོས་པར་གྲུབ་པ་ཉི་ལྔ་ལྔ་ལྔ་བ་རྟགས་མི་མཐུན་ཚོགས་
མཐའ་དག་ལ་མེད་ངེས་སུ་གྲུབ་དགོས་ན་དེ་ལ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་བྱ་ཐལ། འདོད་ན་མི་
མཐུན་ཚོགས་མཐའ་དག་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཚོང་ལ་མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་
ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མི་མཐུན་པ་མཐའ་དག་ཕྱིར་ཆོལ་
གྱིས་གྲུབ་དགོས་པས་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལ། །དེས་ན་མ་མཐོང་བས་ཐོག་ཀྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེས་འདོད་
བ་རྒྱས་པར་བཀག་ནས། འདི་ནས་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་པ་འཆད་དོ། །ཆོས་
ཅན་དམིགས་བསལ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་བྱ་བ་བྱུང་དོ། །རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ལ།

ཅ་བ། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི། །

ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད། །

ཐོག་པར་འགྱུར་བའམ་རྒྱ་ཡིས་ནི། །

འབྲས་བུ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། ༡༥

རྟགས་དེ་ཡོད་ཅམ་དང་རང་ཆས་སུ་རྟེན་སུ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་ལོག་པའི་
སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མ་མཐོང་ཅམ་ཀྱིས་ལྟོག་
བྱུང་བ་པའི་ཁེགས་པ་དེའི་བྱིར། འཕ་སྤྲུལ་རྒྱ་ལོག་པ་ཡིས་ནི་རེས་པར་འབྲས་བུ་ལྟོག་
པར་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་རྒྱ་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼མི་སྟོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་༽ནི། ལྟོག་བྱུང་མི་སྟོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི།

ཅ་བ། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །

རི་ལྟར་གཞན་ནི་ལྟོག་པར་འགྱུར། །

མི་ལ་རྟེན་མི་བདོག་ཅེས་ཏེ། །

སྤྲུགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི། ༡༦

གཅིག་ཆོས་ལོག་པས་རི་ལྟར་གཞན་རྟགས་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། ཐ་
དད་ཅིང་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟ་མིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་ལྟོག་བྱུང་བ་ན་མི་དེ་ལ་རྟ་
མི་བདོག་ཅེས་ཏེ་མེད་པས་སྤྲུགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི་མེད་པས་བྱུང་བར་ཐལ་
ལོ། ༼རྟེན་འབྲེལ་མི་སྟོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི།

ཅ་བ། དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་བྱིར། །

རི་ལྟར་གཞན་ནི་ཉེ་བར་འགྱུར། །

མི་ལ་སྤྲུགས་ནི་བདོག་ཅེས་ཏེ། །

དེ་བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི། ༡༧

མི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འདྲ་ཡོད་ཅེས་པ་ལོ། །སྐབས་འདིར་མི་མ་སྐྱུན་དཔེ་དང་མི་མ་སྐྱུན་
པའི་གཞི་དང་ཚོགས་རྣམས་རྣམས་གངས་སོ། །གཞུང་འདི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་
ལའང་། །ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་སྤར་ལྟར་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི། གང་དག་མི་མ་སྐྱུན་
དཔེ་ནི་དཔེར་བཞོད་པ་ཁོན་ལ་བརྒྱུད་ནས་དེ་རྫས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་པར་བསྒྲུབ་
པ་དེའི་དོན་མིན་ཏེ། རྫས་སུ་སྒྲུབ་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། ལྷོག་བྱུང་བྲུག་པ་ལ་གཞོད་པས་སོ། །

དེ་ཡང་སྒྲུབ་ཉགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ་ཞེན། དུ་བས་མེ་སྒྲུབ་པའི་མི་མ་སྐྱུན་དཔེར་
ཚུ་སྒྲུང་མི་བྱང་བར་ཐལ་ལོ། །མི་མ་སྐྱུན་དཔེ་རྫས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ན་ལྷོག་པ་འབྲུབ་པ་
ལ་གཞོད་པའི་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ནི་གཏན་
ཆོགས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་གྱི། དེ་གཅིག་སྤྱི་བཤད་པས་ནི་མཛོན་པར་འདོད་
པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་མ་ཐག་པའི་གཞུང་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ལས་
གསལ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །མ་སྒྲུབ་སྤྱིར་བའི་འཕྲོས་རྒྱུང་བར་སྤྱིར་ན་ཅུང་ཟད་
བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་དོན་ཐོར་བར་འགྱུར་བས་སྤར་ལྟར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་༼འབྲེལ་བ་རྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་༽ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་རང་ཉིད་ཤེས་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱུན་པ་དང་། རང་ཉིད་ཤེས་ཟིན་མ་བཟེད་ཀྱང་བྱུང་བ་གཉིས་ལ་ཐོན་པ་
བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱུན་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼འབྲེལ་བ་རང་ཉིད་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱུན་པ་༽ནི།

ཅ་ག། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །

རྒྱ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ། །

སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །

གཏན་ཆིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད། །༢༩

དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་རྟགས་དེའི་ངོ་མོ་
དང། སྟེན་བྱེད་རྒྱའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་དེ་དག་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ལ་དེ་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི།
འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཤེས་ན་དེ་
ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཆིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་དགོས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རང་ཉིད་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ལ་བློན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་བསྟན་པ་༽ནི།

ཙམ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །

གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྐྱས་པས། །

དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོག་ལ། །

བློན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར། །༣༠

འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་
བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ཤེས་ན་ཁྱབ་པ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དངོས་སུ་སྐྱས་
པས་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་མ་སྐྱས་པ་ལ་བློན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་འགྱུར་ཏེ།
གཅིག་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གྱིས་གོ་བས་སོ། །དེ་
གོ་སྟེ། མི་མ་བློན་དཔེ་མཐའ་དག་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་འབྲེལ་
བ་བསྐྱབ་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་

པའི་བྱུང་བ་དེས་དཀའ་སྤྲོ་མེད་པར་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལ། འདི་འཕྲི་བར་བྱ་སྟེ།
འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བཟེད་པ་ལ་དེ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱུང་བ་བཟོད་དགོས་སམ་མི་
དགོས། དགོས་ན་འབྲེལ་བའང་བཟོད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞུང་སྤྱི་མཐའ་དོན་
དང་འགལ་ལ། མི་དགོས་ན། དེ་ལ་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་བཟོད་མི་དགོས་ཀྱི་གང་རུང་གཅིག་
བཟོད་པས་ཆོག་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་འོག་མ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཤེས་ནས་
བཟེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བཟེད་ན་ཤེས་པར་འགལ་ལོ། །

འོ་ན་བྱེད་རང་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བཟེད་ན་བཟོད་མི་དགོས་ལ། དེ་མ་
བཟོད་ན། བྱུང་བ་བཟོད་མི་རྒྱས་པར་བྱེད་རང་འདོད་པས་གཞུང་གི་མ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། དེ་ཉིད་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པའི་བྱིར་ཏུ་བསྟན་མི་དགོས་ཀྱང་། ཤེས་ཟིན་པ་དེ་
ཉིད་བྱུང་བ་གོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་བྱུང་བ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་
སྤྱོད་པས་གཉིས་པ་ཡང་འབྲེལ་གྱིས་གོ་བའི་བྱིར་གཉིས་ཀ་དངོས་སྤྱོད་མི་དགོས་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཆད་མས་དེས། དགག་ཆོས་དང་སྦྱབ་ཆོས་དངོས་
འགལ་དུ་དེས་ཀྱང་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་ན་རྟགས་ལྟོག་པའི་འབྲེལ་བ་མ་བསྟན་ན་བྱུང་བ་
ཆང་བར་མི་གོ་ལ། དེ་གསུམ་ཆང་ན་བྱུང་བ་ལྟོགས་པར་གོ་བས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་བ་ཟིན་མ་བཟེད་པ་སྦྱབ་དགོས་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱའང་འགལ་ཡང་སྦྱབ་བྱེད་དུ་མི་
འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ཁྱིམ་མར་དེ་སྦྱབ་རྟགས་གཉིས་ལ་བཟེད་པས་བྱུང་བའི་དོན་དེ་ནི།

ཅ་ག། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག།

^[1]མེད་པས་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་ཡང་། །

གཏན་ཆོག་ལོན་ཏེ་དམིགས་པར་ནི། །

རིགས་ལྡན་དེ་མི་^[2]དམིགས་པ་ཡང་། ། ༣༡

གཞི་འགར་རྒྱ་དང་བྱུང་བའི་ཕྱི་རང་བཞིན་དག་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཏོད་པས་འབྲས་
བྱ་དང་བྱུང་བའི་ཕྱི་རང་བཞིན་དག་གི་ཕྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཡང་གཏན་ཆོག་སུ་འགྲུར་ཏེ། བྱུང་
པའི་ཅ་ག་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དགག་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱུང་པ་ཡོད་ན་དམིགས་པར་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་
གཞི་འགར་བྱུང་པ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
མེད་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཕྱིར་ལོལ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཡིན་ལ།
འགོད་ཚུལ་ལ་ཡང་བྱུང་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འདྲུག་ཏུ་བྱུང་སྟེ།

ཞེས་འགོད་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་དབྱད་པ་སྟེ་བྱུང་མེད་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་ན་བྱུང་མེད་
ངེས་ཟེན་པས་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཏུ་མེད་ལ། དེ་ལྟར། སྐྱེ་མེད་པས་ན་མ་གཏོགས། སྐྱེའི་ཐ་སྙད་
ཀྱང་བརྟེན་པས་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མེད་སྐྱབ། ཅེས་པ་ནི། སྐྱོར་བ་འཆད་པའི་
སྐབས་ཡིན་པས་འགོད་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་གཏན་ཆོག་ལ། དེའི་གཏན་ཆོག་ཞེས་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགག་པ་ནི།

[1] མེད་ཀྱི་སྐྱེ། བེ།

[2] དམིགས་པར། སྐྱེ། བེ།

རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་དམིགས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་ཅན་ནི་བྱམ་པ་མེད་
པའི་རྒྱ་ཆེའི་ཐ་སྙད་དོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
མེད་དགག་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས།

རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཚང་གིས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་པ་ནི་
ཆེར་འབྱུལ་ལོ། །འདིར་མ་དམིགས་པའི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་གོང་དུ་
བཞིར་བསྟན་པ་དང་། སྤར་འགལ་དམིགས་གཉིས་རྩ་བས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཁྲབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཡང་འདིར་དེ་ལས་ཐོག་མེ་བསྟན་པ་དང་གོང་དུ་མ་
དམིགས་པ་སྤར་བཤད་ཟེན་ནས། ཡང་འདིར་བསྟན་པ་རྣམས་འགལ་བ་དང་རྫོས་པར་ངི་
སྤར་མི་འགྱུར་ཞེན།

སྤར་མ་དམིགས་པའི་གཉན་ཆོགས་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་དགག་གཞི་
དང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འབྲེར་རྒྱུ་བ་དང་མི་རྒྱུད་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། སྤར་མ་ནི་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ་བྱི་མ་ལ་རང་དབང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་
ངེས་པས་བདག་གཅིག་དང་དེ་རྒྱུད་གི་འབྲེལ་བ་རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་མ་
དམིགས་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པས། འདིར་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་བསྟན་
ལ། འགལ་དམིགས་དག་དང་འབྲེལ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་གཞན་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
དང་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་རང་དབང་བའི་རྩལ་གྱིས་མེད་པས་དེ་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་
ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་གསུམ་བཤད་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ལ་བསྐྱོས་པའི་དགག་རྟགས་
ཀྱི་གཙོ་བོ་ཉོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། གོང་དུ་བཞིར་བཤད་པ་ནི། གང་གང་དུ་འདུས་པའི་

སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྱི་བྱི་པན་ཚུན་སྤྱད་པའི་དོན་ནོ། །

ཙམ། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །

བཤད་ཀྱང་རྣམ་བ་དུ་མ་སྟེ། །

དེ་དང་དེ་འགལ་ལ་སོགས་པ། །

མ་རྟོགས་རྟོགས་དབྱེའི་སྒྲོར་སྒྲོན་ནས། ། ༣༡

དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་རྟོགས་འདི་བསྐྱུས་ནས་རྣམ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་ཀྱང་། སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་ནས་རྣམ་བ་དུ་མར་དབྱེ་བྱང་སྟེ། རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་བ་གསུམ་པོ་དེ་དང་། རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་དེ་དང་འགལ་བའི་འགལ་དམིགས་གསུམ་དང་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་བ་འགལ་འབྲས་དམིགས་བ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱེད་དམིགས་བ་སོགས་འབྲེལ་ཆེ་མ་རྟོགས་བ་སྟེ་མ་དམིགས་བ་དང་། འགལ་ཆེ་རྟོགས་ཤིང་དམིགས་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

གསུམ་བ་༼མཐུག་བསྐྱུ་བ་༽ཞེ།

ཙམ། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱེད་དངོས་པོ་འཇམ། །

རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་བ་ལས། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་བ་སྟེ། །

མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་མིན། ། ༣༢

རྟོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅན་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅན་ལས་ཁྱབ་བ་གཉིས་འབྲུབ་བ་མིན་ཏེ། རྟོགས་ཆོས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱེད་དངོས་པོ་འཇམ། རང་བཞིན་

དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་པར་གྱེད་པའི་ཚད་མ་ལས། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་
ངེས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རེས་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་བསྐྱུས་ནས། མི་རྟོག་ན་ཏེ་ཅང་
ཐལ་བའི་དོན་བསྐྱུས་བཞི། །

ཙ་བ། གཞན་དུ་གཞན་ནི་གཞན་དག་དང་། །

ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་། །

དོན་གཞན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས། །

ཡིན་ན་གོས་ལ་ཆོན་བཞིན་ནོ། །༣༥

དོན་གཞན་གྱི་དུ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ན་དོན་གཞན་གྱི་མེད་ག་ངེས་པར་
ཡོད་པས་སྒྲུབ་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་
དུ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་
པས་མ་སྒྲུབ་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་དོན་གཞན་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཐོ་
བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོས་དཀར་པོ་དམར་
པོར་འབྱུང་བ་ལ་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཆོན་ལ་བརྟེན་པས་སྒྲུབ་ཅམ་ནས་དམར་པོར་མི་འབྱུང་བ་
བཞིན་ནོ། །བྱས་མི་རྟག་རྒྱ་སོ་སོ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་རྟོན་བཞི།

ཙ་བ། ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན། །

ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད། །

མི་རྟག་པ་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་རྒྱ་རྒྱེད་གྱི་ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་འབྲས་བུ་
ཡིན་པར་གྱུར་ན་བྱས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ལས་རྒྱས་གཞན་ཉིད་དུ་ཐལ། དེ་དང་རྒྱ་

ཁྱེན་སྲ་བྱི་ལས་སྲ་བྱིར་སྐྱེས་པའི་བྱིར། འདོད་ན་ཚད་མས་བསལ་བ་ནི། མི་རྟག་པ་བྱས་
 པའི་རྒྱལ་འབྲེལ་བྱེད་ལམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་མེད་ཡིན། གསུམ་པ་ལྟར་ན། རྟག་ས་
 ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། བྱིས་འབྱུང་བྱིར་ན་རྒྱ་ཉིད་མིན། །

འབྲས་བྱ་ན་ཡང་ག་ལ་ངེས། །༢༥

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱ་བ་ཟེན་པའི་བྱིས་
 འབྱུང་པའི་བྱིར། འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་བྱ་བ་པ་
 ག་ལ་ངེས་ཏེ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱལ། མི་རྟག་པ་ཁྱོད་
 ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་དོན་ཞེས་པའི་རྒྱ་དང་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་རིལ་ཇུས་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཉི་ལེ་
 སྐྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་མི་འགྱུར་བའང་མིང་ཐ་དད་
 པར་ཟད་དེ། དོན་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་སྐད་ཏུ་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏུ་
 བསམས་ནས་དངོས་པོ་བྱམ་པ་དང་ཇུས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱམ་བྱ་དང་ཡང་ཇུས་
 གཅིག་པས་བྱམ་སྐྱམ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ།

དེ་ལྟ་ན། དེ་གཉིས་སྐྱེ་འགག་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་པན་འདོགས་པར་འགྱུར་བས། སྐབ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་ཇུས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་
 དོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །དེ་ལ་གནོད་པ་འོག་ནས་འཆད་ཅིང་། སྐབས་འདི་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་

བ་སྟེ། རིལ་ཇས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། །གངས་ཅན་གྱིས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་འདོད་དེ། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་
དུ་བྱུང་བར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་སྟེ་འགག་གྱང་གཅིག་པ་དང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་
གྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ།

ལྷ་ལྔ་མྱོའི་འབྲེལ་བ་ཤད་དུ། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་བར་མེད་པའི་
བྱིར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་འབྱུང་བས་གངས་ཅན་སྟོན་པོའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་སེར་པོའི་རང་
བཞིན་དང་། སེར་པོའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་སྟོན་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་གྱི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙུག་པོ་དེ་
ལ་ཆ་ཤས་རྩུང་ཟད་གྱང་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། བྱམ་པ་དང་
དངོས་པོ་ཇས་གཅིག་ན། གཞོད་པ་དེ་དག་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐབ་རྟགས་གྱི་
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དང་། དགག་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །

ཆད་མ་བླགས་གསུམ།

དང་པོ་༼སྐབ་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་༼རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཀྱི་གཉིས། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་
ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་༼འབྲས་བུ་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་༼རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཀྱི་ལ་གཉིས། མཐའ་དབྱུང་པ་དང་། ཆིག་དོན་འོ། །

དང་སོ་ཉ་མཐའ་དབྱེད་པ་ཉེ། རྒྱ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ། ཚད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་
 དང་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་དགོས་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། བྱམ་པས་ཚུ་
 གློར་བའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་ཡང་ཚད་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པར་ཁས་སྦྲངས་ན་
 གཞོད་པ་ཅི་ཡོད། བྱམ་པས་ཚུ་གློར་བར་མཛོན་སུམ་གཅིག་གིས་བྱུབ་པས། དེ་ལ་ཚད་མ་
 གཞན་ཅི་དགོས་ཤི་ན། འོ་ན། མེས་དྲུ་བ་བསྐྱེད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་ངེས་
 པར་མི་དགོས་པར་ཐལ། མཛོན་སུམ་གཅིག་གིས་དྲུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པར་མཐོང་བའི་
 བྱིར། དེ་མི་མཚུངས་ཏེ། ལན་ཅིག་ཙམ་དེ་ལྟར་མཐོང་ཡང་། བྱ་རྒྱུ་དང་ཉ་ལ་ལྟར་ཡིན་
 སྟེད་པས། ཚད་མ་གཞན་མེད་ན་ནམ་པ་ཀུན་དུ་མི་འབྲུལ་བར་མི་འབྲུབ་སོ་ཞེ་ན། བྱམ་
 པས་ཚུ་གློར་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་མེ་དྲུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ལ། མེ་དྲུ་སོ་སོར་
 འཛིན་པའི་མཛོན་སུམ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དག་འཛིན་མཛོན་སུམ་ལ་བསྟོས་དགོས་ཤི་ན།
 ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་བྱམ་པ་དང་ཚུ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་མཛོན་སུམ་དང་། བྱམ་པས་དབེན་
 པའི་གཞིར། དེས་ཚུ་གློར་བའི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་བར་ངེས་པའི་དག་འཛིན་མཛོན་སུམ་ལ་
 བསྟོས་དགོས་སོ། །མེ་དྲུ་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་དང་རང་ནང་གི་ཚུ་དུས་མཉམ་
 དུ་མཛོན་སུམ་གཅིག་གིས་དམིགས་སོ་ཞེ་ན།

བྱམ་པ་ཚོས་ཅན། རང་ནང་གི་ཚུ་ལ་བན་མི་འདོགས་པར་ཐལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་ནང་གི་ཚུ་ཐུར་དུ་ཐུང་བའི་གོགས་མི་བྱེད་པར་ཐལ་སོ། །དེས་
 བ་ཚུ་གློར་བའི། རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་མཉམས་དང་། གོ་ས་མཚུངས་པར་གནས་པའི་ཚུ་
 དོན་བྱུལ་གྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་ནི་དོན་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཚུ་ཡིན་པས་མེ་དྲུ་དང་

ཀྱན་ནས་མཚུངས་སོ། །

འོན། རྒྱ་འབྲས་འེས་པའི་ཆད་མ་དུ་མ་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལོག་རྟོག་རྒྱས་
བར་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དང་། མི་
མཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་གོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བ་གསར་སྐྱེར་འེས་པའི་ཆད་མས་
འགོག་ལ། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣེ་ལྔ་སྐྱེར་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་མཛོང་བ་ཅམ་དང་། དབང་པོ་
རྩལ་ན་རྟག་དུ་ཡོད་པ་དང་རྟག་དུ་མེད་པ་ལ་གནོད་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་བསྟོས་སོ། །

ལོག་རྟོག་གཉིས་པ་ནི། ^[1]མེད་ཇུས་ཁོ་ནར་འབྱུང་བར་མཛོང་གི་དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་
བར་ནམ་ཡང་འབྱུང་བ་མ་མཛོང་བའི་མཛོན་སུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་མ་དམིགས་པ་དང་། མ་
དམིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་མཛོན་སུམ་ལ་བསྟོས་ལ། དེ་ཡང་། དབང་པོ་རྣེ་འབྱེད་རྩལ་
གསུམ་ནི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པའི་བྱེད་པ་རྣེ་མི་རྣེ་འབྱེད་པར་ཡིན་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོན་
ལན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་^[2]བྱས་དང་བྱེད་པོར་ཤེས་པའི་ཆད་
དུ་བྱུབ་མཐའི་ལོག་རྟོག་གསུམ་ཆེ་བ་ལ་ཆད་མ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་དགོས་ལ། ལོག་རྟོག་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་བསྟན་
དགོས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྱུབ་པ་ཆད་མ་དེ་དག་ལ་འེས་པར་བསྟོས་དགོས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པར་མཛོང་བའི་མཛོན་སུམ་གཅིག་གིས་ཀྱང་འབྱུབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ཤུ་ཀྱ་སྟོས། རྒྱ་འབྲས་ལ་རྟ་དང་བ་སྐྱུང་གིས་མ་འེས་པའི་ཆད་སྐྱང་

[1] ལྟ། མེད་ཇུས།

[2] ལྟ། བྱ་ས།

མཛད་པའི་དོན་ཡང་། ཉ་དང་བ་སྒྲང་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་བ་ཡུལ་འདབ་འབྱར་འཛིན་
པའི་མཛོན་སྐྱམ་ཚད་མས་འགྲུབ་ལ། ཏུ་བ་མེ་ཡོད་པའི་གཞི་དེ་ལས་ཡུལ་གཞན་ནས་
འོངས་བ་མཛོན་སྐྱམ་དེས་ཁེགས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་བ་ཉ་ཚེག་དོན་ཤེས།

ཙ་བ། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ཏུ་བ་སྟེ། །

འབྲས་བྱས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །

དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །

རྒྱ་དང་ལྷན་བ་ལས་འདས་འགྱུར། ། ༣༥

རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཏུ་བ་ཆོས་ཙ་བ། མེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བསྟོས་ནས་དེ་ཕན་
བྱེད་ཏུ་མེད་ན་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་སྤྱིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སྐྱུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་བསྐྱུབ་པ་
ནི། མེ་དེ་ཕན་བྱེད་ཏུ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་མི་སྤིད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན། ཏུ་བ་ཆོས་ཙ་བ། རྒྱ་
དང་ལྷན་བ་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཏུ་བ་གང་ཞིག །མེ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བསལ་བ་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ། རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ཕྱིར། །

རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །

དངོས་པོ་རྒྱམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག །

འབྱུང་བ་སྟོས་བ་ལས་ཡིན་ནོ། ། ༣༦

ཡུལ་ཏུས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་འགར་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་

པོ་གང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས་སྦངས་ཏེ། རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་
 སྦངས་པས་སོ། །ཐལ་བ་དེ་ལ་བྲབ་བ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ལྷལ་དུས་རང་བཞིན་
 རེས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རེས་འགའ་
 བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས། དངོས་པོ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་འགར་ཡང་མེད་པ་ལ་
 གཞོད་ལ། དབང་པོ་རྣེས་ཀྱི་ཞུགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་མེད་ཞུགས་ལ། གཞན་དུ་
 བ་དངོས་པོ་རེས་འགའ་བ་དང་རྒྱ་མེད་ཀྱི་གཞི་མ་བྱུན་ལ་གཞོད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ཡང་
 བསྟན་པ་ལ་བལྟས་སོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་ནམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བ་གང་
 རུང་གཅིག་འཕེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་བ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀ་བརྗོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། རྟག་
 ཏུ་ཡོད་ན་མེད་པར་འགལ་བས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་རྒྱ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་མི་
 ལྟོག་ན། རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་ན་ནམ་ཡང་མེད་
 པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་རྟགས་སོ་སོས་ཐལ་བ་སོ་སོ་འཕེན་པར་འདོད་པ་དག་ནི་དབྱེད་པར་
 བྱ་སྟེ། ཐལ་བ་དེ་གཉིས་གཉིས་ཀ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་ན། རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་
 གང་རུང་གཅིག་སྒྲིན་དང་བཅས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གང་སྒྲིན་དང་བཅས། ཕྱི་
 མའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ཁོ་ན་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་མེད་
 པར་ཐལ་བ་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་མ་
 ཡང་བརྗོད་པར་བཤད་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན། སྤྲ་མ་སྒྲིན་དང་བཅས་ན་ཡང་དེ་བརྗོད་མི་རིགས་
 པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ཡིན་ན། རྟག་ཏུ་ཡོད་མེད་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་ཡ་
 གྲུལ་སོ་སོར་ཐལ་བ་ལ་བྲབ་བ་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་བྱུམ་པ་དང་བྱུམ་མ་ཡིན་གང་རུང་

གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཡ་གྲུལ་སོ་སོས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མིན་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་ནས་བྱམ་མ་ཡིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

འོ་ན་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་ནས། རྟག་ཏུ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཐལ་བ་ལྷ་མ་འཕེན་མི་རིགས་ལ། འདོད་ན། ཕྱི་མ་མི་རིགས་པས། ཐལ་བ་དེ་གཉིས་གང་བརྗོད་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པ་སྒྲ་དགོས་སོ། །གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་བ་གང་འཕེན་མི་ཤེས་པར་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤར་གྱི་ཐལ་བ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན། བྱམ་པ་དང་བྱམ་མ་ཡིན་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན།

འོ་ན་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་དངོས་འགལ་ལ་གཉིས་ཡིན་གྱི་སྤར་གསུམ་ཁས་ཁྲུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་བྱམ་ཡོད་དང་བྱམ་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རང་གིས་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ལ། བྱམ་ཡོད་ཡིན་ན་བྱམ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་ཁེགས་པ་དང་བྱམ་མེད་ཡིན་ན་བྱམ་པ་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེས་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་ཐལ་བ་གཉིས་ཀ་འཕེན་རིགས་ཀྱི། གང་རུང་གཅིག་ལ་གཞོད་པ་དང་བཅས་ན་དངོས་སོ་རེས་འགལ་བར་འགྲུབ་པ་ལ་མི་པན་པར་འགྱུར་རོ། །རྟག་ཐུག་ཡིན་ན་རྟག་ཐུག་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྱབ་མིན་

བས་ཀྱང་བྱུང་ན། དངོས་འགལ་ལ་བྱུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞིན།

འོན། དེ་ཡིན་ན་རྟག་རྫས་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བས་བྱུང་བམ་མ་བྱུང། བྱུང་བ་
རྒྱུད་འགལ་ལ་བྱུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་བྱུང་ན། གཅིག་དང་དུ་མ་ཅམ་དང་བྲལ་བས་
མ་བྱུང་བས་གཞི་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་མེད་པ་འཇུག་པའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ་བས་
སྒྲིལ་གྱི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི།

ཙམ། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་^[1]སྤྱི་པོ་མེད། །

རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ། །

འོན་ཏེ་དེ་མེད་རང་བཞིན་མིན། །

རི་ལྗར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་། ། ༣༤

གལ་ཏེ་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་པོ་མེ་སྟེ། དུ་བ་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་
ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། སྤྱི་པོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། མེད་རང་བཞིན་དུ་ཐལ་ལོ། །འོན་ཏེ་
དེ་མེད་རང་བཞིན་མིན་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རི་ལྗར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས། དུ་བ་
སྤྱར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་འདི་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །བྱུང་སྟེ། སྤྱར་མེད་ཀྱི་དུ་བའི་
ཉེར་ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་མེད་རང་བཞིན་དང་། མེད་རང་བཞིན་མིན་ན་ཅིག་ཤོས་
མིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ།

ཙམ། དུ་བའི་རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་མེ། །

[1] སྤྱི་པོ་སྟེ། སྤྱི་པོ་

དེ་ཡི་རྒྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྗན། །

དུ་བ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱའི་རང་བཞིན་མེ་དེ་ལ་དུ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱས་
པའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པས་མེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱེ་བྲག་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་
ལྗན་པའི་ཕྱིར། གྲོག་མའི་ཆང་དུ་མ་དང་ལྗན་པའི་གྲོག་མཁར་ལ་མིག་སྤྲོད་ལྗན་པའི་བརྒྱ་
བྱེན་དང་འབྲ་བས་བཏགས་པའོ། །དེའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

ཙམ། དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །

འབྲུང་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་འབྲུང་། །༣༩

དུ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། །རྒྱ་མེད་དུ་འབྲུང་བར་ཐལ། དུ་བ་གང་ཞིག་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་པ་
ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

ཙམ། རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྷོག་པ་ལས། །

གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་འགྲོར་མཐོང་། །

དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱ་ཅན། །

དེ་བྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྲུང་། །༤༠

བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དུ་བ་དེའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དུ་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་
སྟེ་མ་མེ་གང་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་མི་འབྲུང་
སྟེ། མེ་དེའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེའི་འབྲས་བུར་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཕན་
འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བསྟུ་ཆོག་

ནི། རང་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་ཤོར་བ་ཡིན་པས་ཅ་རྒྱུ་དུ་བྱི་མི་དགོས་ཏེ། དགོས་ན་གཞན་དུ་མ་
ཡོད་པ་རྣམས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་སེལ་སྒྲིང་།

གཉིས་པ་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱིས་བཞི། འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྒྲིང་བའི་སྒྲོན་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་དཔེར་བཞིན་པ་དང་།
འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་མ་དེས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་། རང་བཞིན་གྱི་ཆད་མ་མདོར་བསྟན་པ་། ཉི།

ཅ་ག། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །

ཡོད་པ་ཅ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །

འབྲས་རྟགས་སུ་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་ལ་ཡང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་
འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཅ་མ་དང་། རང་ཆས་རྟེན་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེས་འབྲེལ་བའི་རང་ཕྱོག་བསྟན་ནས། དོན་ཕྱོག་སྒྲོན་པ་ནི།

ཅ་ག། དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག །

མེད་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་བྱིར་རོ། །༤།

ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་
དད་དེ་མེད་ན་ནི་དེ་ལོག་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རོ་ཐ་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱིར་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤང་བཤད་པ་ནི། དམ་བཅའ་

ཅམ་དང་འདྲིར་ནི་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱན་པས་མི་སྒྲོལ་ལ། ཡང་ན།
སྤར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ངོས་བརྒྱུད་ནས། འདྲིར་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ་དང་། གཞན་སེལ་
གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྐྱན་པའི་འཕྲོས་བཙལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་
རང་སྟོག་དོན་སྟོག་ངོས་བརྒྱུད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤོང་བའི་སྟོན་ཀྱང་རྫོག་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། མདོར་བསྐྱན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་༼མདོར་བསྐྱན་༽ལ་གཉིས།
མཐའ་དབྱེད་པ་དང་། ཆིག་དོན་ནོ། །

དང་པོ་༼མཐའ་དབྱེད་པ་༽ལ་གསུམ། རང་བཞིན་^[1]རྟགས་ལ་འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་
པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་རྟགས་དཀའ་བའི་གནས་གྱི་གཙུག་
ངོས་བརྒྱུད་པ་དང་། དེ་ལ་ལུགས་གཞན་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་༼རང་བཞིན་རྟགས་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་པ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་༽ནི། བྱས་པའི་རྣམ་དང་
མི་རྟག་པའི་རྣམ་ཐད་མེད་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་རྣམ་ཐད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྣམ་སྤྱུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ནས། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་གྱི་དོན་གཏན་
ཆིགས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དམ་བཙའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱས་པའི་རྣམ་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་ཐད་མེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན།
བྱས་པས་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་འགལ་བས། ལྟབ་
པ་འགལ་ནས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྣམ་དཔག་གིས་སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་རང་མཚན་

[1] ལྟ་ན། རྟགས་ལས།

གོ་བ་མི་སྲིད་བས་སྒྲ་བའི་མི་རྟག་བ་དང་རྒྱལ་སྐྱོན་ལ་སོགས་བ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་མི་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུན་དང་རགས་
 པ་རྟགས་པ་མི་སྲིད་བས་འདུས་བྱས་མི་སྲིད་ལ། དེ་མེད་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མི་སྲིད་
 པར་འགྱུར་རོ། རྟག་པས་བཏགས་པའི་དོན་ལ་ཞེན་ནས་ཞུགས་པས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་
 རྒྱུན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་འབྲུལ་བ་མི་སྲིད་དེ། སྐྱེ་བྱས་
 པར་ངེས་བྱས་ན་སྤྲིའི་མི་རྟག་པས་བྲུབ་པ་ངེས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་རིགས་ན་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་འགལ་བས་བྲུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པའི་
 རྟགས་ལས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི། འདོད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་མི་
 བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་རྟག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ཡང་།
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་བྱས་པ་རང་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འོ་ན། རྟགས་ལ་སོགས་པ་དོན་རང་མཚན་ལ་གྲུབ་བས་མ་གྲུབ། གྲུབ་ན་དམ་བཅའི་
 རྒྱུགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་རང་
 མཚན་ལ་ཐ་དད་མེད་ཅིང་རྟགས་ཆོས་ཀྱང་རང་མཚན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་
 མཚན་རྟགས་སུ་བསྐྱུང་ན། ཆོས་དང་ཐ་དད་ཉམས་པས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་ལ། རྟག་པས་
 བཏགས་ཅམ་རྟགས་སུ་བསྐྱུང་ན། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱེ་བའི་བྲུབ་པ་འགལ་ནས་མ་གྲུབ་ཅིང་
 རྒྱུགས་ཆོས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དོ་
 ཞེས་པའི་ཆིག་བརྗོད་བྱས་སྒྲིང་ལ། དེ་མེད་ན་རྟགས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མི་སྲིད་བས་ཚད་
 མ་མངོན་སུམ་གཅིག་ཕྱར་ཟད་པའི་རྒྱུང་ཐན་གྱི་ཐུགས་གནས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་

རྟོག་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ལོ། །

ཆོག་ཙམ་མཐོང་བས་ལེགས་པར་ཆོམ་པ་དག་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་
ན་གཞལ་བྱར་རྫོམ་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་རུང་ལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་
ན་རང་མཆན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་སྤྲི་ཞིང་། དངོས་སུ་ཆད་མ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་སྤྲིས་
ནས་རྒྱང་པན་གྱི་གཞུང་ལེགས་པར་འཇུགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཆད་མ་
དང་། གཞལ་བྱ་ཀུན་ལ་སྤྲོད་པ་བཏགས། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའང་ལེགས་པར་བཀག། མདོར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་ཆོས་
རྣམས་བརྒྱལ་པར་བྱས། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ ། རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དོས་བརྒྱང་བ་ ། རྟོན། དཔེར་
བརྗོད་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤྲང་བ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་
པ་བཀག་པ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤྲང་བ་
ཡང་ཁེགས་ནས་འཛོག་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ།

བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤྲང་བའི་རང་མཆན་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ན་རྟོག་པ་
ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྲང་བ་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པ་མི་ཁེགས་ཤིང་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཛོག་མི་ཤེས་
པར་འགྱུར། སྤྱི་མཆན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ན། དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཁེགས་ནས་ཆད་
མས་སྐྱབ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་།

དངོས་པོ་ཁས་སྒྲངས་ན་སྤྱི་མཆན་ཡང་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཀུན་རྫོབ་

ཅམ་དུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་གཉིས། གཅིག་ཆད་མར་བརྒྱུད་ནས་ཅིག་
 ཤོས་སྟན་འབྱེན་པའི་ལག་ལ་འདྲུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི། གཞུང་ལུགས་འདིའི་རྟོགས་
 དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་མ་རྟོགས་པར་རང་མཆོན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ན་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་སོང་
 བས་ཆད་མ་གཞན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་སྐྱད་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་སེལ་འཇུག་ཏུ་
 ཁས་སྒྲུངས་ན། དེ་དག་རང་མཆོན་ལ་ཡེ་མ་རེག་པར་འཇུག་ཚུལ་རྣམས་སྒྲོམ་པ་ཅམ་འབའ་
 ཞིག་གོ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་རྟོག་པས་བརྟགས་ཅམ་
 གྱི་ཆོས་ལ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་སྟོན་མེད་རང་མཆོན་དང་མཆུངས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ན།
 སྤྱིར་ལུགས་དམ་པ་འདིའི་གནད་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཟ་སྟངས་ཅམ་
 དུ་ཡོད་པའི་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཉིད་དང་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་གཞི་
 མ་སྟན་ཁས་སྒྲུངས་ན་ལུགས་འདིའི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཚུལ་མི་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་རོ། །རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། རྗེའི་འཇུག་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་མི་རྟོགས་པ། གཞན་སེལ་དང་སེལ་བས་འཇུག་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་རྟོགས་
 བས་བྱས་པ་ཡིན་པས། འདིར་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཉི་ལ་ལུགས་གཞན་དཔེར་བརྗོད་པ་ཀློག་གི། ལུགས་གཞན་ནས་དབང་ཤེས་ལ་
 གཟུགས་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་དེ་དག་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མ་ཁེགས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མི་རྟོགས་ཤིང་། དེ་མ་
 རྟོགས་ན་གཟུགས་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་རྟོགས་ལ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་

ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པས་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཁེགས་ན། ཆད་ལྷ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས།
གཟུགས་སྐྱ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
པའི་བྱ་བ་བྱེད་རུས་པའི་གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་ནཱ་པར་
བཞག་པ་མཛད་དོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སོགས་འབྲས་ལ། གཟུགས་སྐྱ་
སོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཁེགས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་པས། དེ་དག་
བདེན་པས་སྟོང་པའི་རིགས་པའི་ནཱ་གཞག་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ་
ལུགས་འདིར་ནི་དངོས་སོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཞག་པ་མ་གཏོགས་བཀག་
པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་
རུང་བའི་ཚུལ་འབའ་ཞིག་ཅུལ་ཏུ་བཏོན་ནས་འཆད་པར་མཛད་དོ། །ཡང་སྤྱི་མཆན་རྟོག་པ་
ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པ་མ་ཁེགས་ན། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྲུབ་པས་དེ་འགོག་པའི་ནཱ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་
ཅིང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས། དེས་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་
སྟོན་བཞེད་ནས། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་།

རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུགས་ཅིག་ཤོས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་
པར་བསྟན་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་མཚུངས་པར་ས་སྤེ་སྟོར་དང་དབྱིག་གཉེན་དང་སྟོ་
བརྟན་གྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གསལ་བས་ལུགས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་ན་
མཁས་པར་འགྱུར་གྱི། གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བྱེད་ན་གཉིས་ཀ་མ་རྟོགས་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་ཡིན་པས། གྲེ་ཤེས་པ་རྒྱུད་བ་དག་ད་དུ་ར་ཐོས་པ་མིན་ནམ། མིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་
 བྱིས་ལ་ལྟོས་ཤིག་དེ་ནི་འདི་དབྱུད་པར་བྱ་སྟེ། རང་མཆན་ཡིན་ན་ཡུལ་དང་དུས་དང་ངོ་མོ་
 མ་འདྲེས་པར་གནས་ལ། དེ་རང་མཆན་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལྟོག་གྲང་ཡིན་ཞིང་།
 ཡུལ་མ་འདྲེས་པ་ནི། ཤར་ན་གནས་ན་རྒྱབ་ན་གནས་པར་འགལ་བ་དང་། དུས་མ་འདྲེས་
 པ་སྔ་ཐོ་སྟེས་ན་སྔ་ཐོ་སྟེས་པར་འགལ་བའི་དོན་དང་།

ངོ་མོ་མ་འདྲེས་པ། ཁྲ་ལོ་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་པར་འགལ་
 བའི་དོན་དུ་སྐྱ་བར་བྱེད་ཅིང་དངོས་པོ་དང་རང་མཆན་དོན་གཅིག་པས་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན་དངོས་པོ་མིན་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་དག་ནི། རང་མཆན་གྱི་དོན་དེ་ཁོ་
 བ་ལྟར་གནས་ཤིང་། དངོས་པོ་ལ་རང་མཆན་གྱིས་མ་བྱུང་པས་གཏན་ཆོག་ས་བྱས་པ་
 སོགས་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་རང་མཆན་མིན་པས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཉེས་པ་མེད་
 དོ། །ཞེས་མགྲིན་པ་བསལ་ནས་སྐྱ་བར་བྱེད་དོ། །དུས་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་སྔ་བྱེ་གཅིག་
 འཛིན་གྱི་ཆོ་དེས་སྔ་དུས་ན་ཡོད་ན་བྱེ་དུས་ན་ཡོད་པས་བྱུང་བར་གཟུང་བར་ཐལ། སྔ་ཐོ་
 སྟེས་ན་སྔ་ཐོ་མ་སྟེས་པས་བྱུང་བ་དེ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཆོ་དེས་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་ཡོད་པས་
 བྱུང་བར་གཟུང་བར་ཐལ་བ་དང་། རང་མཆན་པར་འཛིན་པ་དེས། ཁྲ་ལོ་ལ་ཡོད་ན་སེར་
 སྐྱ་ལ་ཡོད་པས་བྱུང་བར་གཟུང་བར་ཐལ་ཡོ། །དེས་ན། དུས་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་རྟག་
 འཛིན་ཀྱང་བརྟགས་དང་ལྟན་སྟེས་ཀྱིས་སྔ་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་བྱེ་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 གཅིག་ཏུ་གཟུང་བས་དུས་མ་འདྲེས་པ་ཡང་སྔ་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་བྱེ་དུས་མེད་པ་དང་། བྱེ་

དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྔ་དུས་ན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།

དེ་ལྟ་མིན་ན་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། སྔ་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། བྱི་དུས་ན་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཉགས་བསལ་ལ་ལན་འདེབས་ན་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་གསལ་བས་ཆོས་ཅན་
མ་གྲུབ་ཅེས་སྒྲིམ་ན་མཛེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་འདྲེས་པར་འཛིན་པས་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་
རང་གི་ཤར་རུབ་ཀྱི་ཐུས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རེག་པ་ན། ཤར་ལ་རེག་པ་དེས་རུབ་ལ་རེག་
པར་གཟུང་གི་བྲབ་པ་གཟུང་བ་མིན་པས། ཤར་ལ་རེག་པ་དེས་རུབ་ལ་རེག་པ་མིན་པ།
ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། རོ་བོ་འདྲེས་པར་འཛིན་པས་ཁ་བོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་
སྤྱི་དེ་ཉིད། སེར་སྤྱིའི་རོ་བོ་ཡིན་པར་གཟུང་བས། མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི། ཁ་བོའི་རོ་བོ་དེ་
ཉིད་སེར་སྤྱི་ལ་མེད་པའི་དོན་ཉི། དེ་ལྟ་མིན་ན། ཁ་བོ་ཡིན་པའི་རོ་བོ་གང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
རྟེན་པ་བཞི། སྔ་མ་གཉིས་ལ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཤོད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་
རང་མཆོད་ཀྱི་དོན་ཆད་མས་ཁེགས་ན་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བའི་ཡུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གོ་བར་
འགྱུར་ལ། ཡུལ་དང་། དུས་དང་། རོ་བོ་མ་འདྲེས་པ་ཅམ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་མཆོད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟོག་པས་
བཏགས་པ་ཅམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་དོས་ནས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ལ་གསུམ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་། ཡུལ་ཅན་སྒྲིའི་
འཛིན་སྤངས་དང་། སྒྲོ་དེས་ཡུལ་དེ་རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་སོ། །

དང་པོ་། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ །ཞེ། སྔར་བཤད་པའི་ཚོད་པའི་དོན་བསྐྱུས་ན། བྱས་
པ་སྤྱི་མི་ཉག་སྤྱབ་ཀྱི་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་

ཏེ། བྱས་མི་རྟག་ངོ་མོ་ཐ་དང་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །ཤར་པ་དང་པོ་བཞེས་དངོས་
 པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་ནས། དེ་ནས་ཤར་པ་བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས། དངོས་པོའི་གནས་
 ལུགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབད་པ་མེད་པར་
 བྱུང་བོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཙམ། གང་བྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །

རང་རང་ངོ་མོ་ལ་གནས་བྱིར། །

མ་སྟན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །

ལྟོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །༤༩

དངོས་པོ་ཀུན་ཆོས་ཅན། རིགས་མ་སྟན་གྱི་དངོས་པོ་དང་གཞན་རིགས་མི་མ་སྟན་གྱི་
 དངོས་པོ་དག་ལས་ལྟོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ན་རྟོག་པས་བཏགས་
 པ་ཅམ་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་རང་རང་གི་ངོ་མོ་ལ་གནས་
 པའི་བྱིར། བསྟན་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མ་ཡིན་པ་དང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིའི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་བསྟོན་པའི་རིགས་
 མི་མ་སྟན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ནམ་མཁའ་སོགས་དང་། རིགས་མ་སྟན་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱས་
 པ་སོགས་སོ། །

ཙམ། དེ་བྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །

ལྟོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་གྱི། །

རིགས་དབྱེ་ ..... ། །

རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ཀུན་ལས་ལྷོག་པ་དེའི་ཕྱིར། ལོག་ས་གང་དང་གང་
ལས་དོན་དེ་ལྷོག་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེ། དེ་ལྟར་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་བྱས་མི་ཉག་ལ་སོགས་པའི་རིགས་དུ་མ་དབྱེ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱས་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷོག་པ་དུ་མ་དབྱེ་རུང་སྟེ། རང་གི་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་ཀུན་
ལས་ལྷོག་པར་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

དོན་ནི། སྐྱ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་མ་ལོག་ན་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། སྐྱ་མ་
ཡིན་པའི་བྱམ་པ་སོགས་ལས་མ་ལོག་ན་བྱམ་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བས་སྐྱ་མ་ཡིན་ལས་
ལོག་དགོས་ལ། ཡང་བྱམ་པ་དེ་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་ན་སྐྱ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། བྱམ་
པ་དང་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། བྱམ་པ་ལས་
རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་པར་
གྱུབ་པ་ནི། རང་མཚན་གྱི་གནས་ལུགས་བཤད་པའི་ལག་རྗེས་ལ་གྱུབ་པ་ཡིན་པས། དེས་
མཚོན་ནས་ལྷོག་པ་མཐའ་དག་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་༼ལུལ་ཅན་སྒྲིལ་འཛིན་སྐྱེད་ས་༽ནི།

ཅ་ག .....དེ་ཡི་ཁྱད་པར་གྱིས། །

རྟོགས་འགྱུར་པ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། །༢༩

དེ་ལྟར་སྐྱ་གཅིག་ཕྱེད་ལ་ཡང་རིགས་དུ་མ་དབྱེ་རུང་བ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་བྱས་པ་དང་
མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་རྣམས་གྱིས། དེ་དག་རིམ་ཅན་དུ་
རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དག་རབ་

དུ་བྱེད་དོ། །སྤྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱི་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་རྟོགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་གོ་དཀའ་སྤྱད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། རྫོང་ས་ཡུལ་དེ་དེ་རྒྱར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་། རྟོན།

ཙ་བ། དེ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །

གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །

དེ་ལས་གཞན་གྱིས་བྱས་མ་ཡིན། །

དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །༡༤

ཁྱད་ཆོས་རིམ་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་ལས་སྤྱི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་རང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྫོང་ཆོས་གང་གིས་གོ་བར་
འགྱུར་བའི་བྱས་པ་དེ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྫོང་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་གོ་བར་བྱས་པ་མ་
ཡིན་ལ་མི་རྟག་པའང་དེ་དང་མཚུངས་པ་དེས་ན་ཆད་མའི་ཡུལ་ན་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་རྣམ་
པར་གནས་པས་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ན་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་མིང་གི་ཆོས་
གང་གིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། དེ་ལས་གཞན་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པའི་
མིང་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྐར་རོ། །སྤྱི་ལ་བྱས་པ་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་དངོས་
མིང་མི་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་གོ་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སྤྱི་
མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། བྱས་མི་རྟག་གོ་དཀའ་སྤྲོ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ནི་རང་རིག་མངོན་
 སྤྲུལ་གྱིས་ཤུགས་ལས་བྱལ་སྟེ། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཉིས་ལ་རྣམ་
 བ་སོ་སོར་ཤར་བ་ཤུགས་ལ་བྱལ་བས་སོ། །

བྱས་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་མི་རྟག་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཉིས་གྱིས་བྱས་མི་
 རྟག་སོ་སོར་གོ་འཕམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན། སྤྲུལ་ལྟར་ན། ཆད་མ་དེ་གཉིས་གྱིས་སོ་སོར་གོ་བ་ཉིད་
 གྱིས་ཐ་དད་དུ་བྱལ་བའི་བྱིར། རང་རིག་མངོན་སྤྲུལ་མི་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་གྱིས་སོ་
 སོར་མ་གོ་ན། རང་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཉིས་གྱིས་སོ་སོར་མ་གོ་ན། སོ་སོར་མེད་པ་ཡིན་
 བས་རང་རིག་མངོན་སྤྲུལ་ལ་སོ་སོར་གོ་བའི་རྣམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་
 གྱིས་ཐ་དད་དུ་བྱལ་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་གོ་བའི་ཆད་མ་སོ་སོར་ཡོད་པ་རང་རིག་མངོན་སྤྲུལ་
 གྱིས་བྱལ་བས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཡོད་པ་ཡང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་སོ། །དེས་ན་བྱས་མི་རྟག་
 རྣམ་ཐ་དད་མིན་ཡང་བྱས་པའི་རྣམ་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྟོག་པས་
 བཏགས་ཅམ་ཡིན་ནོ། །བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་རྟགས་དེའི་བྱལ་བ་ངས་པའི་ཆད་
 མ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཁྱོད་རང་གི་གཏན་ཆོགས་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྐྱབས་བཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་སེལ་སྒྲུབ།

གཉིས་པ་༼རྒྱལ་པར་བཞད་པ་༽ལ་(གཉིས།) སྐྱབ་པའི་སྐྱོན་ག་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱལ་པར་
བསྐྱབ་པ་དང་། དགག་པའི་སྐྱོན་ག་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་བྱུང་པའི་
ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་༼སྐྱབ་པའི་སྐྱོན་ག་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱལ་པར་བསྐྱབ་པ་༽ལ་གསུམ། སྐྱོན་ག་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་
ལ་འཇུག་པ་དགག་པ་དང་། གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པར་བསྐྱབ་པ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་ལོ། །

དང་པོ་༼སྐྱོན་ག་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ་༽ནི་འདིར་རང་འབྱེལ་དུ། ཡང་སྤང་དང་རྟགས་
དག་གིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབས་པས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་པོ་ཁོ་
ན་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་རྩི་ལྟར་ཤེས་ཤིང་། ཆོད་མ་གཞན་དང་སྐྱོ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྤང་དང་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་གཞན་སེལ་རྟོགས་པར་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱབ་པས་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་པོ་ཁོ་ན་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས། རིས་པའི་དོན་དགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་དགོད་པ་ནི། ཆོད་མ་
གཞན་དང་སྐྱོ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཆོད་མ་གཞན་ནི་རྟགས་སོ། །

དེས་ན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤང་དང་རྟགས་དག་ནི་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཅན་འང་ལ་པའི་ཆོད་མ་དེ་ལས་ཆོད་མ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་པའི་སྐྱོ་ལས་
སྐྱོ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱབ་རྟགས་དང་ཡང་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་པའི་དགག་རྟགས་དང་གཉིས་བསྟན་ནས། དེའི་རྟགས་བསྐྱབ་པ་ནི། འདི་ནས་

བཟུང་སྟེ་སྟོན་ལ། བྱམ་བ་བསྐྱབ་བ་ནི་ཆ་ཤས་སྟོ་འདོགས་ཞེས་བ་ནས་སྟོན་ཏོ། །

དེས་ན་འདི་ཉི་མཉེན་སྐྱབ་བ་ཞིན་ལ་འཇུག་བ་དགག་བ་ཤེལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་འཇུག་བའི་ཆ་ད་
མ་དེ་ལས་ཆ་ད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་བར་བསྐྱབ་བ་དང་། དེ་བྱམ་ན་གཞན་སེལ་
གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱམ་བར་བསྐྱབ་བའོ། །

དང་པོ་ཉི་ཆོས་ཅན་འཇུག་བའི་ཆ་དེ་ལས་ཆ་ད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་བར་བསྐྱབ་བ་ཤེལ་(གཉིས)།

སྦྱིར་བསྐྱབ་བ་དང་། བྱེ་བྱག་དུ་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ཉི་སྦྱིར་བསྐྱབ་བ་ཤེལ་གསུམ། ཐལ་བ་དགོང་
བ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་བ་སྤང་བ་དང་། རོན་བསྐྱབ་བའོ། །

དང་པོ་ཉི་ཐལ་བ་དགོང་བ་ཤེལ།

ཙམ། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །

བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་བ་ལ། །

ཆ་ད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །

མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །༢༥

སྦྱི་ལ་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་ཞིང་མ་གཞལ་བའི་ཆ་གཞན་ཆ་ད་མ་བྱེ་
མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་ཅིང་གཞལ་བར་བྱ་བའི་ཆ་གང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
བར་ཐལ། སྦྱིའི་སྐྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་བྱམ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེས་བྱངས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་
པའི་བྱིར་སྐྱོན་གསལ་བ་ལ་མི་འཇུག་ན། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྦྱིའི་ཆོས་མཐའ་དག་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ།

དེས་བྲངས་པའི་སྤྱི་དེས་པའི་དེས་ཤེས་དེས་སྤྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེས་པར་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟར་ན། ཚད་མ་གཞན་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་ལས་ཚད་མ་གཞན་འབྲུག་པ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། སྤྱི་དེས་པའི་དེས་ཤེས་དེས་སྤྱི་དེ་སྤྱི་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པར་གོ་འཕམ་མ་གོ། །མ་གོ་ན་སྤྱི་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་
པ་མ་གོ་བས་སྤྱིར་ཡང་མ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱི་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་ན་སྤྱི་དེ་རྟག་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་འཕམ་མ་གོ། །མ་གོ་ན།
སེལ་འབྲུག་ཏུ་བྱུང་ལ། གོ་ན། དེས་མཚོན་ནས་སྤྱི་ལ་བཟོས་པའི་ཚོས་གཞན་ཡང་གོ་བས་
སྤྱི་ལ་བཟོས་པའི་ཀུན་མཁུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་གཟུང་
བ་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཡང་གཟུང་བས་བྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་བྲུབ་མཉམ་ཇས་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མི་ཚོགས་ཏེ། བྲུམ་པའི་མཆུ་འཛིན་
པའི་མངོན་སུམ་དེས་བྲུམ་པའི་ཞབས་གཟུང་བར་ཐལ། དེས་བྲུམ་པ་གཟུང་བ་གང་ཞིག་
དེ་གཉིས་བྲུབ་མཉམ་ཇས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བྲུམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་
ཐན་ཀུན་མཐོང་བར་ཐལ། རྟགས་སྤྱི་མ་མ་བྲུབ་ན་བྲུམ་པའི་རྩལ་ཐན་ཀུན་མ་མཐོང་བར་
བྲུམ་པ་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དུས་དང་ངོ་བོ་དང་ཡུལ་གོ་ས་གཞོན་པའི་རྒྱས་པ་
ཡོད་ན་དེ་ཡང་བྲུབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་ཇས་གཅིག་པ་དགོས་སོ། །

ངོ་ན་བྲུམ་འཛིན་རྟག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་རྣམ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་འཛིན་རྣམ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་གོ་ས་གཞོན་
པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་ཡང་བྲུབ་ཆེ་ཆུང་མེད། དུས་སོགས་ལ་བཟོས་ནས་ཀྱང་བྲུབ་མཉམ་

རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཤམ་བ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མཛོན་སྤྲུལ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ལན་གདབ་དགའ་ལ། ཁོ་བོ་ནི་རྟགས་སྒྲ་མ་མ་གྲུབ་པར་
 འདོད་དེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་
 ལ་ཆ་གས་སུ་བྱེ་ནས་འབྲུག་པར་བསྟན་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་གཞན་སེལ་
 རོས་གཞུང་བ་དང་། སྒྲ་རྟོག་སེལ་བ་ལ་འབྲུག་པ་དང་སེལ་བའི་དབང་གིས་འབྲུག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་གཞུང་འདིས་རྟགས་བཞོད་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་ལས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲ་འཕྲོ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་ན་ཞེས་སོགས་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཏུ་
 སྒྱོར་བ་མཛད་དོ། །གཞུང་འདིའི་དོན་བསྟུས་ན། ཐལ་འབྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རང་རྒྱད་
 རྟགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱད་ནི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲུག་པའི་སྒྲ་དང་རྟགས་
 སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་ཆད་མ་གཞན་དང་སྒྲ་གཞན་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་༼རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་༽ནི། སེལ་བ་སྒྲ་བ་ལ་ཡང་ཉམས་བ་དེ་མཚུངས་སོ་ཞེ་
 བ། སེལ་བ་སྒྲ་བ་ལ། སྒྲ་རྟགས་གཞན་འབྲུག་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བས་སྒྱོན་མེད་དེ།

ཅ་ག། གཞུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །

ཉ་ཕྱིས་ལ་དདུལ་ནམ་པ་ལྟར། །

གལ་ཏེ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །

ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྱོར་མི་བྱེད་ན། །༢༩

གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

གཞན་སྒྲོ་འདྲེགས་ཀྱིས་སྒྲོར་བར་མི་བྱེད་ན་ཚད་མ་གཞན་དོན་མེད་ན་ཡང་སྒྲུ་ལ་རྟག་པ་
 མོགས་སུ་སྒྲོ་འདྲེགས་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་ཀྱི་ཆོས་ཁ་དོག་དཀར་བར་
 མ་སྒྲུན་པ་མཐོང་བ་ལས། ཉ་བྱིས་ལ་དདུལ་དུ་སྒྲོ་འདྲེགས་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་མཐོང་བའི་བྱིར།
 ཉ་བྱིས་ལ་དདུལ་གྱི་སྒྲི་དོན་གཞན་ཡོད་པས་དདུལ་ལོ་སྒྲུ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
 བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲི་དོན་གཞན་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་
 དང་། འབྲུལ་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་༼དོན་བསྒྲུབ་༽ནི།

ཅ་ག། དེ་བྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །

ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །

འབྲུལ་པས་ངེས་པར་མི་བྱེད་པས། །

སྒྲུབ་པ་རབ་ཏུ་འབྲུག་པ་ཡིན། །༢༥

བསྒྲུབ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སྒྲི་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་དང་བྲུབ་བདེ་རྒྱས་གཅིག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་
 དག་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲི་ཡི་དངོས་པོ་གཞུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ཡིས་སོ། །དེ་
 དེ་ལྟར་མཐོང་ཡང་སྒྲུ་ལ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་དག་རབ་ཏུ་འབྲུག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་ནང་
 གི་འབྲུལ་པའི་རྒྱས་མཐོང་བ་ལྟར་ངེས་པར་མི་བྱེད་པས་འབྲུག་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ཐེ་ཐག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་༽ལ་གཉིས། སྒྲི་རྟོག་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མིན་པ་
 ལ་གཞོད་པ་བསྒྲུན་པ་དང་། སྒྲོ་འདྲེགས་མངོན་གྲུར་མེད་ན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགལ་

བ་སྒྲང་བའོ། །

དང་པོ་༼ རྒྱ་རྟེན་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མིན་པ་ལ་གནོད་པ་བསྐྱེད་པ་ ༽ཞི།

ཅུབ། རྗེས་སྤྱད་པ་ག་པ་ལས་ཀྱང་དེས། །

འཛིན་ན་ཚོས་གཅིག་ངས་གྱུར་བས།

ཆོས་ཀྱན་འཛིན་ཏེ་སེལ་བ་ལ།

ཉེས་པ་^[1]འདི་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། ། ༤༩

ཡུའེས་པའི་འེས་ཤེས་སྤྱི་མ་ཟད། ཡུམི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྟེན་སྤྲད་པག་པ་ལས་ཀྱང་
མེལ་པ་མི་ཤོ་པར། དེས་པོ་ཁོ་ན་འཛིན་ན། ཡུམི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྟེན་དཔག་ཆོས་ཅན།
ཡུའི་ཆོས་ཀྱན་འཛིན་ཅེང་འེས་པར་ཐལ། ཡུའི་ཆོས་གཅིག་མི་རྟག་པ་སྤྱུང་པའི་ཕྱོ་ནས་
གཟུང་ཞིང་འེས་པར་སྤྱུང་པའི་ཕྱིར། མེལ་པ་ལ་འཇུག་པར་སྤྱི་པ་ལ་ཆད་མ་གཞན་འཇུག་
པ་དོན་མེད་པའི་རྟེན་པ་འདྲིར་ནི་ཐལ་པར་མི་འཇུག་ཏེ། ཆད་མ་སོ་སོས་སྤྱོ་འདྲེགས་སོ་
སོར་གཙོད་ཀྱི། གཅིག་གིས་ཀྱན་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར། དེས་སྤྱུང་པའི་དོན་ནི།

ཅ་བ། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་སེལ་བའི།

ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །

དེ་ལྟར་ཉུག་པ་དང་རྗེས་དཔལ་ག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྒྱག་པ་བའི་རྒྱ་
མཁོན་ཡོད་དེ། སེལ་འདུག་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་རྒྱ་ལ་འདུག་ལ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁེགས་
བས་ལུང་བའི་དོན་ནི།

(1) འདིར་ནི། རྒྱ། བ།

ཙ་བ། གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གྱུ་བ་གྱུར་ན། །

དེ་ལས་མ་གྱུ་བ་གཞན་ཅི་ཡོད། །༥༩

ཆོས་ཅན་སྐྱེ་ཆད་མས་གྱུ་བ་བར་གྱུར་ན། ཆད་མ་དེ་ལས་མ་གྱུ་བ་བའི་ཆོས་གཞན་ཅི་
ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྐྱོད་གཞན་དུ་སྐྱུ་བ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར། འདི་དག་གིས་ནི་སྐྱོད་གཞན་
སེལ་བ་ལ་མི་འཇུག་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དང་རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། དེས་གྱུ་བ་བའི་དོན་
གསུམ་གྱིས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པས་འཕངས་པའི་བྱུ་བ་སྐྱུ་བ་འབའ་ཞིག་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་། སྐྱོད་འདོགས་མངོན་གྱུར་མེད་ན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགལ་བ་སྤང་བ་ །ཞེ།

ཙ་བ། མཐོང་བ་འགའ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །

སྤྱི་ཡི་དོན་ཅན་རྣམ་རྟོག་པ། །

མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་འགའ་ལའང་འདི་སྟོན་པོའོ་སྤྱི་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ། བསལ་བྱ་སྐྱོད་འདོགས་མངོན་གྱུར་མེད་པའི་
བྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་ཡི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པ། རྟོག་པ་
ཐམས་ཅད་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པས་སོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གཞན་གྱི་ཆ་སྐྱོད་མ་བཏགས་པ། །

དེ་ཙམ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །༦༠

དེ་འབྲེལ་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འདུ་བྱེད་
མ་ཉམས་པའི་བར་ལ་གཞན་གྱིས་ཆ་སྐྱོད་མ་བཏགས་ཤིང་རང་གི་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་
རྣམ་པར་བཅད་པ་ངེས་པའི་བྱིར། བྱུ་བ་སྤྱི་དེ་ཙམ་གྱིས་སེལ་འཇུག་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱིར།

རྟགས་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཙམ། དེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །

གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཅེ་མོའི་བྱིར། །

འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དཔེན་པ་ལ། །

འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན། །༥༡

དེས་ཤེས་འདི་ནི་ཆོས་ཙན། རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱིས་
དཔེན་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་སྒྲོད་དང་རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
འདོགས་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཅེ་མོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞོད་བྱ་གཞོད་
བྱེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་ནི། ཆད་མ་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ་དངོས་ཀྱི་གཞོད་བྱ་སྒྲོ་
འདོགས་མངོན་གྱུར་སྒྲེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་ཡིན་གྱི། དེས་ཤེས་ཡོད་དུས་སྒྲོ་འདོགས་
དངོས་སུ་མེད་པ་ཅམ་ནི། རྟག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

ལོན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ན། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་
སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྒྲེས་སྒྲེ་འམ་མི་སྒྲེ། སྒྲེ་ན་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཉམས་ལ། མི་སྒྲེ་ན་མངོན་
སུམ་དང་འགལ་ཞིང་། མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲོ་མ་ལམ་བསྒྲོ་མ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། སྒྲེ་ན་མེད་དེ། རྗེས་དཔག་དེས་སྒྲ་རྟག་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་
བ་དེས་ཀྱང་ལྷན་སྒྲེས་མངོན་གྱུར་འཛོམས་མི་རུས་ཀྱི་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་ན། ཀུན་
བརྟགས་མངོན་གྱུར་སྒྲེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པས་དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལོན། ཀུན་བརྟགས་ནི་གང་ལྷན་སྒྲེས་ནི་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་དབྱང་

བ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་རྟག་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲ་རྟག་པ་འཐད་སྒྲུབ་པའོ། །ཕྱི་མ་ནི། དེ་འདྲ་
ལ་མི་སྟོན་པར་སྒྲ་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་ངང་གིས་སྒྲུབ་པའོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་དུ་
བདག་འཛིན་སྒྲུབ་སྒྲུས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ས་
པོན་སྤོང་གི་སྒྲུབ་སྒྲུས་ནི་མངོན་གྱུར་ཡང་རྒྱན་གཅོད་མི་ལུས་སོ། །ཆད་མའི་སྒྲོ་འདོགས་
གཅོད་ཚུལ་དང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས་ཉོན་
མོངས་སྤོང་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ།

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་ཐོགས་པར་སྒྲུས་ན། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
མངོན་གྱུར་སྒྲག་མ་མ་ལུས་པར་སྟོག་སྟེ། གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་ལས་ཡིན་
ནོ། །ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་ན་ནི། ལུས་རྟོན་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་པ་ཡིན་ཡང་། ས་གོང་མའི་
སེམས་ཀྱིས་མི་སྤོང་ངོ། །གཞུང་འདི་དག་བསམ་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་མེད་ན། སེལ་
བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་མི་རུང་སྒྲུབ་པའི་དོགས་གཅོད་རྒྱར་པ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་གྱིས་བྱངས་
པའི་བཅད་ཤེས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་བཞོད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼དེ་བྱུང་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱུང་པར་བསྒྲུབ་པ་༽ལ་གསུམ། སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་
ཡུལ་ཅན་དུ་བྱུང་པ་དང་། བྱུང་འབྱུག་དགག་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱུང་པ་༽ནི།

ཅ་ག། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་རི་སྟེང་ག།

དེ་བསམ་ལ་བྱིར་ན་ངེས་པ་དང་། །

སྒྲ་ཡང་དེ་སྟེང་ཁོ་ན་དེས། །

དེ་དག་སྒྲིབ་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། ༥

དེས་ན། སྒྲིབ་དེ་དག་སྒྲིབ་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་བྱལ་སྟེ། སྒྲིབ་
ཆོས་ལ་ཆ་ཤས་གཞན་དང་གཞན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་རྩི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་བསལ་བའི་བྱིར་
ངེས་པ་དང་སྒྲ་ཡང་དེ་སྟེད་ཁོ་ན་འཇུག་པར་བྱལ་བའི་བྱིར།

འོ་ན། ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་གཅིག་པོ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་
དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ། ཆད་མ་གཅིག་
གིས་སྒྲོ་འདོགས་དུ་མ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ན་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
ཆད་མ་རྩིས་ཐ་དད་བཟུན་དགོས་ལ། བྱ་བ་བྱེད་ན་ཡང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་
པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་དང་ལྟན་པ་དགོས་ཤིང་།

དེ་ཡང་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་སྒྲིབ་བྱས་སྟོང་དུ་ཡང་ངེས། བྱས་པའི་
བྱས་སྟོང་དུ་ཡང་ངེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྒྲ་དེ་དག་དང་དེའི་རྩིས་སྒྲ་འགྲོ་བའི་རྟོག་པ་དེ་
དག་སྒྲིབ་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འགལ་བ་རྩུང་བད་ཀྱང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉི་ལྔ་འཇུག་དགག་པ་ཞེ་ནི།

ཅ་བ།   གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་བ། །

སྒྲ་ལམ་སྒྲོ་གཅིག་གིས་བྱལ་ན། །

གཞན་ཡུལ་མ་ཡིན་དེ་ཡི་བྱིར། །

རྣམ་གངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། ༥

སེལ་བས་འཇུག་པ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲིབ་དངོས་པོ་གཅིག་སྟེ་ཆ་ཤས་མཐའ་དག་ལ་

སྒྲུབ་སྒྲོལ་བ་གཅིག་གིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་བྱམ་ན་བྱས་པ་བཟོད་པའི་སྒྲུབ་དང་མི་ཉག་
 པ་བཟོད་པའི་སྒྲུབ་གཉིས་ནམ་ཁངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡུལ་གཞན་མ་
 ཡིན་པར་བཟོད་བྱ་དང་དགོས་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྫོང་བྱེད་ཐ་དད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞུང་
 རྒྱ་ཕྱི་འདི་དག་སྒྲུལ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལན་སོ་སོར་སྒྱུར་ན་སྒྱུར་དུ་བྱུང་བ་
 ཅམ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ངེས་པར་སྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཤུག་སྒྲོལ་གྱི་སོ་སོར་བཤད་པ་མི་སྒྲུབ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོ་དེ་གཉིས་
 འཇུག་ཚུལ་གཅིག་གིས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པས་སྒྲུལ་གཞན་
 འཇུག་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲུལ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྱུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དགོད་པ་
 བསྟན་ལ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གྱང་ཞེས་བ་དང་། གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་བྱ་ལ།
 ཉག་ས་དེའི་བྱམ་པ་བསྒྱུབ་པ་སྒྲུལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་ནས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ཆ་
 བས་ཞེས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་གཉིས་རང་འབྲེལ་དུ་བར་ཆོག་ས་སུ་མཛད་པ་ལ། བྱམ་ཟེ་
 ཆེན་པོ་ན་ལ། གལ་ཏེ་འབྲེལ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། །ཞེས་པའི་རང་འབྲེལ་དུ། ཆ་བས་ཞེས་
 སོགས་གསལ་བར་གསུངས་ཟིན་པས། རང་འབྲེལ་དུ་གསུངས་ཟིན་པ་ཡང་རྩ་བར་བཞོད་
 པ་ནི། བསྒྱུ་ཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུལ་གཉིས་ཀ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྱུབ་པའི་དོན་བསྒྱུར་
 ཡང་སྒྱུར་རོ། །

སྒྲུལ་གཞན་འཇུག་པར་གང་གིས་བྱམ་ཅེ་ན། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་
 བན་པར་བྱ་ལ། སྒྲུལ་གཞན་འཇུག་གྱང་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྗེ་ལྟར་བྱམ་སྒྲུབ་ན། རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་ལས་གྱང་དངོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡང་བཤད་

དོ། དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་བ་ཤད་དུ། དེས་ན་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱི་ཚེས་བྱ་བ་འདི་གཞུང་
འདི་དང་མ་ཐུན་པར་འདི་གཞན་ཆོག་མཚན་སྲུ་བ་ཀོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རེས་སྲུ་དབག་པ་
ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ། །སྤུངས་སྤོ་གཅིག་
གིས་ཁྱབ་ན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསྟོས་ཏེ། བཀལ་ཞིང་བཟླས་པའི་སྤྱད་དང་རྟོག་པ་དག་ནི།
སྤྱད་དང་ཆོད་མ་གཞན་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
དང་། ཡང་དེས་ན་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་སྤྱད་དང་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་
བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ཉིད་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ལ་
རང་བཞིན་གྱི་གཞན་ཆོག་མཚན་ཡིན་ལ། སྤྱབ་པས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོག་པ་བ་འགོག་
པ་ལ་ནི་འགལ་བས་ཁྱབ་པ་དམིགས་པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་། །དེའི་ལན་དགག་པ་ཀྱིས་གཉིས། ཁྱད་པར་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་
པ་དགག་པ་དང་། རྟོག་པས་ཀྱང་གཞུང་ཡང་མ་རེས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་། །ཁྱད་པར་རེ་རེ་ཁོ་
ན་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ཀྱིས་(གཉིས)། རྣམ་བཤད་དང་། དོན་བསྟུལོ། །

དང་པོ་། །རྣམ་བཤད་ཀྱི།

ཙམ། གང་གི་ལྟར་ན་སྤོས་ཁྱད་པར། །

སྤོས་ཆོག་མཚན་ཅན་དོན་ཐ་དད་འཛིན། །

བྱེད་བྱུག་པ་གང་གི་ལུགས་ལྟར་ན། ཁྱད་པར་སྤོས་ཆོག་མཚན་པ་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱད་དང་། ཁྱད་
ཆོས་རྣམས་རྣམས་དང་ལ། ཆོས་ནང་ཐན་ཚུན་ཡང་རྣམས་ཐ་དད། རྟོག་སྤོས་ཁྱད་ཆོས་རེ་རེ་
ཁོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་སྤོས་སྤོས་ཀྱངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བསྐྱབ་

བ་ཁོན་ལ་འདྲུག་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་རང་གི་བྱང་ཚུལ་དོན་གཞན་གྱི་ཉིན་ཡིན་ན། དེ་
ནམས་ཀྱི་རྒྱུར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།

ཙ་བ། བྱང་བར་སྐྱེ་ཚོགས་ལ་ཕན་པའི།

ཡན་ལག་རྒྱས་ལས་དབྱེར་མེད་པའི། ༥

བདག་ཉིད་བདག་ཉིད་ཀྱན་བཟུང་ན།

ཕན་བྱའི་བྱེ་བྲག་གང་མ་ངེས།

དེ་ལྟ་ན་བྱང་བར་བྱས་སོགས་སྐྱེ་ཚོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱའི་ཡན་ལག་སྐྱེ།
དེ་ནམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་བ་ལས་ཇས་དབྱེར་མེད་བྱུང་བ་དེ་གཅིག་པའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་ནམ་མེད། དེའི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བྱས་བར་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་
རང་གི་བྱང་ཚུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་གཟུང་ཞིང་ངེས་པར་ཐལ། དེ་
དག་ཀྱན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་བ་སྐྱུ་བ་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཞིང་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཕན་གདགས་བྱའི་བྱེ་བྲག་བྱས་སོགས་གང་མ་ངེས་ཉེ་ཀྱན་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་བ་
དེའི་ཕྱིར། ཁུབ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དེ་དག་བདག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བྱེད།

གཅིག་ཤེས་ན་ནི་གཉིས་ཀ་བཟུང་། ༦

ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྐྱུ་བ་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་
ཞིང་ཤེས་ན། གཉིས་ཀ་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་གཞི་བྱང་
ཚོས་དེ་དག་སྐྱེ་བྱས་པའི་བྱང་ག་ཞིང་ངེས་ན་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ངེས་དགོས་ལ། བྱས་

བ་སྤྲི་བྱང་ཆོས་སུ་ངེས་ན་སྤྲ་ཡང་སྤྲོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་བ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་བསྟོས་བའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲ་སྤྲོ་རྣམ་གངས་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་བ་སོ་ན་གནས་སོ། །དཔེར་ན་མེ་ངེས་
 བའི་ཤེས་བ་སྤྲ་བ་འབྲུག་ཡིན་ན། མེས་དུ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་བའི་རྒྱས་བ་ངེས་དགོས་ལ།
 དེ་ངེས་ན་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་གནས་བ་ཡང་ངེས་དགོས་པས། དེ་ལྟ་ན་དུ་བ་ཡང་ངེས་
 དགོས་བ་བཞིན་ནོ། །ཇས་གཅིག་ན་ཉེས་བ་དེར་འགྱུར་ཡང་།

ཙ་བ། ཆོས་ཕན་རྒྱས་རྣམས་ཐ་དད་ན། །

དེ་དག་དེའི་ཅི་ཡིན་གལ་ཏེ། །

དེ་ཡིས་དེ་དག་ལ་ཕན་མེད། །

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྲ་མེད་འགྱུར། །༡༦

བྱང་ཆོས་ལ་ཕན་བའི་རྒྱས་བ་དུ་མ་ཡོད་བ་རྣམས་སྤྲ་ལས་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པས་
 སྤྲ་གཟུང་ན་དེ་རྣམས་གཟུང་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྤྲ་ངེས་རྒྱས་བ་དེ་རྣམས་ལ་ཕན་
 འདོགས་སམ་མིན། མིན་ན། རྒྱས་བ་དེ་དག་སྤྲ་དེའི་ཅི་ཡིན་ཏེ་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། སྤྲ་དེ་
 ཡིས་རྒྱས་བ་དེ་དག་ལ་ཕན་བའི་རྒྱས་བ་མེད། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་གྱང་མི་ཕན་ཇས་ཐ་དད་
 ཡིན་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འབྲེལ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ་བྱང་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་སོ་ཞེ་ན།
 སྤྲ་བྱང་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་བའི་རྒྱས་བ་སྤྲ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྲ་དེས་རང་
 གི་བྱང་ཆོས་ལ་ཕན་འདོགས་བའི་རྒྱས་བ་དེ་ལ་ཡང་ཕན་གདགས་དགོས་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་བའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲ་བྱང་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་བའི་རྒྱས་བ་ཅན་དུ་ནམ་ཡང་མི་ངེས་
 བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆོས་ལ་ཕན་འདོགས་བའི་རྒྱས་བ་མི་ངེས་བར་སྤྲ་མི་ངེས་ལ། རྒྱས་བ་

ངེས་པ་ཡང་། ལུས་པ་དེ་ལ་པན་འདོགས་པའི་ལུས་པ་ངེས་པ་ལ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ ཉོན་པ་ལྟ་བུ་ལྟོ།

ཙ་བ། གཅིག་ལ་པན་བྱེད་^[1]བཟུང་ན་ནི། །

དེ་ལ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །

པན་པ་གཞན་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

དེ་བཟུང་ན་ནི་ཐམས་ཅད་བཟུང་། །^༢

སྒྲིམ་ཉལ་པར་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་ཉལ་པ་གཟུང་ན། དེའི་བྱང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་གཟུང་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་བྱང་ཆོས་གཅིག་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་ཏུ་གཟུང་
བ་གང་ཞིག་དེ་ལ་པན་པའི་ལུས་པ་མཐོང་ན། དེ་དང་མ་མཐོང་བར་འདོད་པའི་པན་པ་
གཞན་མིན་པར་བྱབ་བདེ་ཐམས་གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱང་ཉལ་ཁས་ལྷངས། འདོད་ན། སྒྲི་
མོ་རྣམ་གངས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་ ཉོན་པ་ས་ཀུན་གཟུང་ཡང་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ལྟོ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་འབྲུལ་པ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར། །

བཟུང་བ་ལ་ཡང་གཞན་འདོད་ན། །

གལ་ཏེ་དངོས་སོ་ཆ་གས་མེད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟུང་བའི་ཆ་མེད་མོད་
འབྲུལ་པའི་རྒྱས་ཟེན་པའི་ངེས་མི་ལུས་པ་ཡིན་ལ། འབྲུལ་པ་དེ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ངེས་ཤེས་
སྒྲིམ་ཉལ་གཟུང་ཟེན་པ་ལ་ཡང་ཆད་མ་གཞན་འབྲུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིམ་སེལ་བའི་

[1] གཟུང་ན་ནི། ལྟ།

ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་དཔེར་བསྟན་བ་ནི།

ཙ་བ། དེ་ནི་རྣམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་གྲུབ། །

དེ་ལས་གཞན་པའང་དེ་དང་འབྲ། །༡༥

སྤྱོད་འདོགས་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་ནི། །

འཇུག་གིས་ ..... ། །

ངེས་པ་སྤྲ་མ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆ་ཤས་རེ་
རེ་ཁོ་ན་ངེས་པའི་བྱིར། སྤྱོད་ཀྱི་མའང་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་བ་ནི། ངེས་ཤེས་སྤྲ་མ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ངེས་ཤེས་བྱི་མའང་ཆོས་ཅན། སྤྲ་མ་དེ་དང་འབྲ་བར་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་
ཅན་དུ་ཐལ། སྤྱོད་འདོགས་མེད་ཅིང་དཔེན་པའི་ཡུལ་ལ་ངེས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར།
ངེས་པས་གཟུང་བ་མ་ངེས་པར་འགལ་བ་ནི།

ཙ་བ། .....གཞན་ཡང་ངོ་བོ་གང་། །

ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་བ། །

དེ་ནི་རི་ལྟར་དེ་ཡུལ་ཡིན། །༡༥

ཉེས་པ་གཞན་ཡང་སྤྱོད་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱི་མའང་ངོ་བོ་གང་ཁྱོད་
ཀྱིས་མ་ངེས་པ་དེ་ནི། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཉེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱོད་
པས་འཇུག་པའི་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་ཁྲབ་པ་བསྐྱབ་བ་ནི། དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་
ལ་གྲུབ་བདེ་ཐུག་གཅིག་པའི་ཆོས་སྤྱང་མི་སྤྱང་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་ན་ཉེས་པ་
ཅི་ཡོད། ཁོ་ན་དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་དངོས་པོའི་དབང་གིས་སྤངས་པ་

བྱིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲུབ་བདེ་ཇུས་གཅིག་པའི་ཚོས་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་
 ཉེ། སྤང་མི་སྤང་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གྲུབ་པ་མེད་ན་ཡུལ་དེ་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཆ་གཉིས་
 ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

འོན་སྐྱེད་ས་པའི་དེས་ཤེས་དེས། སྐྱེད་ས་པ་དེ་མ་ཡིན་ནམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་
 ལྟོས་པར་དངོས་པོའི་དབང་གིས་དེས་པ་དེ་བྱིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེད་དང་གྲུབ་བདེ་
 ཇུས་གཅིག་ལ་དེས་མ་དེས་ཆ་གཉིས་འདུག་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གྲུབ་པའི་སྟོན་ས་དེས་
 བ་འགལ་ལོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན་དེས་ཤེས་གྱིས་གཟུང་ཡང་མ་དེས་པར་འགལ་ལོ། །དེས་
 སེལ་བ་སྐྱེད་པ་ལ་གྲུབ་བདེ་ཇུས་གཅིག་པའི་ཚོས་ལ། རྟོག་མེད་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཇུས་འགལ་
 ཡང་རྟོག་པས་དེས་མ་དེས་ཇུས་གཅིག་ལ་འདུ་བ་མི་འགལ་བས་སྟོན་མེད་ལ། དེས་ཤེས་
 གྲུབ་འདུག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་དེས་མ་དེས་ཀྱང་ཇུས་གཅིག་ལ་འདུ་བ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི།

གཞུང་འདིས་རང་ལུགས་ལ་དེས་ཤེས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ལ་དེས་ཡུལ་གྱིས་ཁྲིབ་པར་
 བསྟན་པར་འདོད་བ་ནི་ནམ་གཞག་མ་ཆགས་པས་ཉེ། རྟོག་པ་ནམས་གྱི་གཟུང་ཡུལ་རང་
 དེག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་དེགས་པ་སྐྱེད་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཟུངས་པའི་བྱིར་
 རོ། །འོན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་མི་སྤང་ཇུས་འགལ་བ་ལྟར་རྟོགས་མ་རྟོགས་
 ཀྱང་ཇུས་འགལ་བས་ཆད་མ་བྱི་མ་དོན་མེད་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་ནམ་སྤངས་པ། །

མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལའང་། །

ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །

རྒྱུ་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། 160

སྒྲ་འཛིན་མཛོན་སྤུལ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དེའི་བྱུ་བ་བདེ་ཐུག་གཅིག་པའི་བྱེད་པར་
 གྱི་ཆོས་སྤང་མི་སྤང་གི་ཆ་གསུམ་རྣམས་པར་སྤངས་པའི་སྒྲོན་སྤུལ་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་པའི་
 སྒྲོན་སྤུལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། དེའི་ཆ་གསུམ་ཀུན་གཟུང་ན་ཀུན་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་
 རྟེན། དེའི་བྱེད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡི་མ་ཐུན་རྒྱུ་ཆང་བར་ཡོད་ཅིང་། འགལ་
 རྒྱུ་མེད་པ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་གོང་གི་གཅིག་མཐོང་བ་ན། གོང་གི་
 མ་ཡིན་པ་དང་མཐམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་།

མི་མ་ཡིན་པ་དང་མཁན་པོ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་རིམ་ཅན་དུ་གཅོད་
 པར་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་ངེས་དཀའ་སྤྲད་དང་། སྒྲོ་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་མོགས་
 གྱི་མ་ཐུན་རྒྱུ་ཆིག་གྱི་བྱེད་པར་ལས་སོ། །གང་བྱིར་དངོས་ཀུན་ཞེས་པ་ནས། འདི་ཡན་ཆད་
 གྱིས་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་
 གཅིག་རྟགས་སུ་བཞུགས་པའི་མ་བྱུ་བ་པར་འགྱུར་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉེས་པ་༼གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པར་བསྒྲུབ་པ་༽ལ་གསུམ། ལོག་སྒྲོག་དང་སྒྲི་གསལ་
 མཆུངས་པའི་ཅོད་སྤང་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། བདེའི་ཡུལ་ངོས་
 གཟུང་བའོ། །

དང་པོ་༼ལོག་སྒྲོག་དང་སྒྲི་གསལ་མཆུངས་པའི་ཅོད་སྤང་༽ལ་(གསུམ)། སེལ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཉེས་པ་
 མེད་པ་དང་། སྒྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་དང་། དེས་ན་བརྗོད་འདོད་
 གྱི་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་སེལ་བ་སྒྲུབ་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་ཏེ་ལ་(གཞུང་།) ལན་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚིན་སྒྲུང་དང་།
 ཉེས་པ་མེད་པ་འདི་དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ལན་དངོས་ཏེ་ནི། ^[1]དཔྱོད་པ་པའི་སྟོན་པ་གཞོན་ཅུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ། སྟོབ་
 དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་སོ་ལས་ཇུས་ཐ་དད་པ་དངོས་
 པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། སྒྲུང་དོན་དུ་འདོད་པར་གོ་ནས་ལོག་པ་དང་ཕྱོག་པ་ཇུས་
 གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲུང་ཐ་དད་དུ་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན། སྒྲུང་དོན་གཞན་ལ་ཕྱོག་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་པས། དེ་ལ་བཞོད་པའི་ཉེས་པ་བྱེད་
 རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། དེ་ལ་འང་གཞན་ལས་ཕྱོག་པ་དང་། །

གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །

སྒྲུང་དེས་པ་ཉིད་དག་ནི། །

བད་ཡི་ཇེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། །⁶⁹

བ་སྒྲུང་ལས་གཞན་ཏེ་ལས་ལོག་པའི་རྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོག་པ་དང་། གཞན་ཏེ་ལས་
 ལོག་ཅིང་། བ་སྒྲུང་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལོག་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲུག་ཉིས་དང་། དེ་
 ལྟར་དེས་པའི་རྟ་མ་གཉིས་ཉིད་དག་ནི་ཆོས་ཅན། སེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་དེ་ལ་འང་ཡུལ་
 ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི་ཇེས་སུ་འབྲུང་བའི་ཐ་སྟོན་ཡིན་པའི་
 བྱེད་པ་ཡུལ་ཇུས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བད་ཐ་དད་པ་ཡི་ཇེས་སུ་བྱེད་

[1] སྒྲུག་ ཕྱོད་བཞོ།

བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བླ་མ་ཟེ་ཆེན་པོས་དེ་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དང་བ་ཙམ་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲུལ་
བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། ^[1]དཔྱུད་པ་བ་དོགས་བ་སྤྱུ་བའི་གཞི་ནི།

དངོས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྩ་མ་ཡིན་བ་ཉིད་དང་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་རྩ་མ་ཡིན་
ཞིང་། བ་སྤྲང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་བ་གཉིས་ཆོས་ཆོས་ཙན་དུ་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟ་རྒྱས་
ཐ་དང་དུ་འགྱུར་སྐྱུ་མ་ནས་ཙན་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷོག་པ་ནི། ལྷོག་པ་ཆིག་རྒྱུ་སྤྱི་དང་ལོག་པ་
ཞེས་བ་ནི་ལྷོག་བ་གཉིས་ཆོགས་བྱེ་བྲག་གོ།

གཉིས་པ་དྲི་ལ་ཙན་སྤྲང་པོལ་(གཉིས)། རྣམ་དབྱེ་ཐ་དང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤྲང་བ་དང་།
སྤྱི་ཐ་དང་དུ་སྤྱིར་བའི་དགོས་པ་ལོ། །

དང་པོ་དྲི་རྣམ་དབྱེ་ཐ་དང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤྲང་བ་པོལ། ཆོས་ཆོས་ཙན་རྒྱས་ཐ་དང་དུ་ཐལ། བ་
ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས། རྣམ་དབྱེ་བྲག་པ་འབྲེལ་
བ་སྤྱིར་བའི་སྤྲུལ་རྒྱས་ཐ་དང་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྟ་སྤྱི་རིལ་པ་ཞེས་པ་
བཞིན། དེ་ལྟ་མིན་ན། སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཙན་བརྗོད་
པའི་བརྗོད་བྱ་རྒྱས་ཐ་དང་ཁོ་ནར་མ་ངས་པར་ཐལ།

ཙ་བ། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །

བརྗོད་བྱའི་^[2]ཤན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། །

རྣམ་དབྱེ་ཐ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིས། །

[1] ལྟ་ཤ། སྤྱིར་བ་བ།

[2] གཤན། ལྟ་ཤ།

ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྐྱབ་པར་བྱེད། 163

གཞི་གཅིག་ལ་བསྟོན་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་པ་
 གཅིག་ཅིག་བརྗོད་ཀྱིས་པའི་བྱིར། འོ་ན། སྐྱོལ་ཐུག་ཐ་དད་དུ་སྐྱར་བ་ལག་ལ་ལོ་ཞེ་ན། ཆོས་
 ཆོས་ཅན་ཐུག་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱག་པའི་སྐྱ་
 ཡིས་ཐུག་ཐ་དད་པའི་དོན་བཞིན་དུ། སྐྱོལ་ལ་དུ་སྐྱབ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
 དེ། བརྗོད་བྱ་ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐུག་ཐ་དད་ལ་སྐྱོར་བ་མཐོང་བ་གོམས་པས་ཤུག་རྒྱུ་བ་པའི་
 རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐུག་ཐ་དད་ལྟ་བུར་གོ་བའི་བྱིར། སྐྱར་གྱི་ཚོད་པའི་གཞི་དང་འདི་
 མི་འབྲསྟེ། སྐྱ་མ་ནི་ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐོག་པ་ཐ་དད་ཅིང་ཁྱབ་ཆེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ལན་དུ་དེ་གཉིས་ཐུག་ཐ་དད་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

འདིར་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་ཐོག་པ་གཅིག་ཉིད་སྐྱའི་སྐྱོར་རྒྱུ་ལ་
 གྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་པའི་རྒྱལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དཔེར་བརྗོད་ན།
 སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་དང་མི་རྟག་པ་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་ལ། སྐྱའི་མི་
 རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན།

སྐྱ་ཁྱད་ཆོས་དང་མི་རྟག་པ་ཁྱད་གཞིར་གོ་བར་བྱེད་པས། ཆོག་སྐྱ་མའི་སྐྱ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་དག་དང་བྱི་མའི་སྐྱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དག་གཉིས་བརྗོད་བྱ་སྐྱའི་ཐོག་པ་གཅིག་
 ལུང་ཐད་ཀྱང་སྐྱ་མས་ཆོས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་དང་བྱི་མས་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །པ་སྐྱར་གི་
 རྣམ་པ་བརྗོད་པའི་ཆོ། རྣམ་པ་ཁྱད་གཞི་དང་པ་སྐྱར་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་ལས་ལོག་པར་
 འདོད་པས་ནི། ལེ་ལུ་གཉིས་པར། དེ་སྐྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་རྒྱུ་ཐད་མ་

རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་༼སྐྱ་ཐ་དད་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་༽ལ་(གསུམ)། ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་འདོད་པའི་
 རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་ཐ་དད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་
 པ་དང་། སྤྱི་ཕྱོད་ཚུལ་རིམ་བྱས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་༽ནི།

ཙམ། བྱེད་པར་གཞན་ནི་སྤྱོད་པ་དང་། །

མི་སྤྱོད་པ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །

བདེ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་པོའི། །

འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། །༦༣

ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱས་ཐོག་པ་དེ་ཉིད་བྱེད་པར་གཞན་གྱི་རྟོན་དུ་རུང་བ་སྐྱ་དེའི་རྗེས་
 སུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱས་མི་སྤྱོད་པ་དག་ཆོས་ཅན་
 དངོས་པོའི་དབང་གིས་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཕྱོད་གཉིས་ཀྱི་བདེ་ཡི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་རྟོགས་
 པར་འདོད་པ་པོའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྐྱ་ཐ་དད་འབྲུག་པའི་གཞི་ཙམ་དུ་བྱད་པའི་
 ཕྱིར་བྱེད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟོན་དུ་རུང་བ་དེ་དང་མི་རུང་བ་བསྟན་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོ་སོར་གོ་བར་
 བྱེད་པའི་དོན་རྟོ། །

གཉིས་པ་༼རྗེས་ཐ་དད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་༽ནི།

ཙམ། ཀྱན་ལ་རྗེས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །

སྤྱི་བྱེད་པར་འདི་ཉིད་དོ། །

དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། །

ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །༦༤

ཡུལ་ཀྱན་ལ་རྩས་ཆོས་ཅན་དང་། དངོས་པོ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
རྩས་ཐ་དད་ལ་ཞེན་པར་བྱས་ཀྱང་ཁྱོད་གྱིས་བརྗོད་བྱ་ལ་རྩས་ཐ་དད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རོན་གཅིག་ཉིད་བརྩ་ཐ་དད་གྱིས་གོ་བའི་ཁྱད་པར་འདི་ཉིད་དུ་ཟད་
བ་དེའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་དང་ལྡན་བ་དང་། སྦྱི་དང་སྦྱི་
ལྡན་སོགས་བརྗོད་པའང་རྩས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ཡང་། རྟོག་པས་བཀྲགས་པའི་ཐ་དད་ཅམ་དུ་
ཟད་པ་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །

གསུམ་པ་། །སྒྲིའི་སྒྲོར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པ་ཤིན།

ཙམ། རོན་དེ་མེས་པར་བྱེད་འདོད་པས། །

དེ་ལ་ཕན་བའམ་བྱེད་ལྡན་ནས། །

གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། །

དེ་ལས་ཁྱད་པར་གཞན་མེད་དོ། །༦༥

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རོན་དེ་མེས་པར་འདོད་པས་ཀྱིན་གྱི་སྒྲོར་ཚུལ་མི་འབྲས་བུས་
ཀྱང་རྩས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གོ་བར་འདོད་ནས་དེ་ལ་ཕན་བའམ། བྱེད་
ལྡན་གྱི་ཀྱིན་ནས། གལ་ཏེ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཀྱིན་གྱི་མཐའ་ཅན་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། ཁྱད་
པར་གཞན་སྤངས་མ་སྤངས་ཅམ་དེ་ལས་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་རྩས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། །ཉིས་པ་མེད་པའི་རོན་བསྒྲུབ་ཤིན།

ཙ་ག། དེ་བྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི། །

དེ་ལྟ་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པ་བསལ། །

གཞན་སེལ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ལ་ནི། སྤྱི་དང་སྤྱི་དེ་དང་ལྟ་བུ་ཆས་གཞན་དུ་
འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་བསལ་ཅིང་མེད་དེ། ལྷགས་དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱན་རུང་
བ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼སྤྱད་འོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་༽ལ་ཉེས་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་ག། རིགས་དང་དེ་དང་ལྟ་བུ་བ་དག །

ཐ་དད་ཉིད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར། །༦༦

རིགས་དང་རིགས་དེ་དང་ལྟ་བུའི་གསལ་བ་དག་ཆས་ཐ་དད་ཡིན་ན། དེ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། དེ་ལ་ཕྱོགས་སྤང་གིས་བཞོད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རི་ལྟར་ཞེ་ན། རང་
དབང་མེད་བྱིར་དེ་ལྟ་བུ་མིན། །བཏགས་པའི་བྱིར་དང་མི་སྲིད་བྱིར། །དེའི་དོན་ནི། སྤྱི་དོན་
གཞན་དེ་དང་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ནས་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཤིང་གི་སྤྱི་སྤྱི་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ལ་ཤིང་གི་སྤྱི་རང་དབང་སྟེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ་
བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་བཏགས་མིང་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡིན་ན་ཤིང་དང་ཤིང་གསལ་གྱི་གཞི་
མ་ཐུན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །མང་ཆོག་སོགས་མི་རུང་བའི་ཉེས་པ་འཇུག་པར་
བསྟན་པ་ནི། ཆོས་ཆོས་ཅན་ཆས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན། རྒྱག་པའི་སྤྱི་དང་གཅིག་ཆོག་དང་མང་
ཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། གང་དག་གི་ཆོག་དངོས་པོའི་དབང་། །

ལྷུང་བཟློང་བཟློང་འདོད་མི་རྟེན་པ། །

དེ་དག་ལ་ནི་བྱག་པ་དང་། །

ཆིག་དབྱེ་ལ་སོགས་སྐྱུ་ཀ་རིགས། །¹

བདེ་སྟོང་བ་དང་^[1]དཔྱོད་པ་བ་གང་དག་གི་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷུག་
པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་མང་ཆིག་ལ་སོགས་པ་ཆིག་གི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་པའི་སྐྱུ་ཀ་འབྲུག་
རིགས་པར་ཐལ། ཆིག་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འབྲུག་པ་ལྷུང་སྐྱུང་ས་ནས་བཟློང་ཅིང་།
བཟློང་འདོད་ལ་མི་རྟེན་པར་འདོད་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་། ཉེས་ན་བཟློང་འདོད་བྱིད་བང་གིས་འབྲུག་རིགས་པ་ཀེལ་(གཉིས)། དངོས་དང་། གཞན་ལ་
མང་ཆིག་སོགས་མི་རུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་། དངོས་ཀྱི་ནོ།

ཅན། བྱེད་འདོད་ལ་^[2]མི་ལྟོས་པའི། །

ཆིག་གང་སྐྱུ་པོས་རི་ལྟ་བུར། །

ཟློང་བྱེད་ཉིད་དུ་རེས་བྱེད་པ། །

དེ་དེ་བཞིན་དུ་ཟློང་བྱེད་ཡིན། །²

བྱེད་འདོད་བྱིད་བང་གིས་འབྲུག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཆིག་གང་སྐྱུ་པོས་བདེ་རི་ལྟ་
ལྷུང་བ་ལྟར། རྟོན་བཟློང་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་སེལ་བ་སྐྱུ་པ་ཆོས་ཅན། ཟློང་ལ་མང་
ཆིག་སོགས་མི་རུང་པའི་སྐྱུ་ཀ་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། ཟློང་ཟློང་བྱེད་དེས་སྐྱུ་པ་པོའི་བཟློང་

[1] ལྷུག་ཟློང་པ་བ།

[2] མི་བཟློས་སྐྱུ་པ།

འདོད་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼གཞན་ལ་མང་ཆེག་སོགས་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་༽ནི།

ཙ་ག།   བཅུན་མོ་རྣམས་གྲོང་དུ་ག་ལ་སོགས། །

^[1]ཐ་དད་དངོས་མིན་བཞག་པའམ། །

ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་མཁའ་ཉིད་ཅེས། །

བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །༥༩

བྱད་མེད་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུན་མོ་རྣམས་ཞེས་པའི་ཐ་དད་པའི་མང་ཆེག་
བཞག་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གྲོང་དུ་ག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
ཁང་བཟང་གི་མེད་པ་ཞེས་ཐ་དད་མིན་པའི་གཅིག་ཆེག་བཞག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལ་སོགས་པ་བྱེ་མ་ཉག་མ་གཅིག་ལ་མང་ཆེག་སྐྱར་བ་
སོགས་སོ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་དུག་སྒྲུར་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ནམ་མཁའ་
དང་དེའི་རང་བཞིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་བྱིར། ནམ་མཁའི་ནམ་མཁའ་ཉིད་ཅེས་དེ་མན་
གྱི་རྒྱུན་སྐྱར་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་ཉིད་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་
བྱིར། གྲོང་ཁྲེང་དུ་ག་ལ། སྐད་པ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པས་གཅིག་ཆེག་
འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། གྲོང་ནི། རུལ་རིགས་མི་མཐུན་ཆོགས་པ་ཡིན་ལ།
རིགས་མི་མཐུན་གྱིས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་མི་ཚེ་མ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པས། ཡོན་ཏན་དོན་
གཞན་གྱི་རྒྱུན་དུ་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་འགལ་བར་འགྱུར། གྲོང་ནི་རྣམས་རིགས་མི་མཐུན་པར་

པའི་ལྷན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེ་ན་ཡང་ཁས་སྦྱངས་འགའ་པར་འགྱུར་རྟེ། ཡོན་ཏན་
ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འང་ཞེས་པ་ནས་འདི་ཡན་
གྱིས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་གཞན་སེལ་དོན་གཞན་དུ་བརྟེན་པར་དོགས་པ་རྒྱས་
པར་བཀག་ནས། རང་འགྲེལ་དུ་གཞན་སེལ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ནམས་ཀྱི་བྱེད་ལས་
དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་རྟོ། །

མིང་འཛིན་རྟོག་པ།

གཉིས་པ་ཉེ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲིའོས་བརྒྱུད་པ་ཉེལ་(གཉིས)། ཡུལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་དང་། དེ་སྤང་གི་
སྒྲིའི་འབྲུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ཉེ་ཡུལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ཉེལ་(མེ)། ཀྱང་རྟོག་པ་བདེན་པའི་ཀྱང་རྟོག་པ་གྱི་
སྤྱབ་འདད་དང་། དེ་ལ་སྤང་པ་བསམ་འདི་བདེན་པ་ཅས་དུ་བསྒྱུབ་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་བདེན་
པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་དེ་འཛིན་འཁྲུལ་པར་བསྒྱུབ་པ་དང་། འཁྲུལ་བ་གཞི་མེད་དུ་འབྱུང་
བར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ཉེ་ཀྱང་རྟོག་པ་བདེན་པའི་ཀྱང་རྟོག་པ་གྱི་སྤྱབ་འདད་ཉེ། སྤང་དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི་ཞེས་
པའི་འགྲེལ་པར། རྟོག་པ་སྤྱི་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སློབ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཤད་ནས། ཡང་གཞུང་འདིའི་མཆམས་སྟོར་དུ་གཞན་ལས་རྟོག་པ་ཇི་སྟར་སྤྱི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
ནི་སྤང་གི་སྒྲུབ་སྤང་དེར་བཤད་ཅིན་རྟོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་གཞུང་འདིའི་དགོས་པ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ན་རེ། དེ་སློབ་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
སྤང་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པས་འདིར་འཆད་ཅེས་གསུངས་པ་སྤང་སྤང་གྱི་རང་འགྲེལ་ལ་

གཞུང་འདི་འཕྲོས་སོ། །

ཙ་བ། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །

དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་སྒོ། །

གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །

གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྲིབ་བྱེད་པ། །ཨྱོ

སྤྲིབ་བྱེད་ ..... ། །

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་གསལ་གྱི་དོན་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་ཚས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོང་བ་ལ་སྤྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཀྱན་ཇོ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ལུལ་དུ་བྱས་པ་ཡིས་ཤིང་གསལ་གཞན་གྱི་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཞུང་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་མཛོང་བ་ལ་སྤྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། .....དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་། །

ཐ་དད་པ་ཉིད་བསྤྲིབས་པ་ཡིས། །

དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །

ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། །ཨྱོ

ཤིང་གསལ་རྣམས་ཇས་ཐ་དད་ཀྱང་སྤྱི་སྒོ་ལ་རིགས་ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒོ་དེས་ཇས་ཐ་དད་པ་ཉིད་གཞུང་ལུལ་དུ་མཛོང་བ་ལ་བསྤྲིབས་ཤིང་། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་རང་རྒྱ་ལས་སྤྲེས་པའི་ངོ་བོ་

འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་བ་བསམ་ངོམ་བདེན་པ་ཙམ་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཀྱི།

ཙམ། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི།

སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་དུ་བསྒྲུགས།

སྤྱོད་ལ་སྒྲུང་བའི་སྤྱི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཙམ། བསམ་པའི་
དབང་གིས་བདེན་པར་ཡོད་པར་རབ་དུ་བསྒྲུགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་སྒྲུང་བ་གང་
ཞིག་དམ་པའི་དོན་དུ་མི་བདེན་པའི་བྱིར། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་དེའི་མཆོན་གཞིར། ཤིང་རང་མཆོན་དང་ཤིང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་དང་བསམ་ངོམ་བདེན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ་དེ་སྒྲུང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོག་རྟེན་
ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ།

གསལ་བ་རང་མཆོན་རྣམས་ནི་བསམ་ངོམ་བདེན་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
གནས་ཆོད་བདེན་པར་གནས་པས་སོ། །གཞུང་འདི་དག་ནི་ཀྱན་རྟེན་དང་བདེན་པའི་སྤྱོད་
བཤད་འཇུག་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་གཞན་དུ། གཉི་སྤྱོད་རང་བཞིན་སྤྱི་བ་བྱིར་ཀྱན་རྟེན་
སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་གཞན་དུ། གང་ཞིག་གིས་སམ་གང་ཞིག་ལ། ཡང་དག་སྤྱི་བ་བྱིར་ཀྱན་
རྟེན་པ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ཡང་འཇུག་རྟེན་དུ། གཞུང་ལྷན་གཞན་གྱི་
རོ་བོ་སྤྱི་བ་བྱིར་པ། ཀྱན་རྟེན་དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་། ཞེས་པར་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་ཉིད་དམ་དུ་བདེན་པ་དགག་པ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། དངོས་དང་། ཤེས་པའི་རྣམས་ཀྱི་རོལ་
གྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ།

དང་པོ་དངོས་ཀྱི།

ཅ་བ། དེ་ཡིས་རི་ལྷར་ཀུན་བརྟགས་པ། །

དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །^{༡༢}

གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །

རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་མེད། །

ཤིང་གི་སྤྱི་སྡོལ་དེ་ཡིས་རི་ལྷར་ཀུན་བརྟགས་པ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་
ནི་ཆོས་ཅན། དམ་པའི་དོན་དུ་མེད་དེ། གསལ་བ་རང་མཆོན་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་
གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་གསལ་བ་རང་མཆོན་
དང་རྗེས་གཅིག་དུ་མེད་དེ། གསལ་བ་རྗེས་ཐ་དད་པ་རྣམས་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་
ཕྱིར། དེ་དང་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རང་གི་སྤྱི་རྗེས་གཞན་
སྡོལ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདི་དག་གི་ཕྱོགས་ཁུབ་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་
འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་སྤྱི་སྡོལ་མ་འབྲུལ་བར་ཐལ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་
དེ་རང་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་འཕེན་ནོ། །འདོད་ན། ཤིང་གི་སྤྱི་སྡོལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ཆ་ཅན་དུ་མི་སྤང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཡོད་དེ། ཆ་
ཅན་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྡོག་པ་ལ་སྤང་ཡང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་སྤང་
བས་ཁུབ་པས། ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཐལ། སྡོལ་འབྲུལ་པའི་གཟུང་རོང་
སོ་སོར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་སྡོལ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་གསལ་བ་ནང་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། གསལ་བ་

དང་སྤྱི་དོན་གཞན་གང་རུང་དུ་སྤང་བར་ཐུག། གློ་མ་འཁྱུལ་བའི་གཟུང་རོལ། ལུས་ཆ་ཅན་
 གྱི་རྣམས་བར་མི་འཆར་བ་གང་ཞིག་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བར་སྤང་བ་དེ་ཤིང་གསལ་
 རྣམས་ལ་ཐེས་སུ་འགྲོ་བར་གློ་མ་འཁྱུལ་བ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཁྱེ་བ་དང་སྤང་མ་ལྟར་
 སྤྱི་དང་དེའི་ཐེས་སུ་འགྲོ་བ་གཉིས་སོ་སོར་སྤང་དགོས་ལ། ཡང་ན་ཆུ་དང་འོ་མ་འབྲེས་བ་
 བཞིན་དུ། ཐེས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་སོ་སོར་མི་སྤང་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤང་ཚུལ་གཞན་
 ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་གློ་མ་བརྟགས་ཀྱང་མི་ཆེད་དོ། །རིགས་པ་འདི་དག་ཞིབ་ཏུ་མ་བཅའ་ན།
 སྤྱི་གློའི་སྤང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མ་བཀག་ན།

བྱས་པ་སོགས་ལ་འང་མཚུངས་བར་མཐོང་ཞིང་དེ་དག་དངོས་པོར་སྤྱབ་ན་སྤྱི་དངོས་
 པོ་ཡིན་པ་ཡང་མི་ཁྲིགས་པར་མཐོང་ནས། དངོས་པོ་བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་གི་ཚུལ་དུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཁྱུལ་རོལ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱར་བ་མ་
 གཏོགས་པ་གང་ཡང་ཁས་ལེན་མི་རུས་པའི་ཤིན་ཏུ་ཤོངས་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ།
 ཁ་ཅིག་རང་མཚན་ནི་རང་མཚན་མིན་ཏེ་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་སྤྱབ་ནི་ལྟག་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྤྱབ་ན་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་ལ་དམ་
 བཅའ་བྱུ་བ་ན་རྟགས་མི་འབྱུ་བ་པས་སོ། །

གཉིས་པ་༼ཤེས་པའི་ཐེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ནི། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བར་སྤང་
 བ། གང་གི་རང་གི་རོལ་ཡི། །ཞེས་པས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཤེས་པའི་ཐེས་སུ་བརྟན་ལ། ^[1]དེ་ལྟ་
 ན་དོན་དམ་བར་ཡོད་པས་དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། ཅེས་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

[1] དགེ་ལྡན་ལུན་ཆོགས་སྤྱིར་གྱི་དཔལ་མ། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པར།

ཅ་བ། ཤེས་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ། །

རི་ལྟར་དོན་གཞན་འབྲང་བར་འགྱུར། །༢༣

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྗེས་
སྤྱ་འབྲང་བའི་སྤྱིར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་ཐ་
དད་མ་ཡིན་པར་དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་བྱིར། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་
བསྟན་ནས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་འགོག་པས་རྗེས་སྤྱ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། རོ་བོར་བཞད་པ་
ནི་དེ་དང་རོ་བོ་ཐམས་དད་པའི་བདག་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་
གསལ་བ་ལ་རྗེས་སྤྱ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འཛིན་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་
སྒྲང་བའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་། ཉིས་ན་དེ་འཛིན་འབྲེལ་བར་བསྐྱབ་པ་ཏེ།

ཅ་བ། དེས་ན་དོན་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ། །

འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ལོག་པ། །

ཤིང་གསལ་གྱི་དོན་རྣམས་ལ་ཤིང་གི་བདག་ཉིད་དུ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་
ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་འདི་ཆོས་ཅན། ལོག་ཅིང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་མིན་པ་
ཤིང་དུ་སྒྲང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་བྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་། ཉམས་པ་གཞི་མེད་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་སྒྲང་བ་ཏེ་ལ་(གསུམ)། འབྲེལ་གཞི་རིས་བཟུང་བ་དང་།

དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དཔེར་སྟེན་གསུམ་དགོད་པ་དང་། སྒྲན་དགོད་པའོ། །

དང་མོ་། ཉམས་པ་གཞི་རིས་བཟུང་བ་ཏེ། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་མོ། སྤྱི་དོན་གཞན་གཅིག་

ལས་མི་སྤྱི་ན་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཏུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མི་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙ་བ། མིང་དོན་གང་ལྡན་པའ་ཚུན་དུ།

ཐ་དད་འདི་ཡི་ས་ཐོན་ཡིན། །༥

ཤིང་ཞེས་པའི་མིང་གི་དོན་གང་ཡིན་པ་ཤིང་དེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་
གསལ་པའ་ཚུན་དུ་ཐ་དད་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་འདིའི་བརྒྱུད་པའི་ས་ཐོན་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལ་བརྒྱུད་ནས་པའ་འདོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཏུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་དཔེར་རྒྱུན་གསུམ་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། གཅིག་རྟོགས་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ།

དོན་གཅིག་སྐྱབ་ལ་འགའ་ཞིག་ནི།

ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས།

ངེས་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །༦

ཤིང་གསལ་རྗེས་ཐ་དད་པ་འགའ་ཞིག་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྗེས་
ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་རང་འབྲས་གཅིག་བསྐྱེད་པར་ངེས་ཏེ། ཁྱེད་ཤིང་གསལ་
ངེགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་དང་། དོན་ཤིང་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ལ་
སོགས་པ་རང་འབྲས་ཀྱི་དོན་གཅིག་བསྐྱབ་པ་ལ་རུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་
གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན། ཁྱེད་རང་གྲེ་བྲག་པ་ཡང་བདག་དང་དབང་
པོ་དང་ཡིད་དང་། དེ་དག་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་གཅིག་མེད་ཀྱང་ཤེས་པ་གཅིག་

བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་༼སྐྱེད་ཀོད་པ་༽ནི། འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་གཅིག་ངེས་
པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་ག། དཔེར་སྟན་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀྱང་། །

ལྷན་ཅིག་པ་འམ་སོ་སོ་ཡིས། །

རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་པར། །

[1] མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་བཞིན། །^{༡༤}

སྟན་པར་པ་ཏྲ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐུས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་སྐྱར་བའམ་སོ་སོར་སྐྱར་བ་ཡིས་རིམས་ནད་ལ་སོགས་པ་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་གཅིག་
བྱེད་པར་མཐོང་གི། ཐ་དད་ཏུ་མཚུངས་ཀྱང་ཞོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་པར་མཐོང་
པའི་བྱིར། དཔེར་ན་དང་། བཞིན་ཞེས་པ་གཉིས་དཔེ་འདྲེན་པ་དང་བྱུ་བྱེན་གོ་བར་བྱེད་
པའོ། །སྟན་དེ་དག་ལ། སྤྱི་གཞན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ངེས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་ག། བྱེད་པར་མེད་བྱིར་སྤྱིས་མ་ཡིན། །

དེ་དག་ཞིང་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་། །

བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ་འབྱུར་བྱིར། །

བརྟན་པས་ཕན་འདོགས་མེད་བྱིར་ཡང་། །^{༡༥}

སྟན་དེ་ནཱས་ལ་ཉུས་པ་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། ཉུས་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱི་བྱེད་པར་

[1] མཐོང་གིས། སྟན་ལེ།

མེད་པར་ཇེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དོན་གཞན་དེས་ནད་ཞི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་
དག་ཞིང་དང་སོ་ནམ་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་ནད་ཞི་བའི་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྱི་ན་ལ་ནད་ཞི་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་
གཞན་དེས་འབྲས་བྱ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་ཅིང་བརྟན་པས་
སོ། །གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་ཤེ་བྲག་པ་སོགས་སྤྱི་ཚོ་ལ་གཞུང་དོན་དགོས་ཤིང་གསལ་བ་
དུ་མ་དེར་མི་འཐད་པས། སྤྱི་དོན་གཞན་དེས་པར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན། སྤྱི་ཚོ་རྒྱ་མེད་
དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་སྤྱུ་པའི་དོགས་པ་དཔེ་དང་བཅས་པས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼དེ་སྤྱང་གི་སྒྲིམ་འཇུག་ཚུལ་༽ལ་(གསུམ)། སྤྱི་སྒྲིམ་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།
རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྟུ་བཤོ། །

དང་པོ་༼སྤྱི་སྒྲིམ་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་༽ལ་(གསུམ)། གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་དང་།
ཇི་ལྟར་འཕྲོས་པ་དང་། ཆོག་དོན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་༼གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་༽ནི། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། སྤྱི་ཡོད་པར་
ནི་རབ་དུ་བསྒྲགས། །ཞེས་པ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་༼ཇི་ལྟར་འཕྲོས་པ་༽ནི། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤྱང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ནལ། སྤྱི་སྤྱང་བ་ཁོན་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ། དང་
པོ་ལྟར་ན། ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་པ་རྣམས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤྱང་བ་
དེ་ཡིན་དགོས་པས། རང་མཆོན་རྟོག་པའི་སྤྱང་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་
པ་དང་འགལ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་གསལ་རྣམས་འབྲས་བྱ་མཆུངས་

ཤིང་། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་ཡང་མཚུངས་བས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་དང་།
 ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་གཉིས་དེ་དག་གི་སྦྱིར་བྱེད་ཀྱིས་བཞག་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཅམ་ཁོ་ནར་
 ཟད་པས། སྦྱིང་སྤང་བ་ཅམ་ལས་ཐ་དད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་དངོས་པོའི་
 གནས་ཆོད་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ།

དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་སུ་སྦྱི་དང་གཞི་མཐུན་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་ཞིག་བྱས་པ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་
 ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་རྟོག་པས་བཏགས་ཤིང་དོན་བྱེད་
 མི་རྣམས་ཀྱང་ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་པ་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཡིན་
 བ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་དག་སྦྱི་གསལ་དུ་འཐད་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་རང་
 མཆོན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཉེ། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་གསལ་རང་མཆོན་
 ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་།

རང་ལ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྤང་བའི་ཤིང་འཇིན་རྟོག་པའི་གཟུང་བྱ་དེ་ཡང་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་
 མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས།
 རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་འདྲེས་ནས་སྤང་ཞིང་སོ་སོར་མི་སྤང་བས་དེ་མ་ཡིན་
 བ་ཞིན་དུ་དེར་སྤང་བ་དེས་བསྐྱབས་ནས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རོ་མོ་དེ། གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་མཐོང་མ་རྣམས་ཤིང་རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཐལ་
 བར་ག་ལ་འགྱུར། སྦྱི་གཞི་མཐུན་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རང་ལྟོག་རྣམས་པར་

རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་ཁོ་ནར་ཐད་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཞིར་དངོས་པོའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་
 བས། སྤྱིའི་ཚོས་ལ་འདུག་ནས་སྒོག་གྱུར་གྱི་རང་མཚན་རྣམས་གོ་བར་བྱེད་བས། དེ་དག་
 བེ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་བྱས་པས་དགོས་པ་མེད་
 བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཞུང་ལོག་མ་ཀུན་གྱིས་སྟོན་ནོ། །ཁོ་ན་དེ་འདྲའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 དེའི་འདུག་ཚུལ་དང་སྤྱི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

གསུམ་པ་༼ཆོག་དོན་རྣམས་གྱིས་མེས་པར་བྱ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། རང་བཞིན་དེ་འཛིན་རྣམ་རྟོག་སྒོ། །

དོན་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་ཅན་འབྲ། །

དེ་ཡི་འབྲས་ཅན་མིན་དོན་ལས། །

ཐ་དད་མཐར་ཐུག་སྤྱི་བ་གང་། །༥༥

མིང་གི་རང་བཞིན་དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བག་ཆགས་ལས་གཞུང་དོན་མེད་
 ཀྱང་། མིང་དེ་གཞུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་དང་འདྲ་བར་སྒྲུང་བའི་མིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་པར་
 རྟོག་པའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
 ཉེ། མིང་དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ཅན་མིན་པ་མིང་མ་ཡིན་གྱི་དོན་ལས་ཐ་དད་པའི་མིང་གསལ་ལས་
 བརྒྱད་ནས་སྤྱི་ཞིང་། མིང་གསལ་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཙ་བ། དེ་ལ་ངོ་བོ་བྱི་རོལ་དང་། །

གཅིག་ལྟ་གཞན་ལས་ལོག་ལྟ་བུར། །

སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་ཡི། །

ཡན་ལག་མེད་མྱིར་དེ་ཉིད་མིན། །ལྔ།

ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ལ་སྤང་བའི་རོ་བོ་བྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་། གཅིག་ལྟ་བུ་དང་།
གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་དེ་ཉིད་མིན་
ཏེ། ཤིང་དོན་གཉེར་གྱིས་བཏགས་པ་ཡི་ཡན་ལག་ཤིང་གི་དགོས་པ་སྤྱབ་ཀྱས་སུ་མེད་པའི་
མྱིར། གཞུང་འདིས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་
པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལྟར་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཤིང་དུ་ཐལ། རང་འཛིན་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཤིང་
མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བའི་མྱིར། འདོད་ན། ཤིང་ལ་རྟོག་པའི་རྫོགས་པ་ཡོད་པ་དེར་
ཤིང་ཡོད་པས་འགའ་ཡང་ཤིང་གིས་སོངས་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱི་རོལ་
ཏུ་སྤང་བ་དང་ཤིང་གཅིག་ཏུ་སྤང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་ཡང་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་པ་༼རྒྱས་བར་བཤད་པ་༽ལ་(གསུམ)། མྱི་དང་གཞི་མ་ཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་འཇུག་
པའི་ཚུལ་དང་། ཐ་སྤྱད་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་དག་བྱས་པའི་
དགོས་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼མྱི་དང་གཞི་མ་ཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་འཇུག་པའི་ཚུལ་༽ཞི།

ཅུ་བ། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །

འདི་ལྟར་ཞུག་པའི་རོ་བོ་ཅན། །

དེས་ན་ཐ་དད་མིན་ལྟ་བུར། །

རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་སྤང་བའི་དོན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྱི་འཛིན་

ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་བཞིན་གྱིས་སྤྱིའི་ཐ་སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རིགས་མི་མ་སྤུན་
ལས་ལྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དེས་ནའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལོག་པར་ཡང་། །^{༡༠}

སྤང་སྟེ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་ནི། །

གཞི་མ་སྤུན་སྟོན་ཡུལ་ཅན་དག་གི། །

ཤེས་པ་དང་ནི་བཞིན་པ་ཡིས། །

ཐ་སྙད་ཚོར་དོན་ཅན་རྒྱས་བྱེད། །^{༡༡}

ཁྱོད་ལ་གཞི་མ་སྤུན་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཅན་དག་གི་ཤེས་པ་དང་བཞིན་པ་ཡིས། གཞི་
མ་སྤུན་གྱི་ཐ་སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་གཞན་རིགས་མ་སྤུན་ལས་ལོག་པར་ཡང་སྤང་
བའི་བྱིར། ཐ་སྙད་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། ཚོར་ཞིང་འཁྲལ་བའི་དོན་ཅན་ཚོ། །ཤ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་ལ་བལྟོས་ཏེ་གཞི་མ་སྤུན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ། ཤིང་མིན་ལས་
ཀྱང་ལོག་ཤ་བ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་བྱིར། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཀྱང་ལོག་པ་ཆོས་ཅན།
ཤ་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། ཤ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་གསལ་ཀྱན་ལ་སྤུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་
བྱིར། ཐ་སྙད་འཁྲལ་བ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་འཕྲོག་པར་འགལ་ལོ་ཞིན།

ཙ་བ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་^[1] ཀྱན་ཡང་། །

པན་ཚུན་མེད་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། །

དེས་ན་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་དང་། །

[1] ཀྱན་ཀྱང་། སྤྱི་གེ།

སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་ཀུན་ཡང་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་པན་ཚུན་འབྲེ་བ་མེད་པའི་རང་མཆོན་ལ་བརྟུན་ནས་བརྟེན་
 པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ། །༡༩

དངོས་པོ་རྟོན་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། །

རྗེས་དཔག་རི་སྐད་བཤད་རི་བཞིན། །

ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། གང་ལ་དངོས་པོ་དང་བརྟུན་ནས་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དོན་
 མཐུན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྟོན་ཅིང་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱར་འབྲས་རང་གི་
 རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཆོན་ལ་མི་སྤྱི་བར་རི་སྐད་བཤད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 རོ། །འདི་གང་བྱ་བཤད་ན། གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་རང་འབྲེལ་བྱ་
 རྗེས་སྤྱ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ནི་དངོས་ལས་མ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྱང་བ་
 ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་འབྲུལ་བ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཆོད་
 མ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཅ་འབྲེལ་སྤྱི་ཕྱིར་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི་
 འབྲུག་པ་གཅིག་གིས་བརྟེན་པ་མེད་དོ། །

ཅ་བ། འབྲུལ་པར་འབྲེལ་ཡང་གཞན་ལས་མིན། །

མར་མའི་འོད་ལས་ནོར་བྱ་བཞིན། །༢༠

འབྲུལ་པར་མཚུངས་ན་བསྐྱེད་པར་མཚུངས་པས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། གཞན་སྤྱི་རྟག་

དེ་པལ་ཞེས་པའི་། སྐུ་ལ་ལྷ་སྤྱུ་གཅིག་གྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཞི་མ་སྤྱུ་གི་ཐ་སྤྱུར་
འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེང་དེའི་འབྲས་སྤྱུ་ཅན་མིན་པའི་དོན་སེང་མ་ཡིན་པས་གྱུར་

ཐ་དད་ཤ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པས་ལྷོག་ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་ཅན་དུ་ཆད་མས་ཤེས་
 བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེའི་
 དངོས་པོ་ཅན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼ནམ་གཞག་དེ་དག་ལས་པའི་དགོས་པ་༽ལ་(གསུམ)། སྤྱི་གཞི་མ་ཐུན་རྟོག་པ་ལ་
 གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དང་། བཞག་པའི་དགོས་པ་དང་། རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་
 དགག་པའོ།

དང་པོ་༼སྤྱི་གཞི་མ་ཐུན་རྟོག་པ་ལ་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པ་༽ནི།

ཅ་ག། སྤྱོད་འདི་དང་གཞི་མ་ཐུན་ཉིད། །

ཡོད་པ་མིན་ཡང་ཇི་ལྟ་བུར། །

གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ། །

དངོས་ལ་འདི་ནི་མི་སྤྱིད་དོ། ། ༡༦

སྤྱི་དོན་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྷོག་པ་ཆེག་རྒྱུ་གི་སྤྱི་འདི་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ཆོགས་
 གི་གཞི་མ་ཐུན་འདི་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་གནས་
 པ་མི་སྤྱིད་དེ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་། རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་༼བཞག་པའི་དགོས་པ་༽ནི།

ཅ་ག། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ནམ་གཞག་དང་། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ། །

དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར།
 འཛིག་རྟོན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། ༥༧
 དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟོན་ནས་ནི།
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ཀུན་བཞག་པ།
 དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་བྱིར།
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། ༥༨

རྩས་གཅིག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་མིན་པ་
 ཅི་འདྲ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་དང་། སྤྱི་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་མ་ཐུན་
 པར་བྱུབ་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མ་བརྟགས་པར་ཆོས་འཛིག་རྟོན་
 པ་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་ཕིང་སྤྲང་བ་དེ་ལ་བརྟོན་ནས་བཞག་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་ལ་གྲགས་
 པ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་རྩས་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཀུན་གྱི་རྣམ་གཞག་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་
 ཐུག་གི་དམ་པའི་དོན་ལ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ནི། བསྐྱབ་བཅོས་འདིར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་
 བསྐྱབ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་དང་། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས།
 དངོས་པོ་ཇི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པར་མཛད་ལ། དམ་
 པའི་ཆོས་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
 འགོག་བདེན་ཐོབ་བྱར་བ་བྱུང་ནས། དེའི་ཐབས་སུ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་

བྱེད་ལ་དེ་ལ་ཡང་སྡོན་དུ་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་
ལུགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཐོག་མར་དེ་དག་མངོན་
སུམ་གྱིས་ངེས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་གཏན་ཆིགས་ལ་ངེས་དཀའ་སྦྲ་མེད་ན་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་མི་
རུང་བས། གཞི་ཐུས་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེད་དུ་མ་
བྱེད་དགོས་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དང་། སྤྱི་དང་གཞི་མ་ཐུན་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་
སོགས་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་རྣམ་དབྱེད་བྱས་པ་
ཡང་དམ་པའི་དོན་སྤྱོད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སོགས་རྟོགས་པ་དང་ཐར་པ་སྤྱང་ན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་མཁས་པ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་མཛད་དོ། །ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་ཤིང་།

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱས། །མེད་
པར་ཡང་དག་ཁང་བ་ཡི། །སྟེང་དུ་འཛེག་པར་བྱ་བ་ནི། །མཁས་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་
པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་སྤྱི་
ཚུལ་མཚུངས་པས། འདིར་ཡང་། ཀུན་རྫོང་རྟོགས་པའི་སྟོབ་ཐབས་དང་སྤྱོད་པའི་དོན་དམ་
རྟོགས་པའི་སྟོབ་ཐབས་བྱང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་ཐ་
དད་པའི་ཆ་དང་དེ་དག་གི་རང་ལྡོག་རྟོག་པས་བཏགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ཡིན་
ན་རྟོག་པས་བཏགས་པས་བྱབ་པར་སྟོན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལུགས་གཞན་དུ་

བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་བདེན་སྟོང་ཡིན་ན་དེས་མ་བྱུང་བར་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། །

འོན་པ་སྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་པས་བཏགས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་ངོར་
གཞི་སྒྲ་ལ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་བྱུག། དེའི་རྗེས་སུ་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་སྒྲར་མེད་
གསར་དུ་བྱུག་པའི་སྒྲ་ཕྱིའི་རིམ་པ་འདི་རང་མཆན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་གོ་བོ་བྱ་གོ་བྱེད་
ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ག། གོ་བོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཉིད་རང་མཆན་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་ན།
བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱ་འབྲས་
སུ་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱའི་ངོ་བོ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་བྱུག་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་
བྱས་པ་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་བྱག་བརྟེན་པ་ལྟར་རལ། བྱབ་ཟེན་ཀྱི་སྒྲ་མ་བྱུ་ཆོས་སུ་སོང་བ་
ལྟར། སྒྲར་བ་ཡང་རང་མཆན་ཡིན་ན། སྒྲ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་༽རང་མཆན་ཞོན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། རང་མཆན་དུ་མི་རིགས་པ་དང་།

^[1] སྒྲ་དོན་དུ་རིགས་པ་ལོ། །

དང་པོ་༽རང་མཆན་དུ་མི་རིགས་པ་༽ནི།

ཙ་ག། དམ་པའི་དོན་ཀྱི་དོན་ནམས་ནི། །

རང་གིས་འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད། །

དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། །

དུ་མ་སྒྲོ་ཡིས་བསྐྱད་པ་ཡིན། །༡༩

[1] སྒྲ་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དུ་མི་རིགས་པ།

རྒྱལ་ཐ་དད་ལ་ངོ་མོ་གཅིག་པ་དང་། རྒྱལ་གཅིག་ལ་དུ་མའི་ཐ་སྣང་སྒྲོ་འབྲེལ་པ་ཡིས་
བསྐྱེད་ཅིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་པ་མ་འབྲེལ་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་དོན་རྒྱལ་ཐ་དད་ནམས་
ནི་རང་གི་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་འབྲེ་བ་མེད་བར་གནས། རྒྱལ་གཅིག་རྒྱལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་༼སྒྲ་དོན་དུ་རིགས་པ་༽ནི།

ཙ་ག། དེ་སྤྱི་བྱུང་པར་ཞེས་བྱ་བའི། །

བྱེ་བྲག་འདི་ནི་སྒྲོ་དོན་ལ། །

རྒྱལ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འདི་ནི་སྤྱི་ལོ། །འདི་ནི་བྱུང་པར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་ཐ་
དད་པའི་ཆ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་སྒྲོ་ལ་སྤྱང་བའི་དོན་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཏེ། སྒྲ་དོན་ཡིན་པའི་
བྱིར། རྒྱལ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་དུ་མ་དབྱེ་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

ཙ་ག། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་ལས་ལྟོག་པས། །

ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རབ་དུ་བཏགས། །༤༠

སྤྱི་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལྟོག་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་རབ་
དུ་བཏགས་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ཉིད་རིགས་མ་སྤུན་དང་རིགས་མི་མ་སྤུན་གཞན་ལས་ལྟོག་པས་སོ། །
ཆོས་ཆོས་ཅན་རྟོག་པའི་སྤྱང་བ་ཁོ་ནར་ཐད་ན་རང་མཚན་ལ་དབྱེ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་
སྤྱུམ་ན། འདིས་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་ཏེ། འབྱེད་པའི་གཞི་རང་མཚན་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་བྱེ་
བའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པའི་ཆ་བཏགས་ཡོད་དུ་ག་ལ་འགལ་སྤྱུམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་
དག་རྟོག་པའི་སྤྱང་ཡུལ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྒྱལ་དབྱེ་གིས་སྤྱི་རང་
མཚན་ལ་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་སྤྱི་རནས་འཛིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་ག། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་རྟོག་པ་ལ། །

དངོས་པོ་མཛོང་བ་ཉམས་པའི་བྱིར། །

བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་རང་
མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མཛོང་བའི་རྒྱས་
བ་ཉམས་པའི་བྱིར། འདི་ཡང་རྟོག་པ་ལ་རང་མཚན་སྤང་བ་དང་རྟོག་པའི་སྤང་བ་རང་མཚན་
མིན་པ་འགལ་སྒྲུམ་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་པའི་སྒྲོན་ཡིན་པས་དེའི་
ལན་དུ་མང་དངོ། །འོན། སྒྲོབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྒྲུང་གིས་གཞན་སེལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་
པའི་བྱད་པར་འཛིན་རྟོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རང་སྤྱིའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་
མཁས་པས་འོངས་སོ། །ཞེས་སྒྲོན་པ་ནི།

ཙ་ག། བྱད་པར་སྤྱི་དང་འབྲེས་པ་འདིར། །

རང་གི་མཚན་ཉིད་གཟུང་བྱ་མིན། །༥༡

རྗེས་དཔག་གིས་བྱད་པར་རང་མཚན་སྤྱི་དང་འབྲེས་པ་འཛིན་པར་བཤད་པ་འདིར་
ཡང་རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ་སྒྲུམ་དུ་གཟུང་
བར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མི་རིགས་པའི་བྱིར། རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་བྱ་རང་མཚན་
དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ།

ཙ་ག། དེ་ནི་སྤྱི་དང་བྱད་པར་གྱི། །

རྣམ་སོགས་ཅིར་ཡང་གཟུང་བྱ་མིན། །

བྱེ་བྲག་བྱད་པར་མང་པོ་རྣམས། །

དེ་གཅིག་ལ་ནི་མི་རུང་བྱིར། །༥༩

རང་མཆན་གཅིག་ཕྱ་དེ་ནི་སྤྱི་དང་བྱང་པར་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ཆོས་ཅན་སོགས་
སྤྱིར་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་སོ་སོར་གྲུབ་པར་གཟུང་བྱ་མིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྟོག་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སོ་སོ་ཐད་དང་པའི་བྱང་པར་མང་པོ་རྣམས་
རང་མཆན་གཅིག་ཕྱ་དེ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
ངོས་ནས་གྲུབ་པར་གཟུང་བྱ་མི་རུང་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། སྤྱི་ཆོས་འབྲུག་ཚུལ་གྱི་དོན་བསྟུ་ཞེ།

ཙམ། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ལས་ལོག།

དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་བྱེད་པའི།

སྤྱ་ཡོད་མ་ཡིན་རྟོག་པ་ཡང་།

སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འབྲུག་བྱིར་པོ། །༥༩

ཞེས་བྱ་བའི་བསྟུ་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

སྤྱ་རང་མཆན་དེ་ནི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུས་
གཅིག་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤྱ་དེའི་ངོ་བོ་རང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལས་ལོག་པས་དེ་སྤྱེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
ལྟོག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱ་སྤྱེ། སྤྱ་རྟོག་ཡུལ་ལ་སྤྱིའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་འབྲུག་པའི་བྱིར། དེས་ན།
དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཅེས་པ་ནས་འདིའི་བར་གྱིས་སྤྱ་རྟོག་སྤྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྲུག་
པ་བཀག་ཅིང་། སྤྱོ་འདོགས་རྣམ་པར་གཙོད་པའི་གཞན་སེལ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འཕྲོས་དང་

བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་བསྐྱོན་རྟོ། །

ཡང་། དེ་སྤྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་བའི། ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་འཕྲོས་པ་དང་། དེ་དེ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་བྱེད་པའི། །སྤྱོད་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་
བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་ལན་དུ་གཞུང་འོག་མ་རྣམས་འབྱུང་བས། རོན་བསྐྱེད་ཆོག་པ་བཅད་
འདི་བད་སྤྱོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་བཞེད་ནས། གཞུང་འོག་མའི་ཚོད་པའི་སྐབས་འབྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཡང་བཞོད་རོ། །གཞུང་དེ་དག་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་འགོག་པ་ཚོད་སྤང་དང་
བཅས་པ་དང་། སེལ་བ་ལ་འཇུག་པར་བསྐྱོབ་པ་ཚོད་སྤང་དང་བཅས་པར་འདུས་སོ། །

བད་ཡུལ།

གསུམ་པ་བཟུང་ཡུལ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་(གསུམ)། སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་བཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་
པ་དང་། གཞན་སེལ་བཟུང་ཡུལ་དུ་བསྐྱོབ་པ་དང་། སྤྱི་རོན་གཞན་བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་
ཚོད་སྤང་རོ། །

དང་པོ་། སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་བཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ་ཀླུ་ལ་(གསུམ)། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་
གསལ་བ་རྒྱང་པ་མི་རུང་། སྤྱི་རྒྱང་པ་མི་རུང་། སྤྱི་དང་བཅས་པའི་བསལ་བ་བཟུང་ཡུལ་
དུ་མི་རུང་བའོ། །

དང་པོ་། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་གསལ་བ་རྒྱང་པ་མི་རུང་པ་ཀླུ་ལ་(གསུམ)། མཐའ་དབྱེད་པ་དང་།
ཆོག་རོན་རྟོ། །དང་པོ་། མཐའ་དབྱེད་པ་ཀླུ་ལ་(གསུམ)། གཞན་གྱི་ལུགས་དང་། དེ་སྤྱོད་དབྱེད་པ་
དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་༼གཞན་གྱི་ལུགས་༽ཞི། གངས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་
 དོན་དམ་པ་དང་། རང་བཞིན་ཞེས་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་འདོད་ལ། དེ་སྐབས་པའི་
 གཏན་ཆོགས་ལྷ་གངས་ཅན་རང་གི་གཞུང་ལས་བཀོད་དེ། ལྷ་དང་ཆད་མྱེད་རྗེས་འཕྲུལ་
 བྱིས། །རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་བྱིས། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེད་ཡོད་བྱིས། །འཛིག་རྟེན་
 ལྷ་ཆོགས་དབྱེད་མེད་བྱིས། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡོད་དོ། །

ཞེས་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་དུས་ནས་ཡང་མདོན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་མི་
 གསལ་བ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་དེའི་རང་ལས་རྣམ་འགྱུར་ལྷ་ཆོགས་པ་
 རྣམ་མཁའ་ལ་འཇུག་པར་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་པས། ལུས་
 པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ལུས་པའི་རང་བཞིན་དང་། ལྷ་ལུས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལུས་པའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ལ་ཆ་གས་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་ཞེས་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་དང་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་འགྱུར་རྣམས་རང་
 ཉིད་དང་རྩུན་པ་སྤྱི་མ་ལྷ་བུ་དང་གསོག་ཉིད་དུ་འདོད་ལ། རང་བཞིན་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་
 དོ། །གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་ཉེས་ཆོགས་ཀྱང་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་དོ་མ་
 འཕྲོད་པས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། དེས་ན་རྣམ་འགྱུར་པས་འཁོར་བ་ཅིའི་ཅ་བ་ཡིན་སྟེ་དུ་
 རྟག་པར་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་བསྒོམས་ནས་སྤྱི་མིག་བསྐྱེད་དེ་བལྟས་པས། ཉེས་པའི་
 གཞི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དོ་ལེགས་པར་འཕྲོད་པ་དང་། རང་བཞིན་བཅའ་པོ་ཡིན་ཡང་སྐྱེད་ས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོགས་སྤྱུལ་པར་མི་བྱེད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ནས་མཁའ་ལ་
 འཇུག་ལལ་བ་སྤྱར་སོང་ནས་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་བལ་བའི་རིག་པ་ཁ་གང་པོ་བྱེད་པ་

ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉག་གཅིག་གནས་པ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་དེ།

གངས་ཅན་གྱི་ཡུགས་ལ་བདེ་བར་གསེགས་པ་དག་གི་ཡུགས་སུ་འཆོལ་བའི་
 རྫོངས་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཞིར་བཞག་ནས་གངས་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་
 འབྲུག་ལྷོག་འདོད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་དོན་ངེས་པའི་
 རོགས་སུ་འགྱུར་བས་མ་བཤད་དོ། །ཐེ་བྲག་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོག་གི་དོན་དུག་
 ཏུ་འདུས་པར་འདོད་ཅིང་། སྤྱི་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་བ་དང་ཉི་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།
 ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བ་དང་སྤྱི་མ་ནི་བ་སྐྱང་ཉིད་ལ་སོགས་པའོ། །

སྤྱི་དེ་དག་གྲང་གསལ་བ་ལས་དོན་གཞན་དང་། དེ་ཉིད་བདའི་ཡུལ་དུ་འདོད་
 དོ། །དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བད་སྒྱར་བས། ཉག་སྒྱར་སོགས་བ་སྐྱང་དུ་གོ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི། བད་སྒྱོར་བའི་ཡུལ་སྤྱི་ཡིན་ལ། དཀར་ཟལ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་ནག་སྒྱར་
 ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་མི་འབྲ་བའི་བྱད་པར་ཕྱང་ཟད་གྲང་མེད་པས་དེ་བ་སྐྱང་དུ་གོ་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལ་ཆ་འདི་ལ་བྱད་པར་ཕྱང་ཟད་གྲང་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཐུན་མོང་བའི་
 ཆོས་གཅིག་མེད་ན་དཀར་ཟལ་དེ་བ་སྐྱང་ནག་སྒྱར་དང་རྟ་གཉིས་ལ་དཀར་ཟལ་གྱི་ཆའང་
 ཉག་སྒྱར་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་པ་རྟ་ལ་མེད་པའི་བྱད་པར་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །

འདོད་ན། དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བད་སྒྱར་ནས་བྱིས་ནག་སྒྱར་མཚོང་ན་བ་སྐྱང་དོ་
 ལྷམ་པའི་སྒོ་སྤྱེ་ལ། རྟ་ལ་དེ་ལྷར་མི་སྤྱེ་བའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྷར་སྤྱེ་བའི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་སྐྱམ་དུ་བསམས་སོ། །གངས་ཅན་ཡང་སྤྱི་དེ་ཉིད་ཐ་
 མལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་མཚོང་ཡང་བད་སྒྱོར་བའི་སྒོའི་ཡུལ་དུ་གོ་བར་བྱེད་པས་དེ་

ཉིད་བདེ་ཡུལ་དུ་འདོད་དོ། །རང་རྟགས་དང་གཅིག་ལ་བརྟུར་བས་ཕྱིས་གཞན་ཡང་གོ་
བར་འདོད་པ་འདྲ་ཡང་གོ་བའི་རྒྱ་མཚན་མི་འདྲ་ཞིང་གཞན་དག་བརྟུར་བ་དེ་མིན་རྣམ་
པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་༼དེ་སྟན་དབྱེད་པ་༽ཞེ། དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྒྲུང་གི་བརྟུར་བ་ན་དེའི་སྟེང་དུ་
ནོག་སོགས་དང་མི་ལྟན་པ་བ་སྒྲུང་ཡིན་པ་བཀག་གམ་མ་བཀག་ག། དེ་མིན་རྣམ་
པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་འགལ་ཞིང་དཀར་ཟལ་དང་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་ཆོགས་པ་
བ་སྒྲུང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་ན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །མ་གོ་ན་
ཆོགས་པ་དེ་བ་སྒྲུང་དུ་མ་གོ་བར་ཐལ། འདོད་ན་བརྟུར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། །བརྟུར་སུ་ནོག་སོགས་དང་མི་ལྟན་པ་བ་སྒྲུང་ཡིན་པ་མ་བཀག་ག། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་
སུ་ནོག་སོགས་དང་མི་ལྟན་པ་ཡང་བ་སྒྲུང་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་བརྟུར་བ་དགོས་པ་མེད་
པར་ཐལ་ལོ། །དངོས་སོ་མི་རྟག་པར་འདོད་པས་ཀྱང་བརྟུར་བ་དེ་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་
པ་ལ་མི་ལྟོས་ན་བརྟུར་བ་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །གཞན་
དག་འདོད་པའི་སྤྱི་འགོག་ཚུལ་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་༼རང་གི་ཕྱགས་༽ཞེ། བརྟུར་བའི་གཞི་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ཆོས་ནི་ནོག་
སོགས་འདུས་པའི་གོང་དུ་ཅམ་སོ། དཀར་ཟལ་གཅིག་ཕྱེད་ཀྱི་ནོག་སོགས་འདུས་པའི་
དཀར་ཟལ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ནོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་
ལོག་པའི་རྒྱག་པ་བྱུང་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་པ་བ་སྒྲུང་གི་བརྟུར་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་
ན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་ཆོགས་པ་ལ་མི་རྟག་ཅས་དང་།

སྒྲུམ་མི་ཉག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞི་དཀར་ཟལ་གྱི་སྤྲོད་དུ་ཚོགས་སོགས་འདུས་པའི་གོང་
བྱུང་ཡིན་པ་ལས་ཐོག་པ་བ་སྒྲུང་དུ་གོ་ཞིང་། དེ་དང་མི་ཐུན་པ་བ་སྒྲུང་ཡིན་པ་ཞིགས་པ་ན།
ཕྱིས་གཞི་གཞན་གྱི་སྤྲོད་དུ་དེ་མཐོང་བ་ན་ཡང་བ་སྒྲུང་དུ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་སྒྲུང་བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་ནས་ཕྱིས་སྒྲུ་ཐོས་ན་དེ་ཡང་མི་ཉག་པར་གོ་
བར་འགྱུར་བས་གཏན་ཆོགས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མྱོན་མེད་དེ། བསྐྱུབ་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་ཐོག་པ་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་གཞི་རགས་པ་བྱམ་པ་དང་སྒྲུར་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་
སྒྲོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་རགས་པའི་མི་ཉག་པར་འགྱུར་ལ་ལོག་རྟོག་གི་དབང་ངམ་གཞི་ཕ་བ་
དང་སྒྲུར་ནས་རྟོགས་ལས་ངེས་དགོས་ན་སྒྲུབ་པའི་མི་ཉག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རང་བྱུང་
པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པ་དེ་ཆོས་གཅིག་དང་ཆོགས་ན་རང་བྱུང་དུས་དེ།
ཡུད་ཅེས་སུམ་ཅུའི་ཡུན་ཆད་དུ་འགྱུར་ལ། དུས་ཀྱི་སྤར་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་ཆོགས་ན་
ཁེམ་པ་གཅིག་གི་དུས་སྒྲུབ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲུ་མར་ཡང་བ་སྒྲུང་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་
གིས་བ་སྒྲུང་དུ་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱུབ་དགོས་པ་མིན་དོ་ཞེ་ན། དེར་ནི་ཐ་སྙད་མ་ཐོགས་པ་ཅུ་
ཡིན་ལ་འདིར་ནི་དོན་ལེགས་པར་སྐྱུབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་བྱམ་པ་དང་སྒྲུ་གཉིས་སྒྲུམ་མི་ཉག་པར་ངེས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུ་ལ་རིགས་འདྲའི་
རྒྱན་མེད་ཅིང་། དུས་ཀྱང་བྱམ་པ་ལས་སྤར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་
དབང་ལས་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་སྒྲུ་དེ་ནམ་མཁའ་ཉག་པའི་ཐུས་ལ་བརྟེན་
པའི་ལོན་ཏན་ཡིན་པས་རྟོག་པར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼ཆིག་དོན་༽ནི། གཞན་སེལ་མེད་ཀྱང་གསལ་བ་རང་མཆོན་ལ་བརྟེན་སྒྲུར་རོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདར་བཏགས་སྟོན། །

དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། །

དེ་ཆེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་མེད། །

དེས་ན་དེ་ལ་བདར་མ་ཡིན། །༥༥

དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རྟོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དེ་ལ་
བ་སྐྱང་གི་བད་བྱ་བར་ཀུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མི་ལྟོས་ན་བད་དུས་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་ཐ་
སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་འོང་དགོས་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་དེའི་ཆེ་བད་དུས་ཀྱི་དོན་རང་གི་མཆན་ཉིད་
འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་སྟེ། བད་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདི་བ་སྐྱང་རོ་ཞེས་པའི་རག་སྐྱས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་
རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རྟོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་དེ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བད་
སྐྱར་བར་མི་ཀུས། དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་བ་སྟོས་ནས་ཀྱང་རྟོག་སོགས་འདུས་
པའི་གོང་བྱ་དེ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བད་མི་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་
སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་གང་ལ་བད་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྟོན་ཅིང་གཞན་སྟོན་མི་ཀུས་
པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་ན། སྤྱི་དོན་གཞན་བདའི་ཡུལ་དང་། ཡང་
ན་བད་དུས་ཀྱི་དོན་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་འོང་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་བད་བྱས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་
དུས་སུ་གོ་བའི་དོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉི་ཤུ་ལ་མི་རུང་བ་ཤིན། བྱེད་བྱ་བ་ན་ལེ། གཞན་སེལ་བ་མེད་ཅིང་། བད་དུས་
ཀྱི་གསལ་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་བྱེད་པར་མེད་པར་ཇེས་སུ་

འཕྲོ་བའི་ཕྱི་དོན་གཞན་ལ་བད་སྟོར་བས་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྒྱས་སུ་དོན་གོ་ཞེས།

ཙམ། ཅི་ནས་སྐྱེས་སུ་དོན་བྱེད་པར།

རྒྱས་པ་ཤེས་ནས་དེ་སྐབ་བྱིར།

འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེས་དོན་རྒྱས་ལ།

རྫོང་པར་བྱེད་པ་སྟོར་བར་བྱེད། །༥༥

བད་སྟོར་བ་པོ་དཀར་ཟལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྒྱས་ལ་འདི་བ་སྐྱང་རོ་ཞེས་བརྟོག་
པར་བྱེད་པའི་བད་སྟོར་བར་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་གཙོ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཅི་ནས་
ཀྱང་བཞོ་བཀལ་དོན་གཉེར་གྱི་ཉན་པ་པོའི་སྐྱེས་སུ་འདི། གོང་སུ་འདིས་འདོད་དོན་དེ་བྱེད་
པར་རྒྱས་པ་ཤེས་ནས་དོན་དེ་སྐབ་པའི་བྱིར་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་
དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ།

ཙམ། དེ་ལ་རིགས་དོན་བྱེད་རུང་མིན།

རིགས་དོན་གཞན་ཆོས་ཅན། བ་སྐྱང་ཞེས་པའི་མིང་ཁྱོད་ལ་སྐྱུང་མོང་མ་ཡིན་པར་
དངོས་མིང་དུ་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་
དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་མིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼སྐྱིད་དང་བཅས་པའི་བསལ་བ་བཟའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་༽ནི།

ཙམ། དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་ ..... །

རིགས་ཀྱི་དོན་མི་བྱེད་ཀྱང་རིགས་དེ་དང་ལྟན་པའི་གསལ་བས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས།
དེ་ལ་སྟོར་རོ་ཞེས།

ཙ་བ། .....དེ་ཡང་ནི།

ཅི་ཕྱིར་^[1]དངོས་པོ་སྦྱར་མི་བྱེད།

གལ་ཏེ་མཐའ་ཡས་ཕྱིར་འདི་མཚུངས། ༥༦

རྫོད་བྱེད་དེ་ཡང་ནི་ཚོས་ཅན། གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱར་བར་མི་
བྱེད་དེ་སྦྱར་རིགས་པར་ཐལ། སྦྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱར་
བ་གང་ཞིག་སྦྱི་དོན་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་འབྲེལ་སྦྱི་མེད་ན་གསལ་བ་མཐའ་
ཡས་པའི་ཕྱིར་རེ་རེ་ནས་སྦྱར་དགོས་ན་དེ་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས།

ལོ་ན། སྦྱི་ལྡན་གྱི་གསལ་བ་ལ་ཡང་སྦྱོར་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་མཐས་ཡས་
བ་འདི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱིས་གསལ་བ་མང་པོ་རྩེད་བར་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་བྱེད་དེ་བྱེད་མ་ཡིན་ལས།

ལོག་པར་མཚུངས་ལ་ཅིས་མ་བྱས།

དེ་ལྡན་ཉེས་མཚུངས་ཕྱིར་ཞེས།

བཞོ་བཀལ་གྱི་དོན་དེ་བྱེད་པའི་དཀར་ཐལ་དེ་བཞོ་བཀལ་གྱི་དོན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
བ་ལས་ལོག་པར་མཚུངས་པའི་གཞན་སེལ་ལ། ཅིས་ན་བདེ་མ་བྱས་དོན་མེད་པ་བདེའི་
ཡུལ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་ཅེས་ཟེས་པས། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན། ཞེས་པའི་ཉེས་
བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས།

ཙ་བ། སྒྲ་སྒྲེ་རིགས་གཞན་མི་དགོས་སོ། ༥༧

ཉེས་པ་མི་མཚུངས་མོད། མཚུངས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་སྤྲེལ་ཉེས་པ་མཚུངས་མི་མཚུངས་ཀྱི་
དབྱུང་བ་དེ་མིག་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། ཉེས་པ་མཚུངས་ཀྱང་སྤྲེལ། དེགས་དོན་གཞན་
མི་དགོས་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་ཁས་སྤངས་ན། དེགས་དོན་གཞན་ཁས་སྤངས་པ་དགོས་པ་
མེད། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཅིག་ཞོས་ཁས་སྤངས་ཀྱང་དོན་གོ་བའི་རུས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼གཞན་སེལ་བཟའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱབ་པ་༽ཞི།

ཙ་བ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །

འཇུག་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང་སྤྲེལ་བཟོད་དེ། །

རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲེལ་བཟོད་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཅོག་
སོགས་དེ་དང་ལྡན་པ་ལས་གཞན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་གོང་བུ་དེ་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀྱང་གི་སྤྲེལ། སྤར་བསྐྱན་པའི་ཡོངས་
གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་སྤྱད་དོ། །བད་སྤྱར་བའི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། བ་སྤང་ཞེས་པའི་
སྤྲེལ་བ་ཉེན་ནས་བ་སྤང་མ་ཡིན་པ་གཙོད་དམ་མི་གཙོད།

ཙ་བ། དེ་ཡིས་དེ་དག་རྣམས་ལས་འདི། །

མི་གཙོད་ན་ནི་དེ་ཇི་ལྟར། །༥༥

གལ་ཏེ་སྤྲེལ་དེ་ཡིས་བ་སྤང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམས་ལས་བ་སྤང་འདི་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་མི་གཙོད་ན་བད་སྤྱར་བའི་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་འདི་ལ་རྣམ་གཙོད་ཡོད། །

སྤྱི་རྣམས་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ།

ཟད་པ་མིན་ནམ་ཁྱེད་ལ་དེ།

སྤྱི་གཞན་གྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་གྲ། ༥༩

གལ་ཏེ་སྤྱི་འདི་ལ་བ་སྤང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་གཙོད་ཅིང་། བ་སྤང་མ་ཡིན་པ་ལས་
མོག་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བརྒྱུ་ར་བའི་སྐབས་དེར་ཁྱེད་ལ་སྤྱི་
དོན་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་གྲ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱིས་དེ་མ་ཡིན་རྣམས་པར་བཅད་
པ་གང་ཞིག །སྤྱི་རྣམས་སྤྱར་བའི་དགོས་པ་དེ་མ་ཡིན་བཅད་ནས་དོན་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པར་གོ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། །སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་ཚད་སྤང་། །ལ་(གསུམ།) །སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་ངོ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། །སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་ལས་སྤྱི་བ་དགག་སྤྱི་སྤྱི་དོན་ལ་མི་སྤྱི་
བར་བསྐྱན་པའོ།

དང་པོ་། །སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་ངོ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་། །ནི། །སྤྱི་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པ་
མི་སྤྱི་དཔར་ཐལ། །སྤྱི་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགོ། །རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡང་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙམ། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། །

བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི།

དོན་རྣམས་མཐོང་ནས་གཞན་མཐོང་ཡང་། །

དེ་ལས་གཞན་དང་བྲལ་བ་ཡི། ༥༠༠

ཡུལ་ཅན་གྱི་ནི་སྤྲ་རྣམས་ཀྱིས། །

ལྷན་ཅིག་སྤྲ་རྣམས་ངོ་མེས་བྱེད། །

ཅུ་སྟོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ལས་གཞན་བ་དང་བྲལ་བ་ཡི་ཡུལ་ཅན་ནང་གི་སྤྲ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་སྤྲ་བྱེ་རྣམས་རྩལ་ཐ་དད་ཅིང་། སྤྲི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་སྤྲ་བྱེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྲ་རྣམས་དེ་ཉིད་འདི་འོ་ཞེས་ངོ་མེས་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཅུ་སྟོར་བའི་བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི་བྱམས་པའི་དོན་སྤྲ་མ་རྣམས་མཐོང་ནས་དེ་ལས་རིགས་འབྲ་གཞན་མཐོང་ཡང་རྟག་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྲ་བྱེ་གཅིག་ཏུ་སྟོར་བའི་བྱེད།

གཉིས་བ་ཉི་མུ་འཛིན་སྤྲི་ལས་སྤྲི་བ་དགག་བ་ཀྱི་ལ་(གསུམ)། སྤྲི་འཛིན་སྤྲི་འབང་ཞིག་ལས་སྤྲི་བ་དགག་སྤྲི་ས་ཕན་བདགས་པའི་གསལ་བས་བསྐྱེད་བ་དགག་གསལ་བས་ཕན་བདགས་པའི་སྤྲི་ས་བསྐྱེད་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ཉི་མུ་འཛིན་སྤྲི་འབང་ཞིག་ལས་སྤྲི་བ་དགག་བ་ཀྱི་ལ་ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི།

ཅ་ག། གཞན་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོང་ནི། །

སྤྲི་ནི་འབང་ཞིག་ཉིད་ལས་མིན། །༡༠༡

རྟག་ཏུ་དེ་ཅ་མ་རྣམས་ཤེས་ན། །

གསལ་བ་མི་ཤེས་ཐལ་འགྱུར་བྱེད། །

དེ་ཡི་ཆེ་ན་ནམ་ཡང་ནི། །

དེ་ལྷན་འབྲེལ་བ་མ་བརྒྱུད་བྱེད། །༡༠༢

དེ་དང་^[1]ལྷན་ངེས་མི་འགྱུར་བས། །

དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས། །

བྱེ་བྲག་པ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན་ཡང་སྤྱི་སྡོལ་ཉི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་འབའ་ཞིག་ཉིད་གཟུང་དོན་དུ་
བྱས་པ་ལས་སྤྱི་བ་མིན་པར་ཐལ། གསལ་བའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་བྱིས། མ་གྲུབ་ན། གསལ་བ་
མི་ཤེས་པར་ཐལ། ཏྲག་ཏུ་སྤྱི་དེ་ཅམ་ཁོན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱིས། འདོད་ན། དུས་ན་མ་ཡང་སྤྱི་
དེ་དང་། སྤྱི་ལྷན་གསལ་བའི་འབྲེལ་བ་མ་གཟུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིས།

འདོད་ན། གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དེ་དང་ལྷན་པར་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་
པ་དེའི་བྱིས། འདོད་ན། གསལ་བ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས་ཏེ་འདོགས་མི་རུས་པར་
ཐལ། བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མཐོང་བའི་སྡོལ་སྤྱི་སྡོལ་འདུག་ཅིང་
ཐ་སྙད་འདོགས་ལ། དེ་མ་མཐོང་ན་ཐ་སྙད་མི་ཐོགས་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པ་
ཡིན་པས། ཐལ་བ་ཀུན་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་བྱི་མ་བྱི་མ་བརྗོད་པ་ནི་ཁས་སྒྲངས་གསལ་བར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་ཀྱི་ས་ལན་བཏགས་པའི་གསལ་བས་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་ཏེ་པ་ནི།

ཅན། གལ་ཏེ་དངོས་གཅིག་གྲོགས་བྱེད་པའི། །

གསལ་རྣམས་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཞེ་ན། ། ༡༠༣

གལ་ཏེ་སྤྱོད་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གིས་ཕན་པའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་
འཛིན་གྱི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་ཁོན་ཤེས་པ་མིན་པས་ཐ་སྙད་མི་ཐོགས་པའི་སྤྱོད་མེད་

དོ་ཞིན། ཐལ་བ་དགོང་པ་ནི།

ཙ་བ། དངོས་པོ་གཅིག་དེས་དེ་རྣམས་ཀྱི།

ཐ་དད་པ་ཉིད་སེལ་ཏམ་ཅི།

ཐ་དད་སྤྱིར་ཡང་དེ་རྣམས་ལ།

གཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་རྒྱར་མི་འདོད། ། ༡༠༤

སྤྱི་དངོས་པོ་བ་གཅིག་སྤྱད་སྤྱད་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་སེལ་ཏམ་
 ཅི་བསལ་བར་ཐལ། དེས་གསལ་བ་དུ་མ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རྒྱར་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་
 རྒྱབ་པ་ཁས་སྒྲུབ་ཤིང་། དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། སྤར་གསལ་བ་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་
 ཡང་དེ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་རྒྱར་མི་འདོད་པའི་བྱིར་ དེའི་ལན་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དུ་མ་འང་གཅིག་^[1]ལྟོས་ནས། །

ཐ་དད་མིན་ལྟོ་སྐྱེད་ཅིན། །

གལ་ཏེ་གང་ལ་འང་བལྟོས་མེད་དུ་དུ་མས་འབྲས་སྤྱད་གཅིག་མི་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གསལ་
 བ་དུ་མ་འང་སྤྱི་གཅིག་ལ་བལྟོས་ནས་ཐ་དད་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྟོ་གཅིག་བསྐྱེད་ཅིན།

ཙ་བ། དེ་དག་སོ་སོ་མེད་པར་ཡང་། །

དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱ་བའི། ། ༡༠༥

ལྟོ་ལ་དེ་རྣམས་བྱས་མེད་བྱིར། །

ལྟོ་ཡིས་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡིན། །

སྤྱི་ཚྭ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕན་
འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤར་ཕན་འདོགས་པའི་གསལ་བ་དེ་དག་སོ་སོ་ཕན་
བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་། བྱིས་ཀྱི་གསལ་བ་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་སྤྱི་གཅིག་གིས་ཀྱང་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། དེ་རྣམས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པ་དེའི་བྱིར། གཞུང་དེའི་དོན་བསྐྱུས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་རྣམས་གཟུང་
དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཡོད་མེད་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ལ་
མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། །རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤར་བ་ནི། སྔོན་སོ་
མེད་པར་སེར་སོས་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པས་སྔོན་སོ་ལ་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་
མིན་པ་ལྟར་སྔོན་སོ་མེད་པར་སེར་སོ་དང་ཟད་པའི་སྤྱིས་སྤྱི་ཚྭ་བསྐྱེད་པས། སྔོན་སོ་ལ་སྤྱི་
ཚྭ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།

ཅ་ག། སྔོ་སོགས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ། །

རྒྱས་པ་སོ་སོར་མཐོང་བའི་བྱིར། ། ༡༠༦

ཆོགས་ལའང་རྒྱས་བྱུབ་གསལ་བ་ལ། །

ངེ་ལྟར་ཡང་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །

སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱིས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་སོ་སོར་མཐོང་
བར་ཐལ། སྔོན་སོ་མེད་པར་སེར་སོས་སེར་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད། སེར་སོ་མེད་པར་
ཡང་སྔོན་སོས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྔོ་སེར་ཆོགས་པ་ལའང་

མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་བ་འབྲུག་པར་ཐལ། འདོད་བ་དེའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་མ་པས་ཀྱང་
 སྡོ་སེར་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་ལ་ངེ་ལྟར་
 ཡང་སྤྱི་སྡོ་གཟུང་དོན་གྱི་སྡོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་བ་མེད་པར་ཐལ།

གསལ་བ་ཡོད་མེད་ལས་སྤྱི་སྡོ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་བ་དེ་རྩ་མིན་པར། ཉག་
 ཏུ་སྤྱི་འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ངེ་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས། །ཞེས་པའི་
 ཐལ་བ་སོན་གནས་སོ། །འདོག་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཡོད་མེད་ལས་མིག་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་
 མི་འདྲ་བར་འཆར་བ་མཐོང་བས་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ཡོད་པར་བྱུང་ལ། གསལ་བ་ཀྱན་
 ཆོག་མ་སམ་གང་རུང་རེ་ལས་མེད་ཀྱང་སྤྱི་སྡོ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་མེད་པར་
 །ཁས་སྐྱངས་པས་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱལ་བ་མི་འབྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། །གསལ་བས་ཐན་བཏགས་པའི་སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་། །ལ་(གསུམ)། ཐལ་བ་དགོང་བ།
 དེའི་ལན་དགག་བ། སྤྱི་གཞན་ཁིགས་པ་བྲན་པ་ལ་སྦྱར་བའོ། །

དང་པོ་། །ཐལ་བ་དགོང་བ་། །ནི།

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་དག་གང་རུང་ལ། །

བཏྲོས་ནས་དེས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་མིན། །༡༠༥

གལ་ཏེ། གསལ་བ་དེ་དག་གང་རུང་རེ་རེ་ཐོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བཏྲོས་ནས་སྤྱི་དེས་
 ཀྱང་སྤྱི་འཛིན་བསྐྱེད་རྒྱས་ཀྱི། སྤྱི་འབའ་ཞིག་འཛིན་པ་མིན་པས་གསལ་བ་ལ་རྒྱས་པ་མེད་
 པར་མི་འབྱུར་ཏེ། ཐགས་བཟང་གཅིག་མེད་ཀྱང་ཐགས་བཟང་གཞན་གྱིས་རས་ཡུག་འཐག་
 པ་ཡེ་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རས་ཡུག་འཐག་པའི་རྒྱལ་བ་མེད་པར་མི་འབྱུར་བ་

བཞིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། དེ་དག་དེ་གཅིག་ལ་ཕན་ན། །

རི་ལྟར་སྒོ་གཅིག་ཉིད་ལ་མིན། །

གསལ་བ་དུ་མ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་སྤྱི་སྒོ་གཅིག་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་མི་བྱང་བ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་གཞན་གཅིག་ལ་ཕན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འདི་དེ་^[1]རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར། །

ཕན་འདོགས་གང་ཡིན་སྐྱེད་པ་ཡིན། ། ༡༠༩

སྤྱི་འདི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕན་འདོགས་པའི་
བྱིར། ཁྲལ་སྒྲེ། ཕན་འདོགས་བྱེད་གང་ཡིན་དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྲལ་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ཉིད་ལན་དགག་པ་ཀེ་ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་མིན་སྒྲར་སྒོ། །

ཐ་དད་རྣམས་ལ་མི་འདོད་ན། །

གལ་ཏེ་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྱི་གཅིག་གི་རྣམ་པ་སྒྲར་པའི་སྒོ་ལ་དུ་མའི་རྣམ་པ་ཤར་
ན། སྤྱི་སྒོར་མི་འགྱུར་བས། གསལ་བ་ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྤྱི་སྒོ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི།
སྤྱིར་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་མི་སྐྱེད་པ་མིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། སྒོ་ཡི་སྒྲར་བ་ཐ་དད་དེ། །

དེ་དག་མཚུངས་ཞེས་འཛིན་བྱིར་རོ། ། ༡༠༩

[1] རྣམས་ཀྱིས། ལེ།

གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་ན་ནི། །

རི་ལྟར་ཐ་དད་སྒོས་གཟུང་བྱ། །

སྤྱི་སྒོ་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་བ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ཏེ། གསལ་བ་དེ་དག་མཚུངས་སོ་
 ཞེས་འཛིན་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་འགལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་པར་འཛིན་ན། མཚུངས་ཆོས་ཐ་
 དད་མེད་པ་གཅིག་ཀྱང་གཟུང་། མཚུངས་པ་སོ་དུ་མཁའ་གཟུང་དགོས་པས་རི་ལྟར་ཐ་དད་
 ཁོ་ན་སྒོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས།

ཙ་བ། འབྲས་བུ་གཅིག་འདྲ་དེ་དག་གི། །

འབྲས་སྒོ་དེ་ཡང་ཐ་དད་དོ། །༡༡༠

ཞེན་ ..... ། །

བྱམ་གསལ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དོན་གཞན་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འབྲས་བུ་འདྲ་བ་གཅིག་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་
 གི་འབྲས་བུ་རང་འཛིན་དབང་པོའི་སྒོ་རྣམས་ཇུས་ཐ་དད་དོ་ཞེས།

ཙ་བ། ་་གཅིག་ཏུ་ཉོགས་སྐྱའི་བྱིར། །

སྒོ་ནི་ཐ་དད་^[1]མེད་པ་ཡིས། །

སྒོ་གཅིག་སྐྱའི་དངོས་པོ་ཡིས། །

གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད། །༡༡༡

བྱམ་འཛིན་དབང་པོའི་སྒོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རིགས་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་

[1] མེད་པ་ཡིན། བེ།

གསལ་ནམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་སྒྲེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བུམ་པའི་གསལ་
བ་ནམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིགས་ཐ་མི་དད་བ་ཡིན་ཏེ། བུམ་སྒོ་གཅིག་གི་རྒྱའི་དངོས་པོར་
འགྱུར་བའི་བྱིར། ཐ་མི་དད་དེ་ཉིད་སྤྱི་གཞན་ཡིན་ཅོ་ཞེས།

ཙ་བ། དེའང་དེ་འབྲས་ཅན་མིན་བྲལ། །

རྒྱ་སྒྲེའ་བ་དེའི་འབྲས་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་བ་དང་བྲལ་བའི་བུམ་གསལ་དེའང་ཆོས་ཅན། དེ་
མིན་ནམ་པར་བཅད་བ་ལ་མི་རྟོགས་པའི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་སེལ་ཡིན་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་ཉི་ལྔ་གཞན་ཞེགས་བ་བླན་བ་ལ་སྦྱར་བ་ཏེ།

ཙ་བ། དེ་ལས་གཞན་བ་རྗེས་འགྲོ་བའི། །

དངོས་མ་མཐོང་བྱིར་བཀག་བྱིར་ཡང་། །

གཞན་སེལ་དེ་ལས་རྗེས་གཞན་བ་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་
མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཆད་མས་མཐོང་དགོས་བ་ལས་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་དང་། སྤར་
རིགས་པས་བཀག་པའི་ཡང་བྱིར་རོ། །རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་མེད། །ཅེས་པར་རོ། །

ཙ་བ། བདན་ནི་དེ་རིགས་དོན་ཅན་ཡིན། །༡༡༩

དེ་འབྲེའི་སྤྱི་མེད་ན། བདན་བྱས་བ་དོན་མེད་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདན་གཞན་སེལ་
དེ་རིག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཉི་ལྔ་རྒྱ་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བར་བསྟན་བ་ཏེ་ལ་(གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་བ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་)
རྒྱས་པར་བཤད་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྤང་བས་དོན་བྱེད་མི་ལུས་ན། བདན་བྱས་ཀྱང་
རང་མཚན་ལ་མི་སྦྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱས་ཀྱང་སྤྱི་སྒོ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས།

ཅ་ག། དེ་བྱེད་མིན་ལ་དེ་བྱེད་དང་། །
 འབྲ་བའི་ངོ་ཐོར་སྒྲུང་བ་ཅན། །
 དངོས་པོ་ཐ་དད་དངོས་ཅམ་གྱི། །
 ས་ཐོན་ཅན་དོན་མེད་པའི་སྒྲོ། ༥
 སྒྱེད་བར་བྱེད་པའང་དེ་མི་བྱེད། །
 ཡོངས་སྒྲུངས་ཡན་ལག་ངོ་ཐོར་བྱིར། །
 དངོས་པོ་ཐ་དད་རྟེན་ཅན་བྱིར། །
 དོན་ལ་མི་སྒྲུ་ཡོད་བར་འདོད། ༦

བྱམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རང་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པའི་རྟོག་
 གྲོ་བསྒྱེད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་སྒྲུ་བའི་རྣམས་པ་ཡོད་བར་འདོད་དེ།
 ཅུ་སྒྲོར་བའི་དོན་མི་བྱེད་པ་ཡོངས་སྒྲུངས་ནས་དེ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱའི་ཡན་ལག་
 གི་ངོ་ཐོར་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རིགས་མི་མ་ཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱམ་པ་ལ་
 བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་ཐ་སྒྲུད་དོན་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྟགས་བྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲའི་ཐ་སྒྲུད་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་སྟེན་བྱས་པའི་
 བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཅུ་སྒྲོར་བའི་དོན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ། དེ་བྱེད་པ་དང་འབྲ་བའི་ངོ་
 ཐོར་སྒྲུང་ཞིང་། རིགས་མི་མ་ཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་
 དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་ས་ཐོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

(གཉིས་པ)དོན་བསྒྲུ་བ་ནི།

ཅ་བ། དེ་བྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་དེ། །

དེ་བྱེད་བརྟེན་པའི་རོ་བོའི་བྱིར། །

དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཅུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་
བརྟེན་བྱར་སྤོང་ཞིང། དོན་དེ་བྱེད་པ་ཁོན་ལ་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐ་སྣང་
དོན་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ཡན་ཆད་གཞན་སེལ་བཟའི་ཡུལ་དུ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་དུ་
སྤྱི་དོན་གཞན་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ས་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་གསལ་བ་རྣམས་
ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་མཐོང་པའི་སྟོན་ས་སྤྱོད་འཇུག་པར་ཡང་འདོད་ལ། སྤྱི་འཛིན་གྱིས་སྤྱི་ཉག་
པ་ཁོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འདོད་པ་ལ་ནང་འགལ་བ་སྟན་པའོ། །

རྟོགས་པ་པན་ཚུན།

གསུམ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་ལ་(གསུམ)། རྟོགས་པ་པན་ཚུན་
བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང། རྟོན་བྱེད་གྱི་ཆོག་ལ་རྣམ་གཅོད་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁུབ་པར་
ཐལ་བ་སྤང། དངོས་པོ་སྤྱས་བརྟེན་ན་སྤང་ཆད་མ་བྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཐལ་བ་སྤང་བ་)ཀྱི་ལ་(གཉིས)། ཉེས་པ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་།
ཉེས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་(རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དགག་པ་)ཀྱི། [1] དཔྱེད་པ་པའི་སྟོན་པ་གཞོན་ཅུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་
པ་ཁ་ཅིག་ན་ཤེ།

[1] ལྷ་རྩ་སྟོན་པ་པའི།

ཙམ། སིང་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པ་ཡིས། །

སིང་དོན་འཇིན་ན་གཉིས་པོ་དག ། ༡༡༥

ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་གཅིག་འཇིན་པ། །

མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཇིན་འགྲུར། །

ཁྱེད་སེལ་བ་སྐྱ་བ་སྐྱས་དོན་སྐྱབ་པའི་སློན་ས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར། དེ་མ་ཡིན་ནས་
བར་བཅད་པའི་སློན་ས་འཇིན་དགོས་ན་སིང་དང་སིང་མ་ཡིན་གཉིས་པོ་དག་རྟོགས་པ་ཕན་
ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ། སིང་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པའི་སློན་ས་སིང་གི་དོན་འཇིན་པའི་བྱིར།
ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སིང་གོ་བའི་སློན་དེས་སིང་ཐོག་མར་ཤེས་པ་ལ་སིང་མ་ཡིན་བཅད་པ་ཤེས་
དགོས། གཅད་བྱ་སིང་མ་ཡིན་མ་ཤེས་པར་དེ་བཅད་པ་མི་ཤེས་པས་སིང་མ་ཡིན་ཤེས་
དགོས། དེ་ཡང་སློན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པར་དེའི་སྐྱོ་རོལ་ཏུ་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་ཡང་སིང་
བཅད་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྐྱར་འཇིན་པ་མེད་པར་ཐལ།
དེ་འདོད་ན། དུས་གཅིག་ཏུ་ཡང་མི་ཤེས་པས་གཉིས་ཀ་མི་འཇིན་པར་འགྲུར་ལ།

ཙམ། དེ་ཡི་བྱིར་ན་བརྟར་བཏགས་པ། །

མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྒྲ། ། ༡༡༦

དེའི་བྱིར་གཞན་སེལ་ལ་བརྟ་འདོགས་པ་མི་སྲིད་པས་ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལྷགས་ལ་བརྟེན་
ན་མཇེས་སོ་ཞེས་སྒྲ་ལོ། །མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ་ནི།

ཙམ། དེ་དག་གི་ནི་བརྟར་འདོགས་པ། །

སིང་མིན་ནས་བར་གཅོད་དམ་མིན། །

གལ་ཏེ་རྣམ་གཅོད་ཤིང་གི་དོན། །

འཛིན་པ་མེད་ན་རི་ལྟར་ཤེས། །༡༡༥

དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྟ་འདོགས་པ་ན་ཤིང་
མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་མིན། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་གཅོད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ལྟར་ན་ཤིང་འཛིན་
པའི་གོང་དུ་ཤིང་མ་ཡིན་རི་ལྟར་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། དེའི་གོང་དུ་ཤིང་གི་དོན་འཛིན་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། བརྟ་ལས་དེ་དག་མི་སེལ་ན། །

ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས། །

དེ་ཡོངས་སྤངས་ནས་འཇུག་པར་ནི། །

མི་འགྱུར་ཤིང་གི་ཁྱད་པར་བཞིན། །༡༡༦

ཤིང་གི་བརྟ་ལས་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་དག་མི་སེལ་ན། ཤིང་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་
པ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་ཡོངས་སྤྱ་སྤངས་ནས། ཤིང་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
དཔེར་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྱ་ལས་སེང་ལྷེང་སྤངས་ནས་ཤིང་གི་ཁྱད་པར་ག་པ་ཁོ་ན་ལ་མི་
འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་བ། གལ་ཏེ་གཞན་བཀག་མི་སྤྱབ་པར། །

མདུན་གནས་གཅིག་གཅིག་རབ་བསྟན་ནས། །

འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྟ་བྱེད་ལ། །

ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་། །༡༡༧

དེ་རྟོགས་འགྲུར་ལ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

ཉེས་པ་འདི་ནི་མེད་སྟུང་ན། །

གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་བཀག་ནས་གྱི་མི་སྐྱབ་པར་མཐུན་ན་གནས་པའི་གྱིང་
སྤྱི་གཅིག་ཅིག་རབ་ཏུ་བསྟན་ནས། འདི་གྱིང་ཡིན་ཞེས་སྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་དང་བྱེད་ལ་ཐ་
སྟོན་འདོགས་པའི་ཆོད་ལང་། དེ་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོན་པར་གྱིང་སྤྱི་དེ་རྟོགས་པར་
འགྲུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་ནི་མེད་དོ་སྟུང་ན།

ཅ་བ། འདི་ཡང་གྱིང་ཡིན་འདི་ཁོ་ན། །

ཞེས་བྱའི་ཐལ་བ་ལྟོག་པ་མེད། །༡༩༠

གྱིང་སྤྱི་དོན་གཞན་བཤའི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ཐལ་
བ་ལྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། བཤའི་སྤྱིར་ཆུ་ལ་འདི་ཡང་གྱིང་ཡིན་ཞེས་བཤའ། འདི་ཁོ་ན་ཞེས་
བྱ་བའི་རིགས་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་། གང་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ཉེས་པ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། འདི་
ཡང་གྱིང་ཡིན་ཞེས་མི་ལྟན་ནས་གཅོད་དུ་སྤྱོད་ན་སྤྱིར་གྱི་ཉེས་པ་གཉིས་པར་འགྲུར་ལ།
འདི་ཁོ་ན་ཞེས་གཞན་ལྟན་ནས་གཅོད་དུ་སྤྱོད་ན་ཉེས་པ་དང་པོར་འགྲུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉེས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ཀེ་ནི།

ཅ་བ། གཅིག་རྟོགས་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་ནི། །

གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྟོགས་པ་པོས། །

དེ་དང་དེ་མིན་སྐྱེ་དོན་རྣམས། །

བདག་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། །༡༩༡

ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་ནམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་
 སེམས་རྒྱད་ལ་གནས་པའི་རྟོགས་པ་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེན་སྤྱོད་ལ་ནས་ཡལ་ག་
 ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་དོན་ནམས་དང་། དེ་དང་མི་ལྷན་པའི་དོན་ནམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
 སོ་སོར་ནམ་པར་འབྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་
 ལྷན་པ་དེ་མེ་འབར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་ནམས་མེ་འབར་བའི་རྒྱ་མིན་པ་རིགས་སོ་
 སོར་མཛོན་སྤྲུལ་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཅལ། ཁྱོད་ལ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས། །

ཁྱོ་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་སྤང་བ་དང་། །

རྒྱ་མིན་རོ་ཐོ་བྲལ་བ་དང་། །

རོ་ཐོ་གཅིག་འདྲར་བདག་ཉིད་ཀྱིས། ། ༡༣༣

ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་འགྱུར་བས། །

ཐ་དད་པ་ལ་སྐད་སྟོར་ཏེ། །

ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་དེ་དང་ལྷན་པ་ལ་ཤིང་གི་སྤྱན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་སྐད་སྟོར་བ་ལ་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོ་
 དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོའི་ནམ་པ་གཏོད་
 པའི་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་སྤང་ཞིང་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་གཏོད་པའི་རྒྱ་མིན་པའི་རོ་ཐོ་དང་བྲལ་བ་
 དང་རོ་ཐོ་རིགས་གཅིག་འདྲར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་སྟོན་པ་བརྟེན་སྤྱོད་ལ་ནས་ཡལ་ག་
 ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་ལྷན་རིགས་ཐ་དད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསྐྱུས་ན། གཞན་

མེལ་ལ་བད་སྐྱོར་བ་ལ་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། གཞན་ལྟ་ནམ་
གཙོད་སྒྲིང་པོར་ཡོད་པའི་སྐྱོན་ས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྟན་པ་ལ་འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བད་
སྐྱོར་བ་གང་ཞིག་དེ་དང་ལྟན་མི་ལྟན་གཉིས་བདའི་སྤྱོད་ལ་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་རིགས་
སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤོ། །སྤྱི་གཞན་མེད་ན་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཤིང་ཤིང་དུ་མི་
རྟོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ།

ཙམ། དེ་ལས་དེ་རྟོགས་འགྱུར་བའི་སྒོ། །

འབྲུལ་བས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །༡༩༣

ཤིང་གི་བད་བྱས་བ་དེ་ལས་ཤིང་དེ་རྟོགས་པར་གྱུར་བའི་སྒོ་འབྲུལ་བའི་དབང་གིས་
ཤིང་གི་དངོས་པོ་སྤྱི་གཅིག་པ་ལྟར་རྟོགས་ཤིང་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ངས་
བའི་སྒོས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་མ་ངས་ན་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྐྱོན་སྐྱོང་
མི་རུས་ལ། དངོས་སུ་ངས་ན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོག་པའི་བྱད་པར་དབྱེ་དཀའ་བས་ཀླགས་
རྟོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཉིད་ཅེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་ནམ་གཙོད་ཀྱི་ལུས་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)།
གཞན་མེལ་གྱི་སྐྱུ་ཕྱེ་བྲག་པ་ལ་མེལ་འཇུག་གིས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། མེལ་
བའི་སྤྱི་རང་ཕྱོག་ལ་དེས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བཤོ། །

དང་པོ་ཉིད་གཞན་མེལ་གྱི་སྐྱུ་ཕྱེ་བྲག་པ་ལ་མེལ་འཇུག་གིས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཀྱི་ནི། བུམ་པ་སོགས་
བརྟེན་པའི་སྤྱི་ལ་གཙོད་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེལ་བས་འཇུག་པར་རིགས་གྱུང་ཤེས་བྱ་
གཞལ་བྱ་སོགས་བརྟེན་པའི་ཆོག་ལ་གཙོད་བྱ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་ཡན་གར་བ་ལ་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་འདོད་པ་
མི་འཐད་དེ། དེས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་བརྗོད་ཅིང་དེ་ལྟར་གོ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼སེལ་བའི་སྤྱི་རང་སྟོག་ལ་དེས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ལ་(གསུམ)། བདེའི་ཡུལ་རོས་
གཟུང་། དེ་སྟོགས་སྤང་གི་བཞེད་པར་བསྟན། ཡུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼བདེའི་ཡུལ་རོས་གཟུང་བ་༽ཞི། སྤྱི་སྟོགས་འོད་བྱེད་པ་ན་རེ། གཞན་སེལ་འདི་
གསལ་བ་སོ་སོའི་སྤྱི་རང་གཅིག་ཡིན་ནམ་དུ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྱི་དོན་གཞན་བདེའི་
ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་གསལ་བ་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་པས་བདེ་སྤྱིར་མི་རུས་པར་
འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གཞན་སེལ་འདི་ཉིད་སྤྱིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན། སྤྱིས་
སྤྱིའི་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཁྱེད་རང་གིས་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར།
ཡིན་ན། སྤྱི་བའི་སྟོན་སྟེན་བརྗོད་དམ་དེ་མ་ཡིན་ནམ་པར་བཅད་པའི་སྟོན་སྟེན་བརྗོད། དང་
པོ་ལྟར་ན། གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་འགལ་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན། གཞན་སེལ་བརྗོད་
པའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་མ་ཡིན་ནམ་པར་བཅད་པ་བརྗོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་མ་ཡིན་ནམ་
པར་བཅད་པ་ཡང་རང་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྟོན་སྟེན་བརྗོད་དགོས་པ་སོགས་སྟབས་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེན། གཞུང་འདིས་ཚིག་ཀུན་དེས་གཟུང་གི་སྤྱིར་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་གཞུང་འཇུགས་
སྤྱི་བྱམ་ཐེ་ཆེན་པོས་བཤད་ཅིང་དེས་གཟུང་གི་སྤྱིར་པོ་ཅན་ཡིན་ན་སྟོགས་སྤང་གི་གཞུང་གི་
ཆ་དང་མི་འགྲིག་པའི་ལན་དུ་སྤྱིར་རོ། །

ཅན། གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པ། །

དེ་ནམ་བརྗོད་གནས་དེ་དག་ལས། །

ཐ་དད་བྱད་བར་མཚུངས་པའི་རྒྱ། །

རྣམ་པ་སྤང་བ་ཅན་ལ་འཁོད། །༡༩༤

ཤིང་མ་ཡིན་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གི་བྱད་བར་རྣམས་ཤིང་དུ་མཚུངས་པའི་ཐ་
སྤང་འཇུག་པའི་རྒྱ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་རྣམ་པ་སྤང་
བ་ཅན་དེ་ཚོས་ཅན། བྱད་ལ་བརྟེན་འཁོད་པ་ལ་གསལ་བྱེད་པའི་སྟོན་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ།
ཤིང་གང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་མ་ཡིན་དེ་རྣམ་པ་སྤྲོག་ནས་བྱད་ལ་བརྟེན་འཁོད་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ཉི་ཤོད་ཚུགས་སྒྲུང་གི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ཀྱི།

ཅ་བ། དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །

དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་འགའ་ཞིག།

རྟོགས་འགྱུར་ཞེས་བས་རབ་ཏུ་བཤད། །

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་བརྟེན་ལུལ་དུ་ཚུགས་སྒྲུང་གིས་རབ་ཏུ་
བཤད་དེ། དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས་དངོས་པོ་དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པར་འགྱུར་
ཞེས་ཀྱང་བཤད་པའི་བྱིད་དང་། སྤྲོས་ནི་དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པས་བྱད་བར་དུ་བྱས་པའི་
དངོས་པོ་དག་ཁོ་ན་བརྟེན་དོ་ཞེས་དང་། སྤྲོས་ནི་སྤྲོད་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་།
རང་གི་དོན་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །

ཅ་བར་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་གཞུང་དེས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བའི་ཤིང་
གི་དངོས་པོ་དེ་དེའི་ཆ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་རྟོགས་པའི་སྟོན་སྟོན་རྟོགས་པར་བསྟན་ལ།
ལུང་གཉིས་བས་ཤིང་མ་ཡིན་བཀག་བས་བྱད་བར་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་སྟོན་རྟོགས་པ་དང་།

གསུམ་པས་དེས་ན་སེལ་འདུག་ཏུ་འཐད་པ་སྟོན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཉི་ལྔ་པ་འདི་ལོ། ། བཅ་ཟེ་ཆེན་པོས་འདི་ལའང་ཞེས་པའི་གཞུང་
ཚུགས་སྐྱེད་གི་དགོངས་པ་མི་མེས་པའི་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་དག་གི་དོགས་པ་དགག་པའི་
ཆེད་དུ་སྒྲུབ་རོ། ། དེས་ན་དེའི་ལྟར་ན།

ཙམ། འདི་ལའང་ངོ་མོ་རྩུང་ཟད་མེད། ། ༡༩༥

སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལས་དེ་རྟོགས་ཉིད་ཀྱིས། །

ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ཤིང་མེད་པ་འདི་ལའང་ཆོས་ཅན། ངོ་མོ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། རྟོན་
རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅན་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། ངོ་མོ་ཟེད་དགག་དེ་ལ་བརྟེན་དངོས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་
མི་སྒྲུབ་ཞེ་ན། ཤིང་ལ་བརྟེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ཤིང་མེད་པ་ལ་བརྟེན་དངོས་སུ་
སྒྲུབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལས་ཤིང་དེ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་
ལོག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཤིང་ལྷོག་པ་བྱགས་ལ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ཤིང་མེད་པ་ཟེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་
དང་། ཤིང་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་སེལ་བ་གཞན་དུ་མཛད་དོ། །

ཡང་ན་གཞུང་སྤྲུལ་མའི་རྟོགས་ཆོས་སྤྲུལ་ལ་གཞི་ནི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤྲུང་
བ་འདི་ལའང་ཞེས་སྒྲུབ་རོ། ། དེས་གསལ་བྱེད་པ་ལྷོག་པ་ཇས་སུ་ཡོད་ན་མིང་ལ་མི་མ་ཐུན་
པ་ཅན་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཙམ། གཞན་བརྟེན་རྟོགས་འགྱུར་དེ་ལ་ནི། །

འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ། །

རྟོག་པར་འགྱུར་བ་གཞན་འགའ་མེད། །༡༣༤།

ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོའི་ཆ་འགའ་ཞིག་གིང་གི་སྒྲ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གིང་གི་སྒྲ་རྒྱལ་ལས་གིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲ་བའི་གིང་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་
 ཉིད་ཀྱིས། གཞན་གིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་དོན་གྱི་གཞན་མེད་ལུགས་ལ་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གིང་དེ་གིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་དེ་
 ལ་ནི་ཆོས་ཅན། གིང་གི་ལོག་པ་དོན་གཞན་འགའ་ཡིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་རྟོགས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དེ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་གིང་གི་ལོག་པ་དོན་
 གཞན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། སྒྲ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །

ཕན་ཚུན་ཡོད་པ་མིན་ཕྱིར་འདི། །

དངོས་མེད་དངོས་པོ་ལྡན་ཉིད་དུ། །

མཐོང་བ་སྒྲོ་ཡིས་བསྐྱད་པ་ཡིན། །༡༣༥།

དེ་ཉིད་ཕྱིར་འདི་དོན་དམ་མིན། །

དེས་ན་གིང་བརྗོད་པ་དང་གིང་མ་ཡིན་གཅོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་སྒྲིར་བར་བྱེད་དགོས་
 པའང་མ་ཡིན་ཏེ། གིང་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གིང་མ་ཡིན་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་ཕན་ཚུན་གཞི་མ་བླན་ཡོད་པ་མིན་པར་བྱུང་སུམ་མེད་པའི་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདིས་བྱུང་གསུམ་པའི་དོན་བསྐྱར་རྟོ། །གིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྒྲ་བ་འདི་ཆོས་ཅན།
 དོན་དམ་པར་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་

སྟོ་ཡིས་བསྐྱད་ཅིང་བཏགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པ། །

དངོས་པོར་མི་འགྱུར་འདི་འདི་ལས། །

ཐ་དད་^[1]ཅེས་ནི་བརྗོད་ཕྱིར་རོ། ། ༡༣༠

དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་གཞན་དུ་ན། སྒྲིང་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་
བ་ཆོས་ཅན། སྒྲིང་གི་དངོས་པོར་ཉེ་སྒྲིང་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། སྒྲིང་འདི་ཡིན་ན། སྒྲིང་མ་ཡིན་འདི་ལས་ཐ་དད། ཅེས་དེ་ལས་
ལྡོག་པས་ཐུབ་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། བརྗོད་ཅེས་པ་ནི། ཆད་མའི་མདོ་ལས་དོན་འདི་
བརྗོད་པའོ། སྒྲིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པར་སྤང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྒྲིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་
པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིང་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གི་རིགས་པ་ཡང་སྤང་བ་ཤད་ཟེན་ཏོ། །

གསུམ་པ་། །དངོས་པོ་སྤངས་བརྗོད་ན་སྤང་བ་ཆད་མ་ཡིན་པ་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཀྱིས་(གཉིས)། སྤང་བ་
ཆད་མ་སྤང་བ་ཕྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྐྱུན་པ། མེལ་བ་སྤང་བ་ལ་ཐ་སྤང་གུན་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་། །སྤང་བ་ཆད་མ་སྤང་བ་ཕྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྐྱུན་པ་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་རང་མཆོན་སྤྱི་
བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། དེ་ལ་ཆགས་མེད་པས་སྤང་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཆ་གུན་བརྗོད་
པས་སྤང་བ་ཆད་མ་གཞན་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙ་བ། འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་གཅོད་པ་ན། །

སྤང་མ་རྟགས་ནི་གཅིག་ལྟ་ཡིས། །

[1] ཕྱིར་ནི། སྤང་བ།

བྱ་བྱེད་དེ་ལ་^[1]བཅད་བ་ཡི། །

དངོས་པོ་བརྗོད་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །^{༡༣༡}

རྟོག་ངོར་སྐྱ་དང་འབྲེས་པའི་རྟག་པའི་དོན་གཅིག་གཅོད་བ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་
པའི་སྐྱ་ལམ་དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་རྟགས་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དེ་ལ་རྟག་བ་བཅད་བ་ཡི་སྐྱོན་ནས་དངོས་པོའི་
ཆ་མ་ལུས་བ་བརྗོད་བྱ་དང་རྣམ་ལུལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་
འཛིན་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་གཅིག་པོ་གཅོད་བ་ཡི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུབ་པར་ཐལ།

ཅན། གང་གི་རྗོད་པར་བྱེད་བ་ལས། །

མ་ལུས་པར་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བ། །

དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཡིན་ངེས་ན། །

འབྲས་བུ་དུ་མ་རྟེན་གཅིག་འགྱུར། །^{༡༣༢}

དངོས་པོ་གང་གི་ཆོས་གཅིག་བརྗོད་པར་བྱེད་བ་ལས། ཆ་མ་ལུས་བ་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བ་དངོས་པོའི་རྣམ་པའི་དབང་ལས་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ནའང་དེ་མིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་སྐྱ་རྟོག་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུས་མི་རྟག་བརྗོད་པའི་སྐྱ་རྟེན་གཅིག་ལ་སྐྱོ་
འདོགས་གཅོད་པའི་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་^༡མེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱན་འཐད་བ་^༢ེལ་(གཉིས)། མེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ་གཞི་མ་ཐུན་
སོགས་འཐད་བ་དང་། དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་^༡མེལ་བ་སྐྱ་བ་ལ་གཞི་མ་ཐུན་སོགས་འཐད་བ་^༢ེལ། མེ་རྟོག་འདི་ལྷན་ལ་སྐྱོན་པོ་ཞེས་

[1] བཅད་བ་ཡིས། སྐྱ།

བརྗོད་པ་ན། རྟོན་པོའི་སྐྱུ་ལོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་ཡུལ་ལོན་སྐྱུ་ལྷན་དོན་གཞན་བརྗོད་
གི་ལྷན་ལ་ཆགས་མེད་ན། སྐྱེ་བྱི་མ་དོན་མེད་པའམ་སྐྱེ་ནམ་གངས་པར་ཐལ་བ་ལྟོག་པ་མེད་
དོཞེན། སྐྱེ་སྐྱོར་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། །

གང་ཆེ་གཞན་མི་སྤྱོད་བར་གནས། །

དེས་ནི་^[1]དེ་བྱུང་གཅིག་བྱུང་སྤྱང་། །

དེ་ཆེ་སྐྱོ་ཡི་དོར་བྱས་ནས། །¹³³

གཞི་མ་ཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

གང་གི་ཆེ་སྟོན་པོའི་སྐྱུ་རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། ཡུལ་ལོན་སྐྱོར་ཞིང་མི་
སྐྱུ་ན། ཡུལ་ལོན་སྐྱུ་གང་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ན། གཞན་སྟོན་པོ་མི་སྐྱུ་ལོན་སྐྱོར་བར་གནས་པའི་
བྱིར། མེ་ཏོག་འདི་ཡུལ་ལོན་སྟོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ། རྟོག་སྐྱོ་ཡི་དོར་བྱས་ནས་གཞི་
མ་ཐུན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། ལྷན་ཐད་དགཞི་གཅིག་ལ་ཐུན་པའི་དོན་མིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་
ཡུལ་ལོན་སྟོན་པོའི་མེ་ཏོག་དེ་ལྟོག་པ་གཉིས་པོ་ལ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལྟ་བུར་སྤྱང་
ཞིང་དོན་ལ་ཡང་ཡུལ་ལོན་ཡིན་སྟོན་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་
རང་མཚན་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོཞེན།

ཙ་བ། སྐྱེ་ནམ་གཅོད་བྱེད་པ་ན། །

དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་རེག་འགྱུར་བ། །

དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱའོ། ༡༣༤

དངོས་པོ་གཅིག་ནི་^[1]རྫོང་བྱེད་མིན། །

ཆོལ་སྤང་མིན་སྤང་རུང་ལ། །

དངོས་པོ་མེད་པས་ངེས་བྱིང་རོ། །

སྤྲུལ་ནམ་གཅོད་བྱེད་པ་ན་དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་རེག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་
ཐོབ་པའི་རྣམས་པ་དེ་ནི་སྤྲེལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་གཅིག་བརྫོང་པར་བྱེད་
པ་ལས་འབྲུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་གཞན་ཡོད་ན་སྤང་བྱེད་པ་ལས་ཆོ་
ལ་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷན་པར་ཐལ། ཡོད་ན་སྤང་བྱེད་པ་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པ་
ལ་མེད་པས་ལྷན་པར་ངེས་པའི་བྱིར། དེ་ཡན་ཆད་རང་འབྲེལ་བྱེད་པར་ཆོག་སྟེ། བཤད་དོ། །

ཅན་གཤམ་ དེ་བྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱི། ༡༣༥

སྤྲུལ་ནམས་དང་ནི་རྫོང་ཉིད་ཀྱང་། །

སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་བྱེད་པ་སྤྲུལ་ཏེ། །

དངོས་ལ་དེ་དག་མི་སྤྱིད་བྱིར། །

སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་བྱེད་པའི་སྤྲུལ་ནམས་དང་རྫོང་ཉིད་ཀྱང་སྤྲུགས་སྤང་གིས་གཞན་སེལ་
གྱི་ཡུལ་ཅན་བྱེད་པ་སྤྲུལ་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། གཞན་སེལ་བརྫོང་པ་ལ་གཞི་མ་ཐུན་
སོགས་འཐད་པ་དེའི་བྱིར། སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་བརྫོང་པ་དགོས་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་གཞི་
མ་ཐུན་སོགས་དེ་དག་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། རྟོགས་དང་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པ་ཤེས་པ་(གསུམ།) གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤྱོད་པ་དང་།

སྤྱི་སྤྱི་མི་འཐད་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱི་མི་འཐད་པ་ལོ། །

དང་པོ་། གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་ གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི།

ཅན། དངོས་པོའི་རོ་པོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །¹³⁶

རོ་པོ་ཐ་དད་སྤྱོད་གང་ལས། །

གཅིག་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི། །

དོན་གཅིག་སྤྱོད་ལུས་ཅན་མ་ཡིན། །

སྤྱི་སྤྱི་མི་རོ་པོ་ཐ་དད་དུ་སྤྱོད་ལུགས་པ་ལ་སྤྱང་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། སྤྱན་པོའི་དངོས་པོའི་རོ་པོ་དང་སྤྱང་པོའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱན་
 པོའི་རང་བཞིན་སྤྱང་པོའི་རང་བཞིན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་པ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྤྱོད་ལུགས་པས་རང་བཞིན་སོ་སོར་དམིགས། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དོན་གཅིག་གཞི་གཅིག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་
 གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་ལུས་ཅན་དུ་རྒྱང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སྤྱང་པ་འདྲ་
 པ་ལས་འདི་ཡི་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི།

ཅན། ཐ་དད་⁽¹⁾ སྤྱང་ན་དབྱེར་མེད་པའོ། །¹³⁷

ཐ་སྙད་དག་ཀྱང་རྒྱ་མེད་འགྲུལ། །

ལྷོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། །

ཐལ་འགྲུར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད། །

ཤ་བ་དང་ཤིང་གཉིས་རྩས་དབྱེར་མེད་པའི་གཞི་མ་ཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་དག་ཀྱང་རྒྱ་མེད་
 འུ་འགྲུར་བར་ཐལ། སྤྱི་གསལ་རྩས་ཐ་དད་བར་གྲུར་བའི་བྱིར། རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་
 མདོར་བསྟན་པ་ནི་སེལ་བ་སྤྱི་གཞི་མ་ཐུན་མི་འཐད་པའི་ཐལ་འགྲུར་གྱི་ཉེས་པ་དེ་
 དག་མེད་པར་ཐལ། རིགས་མ་ཐུན་དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་ལས་ལྷོག་པ་གསལ་བ་ཀུན་ལ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སྤྱི་གཞན་མེད་ན་སྤྱི་སྤྱོད་མོང་བ་སྤྱར་བ་དགོས་
 པ་མེད་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་བསྟན་བྱིར། ། ༡༣༤

ཐ་དད་འབྲས་བྱ་གཅིག་དག་ལ། །

ཀན་པོས་སྤྱོད་གཅིག་བརྟན་བྱས་པ། །

དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཅན། །

ལྷོག་པ་ཡི་ནི་རྒྱ་ཅན་ཡིན། ། ༡༣༥

བྱམ་གསལ་ཐ་དད་པ་འབྲས་བྱ་རིགས་གཅིག་པ་དག་ལ་ཀན་པོ་བརྟན་པེས་པས་བྱམ་
 པ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་གཅིག་བརྟན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་སྤྱོད་བ་དེ་ཡི་འབྲས་
 བྱ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམ་གསལ་རྣམས་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་སྤྱོད་བ་དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཅན་ལས་ལྷོག་པར་རང་རྒྱ་ལས་སྤེས་པ་

ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་མེད་ན། སྤྱི་གཞན་ནམ་ཡང་མེད་པས་གསལ་བ་སོ་སོ་ལ་
བདེ་སྦྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་སྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ།

ཙམ། བ་དད་པ་དག་བསྟན་པ་ནི། །

དཀའ་དང་མི་རྒྱས་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །

དངོས་པོ་ལ་མིན་དངོས་པོ་ཀུན། །

རང་རང་ངོ་པོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །༡༥༠

དེ་མ་ཡིན་ནམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་དངོས་པོ་ལ་བདེ་སྦྱོར་བ་བྱང་བ་མིན་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཀུན་རང་རང་གི་ངོ་པོ་ལ་གཞན་དང་མ་འབྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར།
ཁྲུབ་སྟེ། དེ་མིན་ནམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་ན། གསལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བ་དད་པ་དག་
མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་པ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་དེ་མ་ཡིན་མ་བཅད་ན། གཞན་དང་མ་འབྲེས་
པར་བསྟན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བ་སྟངས་ཀྱི་ཆེ་དོན་གོ་བའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ན། དེ་མ་ཡིན་ནམ་པར་བཅད་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ། མི་སྟོས་ན་ཞེས་རྟགས་གསུམ་པོ་སོ་སོར་
སྦྱར་རོ། །རྟགས་སྔ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།

ཙམ། ཁ་བོ་ཡིན་ཏེ་ངོ་པོ་གང་། །

དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན། །

བ་སྒྲང་ཁ་བོ་འོ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ། བ་སྒྲང་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། སེར་སྐྱའི་ངོ་
པོ་དེ་ཁ་བོ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་གཉིས་ལ་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་བརྒྱུག་ལ། །

གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། །༡༩༡

དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་། །

སྤྲི་ཡི་ཐ་དད་མི་རིགས་སོ། །

དེ་གཉིས་ལ་བ་སྤྲང་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྤྱུ་འཇུག་པར་ཐལ། བཞོ་བཀལ་སོགས་དེའི་
འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པ་ལས་ཐོག་པའི་བ་སྤྲང་དེ་གཉི་ག་ལ་འདར་བྱུ་མོང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་སྤྱུ་འཇུག་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གསལ་བ་
རྒྱལ་ལ་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་གཞན་མེད་པར་ཡང་སྤྱི་སྤྱུ་འཇུག་གི་སྤྱུ་ཐ་དད་ཁོ་ནར་འཇུག་པ་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གསལ་བ་རྒྱལ་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་གཞན་སེལ་དེ་སྤྱི་སྤྱུ་ཐ་
མི་དད་ཀྱི་རྒྱུར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །

ཅ་བ། དེ་ཕྱིར་དེ་འབྲས་འདོད་ན་ཡང་། །

དེ་འབྲས་མེད་ལས་ཐ་དད་ཉིད། །༡༩༢

བཞོ་བཀལ་དོན་གཉིར་ཆོས་ཅན། བཞོ་བཀལ་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་
གཞན་སེལ་འདོད་དགོས་པ་ཉིད་དེ། བཞོ་བཀལ་དེའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ན།
འབྲས་བུ་མཆུངས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་གཞན་དུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལས་ཐ་
དད་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཞན་ལ་སྤྱི་གཞི་མ་སྒྲན་མི་
འཐད་པ་དང་། རང་ལ་འཐད་ཅིང་སྤྱི་སྤྱུ་དང་སྤྱི་སྤྱུ་འཐད་པར་བསྒྲན་ཏེ། དེ་དག་བསྒྲན་པའི་
དགོས་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་བཟང་རན་འདིག་ཉེན་དང་བསྒྲན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྤྱད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་ལ། ཐ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུགས་འདི་

ལ་འཐད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །

ཙམ། དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པས་གཟུགས། །

ནམ་ཤེས་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཅན། །

གང་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་འབྲས་དེ། །

སྟོན་པ་དག་ནི་སྲིད་པར་འགྱུར། །༡༩༩

སྤྱི་སྒྲ་འཐད་པའི་དཔེ་ནི་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། མིག་ལ་སོགས་པ་སྟེན་གསུམ་པོ་ཆོས་
 ཅན། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པའི་སྟོན་པ་
 སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་དག་ནི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་འཛིན་ནམ་
 ཤེས་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཅན་ཏེ་རྒྱལ་ཞེས་སྟོན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

ཙམ། འགའ་ཞིག་ཅིག་ཅར་ཀྱན་རྟོགས་ཕྱིར། །

དེ་ཡི་ངོ་པོ་སྤྱི་ལས་ནི། །

ཐད་མེད་དུ་ཟིན་ན་ཡང་། །

བརྟེན་ལས་བྱུང་བ་བསྐྱད་པར་བྱ། །༡༩༩

སྟེན་གསུམ་དེའི་ངོ་པོ་རང་གི་སྤྱི་ལས་ཇེས་ཐད་དུ་མེད་དུ་ཟིན་ན་ཡང་། བརྟེན་ལས་
 བྱུང་བའི་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་གིས་བསྐྱད་པར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་གི་ནམ་ཤེས་
 འགའ་ཞིག་གི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱན་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མིང་གཅིག་གིས་རྟོགས་པའི་ཆད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉི་མའི་འཐད་པ་ཀུན་ལ་(གཉིས་)། འདོད་པ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ཡོ། །

དང་པོ་༼འདོད་པ་བརྗོད་པ་༽ནི།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་གཅིག་གཞན་པ་ཡི་ཕྱིར།

མང་པོ་དག་ལ་འང་མཉན་པ་གཅིག།

གལ་ཏེ་གསལ་བ་མང་པོ་དག་ལ་སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གཞན་པ་ཡི་ཕྱིར་
ཡང་མཉན་པ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་འཇུག་སྟེ། སེལ་བའི་སྒྲོན་པ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས།

གཉིས་པ་༼དེ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ།

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་༽ནི།

ཙ་ག། གནས་པ་¹¹རྟོན་ནས་གསལ་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་དེ་ལ་མི་རིགས་སོ། ། ༡༥༥

སྤྱི་དོན་གཞན་གསལ་བ་ལ་གནས་སོ་ཞེས་པ། གསལ་བ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་
གྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན་ནམ། དོན་ཏེ་སྒྲོན་མེས་གཟུགས་ལྟར་གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བར་བྱས་
པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤྱི་དེ་ལ་གཉི་ག་མི་རིགས་བར་ཐལ། ཉག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་བཤད་༽ལ་གཉིས། རྟོན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་
པའོ། །དང་པོ་༼རྟོན་དུ་མི་འཐད་པ་༽ནི།

ཙ་ག། ཉག་ལ་ཕན་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསལ་བ་ཚོས་ཅན། སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྟོན་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉག་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་མེད་དེ། པན་མི་འདོགས་པའི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་བྲག་

བརྟེན་པར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། རྟེན་མིན་ལྟར་བའི་ཚུལ་ཅན་གྱི། །

རྒྱ་ཕྱག་སོགས་ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། །

[1] སྐྱེད་པ་འཁར་གཞོང་སོགས་བས་རུས། ། ༡༩༦

དེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྲིད་དོ། །

འཁར་གཞོང་ཆོས་ཅན། རང་ནང་གི་རྒྱ་ཕྱག་ལ་ཕན་མི་འདོགས་བཞིན་དུ་རྟེན་བྱེད་
བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་གོགས་མེད་ན་ཐུར་དུ་ལྟར་བའི་ཚུལ་ཅན་གང་ཞེ་ག། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་
རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་རྣམས་དང་། ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་བསྐྱེད་
རུས་བའི་བྱིར། སོགས་བས་གཞན་སྐྱེད་དོ། ། ཚུལ་དེ་ཡང་སྐྱེད་དེ་ལ་མི་སྲིད་དེ་རྟག་པའི་
བྱིར། སྤར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྟེན་མིན་ཡང་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་
སྤར་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་ཕྱོག་བྲུབ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་མེད་ན་ཡང་གནས་པའི་བྱིར། །

གནས་མིན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པ་ཡི། ། ༡༩༧

རྣམ་པར་དཔྱེད་པས་མི་རིགས་ཉིད། །

སྐྱེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དེ་ཁྱོད་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ།
དེ་མེད་ན་ཡང་ཁྱོད་རྟག་པའི་དངོས་པོར་གནས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་གནས་པའི་དོན་བརྟགས་

ན་བརྟག་མི་བཟོད་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གྲུབ་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་
 བ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་པ་ཁྱོད་ལས་ཇུས་ཐ་དད་དང་། ཇུས་ཐ་དད་མིན་པ་
 ཡི་ནམ་པར་དཔྱོད་པས་དབྱེད་ན་མི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཇུས་ཐ་དད་ན་གནས་པ་མིན་
 བས་མི་གནས་པར་འགྱུར་ལ། ཇུས་གཅིག་ན་གནས་པའི་ངོ་མོ་རྟག་པས་གནས་བྱེད་མི་
 དགོས་པར་འགྱུར།

སྤྱོད་ཁུང་བྱམ་གཟུགས།

གཉིས་པ་༼གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་༽ལ་(གཉིས)། མི་ཐན་པའི་གསལ་བྱེད་མི་འཐད། སྤྱི་ལོ་གསལ་
 བྱེད་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་དུ་མི་འཐད།

དང་པོ་༼མི་ཐན་པའི་གསལ་བྱེད་མི་འཐད་པ་༽ནི།

ཅན། བདག་ལ་རྣམ་ཤེས་^[1]སྤྱོད་ཅུང་བའི། །

དོན་དུ་གཞན་གྱི་ངོར་བྱེད་གང་། །

གསལ་བྱ་ཡིན་ལ་ཅུང་ཉིད་ཀྱི། །༡༩།

བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱ་ཅུ་འདོད། །

འདི་ནི་སྤྱོད་ཅུང་ཉིད་ན། །

སྤྱོད་ཁུང་གི་བྱམ་གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱོད་འོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་བདག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་བསྤྱོད་ཅུང་བའི་རྒྱུ་དོན་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་སྤྱོད་

[1] བསྤྱོད་ཅུང་། སྤྱི་ལོ།

འདྲ་གྱི་རྩོད་པ་ལ་བཟླས་པའི་བྱིར། དེ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱར་འདྲོད་རིགས་ཏེ། དེ་ཁྱོད་རང་
འཛིན་ནམ་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་འདི་ནི་གསལ་བྱེད་
གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རང་འཛིན་ཤེས་བ་བསྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་གནས་དགོས་ཏེ། ཉག་དངོས་ཡིན་པས་
སོ། །དེ་ལྟ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། དེ་ལ་^[1]ཟློས་པ་མི་རུང་སྟེ། །

འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་ནི། །༡༩༩

སྤྱི་ལྷན་པ་ལས་གང་ལས་ཡིན། །

སྤྱི་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་བ་བསྐྱེད་པ་གསལ་བ་དེ་ལ་བཟླས་པ་མི་རུང་
བར་ཐལ། དེའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཉག་པར་གནས་པའི་བྱིར། སྤྱི་ལྷན་གསལ་བ་ལས་གསལ་བར་
བྱས་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་
དོན་གཞན་གྱི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་གྱི་ཚུལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་གནས་པ་ཡིན་ལ་ཉག་པ་ལ་དེ་
མི་སྤྱི་དེ་མི་བསྟན་པ་དང་། ཡང་གསལ་བས་སྤྱི་ལ་མན་བཏགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་འཛིན་
གྱི་དབང་པོ་གསལ་བོ་བསྐྱེད་པས་སྤྱི་འཛིན་གསལ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། མིག་སྤྲུལ་སོགས་བཞིན་གསལ་བ་ལས། །

དབང་པོ་འང་འདྲ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། །

དེ་ནི་ཡོད་མེད་དུས་དག་ལ། །༡༩༠

རྟོགས་པ་ཐ་དད་མེད་བྱིར་རོ། །

[1] བཟླས་པ། བེ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ལས་མིག་གི་དབང་སོ་གསལ་སོ་གསལ་དུ་
འདུ་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་དེ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་
ཀྱི་དུས་དག་ལ་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱིད། འང་གི་སྐྱུས་
སྒོ་དེས་ཀྱང་སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅེས་བཤོ། །མིག་སྐྱུན་ལ་སོགས་པས་མིག་དབང་
ལ་གསལ་བའི་བྱེད་པར་བྱེད་རུས་ཏེ། དེས་མིག་དབང་གི་སྒྲོན་བསལ་བའི་སྒྲོན་ས་མིག་
ཤེས་ལ་གསལ་བའི་བྱེད་པར་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་བཞེན་ཏེ་མི་མཐུན་དཔེའོ། །

གཉིས་པ་༼སྤྱིའི་གསལ་བྱེད་ཅེས་ཀྱིས་སྤྱི་ལྟན་དུ་མི་འཐད་པ་༽ཞེ།

ཅ་ག། རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །

གལ་ཏེ་རིགས་དང་ལྡན་འདོད་ན། །

སྒྲོན་མེ་ལ་སོགས་གསལ་བྱེད་ནི། །༡༧།

བ་ལང་ཉིད་སོགས་དེ་ལྡན་འཛོལ། །

གལ་ཏེ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེ་ཅེས་ཀྱིས་རིགས་
དོན་གཞན་དང་ལྡན་པར་འདོད་ན། སྒྲོན་མེའི་འོད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། བ་སྐྱང་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་འཛོལ་པར་ཐལ། དེའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིད། འདོད་ན་སྒྲོན་
འོད་ལ་བ་སྐྱང་ངོ་སྤྲུལ་པའི་སྒྲོ་སྤྱི་བར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་མ་བྱུབ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་
གཞན་མཐོང་བ་ཉམས་སོ། །

གསུམ་པ་སྤྱི་སྒྲོ་མི་འཐད་པ་ལ་(གསུམ)། སྤྱིའི་ངོ་མོ་དགག་པ། སྤྱི་བྱེད་ལྟར་སྤྱང་དུ་
བསྐྱུན་པ། རང་ལ་ཅོད་པ་སྤྱང་བཤོ། །

དང་པོ་༼ཐུང་ཐོ་ཐོ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས།) ཐུར་དགག་པ། གཟེགས་ཟན་གྱི་ལུགས་གཉིས་
སོ་སོར་དགག་པའོ།

དང་པོ་༼ཐུར་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་བ། གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས། །

གཞན་ནམ་གཞན་མིན་ཡོད་ཉིད་དེ། །

བྱེ་བྲག་པ་དང་གངས་ཅན་གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས་རྫས་གཞན་ནམ།
གཞན་མིན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེའི་ལུགས་ལ།

ཙ་བ། ཐོན་མེད་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི། ༥༥

སྤྱི་ཡི་སློ་བྱོས་རི་ལྟར་ཡིན། །

གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ནི། །

གཞན་ལ་མཐོང་བ་མི་སྤྲིད་བྱིར། །

ཐོན་མེད་གསར་བྱུང་གི་བ་གྲང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་འདི་བ་གྲང་རྩོ་སྤྲུམ་པའི་སྤྱིའི་
སློ་བྱོས་སྤྱི་བ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤར་བྱུང་གི་གསལ་བ་གཅིག་ལ་ཡོད་
པར་མཐོང་བ་ནི་གསལ་བ་གཞན་ལ་མཐོང་བ་མི་སྤྲིད་སྤྱི་ལ་ཆ་གས་མེད་པའི་བྱིར། ཉགས་
སྤ་མ་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཙ་བ། གཞན་ཉིད་མིན་ན་རྫེས་འགྲོ་མེད། ༥༦

གཞན་ཉིད་ན་ཡང་ཉེན་མིན་བྱིར། །

གསལ་བ་སྤ་མ་ལས་རྫས་གཞན་མིན་པར་གཅིག་ན་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་

རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ། སྤྲ་མ་དང་རྗེས་གཅིག་ཆ་གསལ་མེད་པའི་བྱིར། རྗེས་གཞན་ཉིད་
ཡིན་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དོན་གཞན་རྒྱ་འབྲས་མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼གཟེགས་ཐན་གྱི་ཕྱགས་གཉིས་མོ་མོར་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། གསལ་བའི་བར་ན་སྤྱི་
མེད་པའི་ཕྱགས་དགག་ ཡོད་པའི་ཕྱགས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼གསལ་བའི་བར་ན་སྤྱི་མེད་པའི་ཕྱགས་དགག་པ་༽ནི། གསལ་བྱུང་གི་བ་སྤྲང་ལ་སྤྱི་མེད་
པར་ཐལ།

ཙ་ག། མི་འགྲོ་ ..... ། །

སྤྲ་ནས་ཡུལ་གཞན་ན་ཡོད་པའི་བ་སྤྲང་གི་སྤྱི་དེ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་སྤྱི་ལ་ཆ་
གསལ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བྱུང་བཞིན་རང་གི་གནས་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་མེ་མོང་
གི་ནང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར། སྤྲ་མ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་བྱི་མ་ལ་ཁུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་དཔེར་
མི་རུང་སྟེ། བཞིན་མ་འཕོས་བཞིན་དུ་འབྲུལ་པའི་སྤྲང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། .....དེ་ན་ཡོད་པའང་མིན། །

བྱིས་ཡོད་ཆ་དང་ལྡན་པའང་མིན། །

རྟེན་སྤྲ་མ་ནི་ཡོངས་མི་འདོད། །༡༥༥

ཀྲེ་མ་ཕོངས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། །

ཡུལ་དེ་ནི་སྤྱི་སྤྲ་ནས་ཡོད་པའང་མིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ཁས་མ་
སྤྲངས་པའི་བྱིར། གསལ་བའི་བྱིས་སྤྱི་ཡོད་པའང་མིན་པར་ཐལ། གསལ་བས་སྤོང་པའི་སྤྱི་
ཁས་མ་སྤྲངས་པའི་བྱིར། སྤྱི་ཆ་གཅིག་གསལ་བ་སྤྲ་མ་ལ་གནས་ནས་ཆ་གཅིག་བྱི་མ་ལ་

འཕོས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་དེ་ཆ་དང་ལྡན་བའང་མིན་པའི་ཕྱིར། དེལ་པོ་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ་
བའང་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ས་ཉེན་སྲ་མ་ནི་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར།

རྗེས་སུ་བརྟེ་བས་ན་གྱེ་མ་སྤྱི་འཛོག་ཚུལ་དེ་སྤྱི་ས་ཕོངས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
གསལ་བ་སྲ་མ་ལ་ཡོད་པར་ཁས་སྦངས་ན་ཕྱི་མ་ལ་མི་རུང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡོད་ན་སྲ་མ་ལ་མི་
རུང་། གཉི་ག་ལ་ཡོད་ན་འདོད་པའི་སྤྱི་ཉམས་པའི་ཕྱིར། བྱས་བ་རང་གི་གསལ་བ་ཀྱན་ལ་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྦངས་བ་ལ་ཉེས་བ་མེད་པ་ནི་ཆ་དང་བཅས་པས་
ཡིན་ལ། གཞན་སྡེ་ནམས་ནི། སྤྱི་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པས་ལུལ་དུ་མའི་གསལ་བ་ལ་བྱབ་
བ་རིགས་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོན་རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་གཅིག་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་སྤྱིད་པར་
ཐལ། དེ་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེའི་ཆ་མེད་ནི། རང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ཆ་རྗེས་ཐ་
དད་དུ་མ་དང་མི་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱིའི་ཆ་ནི། རང་ཡིན་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་
ལྟོག་པའི་ཆ་ཡིན་པས་སྤྱོད་མེད་དོ། །སྤྱི་གྱི་དེ་དག་བཤད་པ་ནི།

ཙ་ག། གཞན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པ་ནི། །

རང་གི་གནས་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་། །

དེ་ལས་གནས་གཞན་སྤྱི་བ་ལ། །༡༥

གནས་ན་ཤིན་ཏུ་རིགས་པར་ལྡན། །

གང་ན་དངོས་དེ་གནས་གྱུར་པ། །

དེར་ནི་འབྲེལ་བའང་མ་ཡིན་ལ། །

དེ་དག་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱུང་བ། །༡༥༤

ཅི་གཏེན་ཅི་རོ་མཆར་ཆེ། །

[1] སྤྱི་མ་དེ་ལས་གནས་གཞན་དུ་སྐྱེས་པའི་གསལ་བ་ལ་སྤྱི་གནས་པ་ལྟན་ཏུ་རིགས་
བར་ལྟན་ཏེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཞན་གསལ་བ་སྤྱི་མ་ལ་གནས་པར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ནི་
རང་གི་གནས་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་ཞིང་སྤྱི་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་བྱིར། སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན།
གསལ་བའི་ཡུལ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་བྱུང་བ་རོ་
མཆར་ཆེ་སྟེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གང་ན་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དངོས་པོ་དེ་གནས་
བར་གྱུར་པའི་ཡུལ་དེར་ནི་སྤྱི་ནས་ཁྱོད་འབྲེལ་ཞིང་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་
ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་གསལ་བ་སྤྱི་མ་ལ་གནས་པར་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ ། གསལ་བའི་བར་ན་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱགས་དགག་བ་ ། ཅི། དཔེ་ལུ་ཀ་ན་རེ།

ཅན། གལ་ཏེ་ཀུན་ན་རིགས་ཡོད་ན། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ལོ་ཅག་ལྟར་ན། གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ན། རིགས་དུས་ཅིག་
ཅར་དུ་འབྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཅན། གཅིག་ཏུ་གསལ་བས་དེ་གསལ་ཉིད། །

ཐ་དད་མེད་བྱིར་ཀུན་དུ་མཐོང་། །༡༥༥

སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་བས། གསལ་བ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་འདུག་པ་མཐོང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བ་གང་ཞིག ། ཡུལ་

གཅིག་ཏུ་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱན་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
གསལ་བ་མཐོང་ནས་དེས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་བཟོས་པས་གསལ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་
དང་གསལ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། དེ་ཡང་གསལ་བ་ལ་བཟོས་མིན། །

གསལ་བྱེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། །

གསལ་བྱ་ཡང་དག་རྟོགས་པ་མིན། །

སྤྱི་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གློ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་
བཟོས་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་བའི་གློ་ནས་གསལ་བ་ལ་སྤྱི་གློ་འཇུག་དགོས་པ་གང་
ཞིག་གསལ་བྱེད་གློས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན། གསལ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་མིན་པ་འཐད་
ཀྱི། གསལ་བྱ་མ་རྟོགས་པར་གསལ་བྱེད་མི་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་སྤྱི་འི་
གསལ་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་ཐིན་ཏོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། སྤྱི་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག ། ༡༥

ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་བརྒྱུག་པར་འདོད། །

གསལ་བས་སྤྱི་གསལ་བ་ལ་བཟོས་པ་སྤྱི་དང་དེ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་དག་ཅི་འི་
ཕྱིར་ན་རྟོགས་ཚུལ་གོ་ཐོག་པར་འདོད་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤར་སྤྱི་མཐོང་ནས་གསལ་
བ་ལ་སྤྱི་གློ་འཇུག་དགོས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱི་བྱེད་ལྟར་སྤར་དུ་བསྟན་པ་ཀེལ་(གསུམ)། སྤྱི་བྱེད་མ་འཇུག། སྤྱི་བྱེད་མི་འཐད།

གཞན་སེལ་སྤྱི་གློ་འི་རྒྱུར་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་༼རྒྱལ་བྱེད་མ་དེས་པ་༽ནི། སྤྱི་ཡོད་དེ། ཏུ་མ་ལ་སྤྱི་ཚོ་དང་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་བ་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། སྤྱི་མེད་ན་ཏུ་མ་ལ་ཏུ་མ་ཁོ་ནའི་སྤྱི་སྤྱི་འོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་མི་སྤྱི་དཔར་
 འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་སྤྱི་དང་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་བ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་དེས་པར་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ།

ཙམ། ཐ་དད་མེད་དོན་མེད་པར་ཡང་། །

འཆེད་པ་པོ་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན། །

ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པར་ཡང་འབྲས་འཆེད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་ཏུ་མ་ལ་
 འཆེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་པ་དང་སྤྱི་སྤྱི་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼སྤྱི་སྤྱི་མི་འཐད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཐབ་འཇུགས་པའི་ལས་དོན་གཞན་སྤྱི་སྤྱི་
 སྤྱི་ཉོག་གི་རྒྱར་མི་འཐད། སྤྱི་སྤྱི་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་གཞན་དེར་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་༼ཐབ་འཇུགས་པའི་ལས་དོན་གཞན་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཉོག་གི་རྒྱར་མི་འཐད་པ་༽ནི། སྤྱི་སྤྱི་ཏུ་མས་
 ཐབ་འཇུགས་པ་སོགས་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཉིད་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། ཐ་དད་ཕྱིར་ན་ལས་རྒྱ་ཡིན། ། ༡༥

སྤྱི་སྤྱི་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཅིག་གི་སྤྱི་ཉོག་འཇུག་པའི་རྒྱ་
 མིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཏུ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་ལ་ལས་ཉིད་ཅེས་པའི་
 སྤྱི་ཆ་མེད་ཅིག་སྤྱི་མེད་ཏུ་ཡོད་པས་དེ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། འདི་ཡི་རིགས་མིན་ལས་འབྲེལ་བྱེད། །

མཉན་པ་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཆན་ཕྱིར། །

ལས་ཀྱང་གནས་པ་ཡོད་པ་ཡིན། །

ལས་དུ་མ་འདི་ཡི་རིགས་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་གཅིག་གི་སྐྱ་མོ་འཇུག་པའི་
 རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། ལས་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་ལ་དངོས་སུ་འཕྲོད་
 འདུ་མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆེད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་མཉེན་པ་གཞན་ལས་ལ་དངོས་སུ་
 འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐབ་འཇུགས་པའི་ལས་འགགས་པའི་སྐྱེས་བུ་
 མ་ལ་འཆེད་པ་པོའི་སྐྱ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལས་ཀྱང་འགགས་ནས་གནས་པ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་བཞི་ཀའི་བྲབ་པ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །ལས་ཀྱི་རིགས་ལས་དང་
 དེ་སྐྱེས་བུ་ལ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བས་བརྒྱད་ནས་ལས་ཀྱི་རིགས་སྐྱེས་བུ་ལ་སྐྱ་རྟོག་གི་རྒྱ་
 ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

ཙམ། འབྲེལ་བ་མེད་ཕྱིར་སྐྱ་ཡི་རྒྱ། །༡༦༠

སྐྱི་ཡིན་མི་རིགས་མིན་པ་མིན། །

ལས་ཀྱི་སྐྱི་དེ་ལས་འགགས་པའི་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་སྐྱི་སྐྱ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་པ་མི་རིགས་པ་
 མིན་པ་མིན་ནས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལས་འགགས་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་བརྒྱད་ནས་ཀྱང་
 འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་མེད་ན་ལས་ཀྱི་སྐྱི་མི་སྤྱི་དཔས་སོ། །

ཙམ། ཏ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་ལས་མེད་ནའང་། །

^[1]ཤེས་རྫོང་དག་གི་མ་ཡིན་ཏེ། །

རྒྱ་མཚན་ཅན་མིན་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །༡༦༡

བྲབ་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་རྟོག་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་པའི་ཕྱིར། ད་

[1] ཤེས་བརྗོད་ལྟ། ཤ།

ལྷ་ལས་འགགས་ནས་མེད་ནའང་མ་འགགས་པའི་དུས་ཀྱི་ལས་ད་ལྷར་སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་
 འཆེད་པ་པོའི་ཤེས་བརྗོད་དག་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྐྱོ་འབྲུག་
 པའི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་མིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་སྐྱོ་མི་འབྲུག་
 པར་ཐལ་ཞེས་བཤོ། །ད་ལྷ་འབྲས་འཆེད་པའི་ལས་མི་བྱེད་ཀྱང་སྤར་བྱས་ཤིང་ད་དུང་བྱེད་
 པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པས། རྣམས་པ་དེ་ཉིད་འཆེད་པ་པོའི་སྐྱོ་མི་རྒྱ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། རྣམས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར་རྣམས་པ་འང་མིན། །

སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་དུ་མ་འང་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་
 གཅིག་གི་སྐྱོ་མིན་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ལས་དང་ལས་ཀྱི་རིགས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱེས་ནས་
 དགག་པ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་། །སྐྱེས་བུ་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱོ་གཞན་དེར་མི་འཐད་པ་། །ཞེ།

ཙམ། གལ་ཏེ་འཆེད་པོ་ཉིད་སོགས་སྤྱི། །

དང་པོ་ཉིད་དུ་དེ་ཡོད་སོགས། །

བཞིན་དུ་གསལ་འགྱུར་མིན་ན་ནི། །༡༦༣

བྱེད་པར་མེད་ཕྱིར་ཕྱིས་མི་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་འཆེད་པ་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་འཆེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 དང་པོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཅིང་ནས་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བས་དེ་སྤྱོད་ག་འབྲུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་
 པ་ཉིད་ཅེས་པའི་བྱེད་པའི་སྤྱི་དང་བ་སྤངས་དུ་སྐྱེས་ན་བ་སྤངས་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བཞིན་

ཏེ། རོན་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་ཆས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཇི་སྟེང་བ་དེ་དག་ནི། འདི་ཡི་སྤྱི་བ་དང་སྟན་
ཅིག་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་ཁོ་ཙོ་ཅག་གི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

འབྲས་འཆེད་པའི་སྤྱི་ས་བྱ་ཆས་ཅན། དང་པོ་ཉིད་དུ་སྤྱི་ས་ཅན་ནས་འཆེད་པ་པོ་
སྟན་དུ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་དངོས་རྒྱ་སྤྱི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནས་གསལ་བ་མིན་ན་ཕྱིས་
འབྲས་འཆེད་པའི་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་གསལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟར་མི་གསལ་བ་
གང་ཞིག །སྤྱི་ཡུལ་འཆེད་པ་པོ་སྟན་པའི་རྒྱ་སྤྱི་ཡོད་དངོས་རྒྱ་ཁུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། བྱ་བས་པན་འདོགས་^[1]ལྟོས་གསལ་བྱེད། །

ཡིན་ན་ ..... ། །

དང་པོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་ཡུལ་དུ་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཕྱིས་ཐབ་འཕྲུགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱ་བས་སྤྱི་ས་བྱ་ལ་པན་འདོགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་སྤྱི་ས་བྱ་སྤྱི་ཡུལ་གྱི་
དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། .....འགྱུར་མེད་^[2]ལྟོས་པ་མེད། །

འདི་ནི་སྤུལ་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། །༡༦༩

མོན་སྤྱི་ས་བྱ་རྒྱུན་གྱིས་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། མི་འགྱུར་ན། བྱ་བའི་རྒྱུན་ལ་བལྟོས་
པ་མེད་པར་ཐལ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དོན་དུག་གི་ནང་ནས་རྩས་སུ་གྱུར་པའི་

[1] བལྟོས་བསལ། སྤྱི་ཡུལ་

[2] བལྟོས་བྱ། སྤྱི་ཡུལ་

སྐྱེས་བྱ་འདི་ནི་བྱ་བས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བྱ་བར་བྱར་ཡོད་དོ་ཞེན་པར།

ཅ་བ། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱ་གང་ལས། །

འབྲས་འཛེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་
བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དུས་ཕྱིས་འབྲས་འཛེད་པའི་བྱ་བས་བྱུང་བར་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཁྱོད་ཕྱིས་ཀྱི་འབྲས་འཛེད་པའི་བྱ་བ་གང་ལ་བལྟོས་ནས་སྤྱི་ལོ་གསལ་བྱེད་དུ་
འགྱུར་ཏེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱིས་ཀྱི་བྱ་བའི་དུས་ན་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼གཞན་མེལ་སྐྱ་སྒྲིབ་རྒྱ་རིགས་པ་༽ཞེ། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན་དུ་མ་ལ་སྤྱི་ཡི་སྐྱ་
སྒྲིབ་འཇུག་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ཅ་བ། ཐ་དད་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་རིགས། །

ཉེ་བར་གང་གིས་^[1]འབའ་ཞིག་ལ། །

རབ་འཇུག་གཞན་ལ་མིན་དེ་ཉིད། །༡༦༥

སྐྱ་དང་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་བ་སྐྱང་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་དུ་མཚུངས་པ་
ཡིན་ན་ཡང་། ཤིང་གི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཤིང་གི་སྐྱ་སྒྲིབ་རབ་ཏུ་འཇུག་ལ། གཞན་བ་
སྐྱང་ལ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རྣམས་
ལ་ཉེ་བ་གང་གིས་ཤིང་གི་སྐྱ་དང་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། བ་ལང་ལ་རིགས་དེ་མེད་
པའི་ཕྱིར།

[1] སྐྱ་མ་འགའ་ཞིག

གསུམ་པ་། རང་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ཀྱིས་། གངས་ཚན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་།
རིགས་པ་དེས་གཅིང་བུ་བཟང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་། གངས་ཚན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ཀྱིས་། འདོད་པ་བརྟོག་པ། དེ་དགག་པའོ།

དང་པོ་། འདོད་པ་བརྟོག་པ་ཀྱི།

ཙམ། གལ་ཏེ་ལྟོག་པ་སྤངས་པ་ཡི།

དངོས་པོའི་རྗེས་འཕྲོག་ཞན་མེད་ན།

གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིར་མིན། ༡༦༥

ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཕྱིར་ཞེན།

གལ་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པའི་གཞན་སེལ་སྤངས་པ་ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྗེས་
སྤྱོད་པའི་སྤྱི་གཞན་མེད་ན་ས་སོན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ས་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་འབྲས་བུར་
འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། ས་སོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ས་སོགས་ལ་མེད། ས་
སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ས་སོན་ལ་མེད་པས་སྤྱོད་པ་ལ་བསྟོན་ནས་རྣམས་
པའི་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རྣམས་པ་འཇུག་པ་ཡང་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་
ཁོན་པོ་འགྱུར་བས། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མི་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། འོན་
ཁྱེད་རང་ལྟར་ན། དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་རྗེས་ཡིན་ཞེས་དེས་བས།

ཙམ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས།

དུ་མ་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ན།

གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ལྟར་ན། ས་སོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་པའི་རང་

བཞིན་དེ། ས་སོགས་གྱི་འང་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་གང་ཞིག་ས་སོགས་གྱི་སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་
 རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དེ། ས་བོན་གྱི་འང་ཡིན་པས། རང་བཞིན་དེ་གཉིས་གཅིག་པ་ཡིས་རྒྱ་
 ཅུ་མ་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པས། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་གཅིག་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ཉིད་གསལ་ཤེས་(གཉིས།) རྒྱ་ཅུ་མ་དོན་མེད་ཅུ་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་
 བར་ཐལ་བ། འབྲུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ཉིད་རྒྱ་ཅུ་མ་དོན་མེད་ཅུ་ཐལ་བ་ཤེས་(གཉིས།) ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དོན་མེད་ཅུ་ཐལ་བ་
 དང་། རྒྱ་འབྲས་ངེས་མེད་ཅུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དོན་མེད་ཅུ་ཐལ་བ་ཤེས། ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི།

ཙ་བ། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། ༥༦

ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །

ཐ་དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་དེ། །

མི་འགྲོ་བྱེད་པར་རྣམ་ངེས་བྲལ། །

སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ལུང་སོགས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་ཅུ་ཐལ་བར་ཐལ། ས་
 བོན་གྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་པོ་ལའང་། སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡོངས་སུ་
 རྒྱུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐ་དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ས་
 བོན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དང་བྲལ། རྒྱ་ལུང་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྣམས་ས་བོན་ལ་ལྷན་
 པའི་ངེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་

བ་བྱེད་བ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་རྟག་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ལྟར་བྲལ་ན་ཐལ་བ་སྤྲ་མས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱབ་བ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་
སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་ནོ། །ཐལ་བ་གོང་མའི་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་བསལ་བསྟན་པ་ནི།

ཙམ། གཅིག་དང་བྲལ་ན་འབྲས་མེད་བྱིར། །༡༦༥

བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་དེ་དག་འབྱུང་། །

ས་བོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་
ལ་བསྟོས་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ། ཁྱོད་སྤྱ་གྲུའི་རྒྱ་གང་ཞིག །ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གཅིག་
དང་བྲལ་ནའང་ཁྱོད་ལས་འབྲས་བྱ་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཙོ་བོས་འབྲས་
བྱ་བསྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཚུགས་ཁྲབ་བསྐྱབ་
བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གནས་ལུགས་དང་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །

དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་གང་ཞིག །༡༦༦

རྗེས་འགྲོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་། །

དེས་འབྲས་བྱ་མི་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག །དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ལུད་སོགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་པན་
རྒྱན་རྗེས་སྤྱ་འགྲོ་བ་མེད་དེ། རྗེས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། གང་ཞིག་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་

ལྷ་འཁོལ་བའི་སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་འབྲས་ཀྱི་མི་འབྱུང་སྟེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། གང་དག་འདི་དག་གི་རང་འགྲེལ་དུ། དེ་བས་ན་ཁྱུང་བར་བསྐྱེད་བར་མེད་
པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་ཁི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ཁོ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམས་གྱིས་སྤྱི་ཡིན་ན་འགྲམ་བྱ་མི་སྤྱིད་པ་ས་བྱལ་པར་བརྟན་
 ཏི་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བ་ཤད་ཞེས་རྩ་མ་བརྟགས་པའི་གཟུ་ལུངས་འབའ་ཞེས་
 མེ། གཞུང་འདི་དག་གིས་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱི་གཙོ་མོས་འགྲམ་བྱ་བ་སྤྱིད་པ་ལ་སྒྲོམ་སྤྱད་གཤག་པ་
 སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། སྤྱུ་སྒྲོམ། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར། གཞན་དག་གིས་བརྟགས་པའི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་མཐོང་བ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་རྒྱ་མཐོང་སྤྲུལ་བ་ཀླད་པ་འཕྲུལ་པ་ཡིན། རང་བཞིན་ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་
པ། རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ། ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུན་པའོ།

དང་པོ་༼རང་བཞིན་ཐ་དང་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་༽ནི། རང་བཞིན་སོ་སོ་ཐ་དང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན།
ནས་གྱི་ས་པོན་དང་། ས་ལུའི་ས་པོན་གཉིས། ནས་གྱི་སྒྲ་ལུའི་སྒྲ་ཡིན་མིན་གྱི་ནས་དབྱེ་མི་
རྒྱུ་ལས་བསྐྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །

འགའ་ཞིག་རྒྱ་ཡིན་གཞན་པ་མིན།

ལྷི་གཙོ་མོ་ལ་ས་འབྲས་ཀྱི་མི་འབྲུང་པར་བརྒྱུག་པ་དེས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་པདག་
 ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ནས་ཀྱི་ས་པོན་འགའ་ཞིག་ནས་ཀྱི་སྒྲུ་གུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ།
 གཞན་པ་ས་སྒྲུའི་ས་པོན་དེ་སྒྲུར་མིན་པ་འགའ་པ་མིན་པར་ཐལ། པདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་

ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། རང་ལ་
མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་སོ་༼ཉ་ཅང་ཐལ་བ་༽ནི།

ཅ་བ། རང་བཞིན་འདི་ཡིན་ཐ་དད་པ། །༡༦༩

མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འཇིག་འགྲུར། །

དེ་ལས་ཐ་དད་པས་དེ་ལྟར། །

མི་འགྲུར་ཞེན་ ..... ། །

ནས་དང་ས་ལུའི་ས་སོན་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། ས་
ལུའི་ས་སོན་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ནས་ཀྱི་ས་སོན་གྱི་རང་བཞིན་གཉིས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་
གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། གཙོ་སོདེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ས་སོན་གྱི་རྣམ་འགྲུར་ཐ་དད་པས་ཉེས་པ་
དེ་ལྟར་མི་འགྲུར་ཞེན།

ཅ་བ། .....གཅིག་འཇིག་ཆོ། །

བདག་གནས་ན་ནི་དེ་ཡི་མིན། །༡༧༠

དེས་ན་སྤྱི་ཁྱད་སྒོར་མི་འགྲུར། །

གཙོ་སོདེ་རྣམ་འགྲུར་དེའི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཐལ། ཅིག་མོས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་འཇིག་
པའི་ཆོ། གཙོ་སོདེ་བདག་ཉིད་རྟག་པའི་དངོས་སོར་གནས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་
སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོར་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། བདག་ཉིད་གཅིག་མིན་པ་དེས་ན་འདི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་༽ལ་(གཉིས)། སེལ་བ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་།

ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་མཆུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་༼སེལ་བ་དང་མཆུངས་
བ་སྤང་བ་༽ལ་(གཉིས)། ཆེན་དོན་དང་། གཞན་སེལ་ངོས་གཟུང་བའོ། །

དང་པོ་༼ཆེན་དོན་༽འི། གསལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་སྤྱི་འཛིག་མི་འཛིག་བརྟགས་ན་སེལ་
བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེས་བ་མཆུངས་སོ་ཞེན། མི་མཆུངས་ཏེ།

ཙམ། ལྷོག་པ་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །

གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན། །

སྤྱི་ཡི་སློ་ཡང་བསྐྱད་པ་ཡིན། །༡༥༡

དེ་ཕྱིར་སུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །

མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དེ་གསལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ། མི་འཛིག་པར་གནས་པ་
དང་། མི་གནས་པར་རྟོག་པས་སུན་དབྱུང་རུས་པ་མིན་ཏེ། ལྷོག་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་
སེལ་ངོ་པོ་རྩེད་ཐང་གྱང་མེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློའི་གཞན་སེལ་ཡང་འཛིག་མི་
འཛིག་བརྟགས་ནས་སུན་དབྱུང་དུ་མེད་དེ། སྤྱི་ཡི་སློ་ཡང་བསྐྱད་པ་ཡིན་པས་སྤྱོད་ན་ཅམ་
དུ་ཐང་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡང་བརྟག་པ་གཉིས་ཀྱིས་སུན་དབྱུང་དུ་མེད་དེ། དེ་
གསལ་བ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་ལ་གཙོ་པོའི་མཆུངས་པས་སུན་
དབྱུང་རུས་པའང་མེད་དེ། སེལ་བ་གསུམ་ག་ལ་སུན་འབྲེལ་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་
གྱི་གཞན་སེལ་དངོས་སུ་མ་བཞོད་པ་ནི། དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་གསལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་
མི་འཛིག་གམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆུང་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉིས་པ་༼གཞན་སེལ་ངོས་གཟུང་བ་༽ལ་(གཉིས)། གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་

བཤོ། །དང་པོ་། གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི། དེ་མ་ཡིན་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་བའི་
སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བཤོ། །

གཉིས་པ་། དེ་ཅེ་བ་ཀྱིས། མཚན་གཞི་དོས་གཟུང་བ་ནི། བྱམ་པ་བྱམ་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་
བ་ནི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་བྱམ་མ་ཡིན་ལས་
ལོག་པར་སྒྲུང་བ་སྒྲུབ་སེལ་བ་དང་། གཞི་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མ་ཡིན་མེད་པ་མེད་དགག་གི་
གཞན་སེལ་ལོ། །བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོས། བྱམ་མ་ཡིན་ལ་བྱམ་པ་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་
གི་གཞན་སེལ་དུ་མཇད་པར་སྒྲུང་ངོ། །ཁ་ཅིག་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་མཚན་ཀྱན་དོན་
གྱི་གཞན་སེལ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེལ་ལ་དགག་བསུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་བྱམ་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མི་མ་སྤྱོད་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། དགག་བར་ཡང་
ཐལ། རིགས་མི་མ་སྤྱོད་འགོག་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་ལ། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་དུ་སྒྲོ་ལ་ཤར་བ་དགོས་སོ་ཞེས། སེལ་བ་ཡང་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ཤུག་སྒྲོས། གང་
སྒོན་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་ཅམ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། ཆད་མའི་དེ་ཞོ་ན་
ཉིད་བསྐྱུས་བར། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཁ་ཡིན་པ་དང་མེད་པཤོ། ཁ་ཡིན་པ་
ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། རྫོང་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བར། བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དབའ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས། མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པཤོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་མེད་པ་སྟེ། མེད་པར་དགག་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པས་དགག་པ་དང་སེལ་བ་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་

ལ་མེད་པར་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དགག་བྱ་དངོས་སྤྱི་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་བྱ་
གང་ཞིག །ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་མེད་པར་དགག་པ་བྱེད་པ། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་
མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་བྱེད་པ།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་གཞན་དངོས་སྤྱི་འཕངས་པ་དང་། རྟགས་ལ་འཕངས་པ་དང་། སྐབས་
སྐབས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཆོག་གཅིག་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྟར་རང་ཆོག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་༼ ལྷན་ཅིག་ཟེད་ཆེན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་མཆོངས་པ་སྤང་བ་༽ནི།

ཅུ་བ།   དེ་ཡི་སྒྲིད་བྱེད་ངོ་མོ་གང་། །

དེ་ལས་གཞན་པས་ཇི་ལྟར་སྒྲིང་།

ཆུ་ལུང་གིས་རི་ལྷོང་ལྷོང་གྲུ་སྐྱེད་དེ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། ལྷོང་གྲུ་དེའི་སྐྱེད་ལུང་གི་རོ་སོ་
གང་ཡིན་པའི་ས་པོ་ན་དེ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་ལྷོང་བསྐྱེད་པའི་རང་
བཞིན་ལས་གཞན་པ་དེ་སྐྱེད་ལུང་དུ་འགྲལ་བས་སོ། །དེས་ན་ལྷོང་ཅིག་ལུང་སྐྱེན་དོན་མེད་
དུ་ཐལ་པའི་ཉེས་པ་སྐྱེད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། ཐ་དད་ཁྱད་པར་ཉིད་སྒྲིད་བྱེད། །༡༥༩

ལྷ་ཀྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་ས་ཐོན་དང་རྩ་ལུད་ཡོགས་དང་བཞིན་ཟེེས་པ་དགོས་པ་མིན་
པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མེད་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་ཐོན་ས་བསྐྱེད་པར་ལེད་པའི་ཐུང་།

ཅུ་བ། དེ་ལ་ཐ་དད་མིན་པ་འང་ཡོད། །

ཅེན་ .....། །

དེ་ནམས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་མོད་དེ་ལ་ཐ་དད་མིན་པའི་གཙོ་བོ་འང་རང་བཞིན་འདྲེས་
པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས་བསྐྱེད་དོ་ཞེན།

ཙམ། .....དེས་དེ་^[1]སྐྱེད་མིན་བརྗོད། །

གཙོ་བོ་དེས་འབྲས་བྱེད་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་ཟིན་པའི་
བྱིད། གཙོ་བོ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི།

ཙམ། སྤང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། །

ཐ་དད་བྱེད་ཡིན་དེ་ཉིད་དོན། །^{༡༧༩}

དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། །

དེ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱེད་བཞད། །

གཙོ་བོ་དེ་ནམས་འགྱུར་ནམས་ལ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་
ཐལ། ས་སྐྱུག་ལོགས་སྒོ་མ་འཁྲལ་བ་ལ་སྤང་བའང་། གཞན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་སྤང་བ་
ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཁོ་ནར་སྤང་བའི་བྱིད། ཁྱབ་སྟེ་སྒོ་མ་འཁྲལ་བས་ཐས་
ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་དེ་ཐས་ཐ་དད་པའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིད། དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོ་
དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལོགས་སུ་མི་རུང་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་རང་མཆན་དེ་ཉིད་དོན་
དམ་པར་ཡོད་པ་དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་གཞན་ལས་ལོག་པ་དང་། དེ་ནི་རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་
དང་འབྲས་བྱེད་བཞད་པ་འཐད་པའི་བྱིད།

[1] བསྐྱེད་མིན། སྐྱ། བེ།

ཙ་བ། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད། །

དེ་ནི་ཁྱང་དོར་འབྲས་ཅན་བས། །༡༡༤

སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །

ཁྱད་པར་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདོད་རིགས་གྱི་གཙོ་བོ་དེར་མི་
རིགས་པར་ཐལ། གཙོ་བོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསལ་བ་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མེས་མེས་རིག་གི་སྐྱེས་
བྱའི་འདོད་དོན་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་རང་མཚན་དེ་ནི་ཁྱང་དོར་གྱི་འབྲས་
བྱ་བསྐྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ཅིག་མོས་ལ་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼ཐ་དད་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་༽ཞི། སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ལས་ཐ་དད་པ་
སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ན། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཏུ་འཇུག་རོ་ཞེན།

ཙ་བ། རི་ལྟར་ཐ་དད་མེད་ཁྱད་མེད། །

ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀུན་སྐྱབ་མིན། །

དེ་བཞིན་ཐ་དད་ཁྱད་མེད་ནའང་། །༡༡༥

ཐམས་ཅད་ཀུན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །

གངས་ཅན་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་པ་རི་ལྟར་ཐ་དད་མེད་པའི་གཙོ་
བོའི་རང་བཞིན་ཏུ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་ཀུན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་གནས་སྐབས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྣམ་དབྱེས་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
འདོད་ན། དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་ཡང་གསལ་བ་རང་མཚན་རྣམས་རྣམས་ཐ་དད་ཏུ་

ཁྱད་པར་མེད་ནའང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ནའང་
རྒྱ་འབྲས་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་རིགས་མཚུངས་ལ་སྒྲིག་གོ།

ཙ་བ། ཐ་དད་ན་ཡང་དངོས་པོ་ཡི། །

ཆོས་ཉིད་གྱིས་འགའ་བྱེད་པོར་འགྱུར། །

ཡང་ཐལ་ཆོས་སྡེ་མ་ལ་གསལ་བ་རང་མཚན་རྣམས་རྗེས་ཐ་དད་ནའང་དངོས་པོ་ཡི་
ཆོས་ཉིད་གྱིས་རྒྱ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་གི་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་༼རྒྱ་འབྲས་འཚོལ་བར་ཐལ་བ་༽ལ་(གཉིས)། རྒྱ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་འཚོལ་བར་ཐལ་བ་
དང་། སྤྱི་གསལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འཚོལ་བར་ཐལ་བའོ། །
དང་པོ་༼རྒྱ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་འཚོལ་བར་ཐལ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་གྱི། །^{༡༥༦}

བྱེད་དང་མི་བྱེད་འགལ་བར་འགྱུར། །

ཐ་དད་ཡོད་དེའི་ཕྱིར་བྱ་མེད། །

ཅེན་.....། །

ས་ལུང་ས་བོན་དེ་ས་ལུང་ལྷ་གྲུ་གཅིག་བྱ་ཉིད་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་དང་། ལས་གྱི་སྤྱི་
གྲུང་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་འཚོལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་
ཡང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ས་ལུང་ས་བོན་གྱིས་ནས་གྱི་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་
པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་པས་འཚོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན།

ཙ་བ། .....ལྷན་ཅིག་བྱེད་མི་བྱེད། །

འོན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བྱེད་པོ་ཉིད། །༡༥༥

ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཅུ་ལུང་སོགས་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་སྒྱ་གུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་
ནས་ཀྱི་ས་པོན་དང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་
ནས་ཡང་མི་བྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། རས་ཀྱི་ས་པོན་དེ་ཉིད་དུས་གཞན་གྱི་ཆེ་ས་ལུང་ས་པོན་གྱི་
རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཀྱན་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དམ། གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་
ནས་ཀྱི་ས་པོན་ལ་སོགས་བ་གཞན་དང་གཞན་དུ་གྱུར་ནས། ཐམས་ཅད་ལ་རུས་བ་ཉེ་བར་
སྒྱུར་རོ་ཞེན།

ཙ་བ། དེ་ཅི་དངོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཇམ། །

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་པོ་རིམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་ཡང་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་བ་ཡིན་ཏེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲ་བྱེ་ཅུང་ཐད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར།
འཇམ་གྱི་སྒྲས། རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་དུ་གྱུར་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རང་བཞིན་གཞན་ཐོབ་ན། རང་བཞིན་གཅིག་བ་ཉམས་པའི་བྱིར།

གཉིས་བ་ཉི་ལྔ་གསལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ཉི། རྣམ་འགྲུར་རྣམས་གཙོ་བོ་དེ་རང་
བཞིན་དུ་གཅིག་ན།

ཙ་བ། དེ་ལྷན་དངོས་པོ་ཕྱིན་དུ་ནི། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་བའམ། །

སྒྱི་དེ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་འགྲུར་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་

ཐལ། གཙོ་མོ་ཆ་མེད་དེའི་རང་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གཙོ་མོ་དེ་ཡིན་ཏུ་ཐ་དད་དུ་ཐལ།
 རྣམ་འགྲུར་དེ་དེ་ནས་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཇ་སྐྱེས་ཐལ་བ་
 བན་ཚུན་སྤྱད་དོ། །དེ་ལྟ་མེན་ན།

ཙམ། འབྲ་དང་མི་འབྲའི་བདག་ཉིད་ཅན། །༡༧༩

རྣམ་གྲངས་པན་ཚུན་ཐ་དད་འགྲུར། །

དེ་ཡང་ཐ་དད་འགྲུར་ཞེན། །

སྤྱི་གསལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་འབྲ་བ་ཐུན་མོང་བའི་གཙོ་མོ་དང་མི་འབྲ་བའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྲུར་རྣམས་པན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་འགྲུར་བར་ཐལ། གཙོ་མོ་
 དེ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན། རྣམ་འགྲུར་རྣམས་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐ་
 དད་དུ་འགྲུར་བ་འདོད་དེ། སྤྱི་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱས་པའི་ངོ་
 བོ་མི་གསལ་བར་གནས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲུར་རྣམས་ནི་དེ་གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པ་མཛོན་
 བར་གསལ་བའི་གནས་སྐབས་སོ་ཞེན།

ཙམ། བདག་ཉིད་གང་གིས་དེ་དག་གི།

ཁྱད་པར་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་དེ། །༡༨༠

གལ་ཉེ་དེ་དག་ཐ་དད་ན། །

ཐ་དད་ཉིད་འགྲུར་དེ་ལྟ་ནའང་། །

དེ་ལྟར་བྱམ་སོགས་པན་ཚུན་བཞིན། །

སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་པའང་། །༡༨༡

སྤྱི་དང་བྱད་པར་ཅན་མི་འགྲུག།

གལ་ཉེ་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་བྱད་པར་དང་། སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམ་ཐ་དད་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། མི་གསལ་བའི་བྱས་པ་དང་། མངོན་པར་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་གང་
གིས་སྤྱི་དང་བྱད་པར་དེ་དག་ཐ་དད་དུ་འདོག་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇི་ལྟར་བྱས་སྤྲུམ་
སོགས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གི་སྒོ་མི་སྒྲེ་བ་བཞེན་དུ་སྤྱི་དང་བྱད་པར་དུ་འདོད་པའི་
གཙོ་མོ་དང་རྣམ་འགྱུར་ལའང་སྤྱི་དང་བྱད་པར་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་བ་ཅན་དུ་མི་འགྲུར་བར་ཐལ།
འདོད་པ་དེ་ལྟ་ནའི་ཕྱིར། འང་སྤྲུམ་ཐལ་བ་སྤྲུམ་སྤྲུད་དོ།

གསུམ་པ་༼འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་༽ལ་(གཉིས)། རང་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བའི་ཉེས་པ་
མེད་པ། གཞན་ལ་ཡོད་པའོ།

དང་པོ་༼རང་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པ་༽ནི།

ཅ་པ། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་ནས།

བསྐྱབ་བྱ་དེ་འབྲས་འདོད་པ་ཅན།

སྤྱིས་བྱ་འདི་ནི་འཇུག་པར་འགྲུག། ༡༡

དེ་རྟེན་ཐ་དད་ཐ་དད་མེད།

དབྱད་བྱ་.....།

རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་འདོད་པ་ཅན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་
འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དང་པོར། རང་གི་འབྲས་བྱ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ཐ་དད་པའི་གསལ་བ་
རང་མཆན་ཡིན་ནམ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་སྤྲུམ་དུ་དབྱད་པར་བྱ་བ་རིགས་ན་ཡང་།

གསལ་བ་ལ་འཇུག་རིགས་ཀྱི་མེན་ཏུ་མི་གསལ་བའི་གཙོ་བོ་དོན་དུ་གཉེར་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། བ་སྒྲུང་གང་གི་བདག་ཉིད་དམིགས་ལྷུ་ལ་ལམ་མངོན་སུམ་གྱིས་མདུན་དུ་བྱས་ནས་
 འཇུག་པར་འགྱུར་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དབྱད་པ་ན། གཙོ་བོས་དོན་བྱེད་མི་རུས་ཏེ།

ཅ་བ། .....རང་བདག་ཉིད་ཐ་དད། །

ཕྱོག་པ་མཚུངས་པ་^[1]འདི་དག་ནི། །

ཡོད་ཉིད་.....། །

རང་གི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་རང་མཚན་ཁོ་ནས་རུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 གཙོ་བོ་མེད་ན་རིགས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་བྱུང་པར་མི་ཤེས་པས་འཇུག་པ་འཚོལ་བར་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་རིགས་མ་སྒྲུན་རིགས་མི་མ་སྒྲུན་ཀྱན་ལས་ཕྱོག་པ་
 མཚུངས་པ་ཉིད་དག་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼གཞན་ལ་ཡོད་པ་༽ནི།

ཅ་བ། .....དངོས་སོ་རྗེས་འགྲོ་མེད། ། ༡༩

འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །

ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ལ། མེ་འདོད་པ་ཚུ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
 འདིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མེའི་རང་བཞིན་དང་རྒྱུ་རང་
 བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། མེ་རྒྱུ་རང་བཞིན་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་སྐྱེ་འདིག་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

[1] ཉིད་དག་ནི། ལྷ། བེ།

གཉིས་པ་། རིགས་པ་དེས་གཅེར་བྱ་བའང་ཁེགས་བར་བསྟན་པ་། ལེའ་(གཉིས)། རིགས་པ་སྤྲ་མས་
ཁེགས་བར་བསྟན་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་། རིགས་པ་སྤྲ་མས་ཁེགས་བར་བསྟན་པ་། རྟོ།

ཙམ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཛེམ་མེད་པ།

ཐུན་སྐྱལ་གང་ཅིའང་རུང་སྤྲ་བ།

དེ་དག་གྲང་ནི་བསལ་བ་ཡིན། ། ༡༩

མཐའ་གཅིག་པ་ནི་སྤྱད་ཕྱིར་རོ།

མེ་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནམས་ཐུས་ཐ་དད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་གཅེར་བྱའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་པའི་འཛེམ་མེད་པ་རྩ་མོ་ཞོར་འགྱུར་ཞིང་མི་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ཐུན་སྐྱལ་གང་ཅིའང་རུང་བ་སྒྲང་དོར་བྱ་མི་རུང་བ་སྤྲ་བ་དེ་དག་གྲང་ནི་བསལ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྩ་མོ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐུས་ཐ་དད་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ་། ལེའ་(གཉིས)། དོན་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་
ཐལ་བ། དུལ་ཅན་སྒྲ་སྒྲོ་ཐ་དད་མི་སྤྱད་པར་ཐལ་བའོ།

དང་པོ་། དོན་ལ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་། རྟོ།

ཙམ། ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད།

དེ་ཡི་བྱུང་བར་བསལ་བའི་ཕྱིར།

ནོ་འབྱུང་ཞེས་ནི་བསྐྱལ་བ་ན། ། ༢༠

ཅི་ཕྱིར་རྩ་མོ་ལ་མི་རྒྱག།

ཞོ་དོན་གཉེར་ཞོ་འབྲུང་ཞེས་བསྐྱེལ་བ་ན་རྩ་མོ་འབྲུང་བ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྒྱལ། རྒྱལ་
 རིགས་པར་ཐལ། རྩ་ཞོས་མཚན་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་དང་རང་མ་ཡིན་གཉི་གའི་
 རོ་མ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་བསལ་ཞིང་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། འོན་ཏེ་ཕུལ་བྱུང་འགའ་ཞིག་ཡོད། །

གང་གིས་ཁྱད་པར་འབྱུག་འགྱུར་ན། །

འོན་ཏེ་ཞོ་ལ་རྩ་མོ་ལས་ཕུལ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ཡོད་
 བའི་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ཁྱད་པར་ཞོ་ལ་འབྱུག་པར་འགྱུར་གྱི་རྩ་མོ་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ཉིད་ཞོ་ཡིན་དེ་གཞན་ལ། ། ༡༥༥

མེད་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མིན་གཞན་མིན། །

འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཉིད་ཞོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཞོའི་དོན་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རྩ་མོ་དེ་ཞོ་རྩ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པར་ཞོ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། འོ་མའི་རྣམ་
 འགྱུར་དེ་གཞན་རྩ་མོ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉི་ཤུ་ཅན་སྤྱི་མོ་ཐ་དད་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་ཀྱི།

ཙ་བ། ཐམས་ཅད་ཀུན་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། །

ཞོ་སྤྱི་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར། །

ཐ་དད་བསྐྱེལ་པར་སྤྱི་བ་ལ། ། ༡༥༦

དེ་མེད་ཕྱིར་ན་མི་སྤྱིད་འགྱུར། །

དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྤྱི་མོ་ཐ་དད་འབྱུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་

ཅད་ཀྱིན་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། གནས་སྐབས་ཐ་དད་རང་བཞིན་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པར་སྦྱ་བའི་གཅེར་བུ་པ་ལ། ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་མི་སྲིད་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། སྦྱོལ་ཐ་དད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དགག་པའི་སྦྱོལ་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ལུལ་ཅན་ཏུ་འབད་པ་མེད་པར་བྱུང་བའི་ཚུལ་༽ལ་(གཉིས)།

ཆིག་དོན་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་༼ཆིག་དོན་༽ནི། དངོས་མེད་བརྗོད་པའི་སྦྱ་ནམས་སྦྱབ་པའི་སྦོ་ནས་འཇུག་གས།

སེལ་བས་འཇུག་ཅེ་ན།

ཙ་ག། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

ངོ་བོ་བརྗོད་པ་དབྱེད་བྱ་ཉིད། །

མ་ཡིན་སྦྱིན་དེ་དག་ཉིད། ༥༥

ནམ་གཅོད་རྗོད་པར་བྱེད་པར་བྱུག། །

དངོས་མེད་བརྗོད་པའི་སྦྱ་བྱམ་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྦྱ་ངེས་བྱམ་མེད་དེ། ངོ་བོ་སྦྱ་སྦྱབ་
པའི་སྦོ་ནས་བརྗོད་དམ། དེ་མ་ཡིན་ནམ་པར་བཅད་པའི་སྦོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་སྦྱམ་ཏུ་
དབྱེད་བྱ་སྦྱ། དེ་ལྟར་དོགས་པ་སྦྱེ་རིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཆེ་བྱམ་
པའི་ངོ་བོ་མེད་ཅིང་ནམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་གོ་བའི་ཕྱིར།

ཡང་བསྐྱབ་ཆོས་ལ་སྦྱ་དེ་སྦྱབ་འཇུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆང་བ་ཡང་མི་རིགས་
ཏེ་ཞེས་སྦྱར་དོ། །བྱམ་པ་མེད་ཅེས་སྦྱ་ལྟང་གིས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་མ་ཡིན་ནམ་པར་
བཅད་པ་དངོས་སུ་གོ་བས་སྦྱབ་འཇུག་ཡིན་ནམ་སྦྱམ་ཏུ་དོགས་པ་སྦྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུག་

མཐའ་འཆའ་བ་སྐྱོངས་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་སྟོན་བཞེད་བ་ཡིན་གྱི། བུམ་མེད་ལ་ངོ་མོ་མེད་བ་
རྟགས་སུ་བུས་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་འབྱུག་ཚུལ་གཉིས་སུ་དབྱེད་བུ་མ་ཡིན་ཞེས་
པའི་དོན་དུ་འདོད་བའི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་གསལ་ཏེ། སྐྱེ་རྟག་གསེལ་རྟག་
སྐུམ་དུ་དབྱེད་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་བ་དང་འབྲེལ།

གལ་ཏེ་གཉིས་སུ་དབྱེད་བ་མ་བྱེད་ཅེས་ནོར་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བྱིན་ཡང་དབྱེད་
བུ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་མི་རུས་སོ། །རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་རྟོག་བ་དེ་དག་ཉིད་རྣམ་གཅིད་གཞན་
སེལ་བརྗོད་བ་དང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་བྱུབ་སྟེ། དགག་བ་དང་སྐྱབ་པའི་སྐྱེ་རྟོག་ཀྱང་དེ་ལྟར་
བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ཤིན་ཏེ་ངེས་པར་བསྐྱབ་པ་འོ། །གཞན་ཕྱེ་དག་སྐྱེ་རྟོག་ལ་སྐྱབ་འབྱུག་གི་དོགས་
བ་སྐྱེ་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། བུམ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྐྱབ་བ་ཁོ་ནའི་རྣམ་བ་འཆར་གྱི།
དགག་པའི་རྣམ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་བར་མཐོང་བ་དང་དེ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྟོན་ས་
འབྱུག་ན། རྟོགས་བ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་འགྲུར་སྐུམ་བ་དང་། བད་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་འགའ་
ཞིག་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མེད་ན་བད་བུས་པའི་དགོས་བ་མི་འབྱུབ་ལ། ཡོད་ན། དེ་མ་ཡིན་
རྣམ་པར་བཅད་བ་ལ་དགོས་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་སྐུམ་པས། སྐྱབ་བ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུག་བ་
དང་། འབྱུག་ཚུལ་ཡང་སྐྱབ་པའི་སྟོན་ས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །སྐྱབ་པའི་སྐྱེ་རྟོག་སྐྱབ་འབྱུག་
ཡིན་བ་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དགག་བ་རྒྱས་པར་
མཛད་ལ། དགག་པའི་སྐྱེ་རྟོག་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་བྱུབ་ཐེན་ཀྱང་ཐ་སྙད་
ལ་སྐྱོངས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པས་དོགས་བ་ཅུང་པའི་ཕྱིར་གཞུང་ཅུང་དུར་མཛད་དོ། །

འོན་པར་བྱ་ཉུང་བས་ཐོག་མར་འཆད་རིགས་སོ་ཞེན། ལྷོགས་རེན་མ་འཆད་རིམ་གཉི་ག་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པས་རིམ་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རེས་པ་མེད་ལ། འདིར་ནི་རིགས་པ་སྤྲུལ་ནམས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། འདི་ཡང་འབད་མེད་དུ་བྱུང་སོ་ཞེས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཐུག་ཏུ་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་། རང་བཞིན་ཉགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དཔེར་བརྙེན་པ་ཀེལ་(གསུམ)། གཏན་ཆོགས་དཔེར་བརྙེན་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་། གཏན་ཆོགས་དཔེར་བརྙེན་པ་ཀེལ།

ཅ་ག། རང་བཞིན་བྱུང་པར་བྱེ་བྲག་ལ། །

^[1] ལྷོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་ལ། །

བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་བརྙེན་དེ། ། ༡༥

འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །

རང་གི་བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་བརྙེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཆོས་ཅན། སྒྲོར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་འཛིག་པར་བསྐྱུབ་པ་ལ་འབྲས་བྱ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ། ཉགས་བརྙེན་པའི་སྤྲུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འཕངས་པ་ལ་བསྐྱོས་པ་བྱུང་བར་བསྐྱོས་པ་བ་དང་། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ལ་མི་སྐྱོས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་འཛིག་པར་བསྐྱུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་བསྐྱོས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དོན་

ཙ་བ། ཡོད་པའི་བྱད་པར་ཙམ་དུ་ནི། །

བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་ཡི་ཆོས་ཙན་ལ། །

དོན་འགའ་⁽¹⁾ཞིག་ཡང་འབྱུང་བ་མི་འབྱུང་། །¹⁴⁰

བྱད་པར་རྣམས་ཇེས་སྤྱི་ཡོན་པར་མཐོང་བ་ཆོས་ཙན། སྤྱི་ཡི་ཆོས་ཙན་རྟག་གཅིག་
སོགས་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙོ་བོར་སྤང་བ་ལ། ཡོད་པའི་བྱད་པར་དངོས་པོར་ཡོད་པ་
ཙམ་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་འཇམ། ཡང་ན་སྤྱིར་ཡོད་ཙམ་སྐྱབ་འདོད་
ནས་ཁྱོད་བཞོད་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་མ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་།

དེ་མ་གྲུབ་ན་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙོར་སྤང་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པས་
གངས་ཙན་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ།
གངས་ཙན་གྱི་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་འདོད་ནས། ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་
དུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིག་ཡོས་བསྐྱབས་པས་འདོད་དོན་དེ་འབྱུང་བ་ལ་མི་མན་
པའི་སྤྱིར་། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མེར་སྤང་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པས་མེ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །

ཙ་བ། འདི་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད། །

སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ཁོར་ཡང་ཁྱོད་བཞོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་
བསྐྱབ་བྱ་དེ་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད་པར་གྲུབ་ཅིན་མ་བཟུང་པའི་སྤྱིར་། གངས་ཙན་གྱི་
བསམ་པས་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙོ་བོར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས། དེ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་དོན་འབྱུང་བར་བསམས་ནས་བཞོད་ལ།

[1] ལྟ་ལྟན་གྱི་ཀྱང་།

སངས་རྒྱས་པས་ནི་དེ་འདྲ་སྤྱི་ལོ་ཆོས་ཅན་སྤོན་ཡིན་པས་དེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ཀྱང་། གཙོ་
བོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལོ་བརྗོད་བྱ་ཡོད་པར་བྱལ་བ་ཅམ་ཡིན་པས། རྒྱལ་ཕྱིར་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་ལ་
བལྟོས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྷ་ར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་དང་། བརྗོད་བྱ་དག་
ཏུ་དེ་ཡང་བྱལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་མོ་ཞེ་ན། དེ་བས་ན་ད་ཅི་ཤེས་བྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་བྱལ་བ་
ཡིན་ཡང་ཐུགས་རྟོག་དེ་ལྟར་ཡང་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་གང་དག་
ཆོས་ཅན་ངེས་བརྒྱུད་མེད་པའི་སྤྱི་ལོ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་སྐྱབ་ན། རྒྱལ་པོ་
འདོད་དོན་མི་འབྱུང་། ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་དོན་མེད། ཆོས་ཅན་གཙོ་བོ་ལས།
གཙོ་བོ་མི་སྤོན་ལ་སྐྱབ་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད།

ཅེས་པའི་ལན་གཞུང་སྤྱི་ལོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་དབྱེད་མི་བཟོད་དེ།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱི་བརྒྱུད་པའི་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་དེ་རྟག་གཅིག་སོགས་བྱེད་ཆོས་ལྡན་བྱེད་
པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནས། ཡོད་པའི་བྱེད་པར་ཅམ་ཞིག་ཡིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། གཞུང་
འོག་མའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས། དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྤོན་བསྟན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་
པ་དང་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་འདྲ་གཞི་ཆོས་ཅན་གང་གི་སྤྱི་ལོ་ཡང་བྱལ་བ་མི་སྤྱིད་
པས། སངས་རྒྱས་པས་བཀའ་བ་མེད་པར་བྱལ་བ་མི་དུ་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་གཙོ་བོ་མི་སྤོན་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་ཅམ་
དང་། རྟག་གཅིག་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་འདོད་ན།
གཞུང་འདིས་གཞོད་པ་སྤོན་ལ། ཕྱི་མ་འདོད་ན། གཞུང་འོག་མས་གཞོད་པ་སྤོན་པར་འདོད་

བ་ཡང་དབྱུང་མི་བཟོད་དེ། ཡོད་པ་ཅམ་ཞེས་བ་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། དངོས་
པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཇེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཞུང་འདིས་
གཙུག་པོ་འཛིན་པོ་དངོས་པོར་བྱུང་བའི་བར་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་རོ། ། བྱི་མ་ལྟར་ན།
རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་སྤྱོད་མི་ཉག་སྤྱོད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཞོད་པའི་ཡོད་པ་ཡང་དེ་ལ་འདོད་
དགོས་བསམ། དེ་ལ་ནི་དགག་པ་འཆད་བར་འགྱུར་རོ། །

རང་གི་གཏན་ཆིགས་སུ་དངོས་པོ་ཅམ་འཛིན་ལ། གཞན་ལ་བཏགས་པ་བྱེད་པ་ན། དེ་
ལས་བྱུང་ཆེ་བའི་ཡོད་པ་ཅམ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་པ་ལ་གཤོད་པ་བཟོད་པ་ནི། ཚུད་
བ་གང་ལས་འཕྲོས་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཚུད་པའི་ཚུལ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་འགྱུར་དང་། བསྐྱབ་
བྱ་བྱུང་བའི་ན་སྟོན་ཡོད་ལ། སྤྱོད་བྱེད་བྱུང་བའི་ན་པ་ལ་སྟོན་དེ་མེད་པའི་ངོས་ནས་བྱུང་བར་
འབྱེད་པ་སྤྲད་བྱེད་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་བ་བསམ་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་སྤྲད་བྱེད་གི་
གཞུགས་ལ་འགལ་བ་བྱགས་པ་ཅམ་ཀྱིས་མཐོང་བར་མི་རུས་སོ། །

ཅ་ག། བྱུང་བར་བསྐྱབ་བྱ་བ་བྱུང་ན་ ..... ། །

ཡོད་པའི་བྱུང་བར་དངོས་པོ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཞུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས།

ཅ་ག། .....འདིར། །

གཏན་ཆིགས་ཇེས་འགྲོ་མེད་ཅན་འགྱུར། །

ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་དེས། ། ༡༩ །

བྱུང་བར་དགའ་ནི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར། །

གཏན་ཆིགས་བྱུང་བར་རྒྱལ་ཁྲིམ་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་

ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་པོར་སྤང་བ་དངོས་པོར་སྦྱབ་པའི་སྐབས་འདིར་རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་མེད་པ་
 ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྩོགས་ཚས་བྱབ་པ་གང་ཞིག་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚས་ཅན་དེའི་སྤྱིང་དུ་ཡོད་པ་བསྦྱབ་བྱ་ཡིན་ན། ཡོད་པའི་བྱད་པར་
 དག་ནི་བསྦྱབ་བྱར་འགྱུར་དགོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།

གངས་ཅན་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྦྱབ་འདོད་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བསྦྱབ་པ་ལ་
 དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཚས་ཅན་དུ་བསྐྱར་བ་དེ་སྤྱོད་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་མཆན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་པོ་བྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་
 པ་འབབ་པས་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟགས་དེའི་
 རྩོགས་ཚས་བྱབ་ན་བྱབ་པ་མི་འབྱུག། བྱབ་པ་བྱུབ་ན། རྩོགས་ཚས་མི་འབྱུག་སྟེ། དམ་
 བཅའ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྩོགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་བྱུབ་ན། སྤྱོད་དངོས་པོར་
 ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར། དེས་ན་བྱུབ་ཐོབ་གྱི་སྤྱོད་སྤོབ་པ།

ཡོད་ཅེས་བསྦྱབ་བྱའི་ཚས་དང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་གཞོད་པ་བརྗོད་པ་ན། རྟག་གཅིག་
 སོགས་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་དང་། སྦྱབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་ན།
 དངོས་པོ་འཕེལ་དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་བསྦྱབ་བྱའི་ཚས་སུ་བྱེད་པ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ནོ། །གངས་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བྱད་པར་རྟམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འགོད་བསམ་ནི། དེའི་དོན་མ་རྟགས་པས་ཏེ། བྱད་པར་ནི། བདེ་སྤྱུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
 ཆ་མི་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཅེས་ལྷ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ས་
 ཡིན་པས། རོན་ནི། དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་ཀྱས་པའི་རོ་པོར་གྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཆ་མི་

མཉམ་བ་དེ་ཙམ་ལྷ་ལ་མངོན་སྲིད་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་ཡིན་གྱི། གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་
 བྱེད་པར་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སྲིད་ཐོབ་མཐོང་བ་གངས་ཅན་གྱིས་རྟགས་སྲིད་བཞོད་
 བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེད་པར་རྣམས་ལ་ཞེས་མ་སྒྲོར་ཞིག་ཁྱོད་ལ་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 སྲིད་ཐོབ་མཐོང་མི་རིགས་པས་བྱེད་པར་བསྐྱར་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྗེས་སྲིད་ཐོབ་མཐོང་བའི་སྒྲོན་ཏུ་
 འགྱུར་ལ།

ཙམ། དེ་ཡི་བྱེད་པར་གསྐྱར་མེད་པར། །

དངོས་པོ་ཙམ་ན་སྐྱབ་བ་ན། །

དེ་ཙམ་སྲིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡི། །༡༩༩

རྗེས་སྲིད་ཐོབ་མཐོང་པ་མེད། །

ཁོ་བོ་ཙག་ལ་ནི་དངོས་པོ་དེ་ཡི་བྱེད་པར་རྟགས་སྲིད་ཐོབ་མཐོང་པར། དངོས་པོ་
 ཙམ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཞོད་བ་ན། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡི་
 ཆོས་གྱིས་སྲིད་པའི་རྗེས་འབྲེལ་སྲིད་པ་ཉམས་པའི་སྒྲོན་ཐོབ་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་
 གྲུབ། མི་རྟག་པ་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་སྲིད་བྱེད་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གང་དག་རིགས་
 བ་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པ་ཆད་མས་སྐྱབ་མི་ཤེས་པར།
 རྟག་པ་ཡིན་ན་ལྷན་པོ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
 པས་སྲིད་པར་བསྐྱར་ནས། ཡོད་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་སྲིད་པོ་ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དེ་
 ལྟ་ན། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་སྲིད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ་ངི་ལྟར་ཁས་མ་སྐྱངས་པ་སོམས་ཤིག་དེ་འདྲོད་དོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་མི་རྟག་ན་ཙམ་

བའི་བྱ་བ་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཁོ་མོ་ཅག་སེལ་ངོར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྱ་བ་པ་ཡོད་པར་
ཁས་ལེན་གྱི། སྤྱིར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྱ་བ་པ་ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་
བྱ་བ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟག་སྤྱིར་ཁས་སྤངས།
འདོད་ན། ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་འགལ་ལོ། །ཁོ་མོ་ཅག་སེལ་ངོར་ཡོད་ན། སེལ་ངོར་མི་རྟག་
པས་བྱ་བ་ཅེས་ཟེར་གྱི། སེལ་ངོར་ཡོད་ན་སྤྱིར་མི་རྟག་པས་བྱ་བ་ཅེས་མི་སྦྲུ་ཞེ་ན།

འོ་ན་མེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེལ་ངོར་མི་རྟག་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
འདོད་དེ། མེས་བྱ་མི་རྟག་པར་སྦྲོ་འདོགས་པ་སྤིང་བས་དེའི་ངོར་མི་རྟག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
སེལ་ངོར་ཡོད་ན་སེལ་ངོར་མེད་པས་བྱ་བ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སེལ་ངོར་ཡོད་ན་སེལ་ངོར་
མེད་པས་བྱ་བ་པའི་དངོས་འགལ་ལས་ཀྱང་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་རྟོག་
ངོར་བྱ་བ་པ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེལ་པའི་ངོར་སྤྱིར་བས་ཉེས་པ་ལས་གྲོལ་དུ་རྒྱུ་ནི། མི་
གྲོལ་བར་མ་ཟད། ཉེས་པའི་གོང་བྱར་འགྱུར་བས།

ངོ་ཆ་བའི་གནས་ཀྱིས་རྫོམ་པར་མ་བྱེད་ཅིག །རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ནགས་མཐར་དུར་
སྤྱུ་འབྱིན། །ཁ་སྤྱོད་གྲོང་མཐར་གནས་ནས་ལྷས་ངན་སྦྱོག །མཁས་པ་རིགས་པའི་གནས་
ལྷགས་ཐོག་ལྷར་འཕེན། །སྤྱོད་པོ་ལྷག་ཆོད་དུག་མདའ་མདེུ་མེད་འཕེན། །ཞེས་སོ། །

སྤྱིར་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ནི།

ཅུ་བ། མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་མེད། །

གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་འབྱུང་པ་ཅན། །

མེད་པའི་ཆོས་ནི་འགལ་ཡིན་ན། །༡༩༩

མེད་གྱི་ཆོས་གང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་། ཁྱབ་པ་འགལ་ནས་མ་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པས།
གང་བཀོད་ཀྱང་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་མཐའ་དབྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གཞི་མ་བྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ལྟར་སྟེ་དུ་རྟོགས་སྒྲ་བས་འདིར་དེ་འགོག་ཚུལ་མ་
བསྟན་ལ། ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཐོག་པ་གང་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་། ལྟར་སྟེ་གསུམ་ལས་
མ་འདས་བར་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ་སྒྲ་བྱི་གཉིས་ལ་ཆོས་ཞེས་སྟོས་ལ། བར་པ་ལ་གཉི་ག་ལ་
བརྟེན་ཞེས་སྟོས་སོ། །དེས་ན་གངས་ཅན་ལ་རྟགས་གང་འགོད་ཅེས་འབྲི་བ་མིན་གྱི། ཁྱད་
བར་ནམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་བཀོད་ཅིང་། བཀོད་པ་དེ་
ཉིད་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་ངེས་ཟིན་པས།

གངས་ཅན་རང་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེས་མཆོན་ནས། གང་བཀོད་ཀྱང་ལྟར་སྟེ་
གསུམ་ལས་མི་འདའ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །མེད་ཆོས་འགལ་བར་སྟོན་པ་ནི། སྟར་
བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི་དངོས་མེད་ཡིན་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། བུམ་མེད་རྟགས་སུ་བཀོད་
པ་ལྟ་བུ། ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་༼རྩྱུར་བའི་དབྱེ་བ་༽ནི།

ཅན། རང་བཞིན་^[1]སྟུབ་པ་གོ་བྱེད་ཡིན། །

དེ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་^[2]ངེས་པ་ཡིན། །

རང་བཞིན་ངེས་པ་གོ་བྱ་ཡིན། །༡༩༥

[1] སྟུབ་པ། བེ།

[2] ངེས་པ་ཡི། སྟུ། བེ།

འདི་ལྟོག་པ་ན་དེ་ལྟོག་བྱེད། །

བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་གོ་བྱེད་
ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། བྱས་པ་དེ་ལ་
ཁྱབ་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ཡི་མི་རྟག་པ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་གོ་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱ་བྱི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་སོ། །མི་རྟག་པ་འདི་ལྟོག་པ་ན་དེ་
ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་ལྟོག་པར་བྱེད་དེ། བྱས་པ་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱ་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྟེན་པ་ནི།

ཅ་བ། དཔེར་ན་མི་རྟག་ཉིད་བྱས་པ་འཇམ། །

མ་བྱས་པས་ན་མི་འཇིག་བཞིན། །

གང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་
བྱས་ཞེས་བརྟེན་པའི་དག་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་མ་སྐྱར་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་
ཅོད་གཞི་གཉིས་རྟགས་ཆོས་སུ་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཡང་མི་འཇིག་པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན།
སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་བཀོད་པའི་དག་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་མི་མ་སྐྱར་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་
ཡིན་ཏེ། དཔེ་དང་ཅོད་གཞི་གཉིས་རྟགས་ཆོས་སུ་ཆོས་མི་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བའི་སྐྱབ་
དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཞར་ལ་བསྟན་པ་ནི། བྱིར་ཆོལ་ལ་བརྟེན་པ་
ལས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བ་ལྟར། ཆོལ་བས་དངོས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་

བསྟན་བཅོས་སུ་བྱེས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྤེལ་བྱེད་ཤིང་།
དེ་ཡང་སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་། འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་མ་དེས་པ་སྤང་བ་༽ལ་(གསུམ)། འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པའི་
རྟོགས་དགོད། རྟོགས་ཆོས་བསྐྱབ། དོན་བསྐྱབ་བཤོ། །
དང་པོ་༽ འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་དགོད་པ་༽ནོ།

ཙ་ག། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནོ། ༡༩༥

རང་གི་ངོ་བོས་ཇེས་འབྲེལ་ཉིད། །

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་ཅམ་ནས་འཇིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཆས་སུ་
ཇེས་སུ་འབྲེལ་ཏེ། ཁྱོད་འཇིག་པར་བསྐྱེད་པ་ཁྱོད་རང་ཡོད་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་རྒྱ་
རིགས་གཞན་མེད་པར་ཁྱོད་ཡོད་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པའི་
ལག་ཇེས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནོ། བྱས་པ་མི་འཇིག་པའི་ཇེས་སུ་མེད་དེ། དེར་སྐད་
ཅིག་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཡུན་ཆོད་དུ་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་བྱུང་སྟེ།
སྐད་ཅིག་མ་ལྟའི་ཡུན་ཆོད་དུ་མི་འཇིག་པའི་ཇེས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་ནས་འཇིག་གོ་ཞེན།

ངོ་ན་སྐད་ཅིག་བཞི་པའི་དུས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་ལྟར་མི་འཇིག་པའི་ཇེས་སུ་གནས་
པ་དོར་རལ། མ་དོར། དོར་ན། བྱས་པ་དེ་སྐད་ཅིག་ལྟར་མི་འཇིག་པའི་ཇེས་སུ་གནས་པ་
ཉམས་ཏེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་ཡུན་ལས་གནས་མ་རུས་པར་སྐད་ཅིག་བཞི་པའི་དུས་སུ་
སྐད་ཅིག་ལྟར་མི་འཇིག་པའི་ཇེས་དེ་བཞིག་པའི་ཕྱིར། མ་དོར་ན། སྐད་ཅིག་ལྟར་མི་འཇིག་
པར་གནས་ཤིང་། སྐད་ཅིག་དུག་པའི་དུས་སུ་བཞིག་པས་བྱུང་བ་ཉམས་ཏེ། ལྟར་སྐད་

ཅིག་མ་གསུམ་མི་འཛིག་པར་གནས་ཤིང་། སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྐད་ཅིག་
མ་ལྔར་མི་འཛིག་པའི་རྩས་སུ་གནས་པས། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུན་ཆོད་དུ་མི་འཛིག་
པར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པ་པན་ཆད་ད་དུང་སྐད་ཅིག་མ་ལྔར་
གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་གཉིས་ལས་མི་གནས་ལ། སྐད་ཅིག་གསུམ་དང་བཅས་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་ལྔ་ཡིན་རོ། །ཞེ་ན།

འོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་སུ་དེ་ནས་བརྒྱད་སྟེ་སྐད་ཅིག་ལྔར་མི་འཛིག་པའི་རྩས་
སུ་ཡོད་མོད། སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་དེ་ནས་བརྒྱད་སྟེ་སྐད་ཅིག་ལྔར་གནས་པའི་
རྩས་སུ་ཡོད་དམ་མོད། ཡོད་ན་ཉིས་པ་སོན་གནས་ལ། མེད་ན། དེ་ནས་བརྒྱད་སྟེ་སྐད་
ཅིག་མ་ལྔར་གནས་པའི་རྩས་དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་སུ་ཡོད་ལ། གཉིས་པའི་དུས་སུ་
མེད་པས་བྱས་པ་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྤྱོད་ཅིང་། རང་གྲུབ་དུས་
སུ་འཛིག་པའི་རྩས་སུ་གནས་པ་ལ་རང་ཡོད་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མིན་པ་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་
གཞན་མེད་པ་ཡིན་ཏུ་རྟོགས་སྤོ། །

གཉིས་པ་༼ཐོག་མ་ཆོས་བསྐྱབ་པ་༽ཞི།

ཅ་ག། དངོས་པོ་^[1]ལྟོས་དང་བཅས་ནཱས་ཞི། །

དེས་པར་འགྲུར་བ་མེད་པར་མཐོང་། །

བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། འཛིག་དེས་མིན་པར་ཐལ། འཛིག་པར་འགྲུར་བ་བྱས་
བྱང་གི་རྒྱ་ལ་དེས་པར་བལྟོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པར་ཐལ། སྐུམ་བུའི་དངོས་པོ་མེར་པོར་

[1] བལྟོས་དང་། སྒྲ།

འགྱུར་བ་རང་བྱུང་དུས་ལས་བྱིས་བྱང་གི་ཚོན་ལ་བཟོས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི། དེས་
བར་མེད་པོར་འགྱུར་བའི་བྱུང་བ་མེད་པར་མཐོང་བའི་བྱིར།

འོ་ན། ཆོས་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཆོས་གསུམ་བསྐྱེད་དེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱེད་
བ་ཆོས་གཉིས་ལ་བཟོས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཉགས་མ་བྱུང་སྟེ། དོན་གྱི་བཟོས་ས་རྒྱ་ཡིན་
པས་ཆོས་གཉིས་ཆོས་གཅིག་གི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་གཅིག་བྱུང་ཅམ་གྱིས་
ཆོས་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན། ཆོས་གཅིག་བྱུང་ཅམ་ནས་ཆོས་གསུམ་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་བྱུང་ཅམ་གྱིས་
ཅིག་ཤོས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། ཞེ་ན། བྱུང་བ་མེད་དོ། །སྤར་གྱི་ཐལ་བ་ལ་བྱུང་བ་མེད་དེ།
འཛིག་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་པས་གཅིག་དང་མ་སྤང་ཁྱད་གཞན་དང་དེས་བར་སྤང་བས་བྱིས་ཀྱི་
རྒྱ་ལ་བཟོས་ཁྱད་འཛིག་དེས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དེ་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །༡༩༦

འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མི་སྲིད་འགྱུར། །

བྱས་པ་དེ་ལ་འཛིག་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ནི་འཛིག་པ་མི་
སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་མ་སྤང་བ་སྲིད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ ༼དོན་བཟུ༽འི།

ཙམ། དེས་ན་འབྲས་གནས་མེད་པའི་བྱིར། །

འཛིག་པ་རྒྱ་ལྡན་སྤྲོ་རྣམས་ཀྱི། །

འཛིག་པ་རྒྱ་ནི་ཐམས་ཅད་དག །༡༩༧

འཁྲུལ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་བ་ཡིན། །

ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་དང་མ་སྒྲིབ་པ་དེས་ན་འཛིག་པ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལྡན་དུ་སྒྲིབ་
རྣམས་ཀྱི་འཛིག་པ་ལེ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དག འབྲས་བུ་འཛིག་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་དུ་བཤད་བ་
ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མོ་བ་སོགས་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་བྱུང་བ་ལེ་འཛིག་པ་གནས་པ་ལེ་
ངེས་པ་མེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལེ་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་རྒྱ་བྱས་པ་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །

ཕྱིས་བྱུང་གི་མོ་བ་སོགས་དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་ལེ་འཛིག་པ་དེ་ལེ་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་
བསྐྱེད་པ་ལེ་བྱས་པ་མེད་པ་ལེ་ཕྱིར། བྱས་པ་མེད་དེ། དེ་དངོས་པོ་བ་དང་དངོས་མེད་གང་
ཡང་མི་སྐྱེད་པ་ལེ་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལེ་འཛིག་པ་ནི་བྱམ་པ་རང་གི་རྣམས་མ་ཡིན་གྱི། བྱམ་པ་
ཞིག་པ་ཡིན་ལ་དེ་མོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཡང་གི་སྐྱས་བྱམ་པ་ལེ་དངོས་པོ་མེད་
པ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ལེ་ཞིག་པ་བསྐྱེད་པ་ལེ་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་འབྲས་བུར་འགྱུར་
རོ། །དངོས་མེད་བྱེད་ན། དངོས་པོ་མི་བྱེད་པས་དངོས་མེད་འབྲས་བུར་ཐལ་བ་དང་། དངོས་
པོ་བསྐྱེད་པ་ལེ་བྱ་བ་མི་སྐྱེད་པ་ལེ་ཉེས་པ་གཉིས་གནས་མ་བྱུ་པ་ལེ་སྡེ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཡང་གི་
སྐྱས་བསྐྱར་རོ། །

ཙམ། འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །

གང་ལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་དེ་ལས། །༡༩།

གཞན་ལ་འང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །

ཚྲོག་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་

མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་འཛིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་ངོ་བོ་
 ཉིད་གྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་ལྟོག་གྱུར་གྱི་དངོས་པོ་ལའང་ཆོས་
 ཅན། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་དང་
 འཛིག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན། འཛིག་པ་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་
 གི་རྒྱ་ལས་འཛིག་པའི་རང་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །

གཉིས་པ་༼སྐབ་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་༽དོན་བསྐྱབ་བཞི།

ཅུ་བ། དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི།

རྗེས་སུ་དཔོག་གང་རྣམ་གཉིས་ཏེ།

འབྲས་དང་ངོ་བོ་དེ་དག་ལས། ༥༧

རང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་དེས་ཕྱིར།

འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་བསྐྱབ་བ་དེས་ན། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོའི་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་རང་གཉིས་སུ་
 དེས་ཏེ། སྐབ་ཉགས་ལ། འབྲས་བྱ་དང་ཁྲབ་བྱའི་ངོ་བོ་དེ་དག་ལས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགག་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ལ་(གཉིས)། དངོས་དང་། ཆོད་སྤང་རོ། །

དང་པོ་༼དངོས་༽ལ་(གཉིས)། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་བྱུང་མ་དམིགས་པའི་
 འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རོ། །

དང་པོ་༼མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་༽ལ་(གཉིས།) བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བརྒྱང་བ་དང་།
དེ་སྐབ་བཤོ། །

དང་པོ་༼བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་བརྒྱང་བ་༽ནི།

ཙ་ག། འཇུག་པ་ཚློ་ཚློན་ཅན་ཉིད་ལྱིར། །

དེ་ཡི་ངོ་མོ་མི་དམིགས་ན། །

འཇུག་པར་མི་བྱེད་ཞེས་བྱ་བས། །༡༠༠

མི་དམིགས་པ་ནི་ཆད་མར་བཤད། །

ཤ་ཟ་རང་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མས་མི་དམིགས་པ་གང་ཟག་དེས་
ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་བ་རིགས་པ་འགོག་པ་ལ་ཆད་མར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
དེའི་ངོ་མོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན། དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་པར་མི་བྱེད་
བས་ཁྲབ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལྱིར། འཇུག་པར་མི་བྱེད་དེ། ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་
པ་དེ་དམིགས་པའི་ཚློ་ཚློན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ལྱིར། གང་དུ་བཤད་ན།
ཆད་མ་ནམས་ནི་མི་འཇུག་པ། ཞེས་པའི་རང་འབྲེལ་དུ་ཤོ། །

སྤར་སྐྱབས་དེར་ཁྲབ་པ་མ་སྐྱབ་པར་འདིར་སྐྱབ་བཞེད་ནས། འཇུག་པ་ཚློ་ཚློན་ཅན་
ཉིད་ལྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་མིན་ཏེ། སྤར་རང་འབྲེལ་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་དང་སྤྲ་དང་ཐ་སྙད་
དགག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་ཚློན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ལྱིར་
རོ། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པས། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་སྦྱ་གསུམ་
ག་འབྲེལ་པ་འདིར་སྤར་བཤད་ཟིན་ལ་སྤྲར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་བསྐྱབ་པ་ཞི། ཅིའི་བྱིར། བསྐྱལ་དོན་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་སྐྱབ་མི་
བྱས། བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ན་ཆད་མ་གསུམ་གང་དུང་གིས་དམིགས་པས་བྱབ་པོ་ཞི་ན།

ཙ་བ། བསྐྱལ་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །

དོན་ལྡན་དབང་པོ་ལས་འདས་པ། །

བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ན་བསྐྱལ་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པས་བྱབ་པ་མེད་དེ། བསྐྱལ་
དོན་འགའ་ཞིག་བསྐྱལ་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བྱས་ན། ཚུལ་པའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་
བརྗོད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་གི་དོ་བ་སོགས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་
བྱས་ཀྱང་ཉེར་མཁོ་མེད་ཅིང་། སྐྱེས་བུའི་རྣམ་རྟོག་གི་གངས་སོགས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་
བྱར་བསྐྱལ་མི་བྱས་པའི་བྱིར། བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ན་རང་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
དེའི་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། བསྐྱལ་དོན་རྣམས་ཡོད་
ཀྱང་། དེའི་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྤིང་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། རྟགས་མེད་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ནི། །༡༠།

མི་དམིགས་བྱིར་ན་རི་ལྟར་མེད། །

ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །

བྱིར་ན་ཆད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །

བསྐྱལ་དོན་ཡོད་ན། བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ་དེའི་སྐབས་རྟགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་གིས་དམིགས་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་ཚོར་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་
མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དོན་དེ་རྣམས་

གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མས་མི་དམིགས་ན་མེད་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡོད་ན་དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མས་དམིགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་
 དེ་བསྐལ་དོན་ཡོད་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། མེད་པ་བསྐྱབ་པ་གང་ལ་ཡང་། ཆད་མ་སྟེ་རྟགས་ཡང་
 དག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བསྐལ་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་ཡང་ངེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་
 མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་༽ནི།

ཙ་ག། རྟགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱང་ཡོད་པ་ཅན། ། ༡༠༡

ལ་ལ་ཆད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར། །

རང་བཞིན་ཤེས་བྱེད་མི་ཤེས་ལ། །

རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ལ་མེད་ངེས་བསྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཆད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
 རྟགས་ཀྱི་ཕུལ་བྱང་སྣང་རུང་གི་ཁྱད་པར་ལ་བལྟོས་པ་ཅན་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། སྣང་མ་དམིགས་པས་མེད་པ་གོ་མི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་འདི་མི་འགལ་ཏེ། མ་
 དམིགས་པས་མེད་ངེས་མི་འབྲུབ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི། རང་གི་རང་བཞིན་
 ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་བྱེད་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། རྒྱ་མི་ཤེས་ན་འབྲས་བྱ་ནི། ། ༡༠༢

མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །

དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཅན་ལ། །

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། །

རྒྱ་མེ་མི་ཤེས་ཤིང་མེ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར།
འབྲས་བུ་དུ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞི་འགར་བྱུང་བྱའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱར་ཡོད་པ་
ལ་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཡང་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཤིང་མེད་དེ་རང་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར། ས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ལས་འགའ་ཞིག་གིས། ། ༣༠༧

དེ་མེད་པར་ནི་རྟགས་པར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་བྱུང་བྱེད་མེད་པ་ཆད་མས་མ་བྱུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། གལ་
ཏེ་ཕྱིར་ཚོལ་འགའ་ཞིག་གི་མངོན་སུམ་དང་། ཡང་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆོག་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་དང་བྱུང་བྱེད་མེད་པར་རྟགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་དུས་ནི། གཡས་ཀྱི་རིའི་ངོས་ལ་ཤིང་གི་ཆོག་ས་
མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པ་འབྲེན་ཞིང་། ས་པ་དང་བྱུག་པའི་བྱུང་བར་
ལ་ངེས་པ་འབྲེན་མི་རུས་པའི་ཤིང་གི་ཆོག་ས་དཔེར་བཞག་ནས། དེ་དང་ཐག་མཉམ་པའི་
གཡོན་གྱི་རིའི་ངོས་ལ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྗན་པ་ཡོད་ན། གཡས་རི་ལྗར་མངོན་སུམ་

གྲིས་ངེས་རྒྱས་ཤིང་ཤ་བ་དང་བྱག་བའི་བྱུང་བར་ཡོད་ཀྱང་། གཡས་རི་ལྷར་ངེས་མི་རྒྱས་
 བའི་ཤིང་གིས་དག་བའི་གཡོན་རིའི་ངོས་ན་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཟེ་ཆོས་ཟ་བ་ན། དེར་ཤ་བ་
 མེད་དེ། ཤིང་མེད་བའི་བྱར་རོ་ཞེས་པའི་རྟགས་འབྱུག་བ་ཡིན་ནོ། །གཞི་དེར་ཤ་བ་ཡོད་
 བ། རྒྱལ་བའི་མངོན་སུམ་གྲིས་ཀྱང་ངེས་བ་འདྲན་མི་རྒྱས་ན། བྱར་རྒྱལ་གྲིས་ལྟ་ཅི་སྟོན།
 གཞུང་རྒྱུ་བ་གཉིས་པོ་འདི་ནི། རྒྱ་བྱེད་བྱེད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་བྱེད་གོ་
 བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་བ་ཆད་མར་བསྐྱབ་བ་ནི་ཅི་ལྟར་མ་དམིགས་
 བ་ལས་མེད་བར་འགྲུབ་ཅེ་ན།

ཙ་ག། ལྷང་རུང་མཐོང་བ་མེད་བའི་བྱིར། །

མི་སྲིད་བ་ནི་གྱུར་བ་ན། །

ལྷང་རུང་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པའི། ། ༡༠༥

དངོས་པོ་མེད་བ་རྟོགས་བར་འགྱུར། །

ཡོད་ན་ལྷང་རུང་གི་བྱམ་བ་མཐོང་བ་མེད་བའི་རྒྱ་བྱིབ་བྱེད་ཅིག་བ་སོགས་མི་སྲིད་
 བར་གྱུར་བ་ན། ཡོད་ན་ལྷང་རུང་གི་བྱམ་བའི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས།
 གཞི་འགར་བྱམ་བའི་དངོས་པོ་མེད་བ་རྟོགས་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྷང་རུང་གི་བྱམ་བ་ཡོད་ན་
 དམིགས་བ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར།

ཙ་ག། འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །

དེ་ཡོད་བ་ལ་གནོད་བྱེད་བྱིར། །

དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་བ་ནི། ། ༡༠༦

མེད་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འགྱུར། །

དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱང་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་
 གྱུབ་པའི་གཞིར། དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་བཞིན་དུ་ངེས་པར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་
 བ་ཡོད་དེ། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་མེ་ཉེ་བར་ཡོད་ན།
 གཞོན་བྱ་གྱང་རེག་དེ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡང་
 གི་སྒྲིམ་འབྲེལ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་སྤྱད་དོ། །རྟགས་འདི་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
 མ་ནི། སྤར་གྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་ལ། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་
 ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་༼དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ལ་ཚད་སྤར་ཤེལ་(གཉིས)༽ དགག་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་གྱངས་
 ངེས་ལ་ཚད་སྤར། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་པ་སྤར་བའོ། །

དང་པོ་༼དགག་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་གྱངས་ངེས་ལ་ཚད་སྤར་ཤེལ་(གསུམ)༽ གཙུ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་
 ངོས་བརྒྱུད། དེ་དགག་མི་ཁུས་པར་བསྟན། དེ་ལ་ལུང་འགལ་སྤར་བའོ། །

དང་པོ་༼གཙུ་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་ངོས་བརྒྱུད་པ་ཤེལ་(གཉིས)༽ རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་
 བསྟན་བ་དང། དེ་རང་མཚན་དུ་གྱུབ་པ་བཀག་ནས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་༼རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ཤེལ༽ བྱེད་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཡོད་
 ངེས་འགོག་པ་དང། མེད་ངེས་བསྒྱུབ་པ་གཉིས་སུ་གྱངས་ངེས་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་གཙུ་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཡང་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་གཙུ་

པོ་ཞེས་པའི་སྤྲིའི་བརྗོད་བྱ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཙུག་པོ་དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའི་ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་མེད་ན་གཙུག་པོ་ཞེས་པའི་སྤྲི་སྤྲིར་
མི་རིགས་པར་ཐལ།

བརྗོད་བྱ་མེད་ན་རྗོད་བྱེད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེད་དོ་ཞེས་པ་ཅམ་གཅིག་
བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དགག་པའི་ཡུལ་མ་མཐོང་བར་དེ་ལ་
དགག་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་འཇུག་ན་ཡང་མེད་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོར་ཁས་
ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚུད་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱི་བསྟན་བྱའི་
གངས་ངེས་ལ་ཚུད་པའོ།

ཙམ། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི།

རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་བསྟན་པས་ལ།

ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ལ། ༡༥༥

སྤྲོད་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ།

གཙུག་པོ་ཞེས་པའི་སྤྲི་སྤྲིར་ན། སྤྲོད་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་བསྐྱུད་དེ་འོངས་པའི་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
ཡོངས་སུ་བསྟན་པས་ཤིང་སྤྲོ་བ་ཏགས་པའི་སྤྲོད་དེ་ཉིད་བརྗོད་བྱ་ཡོན་པའི་ཕྱིར། སྤྲོད་
དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའི་སྤྲོད་ཡུལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོད་ཆོས་ཅན་
ཏེ་བསྟན་བྱའི་ཆེད་ཁོ་ནར་སྤྲོད་དངོས་བསྟན་བ་མ་ཡིན་གྱི། གཙུག་པོ་རང་མཚན་མེད་ཀྱང་།

རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲིའི་དོན་ཡོད་པས་སྒྲ་སྒྲོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་
བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོགས་སྒྲུང་གི་སྒྲོར་བ་འདིའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་ན། གཙོ་བོ་རང་མཚན་དེ་
ཉིད་ཆོས་ཙན་དུ་བརྒྱུད་ནས་དེ་ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ལྟར་མངོན་ལ། དེའི་དགོངས་
པ་རྣམ་འབྲེལ་འདིར་བཀྲལ་བ་ན། གཙོ་བོར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་རང་མཚན་གྱི་ཉེར་ལེན་
ཙན་དང་། གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་བྱུབ་པ་འགོག་པ་ལྟར་སྒྲུང་། འདི་དག་གི་
དགོངས་པ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལས། གཙོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཙན་དུ་བརྒྱུད་ནས་
དགག་དགོས་ཀྱི། དེ་མིན་ན། དེ་རྣམ་འགྱུར་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་།
གཙོ་བོ་རང་སྒྲོག་ནས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ། རྟགས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གཞི་ནི་གཙོ་
བོར་སྒྲུང་བ་ཉིད་ལ་བཞེད་དོ། །ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་ལ་བསྟོས་ནས་གཙོ་བོ་དང་དེ་སྒྲུང་
གཉིས་གང་བཞག་ཀྱང་འདྲ་བར་སྒྲུང་ལ། རང་ལུགས་ལ་ཆད་མས་བྱུབ་མ་བྱུབ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་
ཆེན། །

ཙན། དེ་དངོས་ཉེར་ལེན་མེད་པ་ཙན། །

སྒྲུབ་ལ་དེ་མི་དམིགས་པ་ནི། །

དེ་ལྟར་གཏན་ཆོགས་དེ་ཉིད་ནི། །༡༠༥

མེད་པ་མ་ཡིན་སྒྲ་སྒྲོར་བྱིར། །

དེས་ན་གཙོ་བོར་སྒྲུང་བ་དེ་གཙོ་བོ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་མེད་པ་ཙན་
དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་ཆད་མས་མ་བྱུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཉེར་ལེན་ཙན་དུ་

ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་དེ་མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་བ་དེ་ཉིད་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་
སྒྲོར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ན། གཙོ་བོ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྱུར་སྒྲ་ཆིགས་གྱི་
ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ནས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ།
གཙོ་བོར་སྒྲུབ་བ་དེ་ཉིད་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་སྐྱེང་དུ་གཏན་ཆིགས་དམིགས་རུང་མ་
དམིགས་པ་ཉིད་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རི་རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་མཐུག་བསྐྱབ་ཀྱི་ནི།

ཙམ། དོན་དམ་གཅིག་ཏུ་འབྱུག་ཉིད་ཅན། །

དེ་ལྟ་མིན་པར་རྟོག་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འབྱུག་
པ་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན།

ཙམ། མཐོང་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པའི། །

དོན་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲ་རྣམས་ནི། །༡༠༩

རྒྱ་མེད་ཅན་འབྱུག་མི་འགྱུར་དང་། །

འདས་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་། །

ཆིག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བརྟུན་པ་ཡི། །

དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བྱིར། །༡༡༠

དེ་དག་སྒྲོ་དོན་ཡུལ་ཅན་འདོད། །

ཕྱི་ནང་གི་མཐོང་བའི་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་རེ་རེ་བ་རྣམས་
ལ་སྐྱེ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་དག་དངོས་པོར་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ལག་འཁྱིལ་གྱང་རྒྱན་པ་ཡི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱོད་ན་
དངོས་པོར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོག་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཀྲགས་པའི་དོན་གཟུང་ཡུལ་
ཅན་དུ་འདོད་རིགས་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དངོས་པོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དེ་དག་གི་རྩལ་བར་བསྐྱན་པ་༽ལ་(གཉིས)། སྐྱོད་དག་གི་རིགས་པ་དང་།
བསྐྱབ་རིགས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙོ་བོ་མིན་པའོ། །

དང་པོ་༼སྐྱོད་དག་གི་རིགས་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་༼ཆོག་དོན་༽འོ།

ཙམ། སྐྱོད་བསྐྱོན་བསྐྱབ་པ་ལ། །

ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར། །

ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ལ། །༡༡

ཡན་གར་ཆོས་ནི་བྱུང་པ་ཡིན། །

གཙོ་བོའི་སྐྱོད་མེད་དོ་ཞེས་བསྐྱོན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱོན་ན་ཉགས་དེའི་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་མེད་ན།

བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡན་གར་བ་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲོད་དོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཡན་གར་
བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་མི་རིགས་བར་ཐལ། ཆོས་ཡན་གར་བ་ནི་དཔེ་སྟེང་དུ་
བྱུང་བའི་ཆོས་ཡན་གར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། མཐའ་དབྱེད་བ་ཞེ་ན། གཞུང་འདི་དག་གི་གཙུག་པོ་འདི་སྐྱོད་ཅེད་དོ། །ཞེས་ཁོ་
པོ་ཅག་བསྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཙུག་པོ་རང་མཆོད་ཅེད་དོ་ཞེས་འགྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོད་
ལ་བསྟོན་ན་གཙུག་པོ་ཞེས་རག་དུ་བརྗོད་མི་རུས་པས། ཀླུ་འགྱུར་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་དོ་
ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཅམ་ནི་གཞི་གཞན་དུ་མ་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞི་མ་བྱུང་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ནི། དེ་ཆད་
མས་ཞེགས་པ་ཉིད་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་འགྱུར་པའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བར་ཞེས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་ལ་མི་གཞོད་པ་ཉིད་ཀྱང་དོན་
གྱི་ཕུགས་ཀྱིས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་། བསྐྱབ་རིགས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙུག་པོ་མེད་པ་ཞེ་ན།

ཅུག་ སྐྱོད་པ་སྟོན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །

ཡོད་མེད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །

དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དབྱེད་བྱ་སྟེ། །^{༡༩}

འདི་ལས་འབྲས་འབྱུང་རག་ལས་ཕྱིར། །

སྐྱོད་ཅེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པ་མེད་ཅིང་དེ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་བཙོ་བསྟེན་དོན་གཉེར་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཅན།

[1] ཚད་མེད་ན་མེད་དངོས་མོ་ཉིད་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་
དབྱད་པར་བྱ་རིགས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་མེར་སྤང་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་དུ་འབྲས་བྱ་དེ་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་དུ་དབྱད་མི་རིགས་ཏེ། མེ་འདི་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་བྱའི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་རག་ལས་
ཤིང་། རྟོག་པ་ལ་མེད་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ཙམ་གྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་དོན་དེ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མི་
འབྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ།

ཙམ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ལ།

དོན་གཉེར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།

མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས། །༢༡༩

འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཅི་པན།

དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ། འབྲས་བྱ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཡོད་མེད་དུ་བརྟགས་
པས་དགོས་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འདོད་ལྡན་འཁྲིག་པ་དོན་
གཉེར་གྱི་བྱད་མེད་རྣམས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་དོན་དེ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མ་ནིང་ཁྱད་
གཞིར་བཟུང་ནས། གཟུགས་བཟང་ངམ་མི་བཟང་ཞེས་བརྟགས་པས་ཅི་ཡང་མི་པན་པར་
ཐལ། དེས་དགོས་པ་དེ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་དག་གིས་དགག་རྟགས་ཀྱི་
དགག་བྱ་རྗེས་དཔག་དེའི་གཞལ་བྱར་བསྟན་པར་བཞེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དབྱད་དཀའ་སྟེ། དེ་
ལྟ་ན་རི་ཙམ་བསམས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ལ་ཁྱད་
པར་དབྱེ་དཀའ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞི་འགར་ཆོས་དེ་འཇལ་བའི་ཚུལ་ལ་

ཡོད་པར་འཇལ་བ་དང་མེད་པར་འཇལ་བ་གཉིས་ཡོད་པས་མེ་མེད་གྱི་མཆོ་ལ་དུ་བ་མེད་
པར་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་བ་གཞལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འོན་ཆད་མ་དེས་མཆོ་ལ་དུ་བ་བྱལ་པར་ཐལ། དུ་བ་མེད་པ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ལ་དུ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ཉིད་གྱིས། བཀྲ་ཤིས་མ་དང་སྣ་ནག་མ་བཞིན་དུ། སྟོ་འདོགས་
གྱི་ཞེན་ལུལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འགྱུར་བས། དང་པོ་ཉིད་ནས་དགག་
སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་བ་མ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

ཡང་དེར་དུ་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། དུ་མེད་བསྐྱབ་པ་མིན། ཞེས་སྟོ་བས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་
མ་བརྟགས་བ་སྟེ། དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ཀྱང་བཀག་པ་ཡོངས་གཅོད་དུ་མ་བྱལ་
ན་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་མི་ཁེགས་ལ། བཀག་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་བྱལ་ཀྱང་།
དགག་བྱ་རྣམ་བཅད་ལ་མི་ཁེགས་ན་གཉིས་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་མི་ཁེགས་སོ། །དེ་ལྟ་ན།
མཆོ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་། དུ་མེད་མ་ཡིན་པར་འཇིན་པའི་
སྟོ་འདོགས་མི་ཆོད་པར་འགྱུར་བས་དགག་སྐྱབ་ཀྱན་ཉམས་ལ། ཡང་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པ་
ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་མ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུགས་དེ་ལ་
རྗེས་དཔག་གི་འཇིན་སྤངས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། བཙུ་བ་སྟེག་དོན་
གཉེར་གྱིས་མེ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མེད་དོན་སྤྱི་ལོར་བ་ཡོད་མེད་དབྱེད་བྱ་
མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཏེ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ཤིན། ཁྱོད་སྟོ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པར་མི་བྱེད་ན།
སྟོ་བ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས། བརྟགས་པའི་ཆོས་མ་དམིགས་པས། ཞེས་སྟོ་དོན་གཏན་

མེད་དུ་བསྟན་པ་དང་འགལ་ཞེན།

ཅ་ག། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། །

སྤྲི་དོན་ནི་བརྟགས་པ་ཡིན། །

དངོས་རྟོན་མ་གྲུབ་འདི་ཆོས་སུ། །༡༧

རིགས་པ་སྤྲི་བས་གསུངས་པ་ཡིན། །

སྤྲི་དོན་མེད་པར་རིགས་པ་སྤྲི་བས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲི་དོན་དུ་གྱུར་བའི་གཙོ་སྤང་དེ་ཆོས་ཅན་དང་། གཙོ་བོ་དངོས་པོ་པའི་རྟོན་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པ་འདི་དེའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྤྲི་བ་བཞེད་ནས་ཁྱད་དེ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན་བརྟགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེན། སྤྲི་དོན་ནི་ཆོས་ཅན། བརྟགས་པ་ཞེས་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་གཞུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཡང་ན་སྤྲི་གས་སྤང་གིས་གཙོ་བོ་མ་དམིགས་པ་ཉིད་ཆོས་སུ་བཞག་པ་དང་། ཁྱད་ཀྱིས་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་པའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་བཞག་པ་འགལ་ལོ་ཞེན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྤྲི་རོ། །

གཉིས་པ་༼མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྩོད་པ་སྤང་བ་༽ལ་(གསུམ)། ཆིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྟོན་བྱ་སྤྲི་བ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། སྤྲི་ར་དགག་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་༼ཆིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྟོན་བྱ་སྤྲི་བ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། སྤྲི་ས་བྱའི་ཆིག་ཞེན་པའི་བརྟོན་བྱ་སྤྲི་བ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། མ་གྲུས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་པ་འོ། །

ཕྱིན་རྒྱལ་

དང་པོ་༼སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ཆོག་ཞེན་པའི་བཞུགས་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་བ་༽ལ་(གཉིས།) ཆོག་ཙམ་དགག་བ་དང་།
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་དགག་པའོ།

དང་པོ་༼ཆོག་ཙམ་དགག་བ་༽ལ་(གཉིས།) དགག་བ་དངོས་དང་། འགལ་བ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་༼དགག་བ་དངོས་༽ནི། ཚད་མ་གསུམ་ལོག་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འབྲུག་པོ་
ཞེས་བཤད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྷང་ལོག་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་ཀྱས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ལྷང་ཀྱན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷང་དེ་རང་གི་བཞུགས་བྱེད་གྱི་
རྣམས་ཡང་དག་ཏུ་ཡང་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ། སྤྱི་རྣམས་དངོས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།

མེད་ན་མི་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར།

དེ་ལས་དོན་གྲུབ་མིན་ .....།

མེད་བྱེད་གྱི་སྤྱི་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྣམས་ལས་ཁྱོད་རང་གི་ཞེན་པའི་བཞུགས་
བྱེད་དོན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞེན་པའི་བཞུགས་བྱེད་དངོས་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་གང་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཙམ། .....དེ་དག ། ༢༡༥

སྤྱི་པོའི་བསམ་བ་སྟོན་པར་བྱེད།

ཆོག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་ཆོག་པའི་གཞིར། སྤྱི་པོའི་བཞུགས་

འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་༼འགལ་བ་སྤང་བ་༽ནི། བྱང་ཚད་མ་ཡིན་ན། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས།
ཡིད་ཆེས་ཆིག་ནི་མི་སྤྱི་བའི། སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། ཅེས་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་
རྗེས་དཔག་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས།

དེ་ལ་ལུང་དེའི་ཆིག་དོན་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ལུང་དེའི་ཆིག་དོན་༽ནི།

ཙ་བ། ཡིད་ཆེད་ཆིག་ནི་མི་སྤྱི་བའི། །

སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །

སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས། བྱང་ཚད་མར་གསུངས་པ་དེ་ལུང་གང་ཡང་རུང་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆིག་དེ། གཞལ་བུའི་གནས་གཉིས་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་དུ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ལས་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་
ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་༼དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་༽ལ་(གསུམ)། ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་
གཟུང་བ་དང་། དེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཚད་མར་སྤྱབ་པའི་དགོས་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་གཟུང་བ་༽ནི། རྟོག་པ་དང་ཐུན་པ་དག་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོགས་ལ་འཇུག་པ་ལ་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། འཆེ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་

ལ་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་ཐོས་ཤིང་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་
 ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་ངེས་པའི་ཐབས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མ་མ་མཐོང་བ་དང་།
 དེ་དག་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་ཡང་མ་མཐོང་ཞིང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྒྲུབ་དོར་མ་བྱས་ན།
 དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་སུ་དོགས་པ་དག །སྒྲུབ་དོར་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཐབས་ཡོད་དམ་མེད་སྟུང་པ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་བྱིད། གང་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ན་
 མི་སྲུ་བའི་ལུང་ངོས་གཟུང་བ་ནི།

ཅ་ག། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །༢༡༦

སྟེས་བྱའི་དོན་ནི་རྫོད་བྱེད་དག །

ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི། །

དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན། །

སྒྲུབ་བྱ་ཐར་བ་དང་། དེ་ལེན་པའི་ཐབས་ལམ་བདེན་དང་། དོར་བྱ་སྟུག་ཀྱན་གཉིས་
 ཏེ། འཁོར་བ་འདུག་ཤོག་གིས་བསྟུས་པའི་སྒྲུབ་དོར་བཏང་སྟོངས་སུ་བཞག་བྱའི་དོན་
 རྣམས་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟུང་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། སྟེས་བྱའི་འདོད་དོན་
 མཐོན་མཐོང་ངེས་ལེགས་དག་བསྟུབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དང་ཐབས་དེས་
 སྟུབ་པར་བྱ་བའི་སྟེས་བྱའི་མཐོན་པར་འདོད་པའི་དོན་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་དག་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ཆད་མར་གཟུང་བར་བྱ་བར་བསྟན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 མིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་ནི། ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་དབྱེད་པ་དག་པའི་དབང་དུ་

བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དབྱང་པ་མ་དག་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྐྱུས་ན། ལུང་གང་
ཡང་རུང་བ་རང་གི་བསྟན་བྱ་སྒྲུབ་ཐེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། དབྱང་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་ཆད་མར་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་
དག་གིས་སེའུ་བཅུ་པའི་དག་ལྟ་བུ་འབྲེལ་མེད་དང་། འཛོག་པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་
མན་དག་ལྟ་བུ། དགོས་པ་སྒྲུབ་མི་ལུས་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་། བྱ་རྒྱུ་སོ་རྒྱུ་གི་བསྟན་
བཅོས་ལྟ་བུ་དགོས་པ་མེད་པའི་དོན་སྟོན་པ་དག་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་ནས། སྤེལ་མཐུན་
ཐེད་ཀྱི་སྟོན་དང་བྲལ་བ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་སྟོན་སྤངས་
པའི་སྟོན་སྤངས་བཞིན་བྱའི་སྟོན་དང་བྲལ་བ་ཆད་མར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ །དེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ །འེ། དེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེན།

ཅན། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །༢༡༥

དོན་དེ་དག་ལ་མཛོན་སུམ་དང་། །

རྗེས་སུ་དཔག་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། །

གཞོད་མེད་འདི་ཡི་མི་སྤྲུ་བའོ། །

མཐོང་བ་མཛོན་གྱར་སྟོན་པ་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ། དཔེར་ན། སྟོན་
པོ་མཛོན་གྱར་དུ་བསྟན་པ་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་བྱུབ་པ་དང་། གཞན་དག་
མཛོན་གྱར་དུ་འདོད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་མཛོན་གྱར་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་
པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་འོ། །མཐོང་བ་སྟོན་གྱར་གྱི་དོན་སྟོན་པ་ལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་
དཔག་གཉིས་ཀྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ། དཔེར་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དངོས་སྟོབས་

རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་ཅིང་དེས་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དག་
 རྟོག་གྱུར་དུ་འདོད་པའི་བདག་དང་གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གྱུར་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལ་
 གཞོན་པ་མེད་ཅིང་རྟོག་གྱུར་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་
 རྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡི་དོན་དེ་དག་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་གཞོན་པ་མེད་ཅིང་། རང་ཆོག་སྤྱི་བྱེད་ལགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་
 འགལ་བས་ཀྱང་གཞོན་པ་མེད་པ། དཔེར་ན་ཆགས་སོགས་སྤྱིག་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན།
 ལྷས་དང་མར་^[1]མེ་ལ་ལྷགས་པ་སོགས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་བཀག་པ་ལ་ནང་འགལ་མེད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་དཔག་རྒྱལ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞོན་པ་མེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་ལུང་
 འདི་ཡི་མི་སྤྱི་བར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ནོ། །

དོན་བསྟན་ན། ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་ལྟོན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདིར་མཐོང་བ་མདོན་གྱིས་རྒྱང་པ་ལ་བྱེད་པ་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
 གིས་རྟེན་མིག་མཐོང་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་བརྟེན་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། རྟོག་གྱུར་ལ་ཡང་
 མཐོང་བ་ཞེས་བུའོ། །ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་ལྟོན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་
 བ་མེད་པ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། ད་དུང་དེ་མ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར།
 དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན།

[1] ལྷ་རྒྱལ་མེ་ལ་འཇུག་པ།

སྒྲོན་མེད་དེ། རང་འགལ་མེད་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་ཡང་། འཛིན་སྒྲོག་གྱུར་
 གྱི་དོན་དེ་བྱུང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཟས་ཟོས་པ་ན་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་མངོན་
 སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་ན། དེས་བདེ་བ་མི་སྐྱེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁེགས་ལ། ཆེར་མ་ཟུག་
 བས་སྐྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་ན། དེས་སྐྱག་བསྐྱེད་མི་སྐྱེད་པ་
 ཁེགས་པས། བདེ་སྐྱག་བསྐྱེད་མི་སྐྱེད་དངོས་འགལ་དུ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུང་ལ། དེ་
 བྱུང་བ་ན། སྒྲོན་པ་བཏང་བས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་སྐྱ་
 ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་མཐོང་ན། ཆོག་དེ་ལ་རང་འགལ་བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས། ཤེས་བྱ་མཐོང་
 དག་ལ་ཡོད་མེད་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆད་ཡང་ཤེས་བྱ་མཐོང་དག་བྱུང་མི་
 དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་འཛིན་སྒྲོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་
 བློ། གཞུང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགལ་གྱི་ཆོག་ཙམ་ཡང་མ་གཟིགས་པར་སྤང་ན། ཆད་མ་
 ཡང་དག་པར་བྱུང་བའི་ལེ་འུ་གཉིས་པའི་དོན་འཛིན་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་༽ ཆད་མར་སྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཀློ་ཞི།

ཙམ། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་སྐྱེ་བའི། །༡༡༤

སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་གྲོག་གྱུར་ནའང་། །

གོ་སྐྱབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོ་ཞི། །

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆོག་འཛིན་སྐྱེད་གྱུར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཡུལ་

ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ནའང་། ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་དང་པོ་
གཉིས་སྒྲོན་པའི་གསུང་གཉིས་དང་མི་སྒྲུབར་མཚུངས་པའི་སྤྱིའི་རྟགས་ལས་རྟོགས་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་མི་ཚས་ཅན། རེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་
དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞལ་བྱ་དེ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཚད་མ་འབྲུག་པའི་གོ་
སྐབས་མེད་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ཅས་གྱིས་དེ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
འབྲེལ་མཛད་པས་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་ག། རྒྱང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ༡༡༩

ཐབས་བཅས་རབ་རྒྱུད་ས་བ་ཡིས། །

གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྤྱིའི་ཕྱིར། །

གཞན་ལ་རེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །

གཞན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་
རེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་དོན་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ། དེས་རི་
ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་མི་སྒྲུབར་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱང་བྱའི་དེ་
ཉིད་འགོག་བདེན་དང་། དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་སྤྱུག་བདེན་གཉིས་ཐབས་དང་བཅས་པ་རི་ལྟར་
གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་རབ་རྒྱུད་ས་བ་ཡིས་སོ། །འདི་ནི་དཔེ་ཉིད་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། ཙ་བའི་སྒྲོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པར། སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོན་
པའི་གསུང་དཔེར་བྱས་ནས། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྒྲོན་པའི་གསུང་ཙོད་གཞིར་མཛད་པ་དང་

འདྲེན་པ་། རྟོན་མི། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡུང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྟོང་
བས་ཐུབ་སྟེ། དཔེར་ན། བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་གསུང་བཞིན། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་པས་
སྟོང་སྟེ་བར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་ཡང་། ཞེས་ཀླགས་དང་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་། རྟོན་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་དགག་པ་ཏེ་ལ་(གཉིས་)། གཞན་དག་གི་ཡུང་ཆད་མར་ཁས་
ལེན་པའི་ཐབས་དགག་པ། འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་། རྟོན་པར་ཅན་གྱི་ཡུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་དགག་པ་ཏེ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་དེ།

ཅན་གྱིས་བྱ་བུ་ཡུང་ལ་སྟོན་པ། ། ༢༩༠

དེ་བཞིན་དོན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས། །

སྟེས་བྱ་བུ་ཡུང་བ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱིས་སྟོན་པ་ལ་བསྟོན་
པའི་ཆོག་དེ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་གྱི་དོན་ཅན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པས་དེ་ཉིད་ཆད་མར་ཁས་
ལེན་པོ་ཞེས།

ཅན་གྱིས་བྱ་བུ་ཡུང་བ་དེ། །

ཤེས་པར་རྒྱས་ན་དོན་འདི་འདྲོད། །

གལ་ཏེ་སྟེས་བྱ་བུ་ཡུང་བ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་དེས་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་གྱི་
དོན་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར། དེ་འདྲའི་སྟེས་བྱས་སྟོན་པའི་ཆོག་ཉེས་ཟད་གྱི་ཆོག་ཏུ་ཁས་
ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པར་ཡང་དེ་འདྲའི་སྟེས་བྱ་ཆད་མས་ཤེས་
པར་རྒྱས་ན། དེས་གང་སྟོན་ཆད་མ་ཡིན་པའི་དོན་འདི་འདྲོད་རིགས་ན་འད་དེ་མི་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར། འདི་ལྟར།

ཅ་བ། འདི་ནི་འདི་ལྟའམ་མིན་ནོ་ཞེས། །༡༡༡།

གཞན་ལ་སྟོན་ལྟན་སྟོན་མེད་པའམ། །

ཆད་མ་རྣམས་ནི་རྟེན་དཀའི་ཕྱིར། །

རྟོགས་དཀའ་ཞེས་ནི་གཞན་གྱིས་ཤེས། །

གང་ཟག་དེའི་གསུང་རབ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་
འདྲ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་མི་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གཞན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཤེས་ཏེ། དེ་ལ་མ་ལྟོས་
པར་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི། སྟོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའམ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་གང་ཟག་གཞན་ལ་སྟོན་དང་ལྟན་པ་དང་། སྟོན་ཡེ་མེད་པའང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་རྣམས་ནི་རྟེན་དཀའ་ཞིང་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། གང་དག་གཞུང་འདིས་ཉེས་
ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མི་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་འོག་མས་ཉེས་
པ་ཟད་པ་མིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། སྟོན་པ་དང་བསྟན་
པ་སྟོན་མེད་པར་བྱུང་ན་ཉེས་ཟད་མ་བྱུང་པ་འགལ་ལ། མ་བྱུང་ན་སྤར་ལུང་ཆད་མར་ཁས་
ལེན་པའི་ཐབས་བཤད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་གསུང་རབ་ལ་མ་
ལྟོས་པར་ཉེས་ཟད་རྟོགས་མི་ཁུས་པར་སྟོན་ལ། འོག་མས་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་སྤྱིར་དངོས་
སྟོབས་གྱིས་བྱུང་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼འཐད་པའི་རྟོགས་བཞག་པ་༽ལ་(གསུམ)། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་
དགོང་། ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་པའི་རྩོད་པ་སྤང་། ཉེས་པའི་རྩ་བ་དོས་གཞུང་པའོ། །

དང་པོ་༼ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་དགོང་པ་༽ནི།

ཅ་ག། འགྲིབ་དང་ཕུལ་བྱུང་བརྟེན་པ་ཀུན། །༣༣༣

མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར། །

དེ་གོ་མས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་བས། །

ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །

སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་དེ་གོ་མས་པ་ལས་སྐྱོ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀུན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་ན་
དེ་འགྲིབ་པ་དང་། འགྲིབ་ན་དེ་ཕུལ་བྱུང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
ཤེས་རབ་དེའི་གཞོན་ཕྱེད་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་དུང་བའི་རྩྭ་པ་སྤང་བ་༽ཞེ། ལན་ཅིག་ཉེས་པ་ཟད་ཀྱང་། ཉེས་
པའི་ཕུལ་དང་ཕྱད་པ་ན་སྤྲར་ཡང་འགྱུར་བས་གཏན་ཟད་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། སྤངས་པ་སྤྲར་
སྟོག་ན་དེ་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ནམ། འབད་པ་མི་ཕྱེད་ཀྱང་རང་གི་རང་
གིས་སྟོག་པ་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་ན། སྟོན་མཐོང་བས་ཡིན་ནམ། སྟོན་མ་མཐོང་ཞིང་ཡོན་ཏན་
ཡང་མ་མཐོང་བས་ཡིན། སྟོན་མཐོང་ནས་དེ་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་མི་ཕྱེད་དེ།

ཅ་ག། འཆེ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །༣༣༤

རོ་བོ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ལོག་གིས། །

འབད་དུ་ཐེན་ཀྱང་མི་བརྟོག་སྟེ། །

སྟོན་མི་དེ་ཕྱོགས་འཇིན་ཕྱིར་རོ། །

འཁོར་བའི་འཆོ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་བྱིར། ཡོན་ཏན་མ་མཐོང་བས་དེ་བརློག་
 པའི་འབད་བ་མི་བྱེད་དེ། ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྦྱེས་བུའི་སློན་ཅི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 བཤེས་རབ་དེའི་ཚུགས་འཛིན་པའི་བྱིར། སྤངས་བ་མཐར་ཐུག་རང་གི་རང་གིས་བརློག་པར་
 འགྱུར་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་ཡང་དག་
 པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། སེམས་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་ལ་འབྲལ་མི་རུང་
 དུ་ཞུགས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སློ་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་འབད་དུ་ཟིན་ཁྱད། སྤངས་བ་མི་ཚྭ་ག་
 ཉེ། དེ་བརློག་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། དོན་བསྟུས་ན། སྤངས་བ་མཐར་ཐུག་ཚྭ་ག་མི་སྤྲིད་དེ།
 བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཚྭ་ག་བ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། ཉེས་པའི་རྩ་བ་ངོས་གཞུང་བ་ཞིག།

ཙམ། ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག ། ༡༣༤

འཇིག་ཆོགས་ལྟ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན། །

དེ་མ་རིག་དེར་དེ་ལ་ཆགས། །

དེ་ལས་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་འབྱུང་། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། ། ༡༣༥

རྒྱ་མི་གཏི་ཐུག་ཡིན་པར་གསུངས། །

ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འོ་ན་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཇིག་ལྟ་ཉེས་

པའི་ཅ་བར་བཤད་པ་དང་མ་རིག་པ་ཅ་བར་བཤད་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་དེ་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན། དེ་ལས་བདག་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་། བདག་གི་བ་དེར་
 ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་གཉི་མུག་ཡིན་
 བར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་ལྷ་མ་རིག་པ་ཡིན། དེ་ལས་ཉེས་པ་ཀྱན་འབྱུང་
 བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། གཞན་ལས་འཇིག་ཆོགས་ལྷ་བ་སྟེ། །

དེ་སྤངས་པ་ན་སྤོང་བྱེད་རོ། །

མདོ་གཞན་ལས་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་འཁོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ན།
 འཁོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ངོས་མ་གཟུང་བའི་སྟོན་མེད་དེ། འཇིག་ལྷ་དེ་སྤངས་པ་ན། ཉེས་
 པ་ཀྱན་སྤོང་བར་བྱས་པས་ཉེས་པའི་ཅ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྷ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་
 རིག་པ་མ་ཡིན་ན། འཁོར་བའི་ཅ་བར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་སྟོན་བཞེད་བན་འཇིག་ལྷ་བསྟན་
 བ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །

རིག་བྱེད་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་༼རྩེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། རྩེས་བྱས་མ་བྱས་པས་རིག་
 བྱེད་ཆོད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། རྩོགས་གཅིག་ལ་མི་སྤྱོད་པས་ཆོད་མ་ཡིན་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་༼རྩེས་བྱས་མ་བྱས་པས་རིག་བྱེད་ཆོད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གསུམ)། རིག་བྱེད་ཆོད་མ་
 ཡིན་པ་དགག་ མ་བྱས་པ་དགག་ རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼རིག་བྱེད་ཆོད་མ་ཡིན་པར་དགག་བ་༽ལ་(གཉིས)། མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་བ་དང་།
 རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་བའོ། །

དང་པོ་༼མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་བ་༽ནི།

ཙ་བ། ཆོག་རྣམས་ལོག་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །༡༣༦

ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་བྱིས། །

སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་བདེན་དོན་ཅན། །

ཞེས་ནི་ལ་ལ་རྫོད་པར་བྱེད། །

ཆོག་རྣམས་དོན་ལོག་པར་སྟོན་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་བཅེ་བ་མེད་བ་དང་མི་ཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིས། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ཡིན་
 བ། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྒྲེ། དེ་ལ་དོན་ལོག་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིས།
 ཞེས་རིག་བྱེད་པ་ལ་ལ་བརྫོད་པར་བྱེད་དོ། །

ཙ་བ། ཆོག་རྣམས་བདེན་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །༡༣༧

ཡོན་ཏན་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་བྱིས། །

སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ལོག་པའི་དོན། །

ཅིས་མིན་ཞེས་ནི་གཞན་དག་བརྫོད། །

སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ཡིན་ན་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཅིས་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཆོག་རྣམས་དོན་བདེན་པར་སྟོན་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ཁོན་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིས། ཞེས་སངས་རྒྱས་པ་གཞན་དག་བརྫོད་དོ། །

གཉིས་པ་། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ཤེལ་(གཞུང་།) བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་
 དགག། སྐྱོད་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག། རྗོད་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལོ། །
 དང་པོ་། བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ཤེལ་(གཉིས་།) དོན་གོ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་
 པ་དང་། དོན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལོ། །
 དང་པོ་། དོན་གོ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ཤེལ།

ཙ་བ། དོན་ཤེས་བྱས་པ་དག་གི་རྒྱ། །༡༣༡

བརྗོད་སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པས། །

ཆིག་རྣམས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་མིན་ཡང་། །

དེ་ཕྱིར་ལོག་པ་ཉིད་དུ་སྤྱིད། །

རིག་བྱེད་གྱི་ཆིག་རྣམས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་ཡང་དོན་ལོག་པ་
 ཉིད་དུ་སྐྱོན་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་དོན་ཤེས་ཤིང་གོ་བར་བྱེད་པ་དག་གི་རྒྱ་དག་གི་བརྗོད་
 སྐྱེས་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ལས་དོན་གོ་བ་འདི་ཡི་དོན་འདི་འོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ་
 བརྟེན་པས་སོ། །

ཙ་བ། འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་མིན་ན། །༡༣༢

རིག་བྱེད་སྐྱོད་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། བརྗོད་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

བརྗོད་པས་དེ་ནི་གསལ་ཡིན་ན། །

འདིའི་དོན་འདི་འོ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིག་པ་མེད་པར་ཡང་སྐྱོན་མོས་ཙན་གྱིས་དོན་

རྫོགས་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་ལས་དོན་གོ་བའི་འབྲེལ་བའམ། བར་
 སྐྱེས་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་དེ་ནི་དོན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 འབྲེལ་ཡང་། འཆད་བ་པོའི་དག་གི་བར་ལས་ཉན་བ་པོའི་སྒོ་ལྷལ་དུ་གསལ་དགོས་བ་ཡིན་
 བས་སྒྲིན་མེད་ཅེན།

ཙ་བ། བརྟགས་བ་གཞན་དག་ལུས་མེད་འགྱུར། །

འོན། དོན་གོ་བ་ལ། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་གཞན་དག་ཡོད་པར་བརྟགས་བ་དགོས་
 ལུས་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དག་གི་བར་ལས་དོན་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དོན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་བ་༽ལ་(གཉིས)། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྐྱ་བཤོ། །

དང་པོ་༼རྒྱས་པར་བཤད་བ་༽ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བརྫོད་
 བྱེད་དུ་ངེས་སམ། དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན།

ཙ་བ། ཆོག་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ་ངེས་ན། །༡༣༠

དོན་གཞན་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

འཆད་བ་པོས་བཤད་ཀྱང་དོན་གཞན་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་གཅིག་ཁོ་
 བ་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་འཆད་བ་པོ་མི་
 མཐུན་པས་བཤད་ན། གང་རུང་གཅིག་ལ་གོ་བ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཙ་བ། དོན་དུ་མ་དང་མངོན་འབྲེལ་ན། །

འགལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་བ་ཡིན། །

སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་བ་ཉིད་ཀྱང་། །༡༣༡

ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་འགྲུང་། །

དོན་དུ་མ་དང་རྫོང་བྱེད་དུ་མཛོན་པར་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་རག་རང་གི་
བརྫོང་བྱེད་དོན་དུ་འགལ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་ཡང་གསལ་བར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། བརྫོང་ལས་དོན་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མར་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་
སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཉིད་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་འགྲུང་བར་ཐལ།
འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་ནི།

ཙམ། ཐ་དད་རྣམས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡང་། །

རྣམ་པར་གཞག་ཕྱིར་གཏན་ཆོག་གས་བརྫོང་། །

རིག་བྱེད་སྐྱ་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་ཡང་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་
ཡང་དག་བརྫོང་དགོས་ན། དེ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བརྟུན་པ་ནི།

ཙམ། སྐྱེས་བྱས་ལེགས་པར་མ་བྱས་པ། ། ༡༣༡

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དོན་མེད་འགྲུང་། །

ལེགས་བྱས་ཁས་ལེན་ན་འདི་ནི། །

དངོས་སུ་སྤང་ཆེན་ཁྱས་འདྲར་འགྲུང་། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྫོང་བྱེད་དོན་སྐྱོན་པའི་རུས་མེད་དུ་

འགྱུར་བར་ཐལ། ཚིག་གང་ཞིག་སྐྱེས་བྱས་ལེགས་པར་མ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་སྐྱེས་བྱའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྱས་
 མོ་ཞེས་ཁས་ལེན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ནི་དངོས་སུ་སྤང་ཆེན་གྱི་ཁྱུས་དང་འབྲ་
 བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རོན་ལོག་པར་སྟོན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྐྱེས་
 བྱས་མ་བྱས་པར་ཁས་ལེན། རོན་སྟོན་པའི་ཁུས་མེད་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་པར་ཁས་
 ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼སྐྱོད་ན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་དགག་
 པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་ཇུས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། རྟགས་དགོད། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼རྟགས་དགོད་པ་༽ནི།

ཙམ། འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་མི་རྟག་ཕྱིར། །༡༣༣

འབྲེལ་བ་ལ་རྟག་ཡོད་མ་ཡིན། །

རིག་བྱེད་སྐྱོད་ན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཉེ། འབྲེལ་བ་ཅན་ཁྱོད་རྣམས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་དོན་དང་སྐྱེ་ཡི་དེ། །

སྐྱེས་བྱའི་སྐྱོ་ཡིས་ལེགས་པར་བྱས། །

དོན་དང་སྐྱའི་འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱེས་བྱའི་སྐྱོ་རྟག་པ་ཡིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱས་
 པར་ཐལ། བརྟ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ ༼དེའི་ལན་དགག་པ་ ༼ལ་ (གཉིས)། རོན་བྱི་མ་དང་འབྲེལ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
དགག། རྟེན་ཞིག་ན་བརྟེན་པ་མི་འཇིག་པའི་ལན་དགག་པའོ།

དང་པོ་ ༼དོན་བྱི་མ་དང་འབྲེལ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དགག་པ་ ༼ནི། རྟེན་⁽¹⁾ བཞིག་ན་བརྟེན་པ་འཇིག་
པས་བྱིན་ཆད་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རྟེ། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བནི་⁽²⁾ བཞིག ༼འབྲེལ་
བ་གཞན་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། རོན་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ན་ནི། ༼༡༣༤

སྐྱ་ནམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་དག།

ནམ་པར་བསྐྱོག་པ་མི་རིགས་སོ། །

གསར་བྱུང་གི་རོན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་སོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་གི་སྐྱ་ནམས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤར་གསར་བྱུང་བའི་རོན་དང་འབྲེལ་མེད་གི་རང་བཞིན་དག་གསར་དུ་
ནམ་པར་སྐྱོག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ནམ་བཟགས་འབྲེལ་ལ་ཉེས་འདི་མེད། །

ཁོ་པོ་ཅག་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ལ་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་འདི་དག་མེད་པར་
ཐལ། རྟོག་པས་ནམ་པར་བཟགས་པ་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ ༼རྟེན་ཞིག་ན་བརྟེན་པ་མི་འཇིག་པའི་ལན་དགག་པ་ ༼ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་རྟེན་འདི་འཇིག་ན་ཡང་། ༼༡༣༥

[1] སྐྱ་ན་ཞིག་ན།

[2] སྐྱ་ན་ཞིག་

འཛིག་མིན་རྟག་གྱིར་རིགས་དང་འབྲ། །

གལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་བ་ཅན་འཛིག་ན་ཡང་། བརྟེན་བ་འབྲེལ་བ་འཛིག་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྟག་པའི་གྱིར། གསལ་བ་^[1]བཞིག་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་མི་འཛིག་བ་དང་འབྲ་བས།
སྤར་གྱི་རྟགས་མ་ངས་སོ་ཞེན།

ཅ་བ། རྟག་རྣམས་ལ་བརྟེན་རྒྱས་བ་གང་། །

གང་གིས་དེ་རྟེན་འདོད་བ་ཡིན། །

རྒྱ་མཚན་གང་གིས་གསལ་བ་དེ་དོན་གཞན་གྱི་རིགས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་འདོད་བ་ཡིན་ཏེ་
མི་རིགས་བར་ཐལ། རྟག་བ་རྣམས་ལ་རྟེན་གྱིས་ཐན་འདོགས་པའི་རྒྱས་བ་གང་ཡང་མེད་
པའི་གྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་དོན་ལ་ཡང་སྤར་རོ། །བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་བ་མེད་ཀྱང་། མདོན་བར་
གསལ་བར་བྱེད་པས་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཅ་བ། ཤེས་བ་སྐྱེད་བར་^[2]བྱེད་བ་ཡིས། ། ༡༣༦

ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱ་རྣམས་ཆོགས་ན། །

^[3]དེ་སྐྱེད་བར་ནི་རུང་ཉིད་གྱིར། །

^[4]རིག་བ་ཤེས་བས་བྱམ་སོགས་ཀྱང་། །

སྐྱེ་བ་ལ་ནི་གསལ་བར་འདོད། ། ༡༣༧

[1] ཞིག་སྟན།

[2] བྱེད་བ་ཡི། སྒྲ།

[3] དེ་བསྐྱེད། སྒྲ།

[4] རིགས་བ། སྒྲ།

དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བྱ་བ་བཞི། སྤྲུལ་ཁུང་གི་བྱ་བ་གསུགས་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན།
སྤྲུལ་མེད་འོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་མི་པན་བཞིན་དུ་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱ་བ་ཐེན་སྤྲུལ་མེད་འོད་ཀྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་བ་སྐྱེ་བྱུང་བྱེད་བ་ལ།
རིགས་བ་ཤེས་པས་སྤྲུལ་མེད་འོད་ཀྱིས་གསལ་བར་འདོད་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་བ་ཡི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་བ་ཡི་རྒྱ་དཔའ་མོ་དང་
ཡིད་བྱེད་རྣམས་ཆོགས་པའི་ཆེ་ན། སྤྲུལ་མེད་འོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཤེས་བ་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱུང་བ་
ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། དེ་དོན་ལ་མེད་བཞི།

ཅ་བ། འགྱུར་བ་མེད་རྣམས་བྱེད་མེད་པས། །

གསལ་བྱེད་རང་གིས་དོན་ཅི་བྱས། །

གང་བྱིར་དེས་དེ་གསལ་འདོད་ལ། །

སྤྲུལ་དོན་དེས་དོན་གཞན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་གསལ་བར་འདོད་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
གང་གི་བྱིར་ན་གསལ་བྱེད་སྤྲུལ་དོན་རང་གིས་དེ་ལ་པན་པའི་དོན་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ལ་སྤྲུལ་བྱིར་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར། རིགས་ལ་
སོགས་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྲུར་རོ། །

གཉིས་པ་༼ འབྲེལ་བ་ཅན་དང་ཇུས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དགག་བ་ ༽ཞི།

ཅ་བ། འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ཉིད་གྱུར་མོད། ། ༡༣༡

ཐ་དད་བྱིར་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆོགས་འགྱུར། །

སྤྲུལ་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་དུ་རྒྱུག་མོད། སྤྲུལ་དོན་གཉིས་དང་ཇུས་

གཅིག་གམ་ཐ་དད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། གློ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་སྒྲོ་དོན་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་སྒྲ་ཚོགས་
 བ་གསུམ་དུ་སྒྲར་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲར་རུང་གི་ཐུས་ཐ་དད་བ་གསུམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁྱེགས་སོ། །དང་པོ་ལྟར་ན།

ཙ་བ། དེ་ལས་ཐ་དད་མིན་དེ་ཉིད། །

སྒྲོ་དོན་གྱི་ཐུས་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ། དེ་ལས་ཐུས་ཐ་དད་མིན་བ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་ཁྱབ་
 མཉམ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་ཉམས་སོ། །གཅིག་དང་
 ཐ་དད་གཉིས་ཀ་མིན་ན། འབྲེལ་བ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲོ་དོན་རང་མཚན་གཉིས་
 དང་ཐུས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

ཙ་བ། འདི་ལས་གཞན་དངོས་ཡོད་མ་ཡིན། །

དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཕྱིར། །༡༣༩

འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་བྱས་བ་ཡིན། །

ཐུས་གཅིག་དང་ཐ་དད་འདི་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན། འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་བྱས་བ་ཅམ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་
 ངོ་བོ་ཐུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཡོད་ཐུས་གཞན་ལ་རག་ལུས་བཤམ། །

གཞན་གྱི་འབྲེལ་བར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། །

སྒྲོ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཚོས་ཅན། གཞན་སྒྲོ་དོན་གཉིས་ལ་རག་ལུས་པའི་གཞན་དབང་
 གི་འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་བལྟོས་མེད་དུ་ཡོད་པའི་ཐུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འམ་

དངོས་པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་བ་འདི། །

རི་ལྗ་བྱར་ནི་འབྲེལ་བར་འགྱུར། །

རིག་བྱེད་གི་དག་ཚིག་སོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དང་དངོས་པོ་ཡི་འབྲེལ་བ་རི་
ལྗ་བྱར་ན་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྗོད་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཆ་དེ། རྟོག་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རང་འབྲེལ་
དུ། བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚིག་གི་ཡན་ལག་གིས་དེ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ཞེས་དག་ཚིག་
སོགས་དོན་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དངོས་མེད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དག་ཚིག་སོགས་དངོས་
མེད་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ལྟར་འདོད་པས་ནི། རྟེན་བདུན་གྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
འཛོག་པའི་རིགས་པའི་གསང་མ་གོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། བྱམ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་
སྟོན་ལྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དོན་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། གཞན་དུ་མི་
འཐད་པས། སྤྲེའི་སྤྲུལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ལུགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། མི་ཉག་པ་
བཞིན་དུ་ཡིད་གཏད་པ་ཅམ་གྱིས་ངེས་མི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས། བརྟེན་མེས་པས་ཀྱང་སྤྲུ་
དེ་མོས་ནས་ཡིད་གཏད་ན་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྟོན་པ་དེ་བྱམ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྲེའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་དེ། དེའི་
སྤྲུལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ལུགས་ཡིན་ན། དེ་དེས་བརྗོད་པ་བརྟེན་པ་མི་སྟོས་པར་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟ་ན། བརྟེན་མེས་པས་སྟོན་པ་མཐོང་བ་ན་ཡང་། བྱམ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་དེའི་
དངོས་མེད་དུ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བྱམ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་བརྗོད་

བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱུང་བར་མ་ཤེས་པས། རིག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ལ་
བརྟེན་ལ་མ་སྒྲིམ་པར་དོན་གོ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལོག་ཏོག་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་
རོ། །གཞན་ཡང་། ཆོག་ཀུན་སྒྲོང་གི་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་ངེ་ལྟར་
མི་འགལ་བ་བསམ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ལ་(གཉིས།) མ་བྱས་པའི་སྐབས་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་
དུ་བསྟན་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་ཆོག་ལ་བརྟགས་ན་མ་བྱས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་༼མ་བྱས་པའི་སྐབས་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བསྟན་པ་༽ལ་(གཉིས།) བྱེད་པ་པོ་མི་བློན་པ་རྟགས་སུ་
མི་རུང་། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའོ། །

དང་པོ་༼བྱེད་པ་པོ་མི་བློན་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་༽ཞི།

ཅ་ག། བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་བློན་བྱིས། །༡༩༡

སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱང་འདོད་ལོ། །

འདི་ལའང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད། །

དེས་ན་ངན་པའི་སྟུན་པས་བྱུང་། །

རིག་བྱེད་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་བློན་པའི་བྱིས། མ་བྱས་ཀྱང་
ཆད་མར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ^[1]དཔྱོད་པ་པ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཏོག་ངན་པའི་སྟུན་པས་བྱུང་
བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་སྐབས་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་འདི་ལའང་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྗེས་
སུ་བརྗོད་པ་ཡོད་ཅིང་ཞེན་པ་དེས་ནའི་བྱིས། མི་བློན་པའི་རྟགས་མ་བྱས་སྟེ། བདེ་བར་

[1] ལྷ་མོ། ཐུག་པ་ལ།

གཤེགས་པ་པ་དག་གིས་ནི། རིག་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱགས་ནམས་བརྒྱད་པ་དང་། མིུ་ཟུང་དང་།
མིུ་ཟུང་ལྟ་དང་། ལྷ་ཆོགས་པའི་ས་གཉིད་དག་གིས་བྱས་པར་འཛ་ལ། གཞེགས་ཟུན་པས་
དཔྱིག་གི་སྒྲིང་པོས་བྱས་པར་འཛ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པ་རྟགས་ཀྱི་མི་རུང་པ་། རེ་ལ་། (གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ལོ།

དང་པོ) འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་སྒྲེས་བྱ་འདི་གཞན་ལས། ༡༥༩

མ་ཐོས་པར་ནི་ཡི་གེ་དང་། །

ཆིག་བཞོད་པ་ནི་བརྗོད་ནུས་མེད།

དེ་ལྟར་གཞན་ལ་འང་འགའ་ཞིག་སྟེ།

དེ་ལྟར་ད་ལྟ་རིག་བྱེད་འདོན་པའི་སྐྱེས་ལུ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལས་མ་ཆོས་པར་
 མི། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་མེ་དང་ཆིག་དང་། ཆིག་གི་བཀོད་པ་དག་བརྗོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ལ།
 དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་གཞན་དེ་ལའང་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་རྒྱས་པ་མེད་པས། ད་ལྟར་རིག་
 བྱེད་འདོན་པ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོན་པ་པོ་གཞན་སྟོན་ཏུ་མོང་སྟེ། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་ཆོག་མ་མེད་པར་བྱུང་ལ། དེ་ལས་སྐྱེས་ལུས་མ་བྱས་པ་དང་། དེ་
 ལས་ཆད་མར་བྱུང་པོ། །ཞེས་དཔྱེད་པ་པ་འགའ་ཞིག་སྟོལ། །

(གཉིས་པ) དེ་དགག་པ་ལ་ (གཞུང་།) མོག་མ་མེད་པའི་རྒྱུ་བ་ཉེད་ཡང་དག་ཏུ་མ་བྱུག། མོག་
མེད་ཏུ་བྱུག་པས་མ་བྱས་པར་མི་བྱུག། དེ་བྱུག་ཀྱང་ཆད་མར་མི་བྱུག་གོ།

དང་པོ་སྒྲིག་མ་མེད་པའི་སྒྲུབ་ཁྱེད་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཤིང་། ཉག་ས་མ་ངེས་པ་ནི།

ཙམ། སྤྱེལ་བ་ཡི་ནི་གཞུང་གཞན་ཡང་། ། ༡༩༩

མན་ངག་ལས་གཞན་གཞན་དག་གིས། །

འདོད་བ་གང་མཐོང་གང་གིས་ན། །

དེ་ཡང་དེ་ལྟར་རྗེས་མི་དཔོག།

ནག་མོ་འབངས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱེས་བྱས་སྤྱེལ་ཞིང་བཅས་ས་པར་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་
གྱུ་བ་བ་ཡི་གཞུང་གཞན་ལ་འབྱུང་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་
གང་གིས་ན། རིག་བྱེད་བཞི་པོ་དེ་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པ་དང་སྤྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་རྗེས་སུ་
མི་དཔོག་སྟེ་དཔོག་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱོད་དཔོན་སྤྱེས་མའི་མན་ངག་ཡོད་པ་ལས་གཞན་དུ་
ད་ལྟ་གཞན་དག་གིས་འདོན་བ་གང་མཐོང་སྟེ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར།

ཙམ། རིགས་གང་གང་ལས་གྱུ་བ་བ་དེ། ། ༡༩༩

ཁྱད་པར་མེད་དེ་མེ་ཁིང་བཞིན། །

རྒྱ་མ་མཐོང་བ་ཅན་གཞན་ཡང་། །

དེ་ལས་འབྱུར་བར་ཡང་དག་ཤིས། །

དེ་ལ་འབྲས་མཚུངས་མཐོང་བའི་བྱིར། ། ༡༩༩

ཆོས་མའི་རྒྱ་སྤྱེས་བྱ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་བ་ཅན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་གཞན་ཡང་
ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྤྱེས་བྱ་དེ་ལས་སྤྱེས་བར་འབྱུར་བར་ཡང་དག་པར་ཤིས་ཏེ། ཆོས་པ་པོ་
དངོས་སུ་མཐོང་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་དང་གཉིས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཏུ་མཚུངས་པའི་བྱིར།
ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མེ་དང་བྱང་ཁིང་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་རིགས་གང་སྤྱེས་བྱ་གང་ལས་

བྱུང་བ་དེ་དང་རང་བཞིན་བྱེད་པར་མེད་ན་སྐྱེས་བྱུང་ལས་སྐྱེས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། རང་
བཞིན་བྱེད་མེད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་སྐྱེས་བྱུང་མ་བྱས་པ་ལ་གཞོན་པ་བརྗོད་བཏོ། །

ཙ་བ། བྱེད་པར་དག་ནི་མ་བསྟན་པར། །

གཏན་ཆོགས་རབ་ཏུ་སྐྱོས་པ་གང་། །

དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཅན། །

སྐྱེས་བྱུང་བྱས་པ་ལས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་དག་ནི་མ་བསྟན་པར་རིག་
བྱེད་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྐྱོས་པ་སྤར་བཞོན་པ་གང་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་འབྱུང་བ་ཅན་དུ་ཐལ། དེ་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་
གེ་གཉིས་སྐྱེས་བྱུང་འབྱས་བྱུང་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་བྱིར།

དཔེར་ན། མགོན་པོས་བཏང་བའི་མེ་འདི་ཆོས་ཅན། མེ་གཞན་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། མགོན་
པོས་བཏང་བའི་མེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་འདྲའོ། །སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་
དེ། སྐྱེད་ཀལ། བཟུག་དཀལ། ལུས་པའི་བྱེད་པར་མི་རེངས་དུག་ཞི་བ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཞེ་ན།
དེའང་སྐྱེས་བྱུང་བྱས་པའི་ཆོག་ལ་ཡང་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། རིག་བྱེད་པ་སོགས་ཡི་གེ་ཉག་
པར་འདོད་པའི་རྒྱ་ནི། ཡི་གེའི་སྐད་དོད་ཨཟླ་ར་ཞེས་པ་འགྱུར་མེད་ལ་འཇུག་ལ། དེའི་དོན།
གཞན་དག་ཡི་གེའི་རོ་མོ་མི་འགྱུར་བར་འདོད་ཅིང་རང་ལུགས་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་
དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༽ རིག་མེད་དུ་བྱུང་བས་མ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཤིན།

ཙ་བ། རྣམ་ཀུན་ཐོག་མེད་བྱུང་བྱུར་མོད། །༡༯༦

དེ་ལྟར་སྐྱེས་མིན་རྟོག་ཅན་མིན། །

དེ་བྱིར་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཉིད། །

གཞན་ཡང་མི་ལ་མི་རྟོག་གྲུབ། །

ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིག་བྱེད་ཐོག་མ་མེད་པར་བྱུང་བར་བྱུང་བ་ཆུག་མོད་ནའང་། དེ་ལྟར་
སྐྱེས་མིན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཏུ་བྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན། མིས་བྱས་པ་གཞན་
ཡང་མི་ལ་མི་བརྟེན་ཞིང་། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་དེའི་བྱིར་

ཅན། ལྷ་ལྷོ་ལ་སོགས་པ་སྣ་དང་། ། ༡༩༥

མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆོག་ནམས་ཀྱང་། །

ཐོག་མེད་བྱིར་ན་དེ་བཞིན་འགྱུར། །

ཐོན་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱ་ཡིན་བྱིར། །

འདི་ལྟར། ལྷ་ལྷོ་ལ་སོགས་པ་སེམས་པ་མེད་པའི་སྣ་སྣ་དང་། རྒྱ་པན་པས་
ལས་འབྲས་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆོག་ནམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐོན་མ་ཐོན་མས་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱ་འི་
རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། རིག་བྱེད་ཆད་མར་མི་འགྱུར་བ་ཀྱི།

ཅན། དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ཉིད། ། ༡༩༦

བྱུང་ནའང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

དོན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཁྱད་པར་ནམས། །

མཐོང་ཕྱིར་ཐེ་ཆོས་དག་ཀྱང་ཡིན། །

རིག་བྱེད་སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་གྲུབ་པས་ཆད་མར་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་
ཡོད་དེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་
པས་སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་
དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་དག་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཆད་པ་པོ་མི་
མ་ཐུན་པ་དུ་མའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་རྣམས་ལས་དོན་གྱི་བྱང་པར་མི་མ་ཐུན་པ་དུ་མ་ལ་
སྦྱོར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡང་དག་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་༼ཡི་གེ་དང་ཆོག་ལ་བརྟགས་ན་མ་བྱས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཡི་གེ་མ་བྱས་པ་
དགག་པ་དང་། དག་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ཡི་གེ་མ་བྱས་པ་དགག་པ་༽ནི།

ཅ་བ། ཡིག་རྣམས་གཞན་དང་བྱང་མེད་ཕྱིར། །༡༥༩

སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་འབྲས་ཅིར་འགྱུར། །

གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་ན། ཡི་གེ་འཕང་དག་མ་བྱས། དང་པོ་ལྟར་ན།
རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན། ཆད་
མར་འགྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་ཅིར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཞན་
དང་ཆད་མ་ཡིན་མིན་དང་། སྦྱེས་བྱས་བྱས་མ་བྱས་བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དག་མ་བྱས་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་མ་བྱས་པའི་
དག་དགག་པ་དང་། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་བྱང་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ཉི་ཤེས་ལས་ཐུག་པའི་མ་བྱས་པའི་དག་དགག་པ་ཤེས་(གཉིས།) ཉགས་དགོད། རྩྱགས་
ཆོས་སྐྱབ་པའོ། དང་པོ་ཉི་ཉགས་དགོད་པ་ཤིན།

ཙ་བ། དག་ནི་ཡི་གེ་ལས་ཐ་དད། །

ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་བྱིར། །

དག་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ནི་ཆོས་ཙན། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལས་
ཐུག་པའི་དག་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་དེ་ལྟར་དམིགས་སུ་བྱང་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་
བྱིར།

གཉིས་པ་ཉི་ཤེས་ལས་ཐུག་པ་ཤེས་(གཉིས།) དེ་ལས་ཐུག་པའི་དག་ཆ་བཅས་དགག་
པ་དང་། ཆ་མེད་དགག་པའོ། དང་པོ་ཉི་ཤེས་ལས་ཐུག་པའི་དག་ཆ་བཅས་དགག་པ་ཤེས་(གཉིས།) ཆ་
རེ་རེས་དོན་མི་སྟོན་པ་དགག་སྟོན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ཉི་ཆ་རེ་རེས་དོན་མི་བསྟན་པ་དགག་པ་ཤིན།

ཙ་བ། ཡན་ལག་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན། །༢༧༠

དེ་རྣམས་ཐ་དད་དོན་མེད་ཉིད། །

དེ་དངོས་ཙན་མིན་དེ་དངོས་ཙན། །

བརྟགས་པ་སེང་གེ་ཉིད་སོགས་བཞིན། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆ་ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། ཆ་དེ་རྣམས་ཐ་དད་
རེ་རེས་དོན་སྟོན་པའི་རྩས་པ་མེད་པ་ཉིད་དམ་ཡོད། མེད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་དེ་ཆོས་
ཙན། ཁྱོད་བརྗོད་བྱ་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཙན་མིན་བཞིན་དུ་དེའི་དངོས་པོ་ཙན་དུ་

འདོད་བས་བཏགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆ་ཅན་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་རེ་
 རེ་ནས་དོན་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། བམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ལ་སེལླེ་ཉིད་
 ཏུ་བཏགས་པ་སོགས་བཞིན། འདོད་ན། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་དག་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་། ལྷན་བཏགས་ཀྱི་ཞེ།

ཙ་བ། རེ་རེ་དོན་བཅས་ཉིད་^[1]ཡིན་ནམ། །༢༥༡

དུ་མ་ཉིད་བཏགས་ལོག་པ་ཡིན། །

ཡན་ལག་གཅིག་ནི་རྟོགས་པས་ཀྱང་། །

དག་གི་དོན་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

ཆ་རེ་རེ་ནས་བརྫོང་བྱའི་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ནམ་དང་། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་སྤྱི་རྣམས་པན་ཚུན་བསྟོས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཉག་དངོས་ཡིན་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། བརྫོང་བྱ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཆ་སྤྱི་བྱུ་མ་ཅན་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་སོགས་
 ཅིང་དོན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་རེ་རེ་ས་དོན་རྟོགས་པར་སྟོན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་
 ཀྱི་ཆ་གས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་རྟོགས་པས་ཀྱང་། དག་གི་དོན་དག་རྟོགས་པར་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། ཉགས་སྤྱི་མཐོ། །ཆ་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པ་ཡིན་པས་སྟོན་
 མེད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་།

ཙ་བ། ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པ་ནམ་དང་། །༢༥༢

དུས་ཀྱི་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་། །

[1] ལྷ་ཆ། ཡིན་ནམ་དང་།

རིག་བྱེད་འཆད་པ་ཞག་རིལ་པོ་དང་། རྒྱ་བ་དང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱེད་པར་
ལ་བལྟོས་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐོས་པས་བྱེད་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ཆ་མེད་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆ་མེད་མི་སྲིད། སྲིད་ཀྱང་མི་
འཐད། དང་པོ་༼རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆ་མེད་མི་སྲིད་པ་༽ནི།

ཙམ། གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་ཐ་དད་མེད། །

རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་བྱིར། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆོས་ཅན། སྲ་བྱི་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཆ་
མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་པར་ཐལ། ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་ན། སྲ་བྱི་རིམ་
གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པས་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼སྲིད་ཀྱང་མི་འཐད་པ་༽ལ་(གཉིས)། མི་རྟག་པ་དགག་པ་དང་། རྟག་པ་དགག་པ་ལོ། །
དང་པོ་༼མི་རྟག་པ་དགག་པ་༽ནི།

ཙམ། མི་རྟག་ན་ནི་ ..... ། །

དག་ཆ་མེད་དེ་རྟག་གས་མི་རྟག་མི་རྟག་གོ་ཞིན།

ཙམ། ..... ཚུལ་བྱུང་བྱིར། ། ༡༥༣

དེ་ཅིས་སྦྱེས་བྱས་བྱས་པ་མིན། །

རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བལྟོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱ་ག་ཞན་མ་མཐོང་བས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་
ཆོས་ཅན། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་

གྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་ལྟེ་བུ་ལ་མཐོང་གི་རྒྱ་གཞན་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། ཅིས་ན་
སྤྱོད་བྱས་བྱས་པ་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རྟག་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། མི་ཐོས་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་།
ཐལ་བ་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼མི་ཐོས་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། རྟག་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྟག་པར་ནི། །

དམིགས་འགྱུར་སྤྱི་བ་གཡོགས་མེད་བྱིར་རོ། །

རྟག་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། རྟག་པར་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཐོས་པ་
གང་ཞིག་༼དེའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། སྤྱད་ཐོས་པའི་འགལ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་
སྤྱི་བ་གཡོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་
པའི་བྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འགའ་ཞིག་༼༡༥༥

མ་ཆང་ཐོས་པ་མིན་ཞེ་ན། །

གལ་ཏེ། སྐབས་འགར་མ་ཐོས་པ་དེ། འགལ་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་
མིན་གྱི། ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་རིག་བྱེད་འཆད་པ་པོའི་ཀུན་སྤོང་གི་ཙོལ་བ་སྐབས་འགའ་
ཞིག་ཏུ་མ་ཆང་བས། རྟག་ཏུ་ཐོས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཅིས་ཀྱང་^[1]གཞན་ལྟོས་ཡིན་སྟེ། །

ངེས་པ་དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན། །

རིག་བྱེད་གི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཅི་ནས་ཀྱང་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་སྒྲ་སྟེ། རིག་བྱེད་
གི་དག་ཚེས་ཅན། ཉག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པ་དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་
གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིས། སྒྲ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་རྒྱུག་མོད་ཁོ་ལོ་ཅག་ཀྱང་སྒྲན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེད་དོ། ཞེས་མི་སྒྲ་ལ། ཁྱོད་ལ་ཉེས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་༽ ཐལ་བ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། མ་ཁྱབ་པ་དགག། ཁྱབ་ཆེས་པ་དགག་
པ་ལོ། འདྲ་ལོ་༽ མ་ཁྱབ་པ་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཁྱབ་བྱེད་མིན། ། ༡༥༥

ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དམིགས་མི་འགྱུར། །

དག་དེ་དག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་མིན། གལ་ཏེ་མིན་ནོ་
ཞེ་ན། རིག་བྱེད་འཆད་པ་ཤིའི་ཁའི་བྱང་མ་གཏོགས། ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉན་ཤེས་གིས་
དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་དེ་ཁོ་ནར་གནས་པའི་རྟག་པ་གང་ཞིག་ན་པའི་
དབང་པོས་སྒྲ་བྱང་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་བྱིས། ཁས་སྐྱངས་སོ། །

གཉིས་པ་༽ ཁྱབ་ཆེས་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དགོད་པ། དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ། །

དང་ལོ་༽ ཐལ་བ་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ཁྱབ་ན་ཐམས་ཅད་གིས། །

ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་དག་དུ་འགྱུར། །

གལ་ཏེ། དག་དེ་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་ཁྱབ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་གི་སྒྲ་

ཐམས་ཅད་ཉན་པའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཅིག་ཅར་ཐོས་ཤིང་།
དམིགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གང་ཞིག ། ཉག་བྱབ་ཏུ་ཡོད་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ། ཉིའི་ལན་དགག་པ་། རེལ་(གཉིས)། སྐྱ་འདུས་བྱས་པ་དགག་པ། དབང་པོ་འདུས་
བྱས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་། ། སྐྱ་འདུས་བྱས་པ་དགག་པ་། རེ།

ཙ་བ། འདུས་བྱས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། ། ༢༥༦

འགྱུར་མེད་གང་གིས་འདུ་བྱེད་འགྱུར། །

འཆད་པ་པོའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཐོས་རུང་ཏུ་འདུས་བྱས་པ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་
ཅད་ཐོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ནའང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱེན་གང་གིས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་
པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྱུར་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ། དབང་པོ་འདུས་བྱས་པའི་ལན་དགག་པ་། རེལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི།

ཙ་བ། དབང་པོ་ལེགས་པར་བྱས་གྱུར་ན། །

དེས་ཀྱང་མ་ལུས་ཐོས་པར་འགྱུར། །

གལ་ཉེ། དབང་པོ་རྒྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱས་པ་དེས་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི།
གཞན་གྱིས་ཐོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྣ་བའི་དབང་པོ་གཅིག་ལྟ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རིག་
བྱེད་ཀྱི་དག་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་ཏུ་ཐོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་ཐོས་རུང་
གང་ཞིག དེ་ཉག་བྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

(གཉིས་པ)དེའི་ལན་དགག་པ་ནི།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་ལེགས་བྱས་བྱང་པར་ལས། | ༢༥^༡

ཐ་དད་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ངེས་ཡིན། |

གལ་ཏེ། དབང་པོ་རྒྱུན་གྱིས་ལེགས་པར་བྱས་ཀྱང་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་བྱེད་
དུ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རིག་
བྱེད་ངེས་པ་འཆད་པའི་བྱང་དུ་བསྐྱད་པའི་བྱང་པར་ལས། རྣ་བའི་དབང་པོས་སྐྱ་ཐོས་པའི་
རྣམས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

ཙ་ག། སྐྱ་ཡི་ཆོགས་པ་དུ་མ་ཡི། |

ཅ་ཅ་ཇི་ལྟར་ཐོས་པར་འགྱུར། |

རིག་བྱེད་གི་སྐྱ་ཡི་ཆོགས་པ་དུ་མ་ཡི་ཅ་ཅ་ཅིག་ཅར་དུ་ཇི་ལྟར་ཡང་ཐོས་པར་འགྱུར་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣ་བའི་དབང་པོ་སྐྱ་དེ་དེ་ཁོ་ན་འཛིན་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྐྱ་ཡན་གར། | ༢༥^༢

ཐོས་འགྱུར་རྫོང་བྱེད་མ་ཡིན་ན། |

དེ་ལ་གལ་ཏེ། བརྫོད་བྱ་མི་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཅམ་ཡན་གར་བ་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐོས་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྫོང་བྱེད་དུ་མ་ཐོས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས།

ཙ་ག། སྐྱ་ལས་ཐ་དད་ཡོད་དོ་ཞེས། |

འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་དད་བྱ། |

དུལ་གཅིག་ཏུ་རིག་བྱེད་འཆད་བ་པོ་དུ་མས་རིག་བྱེད་ཅིག་ཅར་བཤད་པའི་ཆོ། སྐྱ་

ཅམ་ལས་ཐས་ཐ་དད་པའི་རྫོད་བྱེད་ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་ལ་གྱིན་ཏུ་ཆེས་དད་པར་བྱ་བ་ཅམ་
ཡིན་གྱི་རིགས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་
བྱིད། མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། སྐྱ་གཞན་དག་ནི་གནས་པ་ན། ༥༥

རྫོད་བྱེད་རི་ལྟར་ཐོས་པ་ཡིན། །

ཡང་ན་རུས་པ་ངེས་པའི་བྱིད། །

རི་ལྟར་ཐ་དད་སྐྱ་རྟོགས་འགྱུར། །

སྐྱ་གཞན་དག་མི་འདོན་པར་གནས་ནས་རིག་བྱེད་གཅིག་ཅིག་འདོན་པ་ན་ཡང་། སྐྱ་
ཅམ་ལས་ཐས་ཐ་དད་པའི་རྫོད་བྱེད་ཐོས་དགོས་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྲ་ཐབས་རི་
ལྟར་ཡང་ཐོས་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིད། ཡང་ན། རི་ལྟར་ཡང་སྐྱ་ཅམ་ཐས་ཐ་དད་ཏུ་མ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣ་བའི་དབང་པོ་སྐྱ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཐོས་པའི་རུས་
པ་ངེས་པའི་བྱིད། སྐྱ་ཅམ་ལས་ཐས་ཐ་དད་པའི་རྫོད་བྱེད་ཡོད་དེ། སྐྱ་ཅམ་གྱི་ཆ་རེ་ངེས་
དོན་སྟོན་མི་རུས། ཆ་སྤྱི་བྱི་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ཡང་མི་སྲིད་པས། སྤྱི་བྱི་ལོ་རིམས་
མེད་པའི་རྫོད་བྱེད་དེ། གོ་རིམས་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཅམ་གྱིས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྫོད་
བྱེད་གྱིས་ཀྱང་དོན་སྟོན་མི་རུས་པར་ཐལ།

ཅ་བ། ཉེས་པ་གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་། ༥༦

སྐྱ་ཅམ་རྫོད་བྱེད་མི་འདོད་པ། །

སྐྱ་ཅམ་དག་གིས་^[1]གསལ་བ་ན། །

རི་ལྟར་རྫོང་བྱེད་ལ་དེ་མེད། །

ཉེས་པ་གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་སྐྱ་ཅམ་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་རི་ལྟར་
རྫོང་བྱེད་ལ་མེད་དེ་ཡོད་པའི་བྱིས། རྫོང་བྱེད་ལ་སྐྱ་བྱིའི་ཆ་མེད་དོ་ཞེན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་
བྱིའི་ཆ་དང་བཅས་པའི་སྐྱ་ཅམ་དག་གིས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་ཉི་ཤེས་ལོ་ཤི་རིམ་བྱེད་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་པ་ཤེལ་(གསུམ)། དགག་པ་
དངོས་དང་། ཡི་གེ་ལས་རྩས་ཐ་དད་པའི་རིམ་པ་མེད་པ་བཤད་ཟིན་བྱས་པ་ལ་སྦྱར་བ་དང་།
སྦྱེས་བྱས་བྱས་པར་བྱུང་བའི་དོན་བསྟུ་བཤོ། །

དང་པོ་ཉི་ཤེས་ལོ་ཤི་རིམ་བྱེད་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་
དགག། གསལ་བའི་རིམ་པ་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ཉི་ཤེས་ལོ་ཤི་རིམ་བྱེད་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་དག་ཡིན་པ་དགག་པ་ཤེའི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ ..... ། །

གལ་ཏེ། ཡི་གེ་སྐྱ་བྱི་བཞོད་པའི་རིམ་པ་བྱེད་པར་ཅན་སྦྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་དག་
ཡིན་ལོ་ཞེན།

ཙ་བ། .....ཡི་གེ་རིམ་པ་དག ། ༡༩༦

ཡིག་རྣམས་ཐ་དད་མེད་བྱིར་མིན། །

དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད། །

[1] སྐྱ་ཆ། གསལ་བ་ནི།

གོ་རིམ་གཞན་ནི་ལགལ་བྱིར་རོ། །

ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ས་ཚས་ཅན། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བྱས་
བྱས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་དང་ཇུས་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་དེ་དག་
ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་གོ་རིམ་ས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པས་གོ་རིམ་ས་
གཞན་དང་གཞན་ཏུ་བསྐྱར་ཏུ་བྱུང་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། འདོད་པས་བཞག་པའི་གོ་རིམ་ས་
ལས་གཞན་ནི་ལགལ་ཞིང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན། རྟག་པ་ཡིན་ན། གོ་རིམ་ས་གཞན་ཏུ་
བསྐྱར་བྱས་པ་ལགལ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

ཙག བྱུང་དང་རྟག་པར་བརྗོད་པའི་བྱིར། །༡༩༩

ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་མེད། །

མི་རྟག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི། །

སྐྱོན་ཡང་སྤར་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །

ནེས་པ་གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཚས་ཅན། བདུན་ནས་བྱུང་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་
ཡུལ་ཀྱི་གོ་རིམ་ས་དང་། སྤྱོད་མེད་པ་བྱིས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་ས་མེད་པར་
ཐལ། ཆ་གས་མེད་བཞིན་ཏུ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་དང་། དུས་རྟག་པར་ཡོད་པར་
བརྗོད་རིགས་པའི་བྱིར། མི་རྟག་པ་དང་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ལུགས་དེ་ལ་མི་རུང་པར་
ཐལ། དེའི་སྐྱོན་ཡང་སྤར་བརྗོད་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼གསལ་པའི་རིམ་པ་མ་བྱས་པའི་དགའ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གསུམ)། རྟག་པ་ལ་གསལ་བ་
མི་མིན། མིན་ན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ། གསལ་པའི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼ ཉག་པ་ལ་གསལ་བ་མི་སྤྲོད་པ་ ༽ནི། འཆད་པ་པོའི་ཕྱེ་ཀན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
གསར་དུ་མི་སྤྲོད་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བའི་རིམ་པ་སྤྲེས་བྱས་མ་གྲུས་པའི་དག་
ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙམ། གསལ་བའི་རིམ་པའང་^[1]དག་མིན་ཏེ། ༡༥༣

ཉག་ལ་གསལ་བ་བསལ་བྱིར་རྟོ། །

རྩོལ་བ་ལས་གསལ་བའི་ཡི་གེའི་རིམ་པའང་མ་གྲུས་པའི་དག་མིན་ཏེ། ཉག་པ་ལ་
རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྤྲོད་བསལ་ཟིན་པའི་བྱིར་
གཉིས་པ་༼ སྤྲོད་ན་མི་ཉག་པར་ཐལ་བ་ ༽ནི།

ཙམ། བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་ཉིད་ལས། །

དེ་གྲུབ་བྱིར་ན་འབྲས་ཉིད་ཡིན། །

རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ས་ཆོས་ཅན། གསར་དུ་གྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐལ། ཕྱེ་ཀན་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྤྲེད་པའི་བྱ་བ་ཉིད་ལས་གསར་དུ་
གྲུབ་པའི་བྱིར་ འདོད་དོ་ཞེན།

ཙམ། གྲུབ་པའི་དོན་ལ་^[2]རབ་ཤེས་པས། ༡༥༤

གཞན་སློའི་རྒྱ་ནི་གསལ་བྱེད་འདོད། །

དཔེར་ན་སྤྲོན་བཞིན་གཞན་དུ་ནང་། །

[1] ལྷ་ཀྱ། དག་མིན་ཏེ།

[2] རབ་ཤེས། ལྷ།

བྱེད་པོ་ལས་འདི་ཁྱད་པར་ཅི། །

བྱེད་པོ་ཉིར་ལེན་ལས་འབྱུང་བ་དང་འདི་བསྐྱེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་
ཐལ། གསལ་བྱེད་ཅམ་ལས་གཞན་དུ་སྡེ་རྣམ་ལས་སྤར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་བའི་བྱིར།
ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་འབྲས་བྱུང་བའི་གསལ་བྱེད་
དོན་གཞན་དེ་འཛིན་གྱི་སྒོའི་རྒྱར་བྱེད་པ་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་རིགས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
སྤྲུལ་ཁྱད་གི་བྱུང་ག་ལྟགས་དང་སྒོན་མེ་བཞིན་ནོ། །

ཙམ། བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཡི། ། ༡༩༥

བྱ་བ་ལས་ནི་ངེས་པར་ཡང་། །

དམིགས་བྱིར་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །

གསལ་བྱེད་ལ་དེ་མི་སྲིད་བྱིར། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་རག་ཆས་ཅན། བྱེད་པ་སྡེ་རྣམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཡི་བྱ་
བའི་སྤར་མེད་གསར་བའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་གསར་དུ་ངེས་པར་ཡང་
འབྱུང་བར་དམིགས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། གསལ་བྱེད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་ལ་རིགས་འབྲས་སྤར་
མེད་གསར་དུ་བྱེད་པ་དེ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། གསལ་བའི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས།) སྒྲ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་
བ་གསལ་བའི་དོན་དུ་མི་འཐད། ཉན་ཤེས་སྒྲེས་པ་གསལ་བའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་༽ སྒྲ་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་གསལ་བའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པ་༽ལ་(གཉིས།) དངོས་དང་། སྒྲ་
རྟག་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼དངོས་ཀྱི༽

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བྱིད་གྱི་དེ་རི་བམ། ། ༣༤༤

ལྷོ་བྱེད་བྲལ་བ་གསལ་ཡིན་ན། །

གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་ནུ། ལྷེ་རྒྱ་གྲིས་ལྷུ་དཔེ་རོ་བོ་ཐོས་པའི་ལྷིབ་ལྷེད་དང་ལྷུས་པར་
ལྷུས་པ་ཅན་གསལ་བར་ལྷུས་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཅི་ཐུར་མེད་པ་ལ་བྱེད་པའི།

ཆོགས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་རུང་འགྱུར། །

ལྷ་དང་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། །༣༩༥།

གཞན་དག་གི་དཔེ་ལྟར་ལྟོ་ལྟོ་བྱས་པ་ལྟར།

ལྷ་ཚོས་པའི་ཕྱི་ལ་ཕྱེད་དང་གལ་ཅེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཕྱེད་པ་ལྟེ་རྟེན་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲུག་རྒྱ་དུ་འཁྱུར་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། ཁྱོད་
དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷར་མེད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་གཞན་དག་ཀྱང་གསལ་ཕྱེད་
ཅེས་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་འཁྱུར་པར་ཐལ། ལྟེ་རྟེན་གྱིས་རྒྱ་པ་ཕྱེད་ཚུལ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་
གང་ཞིག་། དེ་གསལ་ཕྱེད་ཅེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅུ་བ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཁས་ལེན་ན། །

ཁྱུ་རྒྱལ་ས་ཀྱན་ནི་⁽¹⁾དོན་མེད་ཉིད་། །

དེ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ནི་ཞེ་ན། རྒྱ་ནམས་ཀྱི་དོན་མེད་པར་ཐམ། རོ་བོ་སྤར་མེད་

[1] ལྷ་ཀ་ རོན་མེད་ལྷ་ཀ་

གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད། དེ་མེད་ན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ རྒྱ་རྒྱ་པའི་རྒྱ་བ་བྱེད་དགག་པ་༽ནི།

ཙམ། རོ་མེས་པ་དང་ཡོད་སྐྱོར་སོགས། ༡༥༩

གང་ཡིན་སྐྱབ་བྱེད་འདོད་ན་ནི། །

འདིའི་ཞེས་རོ་མེས་པ་དང་། ཡོད་ཟིན་དོན་ལ་སྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་གང་

ཡིན་པ་དང་། རྟེན་སོགས་པའི་དཔེ་ལས་སྐྱ་རྒྱ་བ་ར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དེས་རྒྱལ་ས་ནི། །

སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཛིག་བྱིར་རོ། །

^[1] རྒྱ་གས་ངན་གཞན་ཡང་སུན་དབྱུང་བྱ། ༡༥༩

དེས་པོ་རྒྱ་བ་ར་སྐྱབ་པའི་མ་སུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་

པོ་རྒྱལ་ས་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པས་བྱུབ་པའི་བྱིར། དེས་པོ་རྒྱ་བ་ར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་གས་

ངན་གཞན་ཡང་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་གས་ངན་དེ་དག་འཆད་འབྱུར་གྱི་

རིགས་པ་དང་འགལ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ རྒྱ་མེས་རྒྱུས་པ་གསལ་བའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པ་༽ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་གསལ་པའི་དོན་

ནི། ལུབ་ཟིན་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་མན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་ཉན་མེས་ལ་

གསར་དུ་གསལ་བར་སྐད་པ་གསལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། མོ་ནི་སྐྱེས་བུའི་ཉན་ཅན་མི་ན། །

ཁས་སྒྲངས་མངོན་སྲུང་གྲགས་པ་དང་། །

རྗེས་སུ་དབག་པས་ཅིག་ཅར་གཞོད། །

དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཤེས་ཉག་པར་འགྱུར་བས་སྐྱེས་བྱ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ལ། རིགས་
མཚུངས་པས་སྒྲོ་གཞན་ཡང་སྐྱེས་བྱ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཉིད་ཆད་མ་བྱ་མ་དང་
འགལ་ཉ། དེ་བྱེད་པ་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་ཆགས་སོགས་སྐྱེས་བྱའི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཁས་
ལེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན། སྒྲོ་སྐྱེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་བྱ་ཁས་སྒྲངས་པས་གཞོད་
པའི་བྱེད། བདེ་སྐྱབས་སྐྱེས་བྱའི་རྟེན་ཅན་མིན་པར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

དེ་ལ་རང་རིག་པའི་མངོན་སྲུང་ཆད་མས་གཞོད་པའི་བྱེད། སྒྲོ་ཉན་ཤེས་སྐྱེས་བྱའི་རྟེན་
ཅན་མིན་པར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དབང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པར་སྐྱབས་པའི་རྗེས་
སུ་དབག་པས་གཞོད། མངོན་རྗེས་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་དོན་ལ། གྲགས་པས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་བྱ་གཞོད་
པའི་བྱེད། འདི་ནི། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱ་རེས་འགའ་ཐོས་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱ་ཉག་
ཉན་ཤེས་ལ་གསལ་བ་འཕོ་འཕྱུག་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་ཉན་ཤེས་ཉག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན།
སྐྱེས་བྱ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་བས་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་བསྟན་ཏོ།
ཡང་ན། ཉན་ཤེས་ཉིད་དབང་ཡིད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་དོན་མངོན་སྲུང་གིས་བྱུབ་ཅིང་།
ཐ་སྙད་རྗེས་དབག་གིས་བྱུབ་པས་དེས་ཀྱང་གཞོད་ཅེས་སྐྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉི་ཤེས་ལས་རྗེས་ཐད་པའི་རིམ་པ་མེད་པ་བཤད་ཟིན་ནས་ལ་ལ་སྐྱར་བ་ཉི་ཤེས་

ཅ་བ། ཡི་གེ་རྣམས་ལས་ཐད་དང་པའི། ༡༥༠

རིམ་པ་འང་གསལ་བར་དབྱེད་ཟིན་ཏོ། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ནུས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རིམ་པ་འང་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་
ངག་རྩ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་སྤར་རིགས་པས་གསལ་བར་དབྱེད་ནས་བཀག་ཅིན་
པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་བྱལ་པའི་རྟོན་བསྐྱ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། དེ་ནི་རྟོག་པས་སྟོ་བཏགས་ན། །

ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བྱའི་རྟོན་ཅན་མིན། །

ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བྱའི་རྟོན་ཅན་མིན་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རྟོག་པས་ཆོས་དུ་མ་ལ་སྟོ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རིག་སྐྱ་རྟག་པ་དགག་པ་ལ་(གསུམ)། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་
དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ། རིག་བྱེད་ཆོད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་གཞན་
དགག་པའོ། །དང་པོ་༼རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཙ་བ་དང་བྱལ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་
དགོད། དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤར་བའོ། །

དང་པོ་༼ཙ་བ་དང་བྱལ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། འཇིག་པ་ཡོད་ཙམ་འབྲེལ་བ་ཅན། །༥༡།

ཉིད་བྱིར་སྐྱ་ནི་མི་རྟག་ཉིད། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་བྱིར། དངོས་
པོར་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་ཙམ་ནས་འཇིག་པ་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འཇིག་པ་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་བཟོས་པ་མེད་པར་རང་ཡོད་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་

པའི་རྒྱུ་འབྱུང་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པའི་ལག་ཐེས་བཞག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དེ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ་༽ལ་(གཞུས།)། བསྐྱོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་། གྲུབ་
ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་། ཅ་བའི་རྟགས་མ་པེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་༼བསྐྱོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་
སྤང་བ་༽ལ་(གཞིས།)། འཇིག་པ་དོན་གཞན་དགག་པ། རེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུབ་པའོ། །

དང་པོ་༼འཇིག་པ་དོན་གཞན་དགག་པ་༽ལ་(གཞིས།)། ཐལ་བ་དགོད་པ། དེའི་ལན་དགག་པའོ།
དང་པོ་༼ཐལ་བ་དགོད་པ་༽ནི།

ཅ་ག། མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་དག །

སྐྱེ་ན་འཇིག་པ་མེད་པའི་བྱིར། །

ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། །༡༥༡

མེ་ལས་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་ལས་དོན་གཞན་ཏུ་གྱུར་པ་དག བྱིས་སྐྱེ་བས་བྱིས་
གྱུར་གི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། མེས་བསྐྱེགས་རྗེས་སུ་ཡང་ཤིང་མཐོང་བ་ཉིད་ཏུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་སྤང་མཐོང་བ་གང་ཞིག །ཤིང་འཇིག་པའི་རེས་སུ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དེའི་ལན་དགག་པ་༽ནི།

ཅ་ག། དེ་ཉིད་འདི་ཡི་འཇིག་ཅེ་ན། །

རི་ལྗར་གཞན་ནི་གཞན་འཇིག་འགྱུར། །

མ་སྐྱེ་ཅི་བྱིར་ཤིང་མི་སྤང་། །

བྱིས་གྱུར་གི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་ཤིང་འདི་ཡི་འཇིག་པ་ཡིན་པས་བྱིས་མི་
སྤང་ངོ་ཞེ་ན། མེ་ལས་བྱིས་གྱུར་གི་འཇིག་པ་གཞན་ནི་ཆོས་ཅན། རི་ལྗར་གཞན་ཤིང་གི་

འཛིག་པར་འཇུག་བཟུང་བའི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཡིས་སྤྱར་བའི་ཡིར། དེ་ཁིར་གི་འཛིག་པ་
ཡིན་པར་སྒྲུ་མེས་པའིགས་རྗེས་སྤྱུ་ཅིའི་ཡིར་ཁིར་མི་སྤྱར་མེས་པར་ཐལ། ལྷར་
སྤྱར་བ་ལྟར་ཞིག། ཡིས་མི་སྤྱར་པའི་སྤྱུ་མེད་པའི་ཡིར།

ཅ་བ། དེས་གཟུང་ཕྱིར་མིན་ཞེན་མིན། །༥༥

གང་ཕྱིར་དེ་ཡིས་མི་སྐྱེ་བ་ཏེ།

འཛིག་པ་དོན་གཞན་དེས་བསྐྱར་ཞིང་ཟིམ་གྱིས་མཉན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུང་བ་མིན་ཅོ་ཞེ་
ན། སེར་གྱི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རྩམ་གྱི་རོ་ལོ་ལ་བྱང་པར་མ་སྒྲེད་པར་འཛིག་པ་དོན་གཞན་
དེས་ཟིམ་གྱིས་མཉན་པ་མིན་པར་ཐལ། ལང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་ལྟ་ན། དེས་དེ་ཉམས་པར་མ་
བྱས་པར་བསྐྱབས་པ་ཅམ་དུ་བསྐྱར་བ་གང་ཞིག་དོན་གཞན་དེ་ཡིས་དེ་མི་སྐྱེའི་པའི་ཕྱིར་
གོས་ཀྱིས་བྱམ་པ་བསྐྱབས་པ་ལྟར་རོ།

ཅ་བ། རྩེ་ཕྱིར་འདིག་པ་འདིག་ཅན་འགྲུལ། །

དེ་ལྟ་ན་ཡང་གིང་མཐོང་འགྱུར།

སེང་གི་འཛིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཆོས་ཙམ། འཛིག་པ་ཙན་ཏུ་ཐལ། རང་རྒྱ་པ་ས་སྤྱེ་
 བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་གི་སྤྲད་ཅིག་གཞིས་པ་དེར་ཁྱོད་ཞིག་པར་ཐལ། འདོད་པ་
 དེའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་པ་དེ་རྩལ་ཡང་། ཏུས་དེར་སེང་མཆོང་པར་འཕྱུར་པར་ཐལ། ཏུས་དེར་
 སེང་མི་མཆོང་བའི་རྒྱ་འཛིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཏུས་པའི་སྤྱི་པ་ལྟེང་གོས་
 བསལ་པ་ལྟར་རོ། །འདི་དག་གི་དོན་མཛོགས་པར་ཞིག་འཛིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་
 ལུ་ལུས་ནས། གཞོད་པ་བཞོད་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དཔོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ལུང་

པའི་ཕྱིར་རྟོ། །དེས་ན། དངོས་པོ་དེའི་རྩ་ཉམས་པའི་ཞིག་པ་ཉིད་དེའི་འཇིག་པར་འདོད་
པ་གཞན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་གྱི་རང་ལྷགས་མིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་མེད་དེ།

ཙམ། གལ་ཏེ་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན། །༡༥

ནག་པ་སྐར་འབྱུང་མིན་ངེ་བཞིན། །

འདི་ལའང་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། །

གལ་ཏེ་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན། བསད་ཟིན་གྱི་ནག་པ་སྐར་འབྱུང་པ་མིན་
པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདི་ལའང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཞིག་གྲང་སྐར་ཤིང་མི་འབྱུང་བ་སྔ་མ་དེ་
བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་གྲང་ནག་པ་
སྐར་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཞིག་གྲང་། ཤིང་སྐར་མི་འབྱུང་བ་དཔེ་དོན་མཚུངས་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ། གསོད་བྱེད་བསད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །

ནག་པའི་གསོད་བྱེད་ནག་པའི་བསད་པ་སྟེ་སྟོག་འགགས་པའི་ཆ་ཉིད་མ་ཡིན། ཤིང་
གི་འཇིག་པ་དེ་ཤིང་ཞིག་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་ཁས་སྦངས་སོ། །ཡང་ན། ཐལ་ཆོས་
སྔ་མ་ལ། རྟགས་ནི་ནག་པ་བསད་རྩེས་སུ་མི་དེ་བསད་གྲང་ནག་པའི་གསོད་བྱེད་བསད་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིས་གྱི་མི་དེ་ནག་པའི་བསད་པ་ལས་བྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ནག་
པའི་གསོད་བྱེད་ནག་པའི་བསད་པ་སྟེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་སོ། །

ཐོན། འཇིག་རྟེན་ན་སྟེས་བྱ་དེའི་གསོད་བྱེད་ངས་བྱིས་བསད་དོ། །ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་
དོན་དང་མི་མཐུན་པར་འབྱུང་རྟོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཚད་པ་པོས་ཤིང་ལས་བྱིས་བྱུང་

བའི་འཇིག་པ་དོན་གཞན་དེ་ངེས་བཟུང་དུ་བྱས་ནས། དེས་ཤིང་མེད་པར་བྱས་པའི་དཔེར་
བཞོན་པ་ལ་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཉག་པ་བྱུབ་དུས་ལས་བྱིས་བྱུང་གི་མི་དེ་
ཉག་པའི་གསོད་བྱེད་དུ་ངེས་བཟུང་དུ་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།

དེ་ལྟ་ན། ཉག་པའི་བསད་པ་སྟེ་སྟོག་འགག་པའི་ཆ་སྟེད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉག་པ་སྟོག་འགགས་པ་དང་དུས་མཉམ་མམ། དེ་བྱིན་ཆད་ཁོ་
ནར་བྱུང་གི་སྤར་མ་བྱུང་བའི་བྱིར། བྱིར་སྟེས་བྱ་གཅིག་ཉག་པའི་གསོད་བྱེད་ཀྱང་ཡིན།
དེ་ཉག་པ་ལས་བྱིས་བསད་པ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་རྩེད་ཀྱང་མེད་དོ། ། འོན་ཀྱང་ཉག་པ་ཤི་
བའི་རྗེས་སུ་འདིས་ཉག་པ་བསད་དོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། སྟོན་མེད་དེ། འདིའ་
ཞེས་པའི་ཡུལ་ན། སྤ་བྱིའི་ཆ་ཅན་ཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར་པོ། ཉག་པ་ཤི་བའི་སྤར་མེད་པའི་བྱིས་ཀྱི་
མི་འདི་ཁོ་ནས་བསད་ཅེས་ཟེར་ན། ཐ་སྙད་སྟོན་ཅན་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་ / རྗེས་གཅིག་དུ་བསྐྱབ་པ་ ། རྟོན།

ཅ་བ། འཇིག་པ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། ། ༡༥

ཤིང་ཉིད་འཇིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

དེ་མེད་བྱིར་ན་རྒྱ་མིན་ཉིད། །

འདི་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པའང་མེད། །

དེས་ན་ཤིང་ཉིད་འཇིག་པའི་རྗེས་ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཤིང་
ལས་རྗེས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་དེ་དང་བྱུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་བྱིར། ཤིང་ལས་བྱིས་
བྱུང་གི་མི་ལ་སོགས་པ་ཤིང་གི་འཇིག་པའི་རྒྱ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐམས། དེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་མེད་

པར་ཡང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཤིང་དང་ཤིང་གི་འཇིག་པ་ཚོས་ཅན། རྩས་
གཅིག་དང་ཐ་དད་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པར་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རྩས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

འཇིག་རྟེན་སྒྲུབ།

གཉིས་པ་༼གྲུབ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་༼ཐལ་བ་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །༩༧༥

རྟག་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཇིག་པ་དག །

ལྟན་ཅིག་ཡོད་པར་འབྱུང་ཞེ་ན། །

བྱམ་པའི་འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་ཏུ་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན།
བྱམ་པའི་དངོས་པོ་དང་དེའི་འཇིག་པ་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་དག་དུས་མཉམ་ཏུ་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟ་ན། བྱམ་པ་གནས་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པར་འབྱུང་རོ་ཞེ་
ན། འདིས་ནི་ཐོ་བ་སོགས་རྒྱུན་བྱམ་པ་ཞིག་པ་ལ་བྱམ་པའི་འཇིག་པར་བསམས་ལ། དེ་མི་
འཐད་དེ།

ཙ་བ། མེད་པ་རྟག་ཉིད་^[1]གང་ལས་ཡིན། །

བྱམ་པའི་བཞིག་པ་ཚོས་ཅན། རྟག་པའི་རྩས་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། གནས་མ་བྱ་བའི་སྤེ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཉིད་ཏུ་བྱམ་

[1] ལྟན་འདས།

པའི་འཛིག་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་སྐྱེད་པའི་རྩམ་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། རྟག་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་བ། གཞུང་འདིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་
མི་རིགས་ཏེ།

དེ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཞིག་འཛིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་
རྒྱུ་རྟོགས་མ་བྱུང་ན་ཡང་། འཛིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་བྱུང་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་རྟོགས་མ་བྱུང་ན། བྱམ་པ་རྒྱལ་བ་སྐྱེད་
ནས་ཞིག་པ་མི་སྲིད་ན། རྟག་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་
ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རྒྱུ་རྟོགས་མ་བྱུང་ན། དེས་ན་གང་ཟག་གི་འཛིག་པ་རྣམས་པར་བཅད་པའི་མེད་
པར་དགག་པ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པ་དེས་ནི། གང་ཟག་གི་
བདག་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ཡང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཡང་ཁོང་དུ་མི་རྒྱུད་པས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སློབ་ཁ་སྤྲོགས་པར་
འགྱུར་རྒྱུ་རྟོགས་མ་བྱུང་ན། །འདི་ལྟར་བྱུང་ཆུང་ལ་མེ་སྲིད་བག་ཆགས་མ་བྱུག་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། སངས་
རྒྱལ་གྱིས་རྩེས་སུ་གཞུང་ཡང་། རྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་སྟོད་དུ་མི་རུང་བས་སྟོ་སྟོས་དང་ལྷན་
པ་དག་གིས་ལེགས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དྲི་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ཞེས། དངོས་པོ་འཛིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་ངོ་
པོར་གྱུར་པའི་འཛིག་པ་མེད། བྱམ་པ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་ཡང་ཁྱེད་
ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། བྱམ་པ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་བྱམ་པའི་འཛིག་

བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།

ཙ་བ། མེད་ལ་དངོས་འཛིག་མེད་ཉིད་ཀྱི། །༡༥༥

ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རུང་སྟེ། །

གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཛིག་པ་ཡིས། །

འཛིག་པ་དག་ནི་མི་འདོད་དོ། །

བྱམ་པ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་མེད་པར་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ། བྱམ་པའི་
དངོས་པོ་ཡིན་པ་འཛིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་གཞོན་གྱིང་དུ་མི་རུང་
བར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ཕྱིས་བྱུང་གི་འཛིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིས་འཛིག་
པ་དག་དུ་མི་འདོད་ཅིང་དངོས་པོ་ཀུན་རང་གི་རྒྱ་ལས་འཛིག་པའི་ངང་ཅན་དུ་འབྱུང་བར་
འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཙྰཏ་པ་སྤང་བ་ནི། འཛིག་པའི་རྣམ་ཡིན་ན་དངོས་པོའི་འཛིག་
པ་ཞེས་དུག་སྒྲུ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་རྒྱ་ལས་འཛིག་པར་སྒྲེས་ན། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་
ན་འཛིག་པ་ནི། ཞེས་ཁྱེད་རང་གིས་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དངོས་འཛིག་གཞན་ལ་^[1]ལྟོས་མེད་ཕྱིར། །༡༥༦

དེ་ཤེས་དོན་དུ་སེམས་གྱིས་ནི། །

དེ་ཡི་ཐ་དད་སྟོབས་ལས་ནས། །

གནས་སྐབས་དེ་རྒྱ་མེད་ཅན་བཤད། །

དངོས་པོ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་རྒྱ་མེད་ཅན་དུ་བཤད་པ་ལ་

[1] བཟོས་མེད། ལྟ།

དགོས་པ་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ལས་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་བཟོས་པ་
 མེད་པ་དེ་ལེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། དངོས་པོ་དང་འཇིག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པས་དུག་
 གྲུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དེ་དེའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ལས་ཐ་
 དད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དུག་གྲུ་སྒྲུར་བའི་བྱིར། རང་རྒྱ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་པ་ལ་བཏགས་
 པ་མཚུངས་པ་སྒྲུར་བ་ནི།

ཙམ། མེད་པ་རང་ཉིད་ལས་ཡོད་ནའང་། ། ༡༥

རྣམ་རྟོག་འདི་ནི་མཚུངས་ལེ་ན། །

བྱམ་པ་ཞིག་ནས་མེད་པ་བྱམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་མེད་པར་ཐལ།
 བྱམ་པའི་འཇིག་པ་བྱམ་པ་རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་མེད་པའི་བྱིར་འདོད་ན། བྱམ་པའི་ཞིག་
 པ་བྱམ་པ་དང་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བཏགས་ན། ཞིག་རྣམས་སྤྲོ་བ་ཐོང་བར་ཐལ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྲོན་གྱི་རྣམ་རྟོག་འདི་ནི་བྱེད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དེ་ཡི་རྩལ་ཟད་འགྱུར་མེད་དེ། །

མེད་པར་གྱུར་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན། །

ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདི་འགྱུར་ཏེ། ། ༡༦

སྐབ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་བྱིར་རོ། །

བྱམ་པའི་ཞིག་པ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པ་དེ་ཡི་
 སྒྲོན་ནས་ཉེས་པ་རྩལ་ཟད་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་དེ། བྱེད་བྱམ་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཅམ་ཞིག་
 གི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམ་པའི་ཞིག་པ་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་ལ་རྣམས་གཅིག་དང་

ཐ་དང་བརྟགས་ན། སྤར་བཤད་པའི་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རྟེ། འཛིག་
བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་སྐྱུ་བ་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་ངེས་པར་དངོས་པོ་དང་ཐུག་གཅིག་
ཏུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་བྱམ་བ་ཕྱིས་ཞིག་ནས་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་ཞིག་པ་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་འགྱུར་དུ་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཅ་ལ། མེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། །

དངོས་པོ་མིན་ཞེས་བྱ་བའང་ཡིན། །

དངོས་པོ་སྒྲིད་ཅིག་མར་སྤྲོ་བས་ཕྱིས་བྱམ་བ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ཞིག་པ་ཐུག་གཅིག་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བར་བརྟུན་
བ་མ་ཡིན་རྟེ། བྱམ་བ་ཞིག་ནས་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་བྱུ་བ་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་མེད་དགག་
ཅམ་ཞིག་བརྟུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ལ། གལ་ཏེ་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག །༡༡

ཡོད་ན་གཞན་ལ་^[1]སྒྲིན་འགྱུར་གྱི། །

དངོས་གང་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་ལ། །

ཅི་སྟེ་འགལ་ཞིག་གིས་^[2]སྒྲིན་འགྱུར། །

བྱམ་བ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་འཛིག་
བ་འགལ་ཞིག་གི་དོན་གཞན་གྱི་བསྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་འཛིག་

[1] བསྒྲིན་འགྱུར་སྟེ།

[2] བསྒྲིན་འགྱུར་སྟེ།

བ་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། གལ་ཏེ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཅུང་
ཟད་ཅིག་ཡོད་ན། དོན་གཞན་དེ་ལ་བསྐྱོས་པར་འགྱུར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་པ། དེས་ནི་རྒྱ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །༢༡༢

མ་སྐྱེས་པ་ལས་འཛིག་འགྱུར་བྱིར། །

ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཛིག་ཡིན་སྒྲིན། །

ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བསལ་བ་ཡིན། །

རང་རྒྱ་ལས་འཛིག་པར་སྐྱེ་བར་བསྐྱན་པ་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་འཛིག་པ་རྒྱ་
ཡེ་མེད་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་ལས་སྤར་འཛིག་པར་འགྱུར་
བར་ཐལ་བ་དང་། སྤར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བསལ་བ་
ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་འཛིག་པ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་བསྐྱན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་ཡིན་
ན། ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པས་སྐྱེས་པའི་སྤར་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འདོད་ན། འཛིག་པ་ལ་སྐྱེ་
བ་སྒོན་དུ་འབྲོ་དགོས་པས། དེ་གཉིས་གང་སྐྱེས་པའི་སྤར་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཆོད་དོ། །

གསུམ་པ་། ༼ ཅ་པའི་ཏྲགས་མ་དེས་བསྐྱར་བ་ ༽ཞེ།

ཅ་པ། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྟར་འགའ་ཞིག་ཉིད། །༢༡༣

ཐོགས་བཅས་ཉིད་འདོད་དེ་བཞིན་དུ། །

ཡོད་རྒྱལ་མ་འཛིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། །

སྐྱེ་ལྟར་མིན་པ་མིན་ཞེ་ན། །

ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྟར་གྱི་བྱས་སོགས་འགའ་ཞིག་ཉིད། ཐོགས་བཅས་ཉིད་དུ་འདོད་ཀྱང་སྒོ་

ལ་སོགས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཡོད་པ་བྱམ་སོགས་རྣམས་འཛིག་
 བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། སྐྱེ་ལྡན་མིན་པའི་དངོས་སོ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་
 མིན་པས་དངོས་སོ་ཡིན་ན་འཛིག་པས་བྱབ་པ་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ།

ཙ་ག། རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་དེས་པ་ལས། ། ༡༤༤

འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་དེས་པ་སྟེ། །

ཐ་དད་རྒྱ་རྣམས་མེད་ཉིད་ཕྱིར། །

མི་རྟག་ངོ་མོ་ཐ་དད་མེད། །

འབྲས་བུ་སྒོ་དང་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་དེས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི་བྱམ་པ་སོ་སོར་དེས་པའི་ཕྱིར། དངོས་སོ་
 ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཐ་དད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམས་
 མེད་ཅིང་། དངོས་སོ་འཛིག་པར་སྐྱེས་པས་བྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ ། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞེགས་པ་ ། རེ།

ཙ་ག། དེ་ཕྱིར་དེ་རྣམས་འབྲེལ་བ་ཡང་། ། ༡༤༥

རྟག་པ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

སྐྱ་ཡི་བྱམ་པ་འང་སྤར་བ་ཤད་པའི། །

འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན། །

དངོས་སོ་ལ་འཛིག་པས་བྱབ་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དང་དོན་དེ་རྣམས་
 གྱི་འབྲེལ་བ་རྟག་པའི་དངོས་སོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སོ་ཡིན་ན་འཛིག་

ཙམ། དེ་ནི་མ་བྱས་པར་འདོད་ན། །༡༩༥།

ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར། །

རྟག་པ་དག་ལ་དངོས་རྒྱས་པ། །

འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། མ་བྱས་པར་འདོད་རིགས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། རྟག་པ་དག་ལས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་
 དངོས་པོའི་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འ་
 ར་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟག་པས་རང་འཛིན་ཤེས་
 པ་ཅེས་ཡང་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

ཙམ། རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །༡༩༦།

སྒོ་བཏགས་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་སྒོ་དག། །

འགའ་ཞིག་དེ་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི། །

དོན་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན། །

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་དག་ཆོས་ཅན། འབྲལ་སྤངས་འབའ་ཞིག་
 དེ་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། གཟུང་དོན་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་དེས་སྒོ་བཏགས་པའི་སྒྲོད་
 ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རྟོགས་གཞན་དགག་པ་༽ཞེ་ན།

ཅ་བ། གཤམ་ཏེ་བྱས་ངག་ལོག་ཉིད་ཀྱི། ༡༥

མཐོང་ཉིད་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་པའི།

ཆིག་ནི་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ།

བསྐྱོག་པས་འགལ་བ་ཁྲབ་ཕྱིར་རོ།

གཤམ་ཏེ། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆིག་ཡིན་ན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་པས་ཁྲབ་
སྒྲི། ཉགས་ལྡོག་པ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་ལོག་པའི་དོན་
ཅན་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་ངག་ཁོན་ལ་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལྡོག་ཁྲབ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད་པས་ལྡོག་པ་གཅིག་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ནི་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ལ་(གསུམ)། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དང་། གོ་བྱེད་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། ལྡོག་ཁྲབ་གཅིག་ཀྱི་ཅན་མི་སྤྲོད་པའོ།

དང་པོ་། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ཞེ་ནི།

ཅ་བ། མེད་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་མ་བསྐྱན་ནའང་། ༡༥

དེ་ནི་ཡོད་པར་དོགས་འགྱུར་ཏེ།

གཏན་ཆིགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་མ་སྐྱན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་
གྱི། དེ་ལ་མེད་དེས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྲབ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་
མེད་པར་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྡོག་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་མ་བསྐྱན་པའི་ཕྱིར། དེ་
མ་གྲུབ་སྒྲི། ལོག་པའི་དོན་ཅན་ལ་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་མེད་དེ། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མཐོང་

བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མཐོང་བས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ཡོད་པ་དགག་མི་
རྒྱས་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལ་ཡང་། །

ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བྱིར་རོ། །

ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལ་ཡང་ཤེས་བྱས་སྐྱེན་
མོང་དུ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པས། ཤེས་བྱ་ལ་དེ་གཉི་ག་མཐོང་བའི་བྱིར། ལོག་བའི་དོན་ཅན་ལ་
མ་བྱས་པའི་ཆོག་མེད་དེ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། ཞེས་པས་གཞོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཀྱན་ལ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས། །༡༩༡

མི་འགྲུབ་ཅེས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་གྲུབ་ན། །

ལྟོག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། །

མི་མ་སྐྱེན་ཕྱོགས་ཀྱན་ལ་མེད་པ་བྱིར་གྲོལ་གྱིས་མི་དམིགས་པས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ།
དེའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཉགས་དེ་མི་མ་སྐྱེན་ཕྱོགས་ལས་ལྟོག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ། ཡོད་པར་ཡང་མ་མཐོང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼གྲོལ་དངོས་གཞུང་ག་༽ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་རྗེས་འགྲོ་ལྟོག་པ་དང་། །༡༩༢

བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་ཉིད། །

དེ་དེས་འགྲས་ཅན་ཤེས་པ་ཡི། །

གྲུབ་པར་གྱུར་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །

བྱས་པ་ཆོས་ཙན། སྐྱེ་ཉག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
 དེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཙན་གྱི་ཆད་མའི་ཤེས་པ་ཡིས་གྲུབ་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་
 རི་ལྟ་བུ་ཞིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེས་
 ཀྱི་རྗེས་འགྲོའི་བྲུབ་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པའི་ཕྱོག་པའི་བྲུབ་པ་
 དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཙན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼ཐོག་བྲུབ་གཅིག་བྱ་ཙན་མི་སྟོན་པ་༽ནི།

ཙན། གང་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས། ། ༡༩༣

བསྐྱོག་པ་ཉིད་བརྗོད་དེ་ཉིད་ནི། །

འདི་ཡི་ཆོས་མ་ཐུན་འགྱུར་དེས་ན། །

གཏན་ཆོག་མཐའ་ས་ཅད་རྗེས་འགྲོ་ཙན། །

ཐོག་བྲུབ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་མཐའ་ས་ཅད་རྗེས་འགྲོའི་བྲུབ་པ་ཙན་དུ་ཐལ། ཉག་ས་
 གང་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱོག་པར་དེས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་
 ཉག་ས་དེ་ཉིད་ནི། འདི་ཡི་ཆོས་མ་ཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གཞུང་
 འདིས་གྱུར་ཐོག་བྲུབ་ཡོད་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་རྗེས་བྲུབ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་ཀྱི། ཉག་ས་ལ་
 སེཌེ་ཡོད་ན་ཚུལ་ཉ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་༼ཐོག་ས་མ་བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་༽ལ་(གསུམ་)། དེག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱགས་སྐྱེས་བྱས་
 མ་བྱས་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱགས་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་

པའི་སྐབ་བྱེད་སྒྲུབ་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་རིག་ཐུང་གི་སྐབས་སུ་བྱས་པ་དགག་པ་དེ་ལ་(གཉིས་)། སྐབས་ཀྱིས་ཞེ་སྐབས་ཀྱི་
འབས་བྱ་བསྐྱེད་པ་བཞེད་པར་གིས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་
ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ།

དང་པོ་༼ སྐལ་ས་ཀྱིས་ནི་སྐལ་ས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བ་སྦྱེད་པ་འདྲི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ ༽ནི།

ཅ་བ། འགའ་ཡིས་བད་བྱས་ཉིད་ཡིན་ན། །༡༩༥

ལྷགས་རྣམས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །

དུག་ཞི་བ་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་སྒྲགས་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཡི་གེ་པལ་བ་
ལ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲགས་
ཚོས་པའི་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྲུབ་པའི་སྦྱེས་བུ་འགྲའ་ཡིས་བདེ་བུས་པའི་དབང་ཉིད་ལས་
འབྲས་བུ་དེ་ལྟར་འབྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་མེ་མོལ་བར་དཔོན་མོའི་རྒྱལ་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ཀེལ་(གཞུང)། ཐམ་པ་དགོད་པ་
དང་། མོ་མེས་པ་དོན་གཞན་དགག་པ་གཞན་པ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བཅོ།

དང་པོ་༼ ཐལ་བ་དགོང་པ་ ༽མི།

ཅ་བ། ཅི་སྟེ་དངོས་པོའི་རྣམ་ཡིན་ན། །

ཅེས་པའི་མཛུགས་པར་ཡི་གེ་དང་ས་པོ་རྒྱ་ས་བཞི་དཔེ་ཞེས་པའི་སྐད་ཀྱི་འགྲེལ་
བྱ་འབྲིན་པ་ཡིན་ཀོ་ཞེས།

ཅ་བ། བྱད་པར་མེད་ཕྱིར་གཞན་ལ་འང་འགྱུར། །

འདོན་པ་དང་ཚོགས་མོགས་ལོག་པར་སྐྱར་བ་གཞན་ལའང་འབྲས་བུ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་
འབྲུང་བར་འབྲུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཡི་གེའི་རོ་བོ་བྱུང་བར་མེད་པར་ཆང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼གོ་རིམ་དོན་གཞན་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། དགག་པ་བཤད་ཅིན་ཅན་པ་དང་།
རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼དགག་པ་བཤད་ཅིན་ཅན་པ་༽ནི། གོ་རིམས་ལོག་པར་སྐྱར་བ་ལས་འབྲས་བུ་མི་
འབྲུབ་སྟེ། ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་རིམས་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་འབྲིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས།

ཙམ། དོན་གཞན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡི། ༡༩༥

བཀོད་པའང་སྤར་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

རིག་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡི་བཀོད་པའི་རིམ་པ་སྤགས་སུ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་བཀོད་པའང་སྤར་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། སྤགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རེས་མེད་དུ་ཐལ་
བ་དང་། སྤགས་པ་རྒྱས་མི་རྒྱས་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་༼སྤགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རེས་མེད་དུ་ཐལ་བ་༽ནི།

ཙམ། དེ་དོན་རྟག་ཏུ་འབྲུབ་འབྲུར་ཏེ། །

བསྟོས་པ་ཡིན་ན་ ..... ། །

སྤགས་མ་བརྒྱས་ཀྱང་དུག་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་རྟག་ཏུ་འབྲུབ་པར་འབྲུར་བར་ཐལ།
དངོས་པོའི་རྒྱས་པའི་དབང་ལས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་

འབྲིན་བ་ཚོ་ག་བྱས་བ་ལ་བཏོས་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། .....རྒྱས་མེད་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་དངོས་རྒྱས་དེ་འདྲ་ན། །༡༩༤

དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་འགྱུར། །

ཡི་གེའི་དངོས་སོའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བྱ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་
 ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་བརྟེན་པ་མི་བཏོས་བར་སྐྱགས་ཀྱི་དངོས་སོའི་རྒྱས་བ་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བྱ་
 འབྲིན་བ་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱགས་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། གཤོལ་བ་སོགས་ཀུན་གྱི་
 འབྲས་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བརྟེན་པ་མི་བཏོས་བར་ཡི་གེའི་དངོས་སོའི་རྒྱས་བ་ཁོ་
 ན་ལས་དེ་ལྟར་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པའི་བྱིར། འབྲས་བྱ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྲས་ཐེ་
 ལ་སོགས་པའི་རིགས་བཟང་ངན་དང་ཚོ་ག་སོགས་ལས་འབྲས་བྱ་འབྲིན་པའི་རྒྱས་བ་སོ་
 སོར་ངས་སོ་ཞེན།

ཙ་བ། ལེགས་བྱས་མིན་གྱིར་བྱེད་པ་པོའི། །

ཁྱད་པར་ལ་ཡང་ལྟོས་མི་རུང་། །

དངོས་སོ་འདུས་བྱས་བ་ཡི་ཡང་། །༡༩༥

དངོས་སོའི་ཐ་དད་ཐ་དད་བྱེད། །

བྱེད་པོའི་ཁྱད་པར་ལས་རྒྱས་པ། །

ངས་བ་མ་ཡིན་བརྟེན་ལས་འགྱུར། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱགས་ཚོས་ཅན། སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་

གཤམ་ཏེ་སྒྲགས་གསལ་དུ་^[1]བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་བྱུང་ཟིན་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་
བ་ཅམ་སྒྲགས་སྒྲོར་བའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། སྒྲགས་སྒྲ་རྟག་པ་རྒྱེན་གྱིས་གསལ་བ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། རྟག་པ་རྒྱེན་གྱིས་གསལ་བ་དེ་ནི་ཤོང་དུ་བསལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གང་ལས་སྒྲོད་^[2]གསལ་ཡིན་ན། །༢༩༩

དེ་ནི་འབྲས་བུར་གཤམ་ཏེ་སྒྲོར། །

གཤམ་ཏེ་སྒྲགས་བརྒྱས་པའི་རྒྱེན་གང་ལས་སྒྲགས་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་སྒྲོད་སྒྲགས་སྒྲ་
གསལ་བ་ཡིན་ལ། གསལ་བ་དེ་ནི་དུག་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་སྒྲོར་བ་ཡིན་
ཅོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། སྒྲ་བ་པོ་གསལ་རྒྱ་ཡིན་པས། །

ཉན་པ་པོ་ཡང་འབྲས་འབྲེལ་འགྱུར། །

སྒྲགས་མི་བརྒྱས་པའི་ཉན་པ་པོ་འང་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་
བར་ཐལ། སྒྲ་བ་པོ་འི་སྒྲགས་སྒྲ་གསལ་བའི་ཉན་ཤེས་འབྲས་བུ་དེ་འི་རྒྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག
རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། མངོན་པར་གསལ་མིན་^[3]སྒྲ་དག་གི། །༣༠༠

བྱེད་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་འཕ། །

ཡིད་ཀྱི་བརྒྱས་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །

[1] ལྷ་ཤ། བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི།

[2] ལྷ་ཤ། གསལ་ཡིན་ལ།

[3] ལྷ་ཤ། སྒྲ་དག་གི།

སྤྱི་ན་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན། །

མདོན་པར་གསལ་བོ་མིན་པར་སྤགས་^[1]སྤྱད་ག་གི་བྱེད་པ་ལྟེ་རྟེན་ལ་སོགས་པ་
ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱུང་བ་སྤྱུས་བསྐྱས་པ་འཕམ་ཡིད་ཀྱི་བསྐྱས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞི་
སོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྟེར་བའི་སྤགས་སྤྱི་ན་བའི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཅ་བ། བརྒྱད་པས་དེ་ལས་བསྐྱེད་ཉིད་བྱིར། ། ༣༠༡

སྤྱོད་འང་གསལ་བ་ཡིན་ཞེན། །

བརྒྱད་པས་སྤགས་སྤྱ་རང་མཆན་པ་དེ་ལས་ཡིད་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། ཡིད་
བསྐྱས་ཀྱི་ཡིད་སྤྱོད་འང་། སྤགས་སྤྱ་གསལ་བ་ཡིན་ཞེན།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་དོན་ཅན་ཡིན་མི་འགྲུབ། །

རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཡིད་སྤྱོད་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྤགས་སྤྱི་གཟུང་དོན་ཅན་ཡིན་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ།
རྟོག་པས་བཏགས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱིར། ཁོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་ཡིད་
བསྐྱས་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྤགས་སྤྱ་རང་མཆན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པའི་བྱིར་ཞེན།

ཅ་བ། རང་དང་སྤྱི་ཡི་རང་བཞིན་ནམས། ། ༣༠༢

རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་འདོད་ནས། །

བན་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་བྱིར། །

མི་འགལ་དངོས་པོ་ལ་མ་ཡིན། །

ཁོ་མོ་ཅག་ལྟར་ན། སྒྲ་སྒྲུང་སྒྲུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལས་འབྲས་ལྷན་འབྲུང་
བ་མི་འགལ་བར་ཐལ། སྒྲགས་ཀྱི་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲགས་སྒྲུང་མཆན་བ་དང་།
ཡིད་ལ་ཤར་བའི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་རྣམས་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བར་སྤྱིར་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་ལྷན་
འབྲུན་པའི་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་པར་འདོད་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྟེན་པ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། བརྟེན་པ་མི་སྤྱོད་པར་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་ལས་འབྲས་ལྷན་འབྲུན་པར་འདོད་པ་ལ་དེ་
ལྟར་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲགས་ལས་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་ལྷན་པ་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼བཀག་པ་ལ་གཞོད་པ་སྒྲུང་བ་༽ལ་(གཉིས)། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པ་ཤད་དོ། །

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་༽ནི།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་གོ་རིམ་མེད་ན་ནི། ༣༠༣

རོ་དང་མཆོ་ཞེས་ཐོས་པ་ལས། །

འབྲས་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །

དེ་ནི་སྤྱེས་ལུང་རྟེན་ཅན་ཡོད། །

གལ་ཏེ། ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གོ་རིམ་མེད་ན། ར་ས་ཞེས་ཐོས་པ་ལས་རོ་
དང་། ས་ར་ཞེས་པ་ལས་མཆོ་གོ་བའི་འབྲས་ལྷན་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡི་གེ་དེ་གཉིས་
ཀྱི་ངོ་མོ་ལ་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གོ་རིམ་སྤྱི་དོན་གཞན་མི་འདྲ་
བར་ཡོད་པས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། གོ་རིམ་སྤྱི་དོན་ཟད་ཀྱང་མེད་
པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། འབྲས་ལྷན་རོ་མཆོ་སོ་སོར་མི་གོ་བའི་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། སྤྱེས་ལུང་།

ཉེན་ཅན་གྱི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་བྱིས་

གཉིས་པ་༼རྒྱལ་བཞད་ཀྱི་ལ་(གསུམ།)༽ གོ་རིམ་ཉིད་བཞད་པ། དེ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་
སྐྱབ། མ་བྱས་པ་དགག་པའོ། །

དང་སྟོ་༼གོ་རིམ་ཉིད་བཞད་པ་ཀྱི་ལ།༽ ལྷུང་གོ་རིམ་ནི། ཡི་གེ་ར་སྐྱེས་རུ་ཆོས་ཅན། ལྷུང་
གོ་རིམ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། ཡི་གེ་ཀུན་སྟོང་གི་ཤེས་པ་ལས། ། ༣༠༤

སྐྱེས་ལ་^[1]ཤེས་པ་སྐྱ་སྐྱེའོ། །

སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ཀུན་སྟོང་གི་ཤེས་པ་ལས་བྱི་མ་ཀུན་སྟོང་གི་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ལ།
ཤེས་པ་རིམ་ཅན་ལས་སྐྱ་ཁྱོད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱིས་ ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་དངོས་འབྲས་ཀྱི་
གོ་རིམ་སྟོན་པའོ་དེ།

ཙ་བ། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ནི། །

ན་བས་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

ཡི་གེ་སྐྱ་བྱི་དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་དག་ནི། རང་འཛིན་ན་བའི་ཤེས་པ་ས་
གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་རིམ་ཅན་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིས་ བཟུང་འབྲས་ཀྱི་
གོ་རིམ་སྟོན་པའོ་དེ།

ཙ་བ། ཤེས་ངེས་སྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཅན། ། ༣༠༥

དེ་ཐོས་སྒྱུར་མིན་ཐོས་པ་ཅན། །

དེ་བློ་བ་ལ་བསྟོས་ནས་ནི། །

ཕྱིས་ནི་བདག་ཉིད་ལ་བློ་བྱེད། །

ཉན་ཤེས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་
དག་ཐོས་པ་སྦྱར་མིན་དལ་བྱས་ཐོས་པ་ན། སྒྲ་མ་དེ་བློ་བ་ལ་བསྟོས་ནས་ཕྱིས་ཕྱི་མའི་
བདག་ཉིད་ལ་བློ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡི་གེའི་གོ་
རིམས་འདོད་པ་དང་། གང་དག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཡི་གེའི་ཆ་གས་ཐོས་ཀྱི་ཡི་གེ་མི་ཐོས་པར་
འདོད་པ་དེ་དག་གིས། ཆོག་ས་རྒྱན་ལེགས་པར་འཛོག་མ་ཤེས་པས་ནོངས་པའི་ལྷག་ཆོད་
འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་སྦྱབ་པ་འདི།

ཙམ། དེ་ནི་རྒྱ་དང་འཛིན་སེམས་ཀྱི། ། ༣༠༦

ཡིག་ནམས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཉིད། །

གོ་རིམ་དག་ན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། །

དེ་དག་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་ཉིད། །

རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡི་གེ་ནམས་ཀྱི་གོ་རིམས་དེ་དག་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་རང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱའི་སེམས་དང་རང་འཛིན་པ་དང་བློ་བའི་འབྲས་བྱའི་སེམས་
ཀྱི་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱ་དང་ཁ་ཅིག་གི་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཀྱི་གོ་རིམས་དག་ནི་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེས་བྱས་
བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་དེ། ། ༣༠༧

ཆིག་དང་ཆིག་ལས་གཞན་ཉིད་དེ། །

བྱེད་པོའི་འདུ་བྱེད་ལས་ཐ་དད། །

སྒྲན་ཅིག་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་བྱེད། །

ཡི་གེའི་རོ་བོ་དེ་དག་ལ་བྱེད་པར་བྱུང་ཟེད་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆིག་སྔ་
མ་དང་ཆིག་སྔ་མ་དེ་དག་ལ་ཐལ་གཞན་ཉིད་དུ་གནས་པས་བྱེད་པ་དེའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ།
འདོན་པར་བྱེད་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་འདུ་བྱེད་ལས། སྔ་སྔ་ཐ་དད་དུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ། ཡི་གེ་
དེ་དག་ལ་གོ་རིམས་དོན་གཞན་ཡོད་པས། རོ་མཆོ་སོ་སོར་གོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐན་
ཚུན་སྒྲན་ཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ན། བདའི་དབང་གིས་རོ་མཆོ་སོ་སོར་གོ་བའི་འབྲས་བུའི་བྱེད་
པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་༼མ་བྱས་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས།) དངོས་དང་། སྒྲིབ་བྱས་བྱས་པའི་དཔེའོ། །

དང་པོ་༼དངོས་༽ནི།

ཅ་ག། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེའང་། ། ༣༠༩

སྒྲེལ་བར་བྱེད་ལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། །

འདོད་དང་མི་འགལ་བྱུང་བ་ཅན་གྱི། །

གོ་རིམ་གནས་པ་འགལ་བྱིར་རོ། །

ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་སྔ་སྔའི་གོ་རིམས་དེའང་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་
བུའི་འདོད་པས་སྒྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལས་འཇུག་ཅིང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། བྱེད་པར་ཐལ།
སྒྲིབ་བུའི་འདོད་པ་དང་མི་འགལ་བར་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་གོ་རིམས་ཡིན་ན་རྟག་པར་གནས་པ་

འགལ་བའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དཔེ་ཏེ།

ཙ་བ། སྐྱེས་བྱ་དང་ནི་ཡི་གེ་རྣམས། ། ༣༠༩

རྒྱ་འབྲས་ཉིད་དུ་བྱལ་བའི་བྱིར།

ཡི་གེའི་རིམ་ཀུན་སྐྱེས་བྱ་ལས།

མེ་དང་ཤིང་གི་རིགས་པ་བཞིན།

རིག་བྱེད་གི་ཡི་གེའི་རིམ་པ་ཀུན་སྐྱེས་བྱ་ལས་སྐྱེ་བར་བྱལ་སྟེ། སྐྱེས་བྱ་དང་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་དུ་བྱལ་བ་གང་ཞིག །རིག་བྱེད་གི་ཡི་གེ་དང་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་ངག་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲར་མཚུངས་པའི་བྱིར། རིགས་འབྲའི་དཔེ་ནི།
མེ་གཅིག་བྱད་ཤིང་ལས་སྐྱེ་བར་བྱལ་བ་ན། དེ་དང་མེར་མཚུངས་པའི་རིགས་པ་ལས་མེ་
གཞན་ཡང་བྱད་ཤིང་གི་འབྲས་བྱར་བྱལ་བ་བཞིན་རོ།

གཉིས་པ་། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པར་སྐྱབ་པ་ཏེ། རིག་བྱེད་གི་སྐྱགས་ལ་སོགས་པས་ཞི་
སོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྟེར་བ་དེ་དག །འདུས་མ་བྱས་སྐྱ་མི་འབྲད་པར་མ་བྱད། བྱེད་པ་པོའི་
སྐྱེས་བྱ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཙ་བ། ཤེས་མ་བྱ་དག་གིས་སྐྱགས་ཞེས་པའི། ། ༣༡༠

གོ་རིམ་བྱེད་ཚུལ་ཅན་སྐྱེས་བྱ།

ཐུན་མོང་མེན་པ་ཉིད་བྱལ་སྟེ།

གཞན་ལ་དེ་དག་མེད་བྱིར་རོ།

དུག་ཞི་མི་རངས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་སྤྲུགས་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་གསལ་དུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ཐ་མལ་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་སྟེ། དུག་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་དང་། ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་གསལ་དུ་ཚོམ་ཤེས་ཤིང་རང་རིམ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་འབྲིན་རུས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་ལ་པའི་མ་ཐུ་དག་དང་ཐུན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྟེ། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་ལ་ཤེས་མཐུ་དེ་དག་མེད་པའི་བྱིར། དེ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་མཐུ་དེ་དག་དང་མི་ཐུན་པའི་ལམ་སོ་ཆེའི་སྐྱེས་བུས་སྤྲུགས་བརྒྱས་པ་ལས་དུག་ཞི་བ་སོགས་མཐོང་པའི་བྱིར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཡི་གེའི་རུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་ག། ^[1]གང་ཡང་རྒྱ་རིག་འགའ་ཞིག་གིས། | ༣༡

གསང་སྤྲུགས་འགའ་ཞིག་བྱེད་འགྱུར་བ། |

དེ་དག་གིས་དེ་གཙོ་བོའི་མ་ཐུ། |

དེ་བཤད་རིགས་པ་འབྲུག་ཕྱིར་རོ། |

གང་ཡང་ནུས་མཁའ་ཕྱིང་གི་རྒྱ་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས། དེའི་གསང་སྤྲུགས་འགའ་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལས། དུག་ཞི་བ་སོགས་མཐོང་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྤྲུགས་བྱུང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཙོ་བོ་རྒྱ་རྩོམ་པ་སོ་དེའི་མ་ཐུ་ལས་བྱུང་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བཤད་པའི་དམ་ཆོག་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་བྱུང་པའི་དོན་ནི།

[1] སྤྱ་མ། གང་ཡང་རྒྱ་དུ།

ཅ་བ། འབྲས་བྱ་འདོད་པས་སྤྲུགས་ནམས་ནི། ། ༣༡༢

བྱས་དང་སྦྱིས་བྱས་བྱས་བརྗོད་བྱ། །

སྤྲུགས་ལས་ཞི་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བར་འདོད་ཅིང་། བྱ་བ་མཐའ་འཆའ་བའི་
སྦྱིས་བྱ་དེས་སྤྲུགས་ནམས་སྦྱིར་བྱས་བ་དང་ཁྱད་པར་སྦྱིས་བྱས་བྱས་བ་བརྗོད་པར་བྱ་
རིགས་ཏེ། སྦྱིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་སྤྲུགས་ལས་འབྲས་བྱ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་བཤུ་སྦྱིས་བྱས་མ་བྱས་པའི་སྦྱིས་ཐེངས་ལྷན་ལྷན་བྱ་བ་སྤྲུག་པ་ཀྱི་ལ་(གསུམ)། དངོས་དང་། བཟང་ལ་
མི་སྦྱོས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་དེས་འདོད་པ་སྦྱིས་བྱས་བཏགས་བ་དང་། སྦྱིས་བྱ་ཁྱད་པར་
ཅན་མེད་ན་དོན་དེས་འདོད་པ་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་དངོས་ཀྱི་ནི།

ཅ་བ། སྦྱིས་བྱ་བྱས་མེད་སྦྱབ་བྱེད་ནི། །

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གསལ་བ་ཡིན། །

སྦྱོང་བར་སྦྱ་དང་སྦྱིས་བྱ་ཉིད། ། ༣༡༣

ལ་སོགས་སྦྱབ་བྱེད་གང་བརྗོད་བ། །

སྦྱིས་བྱ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རྒྱས་བ་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ནི།
སྦྱིས་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་སྦྱབ་པའི་རིགས་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིས་སྦྱིས་
བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་བྱ་བ་པའི་བྱིར། ཁྱད་པར་ཅན་སྦྱོང་བའི་སྦྱབ་བྱེད་རི་ལྟ་བུ་ཞིན་ན།
དག་སྦྱ་བའི་སྦྱིས་བྱ་འདི་དག་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རྒྱས་བ་
མེད་དེ། སྦྱོང་དབང་པོ་དང་སྦྱན་བ་དང་དག་སྦྱ་བ་དང་སྦྱིས་བྱ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་

སྐྱབ་བྱེད་དུ་གང་བརྗོད་བཤོ།

ཙ་བ། ཚད་ལྷར་སྤང་ཡིན་ལྷག་ལྷན་བས།

རི་བཞིན་དོན་རྟོགས་ཡོད་མ་ཡིན།

རྟོགས་དེ་དག་ལས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་དོན་རྟོགས་བ་ཡོད་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་
ཚད་མ་སྟེ་རྟོགས་ལྷར་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་མ་དང་ལྷན་པའི་གཏན་ཆོགས་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་བ་༼བརྟེན་མི་ལྟོས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་དོན་ངེས་འདོད་བ་སྐྱེས་བྱས་བཏགས་བ་༽ནི། རྒྱལ་དཔོག་
བས་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་རིག་དེས་ངེད་དཔྱོད་བ་བ་ལ་བཤད་བས། རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་
ཡོད་དོ་ཞེས།

ཙ་བ། སྐྱེ་ནི་ལོ་ལོ་འདི་དོན་དང། ༣༡༤

འདི་དོན་མིན་ཞེས་རྗོད་མི་བྱེད།

སྐྱེས་བྱས་དོན་འདི་བཏགས་བ་སྟེ།

རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་འདོད་པའི་དོན་འདི་དཔྱོད་བ་བའི་སྐྱེས་བྱས་བཏགས་པར་
ཐལ། དཔྱོད་བ་བ་དེ་ལྷར་འདོད་བ་གང་ཞིག་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཁོ་ཐོས་དོན་འདི་བརྗོད་
པར་བྱེད་པས་བྱང་ཞིག་འདི་ཁོ་ཐོས་དོན་མིན་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དཔྱོད་
བ་བས་འདོད་པའི་ཚད་མར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ལྷན།

དེ་གཅིག་དེ་ཉིད་རིག་གཞན་མིན། ༣༡༥

ཁྱད་པར་ཡང་ནི་སྤྱི་ཡིས་བྱས། །

དེ་བཞིན་སྐྱེས་ཉིད་རྣམ་འགས་ཀྱང་། །

ཁྱད་ཅི་ཤེས་ལྡན་འགའ་མི་འདོད། །

དཔྱོད་པ་བ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། རྒྱལ་དཔོག་པ་
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བྱ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་ཁྱད་ཅི། རིག་
བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་གཞན་འགའ་མི་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་
དཔོག་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་རིག་པ་གང་ཞིག །དེ་གཅིག་ཤུས་དེ་ཉིད་རིག་ལ། གཞན་
གྱིས་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ནི་སྤྱི་ཡིས་ཀྱང་བྱས་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། སྐྱེས་བྱ་ཁྱད་པར་
ཅན་སྟོང་པའི་སྐབ་བྱེད་མཐུན་དཔེ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་འགོད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་། དཔེ་རྒྱལ་
དཔོག་པ་མཐོང་བས་སྐྱེས་བྱ་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་སྐབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས། རིག་བྱེད་དོན་
ངེས་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཁྱོད་གྱིས་སྐབ་རིགས་ཞེས་པའོ། །

དེའི་ལན་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་གང་ཆོག་ཆད་མ་ཡིས། ། ༣༡༦

མི་སྦྱེད་དོན་རིག་ཡིན་ན། །

གལ་ཏེ་རིག་བྱེད་འཆད་པ་སོ་མང་ཡང་། གང་གི་ཆོག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྦྱེད་པའི་
མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མཛོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིས་བྱུབ་པའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་
རིག་པ་སོ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་རྣམས་ལ། །

ཚད་མ་ཡོད་པ་སྲིད་མ་ཡིན། །

གང་གི་ཆིག་ནི་ཚད་མ་ཡིས། ། ༣༡༥

མི་སྐྱ་དེ་ཡིས་བྱས་པའི་ཆིག།

དེ་ལྟར་ཞེས་ཐོབ་དེ་ཡི་བྱིར། །

སྐྱེས་བྱས་བྱས་མིན་དོན་མེད་ཡིན། །

ལྟ་དང་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱལ་དཔོག་པའི་མངོན་
སྲུང་ཚད་མ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར།
ལྟར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་
ཆིག་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བ་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ཡིས་བྱས་པའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཡིས་བྱས་
པའི་ཆིག་དེ་ལྟར་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ཐོབ་རིགས་པ་དེ་ཡི་བྱིར།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་སིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དོན། ། ༣༡༦

ལྟར་མེད་པར་ནི་ཤེས་སྲིད་ན། །

དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་རིགས་འགལ། །

ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་མངོན་འདོད་འགྱུར། །

དེས་ན་གལ་ཏེ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་འགལ་ཡོད་དོ་ཞེས་
མངོན་པར་འདོད་རིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལྟར་ལ་བསྟོན་པ་
མེད་པར་མངོན་སྲུང་གྱིས་ཤེས་སྲིད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། ། སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་མེད་ན་དོན་དེས་འདོད་པ་འགལ་བ་ ། ཤེས་(གཉིས)། མངོན་བསྟན་པ་

དང་། རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་བ་༽ནི།

ཙ་བ། བདག་ཉིད་འདོད་ཆགས་སོགས་ལྡན་པའམ། ། ༣༡༩

གཞན་ལས་རིག་བྱེད་དོན་རིག་མིན། །

རིག་བྱེད་རིག་པར་བྱེད་མིན་ན། །

རིག་བྱེད་དོན་ནི་གང་ལས་རྟོགས། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་དཔྱོད་པ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པར་ཐལ། དེ་མི་ཤེས་
པའི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། རྒྱུས་བྱ་གཞན་ལས་ཀྱང་རིག་བྱེད་དོན་
ངེས་རིག་པ་མིན་པར་ཐལ། གཞན་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་
གཞན་ལ་བལྟས་མེད་དུ་དེ་རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་རིག་བྱེད་ཐོས་བསམ་
ཀྱིས་དོན་ངེས་གོ་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཨ་ཁྱི་⁽¹⁾རྟོ་ཤྲོ་རྩ་བ་ཡང་ཉི་ཞེས་པའི་རིག་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལྡགས་ཀྱིས་སྦྱངས་པའི་མར་མེ་ནང་དུ་ལྷགས་པ་ཁོ་ནའི་དོན་ཅན་དུ་ཆད་མ་
གང་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཐབས་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེས་ན་མཐོ་རིས་⁽²⁾འདོད་མེ་ལ། ། ༣༢༠

སྤྱན་སྟེག་སྤྱན་ཞེས་ཐོས་པ་ལས། །

ཁྱི་ཤ་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་དེ། །

དོན་མིན་ཞེས་འདི་ཆད་མ་གང་། །

[1] ཨ་ཁྱི་རྟོ་ཤྲོ་རྩ་བ་ཡང་ཉི།

[2] ཨ་ཁྱི་འདོད་མེ།

དེས་ན། མཐོང་པོ་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྒྲིག་སྦྱིན་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་ཐོས་པའི་ཨ་མྱི་
བའི་སྦྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱི་ཤ་བཟའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མིན་ཞེས་བ་འདི་ལ་
ཆད་མ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བད་སྦྱར་བའི་ཆེ་དེ་ལ་ཡང་རྗོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་བར་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཐབས་གཞན་ལས་མི་རྟོགས་པ་དང་། རིག་
བྱེད་རང་ཉིད་ལས་མི་རྟོགས་པའོ། །དང་པོ་༼ཐབས་གཞན་ལས་མི་རྟོགས་པ་༽ལ་(གཉིས)། འཇིག་རྟེན་
ཀྱི་གྲགས་པ་ལས་མི་རྟོགས་པ་དང་། ལྷང་ལས་མི་རྟོགས་པའོ། །

དང་པོ་༼འཇིག་རྟེན་ཀྱི་གྲགས་པ་ལས་མི་རྟོགས་པ་༽ལ་(གཉིས)། གྲགས་པ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་
པ། རིག་རྟོག་གི་རྒྱ་ཡིན་པ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་༼གྲགས་པ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་༽ཞི།

ཅ་བ། འཇིག་རྟེན་ཆོག་རབ་གྲགས་ཤིན། ། ༣༡།

འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོག་ལས་སྦྱ་དེའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པས་དོན་དེ་ཁོ་ནར་
ཤེས་སོ་ཞེན།

ཅ་བ། དེ་ལ་སྦྱ་ཆོགས་དོན་ཅན་སྦྱི། །

གང་གི་དོན་འདི་རྣམ་དབྱེ་བ། །

དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་མཐོང་གང་། །

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་གང་གིས། ཨ་མྱི་བའི་སྦྱའི་དོན་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲགས་པ་དེ་སྦྱ་ཆོགས་པའི་
དོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རྒྱས་པ་གང་།

ཡང་མེད་པའི་བྱིར། ཐལ་ཆོས་སྤྲོ་མ་ལ་རྟགས་ནི།

ཙམ། བྲགས་མིན་དོན་བརྗོད་མཐོང་རིས་གང་། ། ༣༣༢

ལྷ་མོ་ལ་སོགས་སྤྲོ་མཐོང་ངོ་། །

རིག་བྱེད་ལས་མཐོང་རིས་དང་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོ་མཐོང་རིག་ཆེན་ན་བྲགས་པ་མིན་
པའི་དེ་ལས་དོན་སོགས་པར་བརྗོད་པ་མཐོང་པའི་བྱིར། མཐོང་རིས་འབྲིག་པ་དང་ལྷ་མོ་གཙུབ་
སྤྲོ་ལ་བརྗོད་པར་མཐོང་ངོ་། །ཨ་གྱི་བའི་སྤྲོ་དེའི་འབྲེལ་པས་བཤད་པའི་ཆེ། སྤར་བཤད་པ་
ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དེ་འབྲེལ་སྤྲོ་གཞན་དག་ལ་ནི། །

དེ་འབྲེལ་རྣམས་རྟག་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཙམ་དེ་འབྲེལ་སྤྲོ་གཞན་རིག་བྱེད་འབྲེལ་པ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཙམ་འི་^[1]དོན་དེས་
སྤྲོ་བ་པའི་རྣམས་པ་མེད་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གང་ཞེས། ཁྱོད་ཀྱི་^[2]དོན་དེས་
འདོད་པ་ལ། ཙམ་དེ་འབྲེལ་པའི་སྤྲོ་ན་ཀྱི་རྣམས་རྟག་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཁོ་གཞན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཞེ་ནི།

ཙམ། བྲགས་པ་དག་གྱང་མི་རྣམས་ཆོག་། ། ༣༣༣

དེ་ཡང་ཆད་མར་མི་འདོད་ན། །

སྤར་ཡང་དེ་ལས་དོན་རྟགས་པ། །

[1] ལྷ་མོ་དོན་དེས་སྤྲོ་བ།

[2] ལྷ་མོ་དོན་དེས་འདོད།

[1][2]ངས་འདོད་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན།

དཔྱེད་པ་བ་ཆོས་ཙམ། སྤར་ཡར་བཞིག་རྟེན་གྱི་ཡག་ས་བ་དེ་ལས་རིག་བྱེད་གྱི་རོན་
 དེས་རྟེན་ས་བར་བཞོད་པ་བདེ་མི་ཅི་ཞིག་ཡིན་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཞིག་རྟེན་གྱི་ཡག་ས་བ་
 དག་གྲུ་མི་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་པ་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་གིས་བརྟུས་ལ། ཆོག་དེ་ཡར་ཆད་
 མར་མི་འདོད་པར། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་སྤར་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་གྲགས་པ་ལས་འགལ་བའི། ། ༣༥༥

རྟོག་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

གཤམ་ཉེ་དེའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟུག་པར་བྲག་ས་པ་ལ་ས་བཤམ་ནས། ཁྱི་ཤ་བ་པ་ལ་
བརྟུག་པར་ཉོག་པ་ལ་སྐྱུ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

ཅ་བ། རབ་གྲགས་ཆད་མ་ཉིད་མིན་ཕྱིར།

དེར་འཛིན་པ་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད།

མེ་ལ་སྒྲིན་སྒྲེག་ཤྱེད་པ་ཨ་མྱི་ལའི་སྒྲུབ་འོན་ཏེ་ར་ལ་ཞིན་པ་ལ་ཡང་སྒྲུ་མ་ཚན་ཅི་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐམ། གྲགས་པ་མིན་པའི་སྒྲུབ་ཤྱེད་མེད། རྒྱུ་ཤྱེན་ཏེ་ར་ལ་ཏུ་གྲགས་པ་
མིན་པའི་སྒྲུབ་ཤྱེད་མེད། རྒྱུ་ཤྱེན་ཏེ་ར་ལ་ཏུ་གྲགས་པ་སྒྲུབ་ཤྱེད་ཆད་མ་ཉིད་མིན་པའི་སྒྲིབ་

གསུམ་པ་ བེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ རེ།

ཅ་བ། གྲགས་པ་ཉིད་གྱི་སྒྲ་དོན་གྱི། ༣༥༥

(1) ཀ ལྟ་ལོང་། ལྟ་

[2] $\mathbb{A}^1$ 上 $\mathbb{A}^1$ 的 $\mathbb{A}^1$ -束

ངེས་ལ་དོགས་^[1]་བ་བསྐྱེད་བ་ནི། །

གང་ཕྱིར་དེ་ལ་སྦྱ་རྣམས་དོན། །

སྦྱ་ཆོགས་འཇུག་བ་ཅན་ཉིད་མཐོང་། །

འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་བ་ཉིད་གྱིས་སྦྱའི་དོན་ངེས་བར་འདོད་བ་ལ་དོགས་བ་བསྐྱེད་
བར་བྱེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་ལ་གོ་བྱ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱ་རྣམས་རེ་རེ་འདོད་སྦྱ་
ཆོགས་ལ་འཇུག་བ་ཅན་ཉིད་ཏུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ ༼ ལྷང་ལས་མི་རྟོགས་བ་ ༽ རྟེ།

ཙམ། ངེས་བྱེད་མ་མཐོང་བ་དག་གིས། ། ༣༡༩

སྦྱ་ཆོགས་རུས་ཅན་སྦྱ་རང་ཉིད། །

ངེས་བར་དོགས་བ་འགྱུར་བ་སྟེ། །

གཞན་ཏུ་མི་སྲིད་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ལྷང་གི་སྦྱ་རང་ཉིད་ལས་ཀྱང་བརྟེན་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་བར་འདོད་བ་ལ་
དོགས་བ་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་གྱི། གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་བར་སྦྱ་བ་མི་རུས་བར་ཐལ། དོན་
གཅིག་ཁོ་ན་འཇུག་པའི་ངེས་བྱེད་ཡང་དག་མ་མཐོང་བ་དག་གི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་
གཞན་ཏུ་འཇུག་བ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷང་དེ་དོན་སྦྱ་ཆོགས་
སྦྱ་རུས་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ ༼ རིག་བྱེད་རང་ཉིད་ལས་མི་རྟོགས་བ་ ༽ ལཱ་(གསུམ།)། རིག་བྱེད་གྱི་དོན་ངེས་འདོད་བ་

[1] སྦྱ་ཁྱེད་ཀྱི་སྦྱ་རང་ཉིད།

སྐྱེས་བྱས་བཏགས་པ་དང་། རོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྫོང་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ། བར་ལ་བརྟེན་
ནས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ལོ།

དང་པོ་༼རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་ངེས་འདོད་པ་སྐྱེས་བྱས་བཏགས་པ་༽ཞི། རིག་བྱེད་ཀྱིས་རང་གི་བརྫོང་
བྱེད་དོན་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་བཤད། རྒྱལ་དཔོག་པས་ངེད་དབྱེད་
བ་བ་ལ་བཤད་དོ་ཞེ་ན།

ཙམ། འགའ་ཞིག་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་ཞེས། ། ༣༣༥

སྣང་དུམ་འདི་ནི་སྤྱི་འགྱུར་ཞེས། །

གཞན་ནི་བདག་ཉིད་སྤྱི་དེ་ལྟར། །

དེ་དག་གྱེ་བྲག་བཏགས་པར་གྱིས། །

སྐྱེས་བྱ་གཡོན་ཅན་འགའ་ཞིག་སྣང་སྣང་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་ནི་གཡས་མ་འདི་ཡིན་
ཏེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྣང་དུམ་འདི་ནི་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྤྱི་བ་དང་། སྐྱེས་བྱ་གཞན་གྱིས་
གང་ལ་ཡང་མ་བསྟན་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་གཡས་མ་འདི་ཡིན་ཞེས་སྤྱི་བ་གཉིས།
སྐྱེས་བྱ་རང་གི་འདོད་པས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཀྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེས་བྱ་དེ་གཉིས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་གང་ཞིག་སྣང་དུམ་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དཔེ་དེ་
ལྟར། རྒྱལ་དཔོག་པས་རིག་བྱེད་ལ་བསྟན་བཏགས་ནས། རིག་བྱེད་དོན་ངེས་སྤྱི་བ་དང་།
སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་གཞན་གྱིས་གང་ལ་ཡང་མ་བསྟན་པར་རིག་བྱེད་དོན་ངེས་སྤྱི་བ་དེ་དག་ཆོས་
ཅན། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཀྱི་བྱེད་བྲག་བཏགས་པར་གྱིས་ཏེ་བྱེད་བྲག་མེད་པར་ཐལ།
སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་གང་ཞིག །རིག་བྱེད་ལ་བར་ལ་མ་སྟོན་པར་དོ་སོ་

ཉིད་ཀྱིས་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། རྟོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་མེད་ཟུང་ཕྱི་མི་འཐད་པ་ཏེ།

ཙམ། ཐམས་ཅད་ལ་རུང་དོན་གཅིག་གི། ༣༣༩

གསལ་བྱེད་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན། །

བརྗོད་འདོད་ངེས་པ་མ་གཏོགས་པར། །

གང་གིས་དབང་པོ་ལས་འདས་ཤེས། །

མེད་ཟུང་གི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དོན་གཅིག་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་ཏུ་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན་
ཉེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗོད་སྒྲ་རྟོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་བྱིར། ཐལ་ཆོས་སྒྲ་
མ་ལ་རྟགས་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་གྱི་ངེས་པ་མ་གཏོགས་པར། གང་གིས་
ཀྱང་བརྗོད་པ་མ་སྟོས་ཤིང་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ངེས་ཤེས་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། རྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཏེ་ལ་(གསུམ་)། སྒྲིས་བྱས་མ་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་
དེ་མེད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། མཇུག་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་། སྒྲིས་བྱས་མ་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་དེ་མེད་པ་ཏེ།

ཙམ། བརྗོད་འདོད་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། ༣༣༩

བརྗོད་ཉི་ལོ་གསལ་བྱེད་ཡིན། །

དེ་ནི་སྒྲིས་མིན་ལ་མེད་ན། །

དེ་དོན་གཅིག་ཅན་དེ་གང་ལས། །

བརྗོད་འདོད་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཉེ། བརྗོད་འདོད་ལ་སྒྲ་

བའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བཅའ་ཉི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་ཡི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ།
 ལུས་ངག་གི་རྒྱུ་རེག་གི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དང་པོར་གཞན་གྱི་སྒྲིལ་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་
 བའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་དེ་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་ཅན་དུ་ངེས་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་དེ་ནི་སྒྲིལ་བྱས་བྱས་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཁྲིམས་
 མངས་སོ། །

གཉིས་པ་། རིམ་ལྔ་དགག་པ་། ཉེ།

ཙམ། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ངེས་ཡིན་ན། ། ༣༣༠

བཅའ་ལ་མི་སྒྲིལ་བར་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན།

ཙམ། གཞན་ལ་ངེས་ཀྱང་མི་རུང་ངོ། །

བཅའ་ཡང་དོན་མེད་ཅན་ཉིད་འགྱུར། །

བཅའ་ལས་རང་བཞིན་བྱེད་པར་གྱི། །

གསལ་བའི་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན། ། ༣༣༡

འཆད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་དོན་གཞན་ལ་བཤད་པ་དེས་ཀྱང་གོ་བ་རྩེད་ཀྱང་བསྐྱེད་
 མི་རུང་བར་ཐལ། འདིའི་དོན་འདི་འོ་ཞེས་འཆད་པ་པོས་བཅའ་བྱས་པ་ཡང་དོན་མེད་པ་ཅན་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་སོ། །སྒྲིལ་མེད་དོ། །བཅའ་ལས་རྗོད་བྱེད་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་
 ལ་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པར་གསལ་བར་བྱེད་པས་དོན་མེད་མིན་ནི་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲིལ་
 ཅན། དོན་གཅིག་ཁོ་ན་གསལ་བའི་ངེས་པ་འདྲ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གོ་
 བ་བཅའ་ལ་བསྒྲིལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼མཐུག་བཅུ་བ་༽ནི།

ཙམ། གང་ལ་འདོད་པ་རང་རྒྱུད་པ། །
 དེ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་གང་། །
 དེས་ན་བདུན་ཉིད་ལ་ཉིད། །
 འདོད་པ་ཁོ་ན་གསལ་མི་འགྱུར། ། ༣༣༢
 བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་ཀྱང་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་གང་ལ་འདོད་པ་རང་རྒྱུད་པས་རང་དགར་སྒྱུར་བའི་བྱིར། དེས་
 བཞུགས་པའི་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་གསལ་བྱེད་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་བདེའི་
 དབང་གིས་དོན་ཏུ་མ་ལ་འཐུག་ཏུ་རུང་བཙེད་ཀྱི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ཚྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྐྱབས་ཆད་མ་ཡིན་བདག་གས་༽ལ་(གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། དེ་དག་གས་པོ། །དང་
 ས་)ཚྱོད་པ་ནི།

ཙམ། གང་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཚྱོགས་གཅིག་བྱིར། །
 གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་ཡིན་ཏེ་དཔེར། །
^[1]མེས་གང་བརྒྱུག་དག་བདེན་པ་བཞིན། །
 དེ་སྐད་གཞན་དག་ཟེར་རོ་ལོ། ། ༣༣༣

གང་གི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མེ་གང་བ་བརྒྱུག་

བྱེད་ཡིན་པ་དང་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ལོ་ཡིན་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དག་བདེན་པའི་དོན་ཅན་
 ཡིན་པ་བཞིན་དུ། མཐོང་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྦྱིན་སྟེག་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་
 དག་གཞན་ཡང་དེ་དང་འབྲས་བུ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་སྐད་དཔྱད་པ་བ་
 གཞན་དག་ཟེར་རོ། །

(གཉིས་པ་)དེ་དགག་པ་ལ་(གཉིས།) སྦྱུ་བྱེད་ལྟར་སྦྱང་དུ་བསྦྱན་པ་དང་། བསྦྱབ་བྱ་ལ་
 ཚད་མས་གཞོད་པ་བསྦྱན་པའོ། །

དང་པོ་༼སྦྱུ་བྱེད་ལྟར་སྦྱང་དུ་བསྦྱན་པ་༽ལ།

ཙམ། རོ་འབྲུ་རོ་བོ་མཚུངས་ཉིད་ཕྱིར། །

སྦྱོད་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོས་པ་བཞིན། །

ལྷག་ལྷན་འབྲུལ་པ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །

རིགས་པ་ཤེས་པས་འདི་འབྲས་བུ་གཤམ། །༣༣༥

རིགས་པ་ཤེས་པ་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་འདི་འབྲས་བུ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཤགས་སྟེ།
 འདི་དང་མཚུངས་པ་ལྷག་ལྷན་འབྲུལ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བསྦྱན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤིང་ཐོག་
 ལྷག་མ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན། རོ་མངར་པོར་འབྲས་སྟེ། རོ་བོ་སྟེ་གཟུགས་སྦྱག་པོར་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒར་ཐོས་པའི་ཤིང་ཐོག་བཞིན་ཞེས་པ་བཞིན་དང་། སྦྱ་ནང་གི་འབྲས་
 ལྷག་མ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་ཐོས་པའི་འབྲས་དང་སྦྱོད་གཅིག་
 གི་ནང་དུ་རྩད་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒར་ཐོས་པའི་འབྲས་བཞིན་ཞེས་པའི་
 རྣམས་རྣམས་ལྷག་ལྷན་དུ་བསྦྱན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་བསྐྱབ་པ་༽ནི། རིག་བྱེད་ཚོས་ཅན། ཚད་མས་བཀག་
བའི་དོན་བརྗོད་པར་ཐལ།

ཙ་ག། སྐྱེས་བྱ་རྟག་པ་བྱེད་པོ་ཉིད། །

དངོས་རྣམས་རྟག་དང་དབང་པོ་འདས། །

དབང་པོས་གཟུང་བྱ་དང་དངོས་རྣམས། །

རྒྱ་དང་གནས་འཛིག་མི་མཉམ་དང་། ། ༣༣༥

སྐྱེས་བྱ་རྟག་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལོངས་སྟོང་པ་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་
བའི་བྱིར། ཐལ་ཚོས་སྤྲ་མ་ལ། རྟག་ས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་པར་བསྐྱབ་
བའི་བྱིར་དང་། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་སོགས་
དབང་པོས་གཟུང་བྱར་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མི་མཉམ་པ་རྟག་པ་རྒྱར་
བརྗོད་པ་དང་། གནས་པ་མི་མཉམ་པ་བྱུབ་ཟེན་རྒྱུན་གྱིས་གནས་པ་དང་། འཛིག་པ་མི་
མཉམ་པ་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱས་འཛིག་པར་བསྐྱབ་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། གཞན་ཡང་ཚད་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །

རྣམ་པར་བསལ་བའི་སྟོན་ཡུལ་ལམ། །

ལུང་ལ་བལྟོས་པ་རྗེས་དབག་དང་། །

འགལ་བ་དག་ནི་རྗོད་བྱེད་པ། ། ༣༣༦

གཞན་ཡང་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་དག་ནི་བརྗོད་པར་བྱེད་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བསལ་ཞིང་བཀག་པའི་སྟོན་ཡུལ་ལམ། ལུང་ལ་བལྟོས་པའི་རྗེས་

དབག་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སློ་སློག་གྲུར་དུ་འདོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་བསལ་བ་དང་། རིག་བྱེད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་སློག་གྲུར་དུ་འདོད་པ་ལ་རྗེས་དབག་
 གྱིས་བསལ་བ་དང་། ལུས་ལ་སོགས་པ་སྤྲིག་པ་འདག་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་ལ་ཁས་སྐྱེད་སྤྲོས་
 བསལ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཙམ། འགལ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་བསལ་ཞིང་།

བསྟན་བཅོས་སྟོན་ཡང་མ་^[1]བསྟན་པས།

དེ་བདེན་དོན་བཅས་ཁས་ལེན་པ།

གཡེམ་མ་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ལོ། ། ༣༣༧

དེས་ན་རིག་བྱེད་དེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་གཡེམ་མ་སྤྱོད་
 གྱི་བདག་པོ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཚད་མ་དང་འགལ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་བསལ་ཞིང་།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པའི་ཐབས་དང་། སྤྲོས་བྱའི་གནས་
 སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་མ་བསྟན་པར་ཐོགས་གཅིག་ལ་མི་སྤྱོད་བཅས་ཀྱིས་བདེན་
 པའི་དོན་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཚད་གྲུབ་ན།

འོ་ན་འདི་ལ་ཚད་མིན་ཅི།

སྤྲོས་བྱ་མང་དུ་སྤྱོད་པ་ལ།

བདེན་པའི་དོན་གཅིག་མེད་པ་མིན། ། ༣༣༨

[1] སྟོན་ བསྟན་ལ།

གཤམ་ཏེ། རྒྱལ་ས་གཅིག་ལ་མི་སྤྱ་བ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་རིག་བྱེད་ཐམས་ཅད་
ཆད་མར་སྤྱབ་ན། འོ་ན། རག་སྤྱ་བའི་སྤྱེས་བྱ་འདི་ལ་ཆད་མ་མིན་པའི་ཆིག་ཅི་ཡང་མེད་
པར་ཐལ། རྒྱལ་ས་གཅིག་ཅམ་མི་སྤྱ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱེས་བྱ་མང་དུ་སྤྱ་བ་
ལ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆིག་གཅིག་ཅམ་མེད་པ་མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ཆིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྤྱ་བ་བྱེད་ཡིན་པ་༽ལ་སྤྱིར་དགག་པ་ནི།

ཙམ། རྫོད་པ་པོ་ལ་སྤྱ་གནས་པས། །

འདི་དངོས་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་མིན། །

འདི་ལས་རྣམ་པར་བརྗོད་པས་ཀྱང་། །

འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ། ༣༣༩

རྫོད་བྱེད་གྱི་སྤྱ་ནི་ཆོས་ཅན། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་
པར་ཐལ། དེའི་རང་བཞིན་ནམ་རྒྱ་འབྲས་གང་ཡང་མིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྫོད་པ་པོ་འི་
བརྗོད་འདོད་ཅམ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་པས་འབྱུང་བའི་བྱིར། སྤྱ་མ་ལ་བྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་འདི་ལས་རྣམ་པར་བརྗོད་པས་ཀྱང་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར།

ཙམ། རྫོད་བྱེད་རྣམས་གྱིས་འཇུག་པ་ནི། །

བརྗོད་བྱ་མཐོང་བས་བྱེད་ཅེ་ན། །

རྫོད་བྱེད་རྣམས་གྱིས་དོན་བརྗོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཆད་མས་མཐོང་
བས་བྱེད་པས་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། བན་ཚུན་དག་ནི་འགལ་བའི་དོན། །

དེ་ནི་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ། ༣༤༠

སྤྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཉག་མི་ཉག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྤྱ་ཐ་དང་སྤྱོར་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཉག་
མི་ཉག་པན་ཚུན་དག་འགལ་བའི་དོན་དེ་ནི། སྤྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཇི་
ལྟར་ཡང་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼ཆོག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྤྱ་བྱེད་ཡིན་པ་༽དོན་བསྟུ་བ་ལ། ལུང་ཡོད་ན་ཞེན་
དོན་ལ་མི་སྤྱ་བས་མ་བྱལ་བ་ནི།

ཅ་ག། དེས་ན་ལུང་དང་དངོས་པོ་རྣམས། །

རྟོགས་པ་པོ་ཡི་རྣམ་འགལ་ཡང་། །

མེད་ན་མི་འབྱུང་མི་འགྱལ་ན། །

དེ་ལས་དོན་གང་ངེས་བ་ཡིན། ། ༣༤༡

དེ་བྱིར་དེ་ནི་ལོག་ན་ཡང་། །

དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱལ་མི་འགྱུར། །

དེས་ན། ལུང་དེ་ལས་རྟོགས་པ་པོའི་ཞེན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འགལ་ཡང་ངེས་ལུས་པ་
ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་ན་མི་འབྱུང་
པའི་འབྲེལ་བ་མི་འགྱལ་བའི་བྱིར། ལུང་ལོག་པས་དོན་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྱལ་བ་ནི། ལུང་
དེ་ནི་དོན་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པ་ལོག་ན་ཡང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱལ་བར་མི་འགྱུར་
པར་ཐལ། ལུང་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེའི་བྱིར། དེས་ན་བསྐྱལ་དོན་མ་

དམིགས་བས་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་བར་གྲུབ་པ་ནི།

ཙམ། དེས་ན་མེད་ངེས་འབྲས་སུ་ཅན། །

མི་དམིགས་བས་ནི་མི་འགྲུབ་པོ། ། ༣༥༩

ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་ཆད་མས་མི་དམིགས་བས་ནི། རོན་དེ་མེད་ངེས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཅན་
 དུ་མི་འགྲུབ་བར་ཐལ། རོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་དམིགས་བའི་ངེས་པ་མེད་པ་དེས་
 བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རང་ཡང་། ཡིད་ཆེས་ཆོག་ནི་མི་སྦྱ་བའི། །སྦྱི་ལས། ཞེས་ཕྱོགས་
 གཅིག་བདེན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ལུང་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་
 གིས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་གནས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོག་གྱུར་དང་། རྒྱ་
 ལ་སོགས་པའི་མངོན་གྱུར་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་དབྱུང་བ་ལེགས་པར་དག་ཅིང་། ཤིན་ཏུ་
 རྒྱོག་གྱུར་གྱི་གནས་ལ་ཡང་། རང་ཆོག་འགལ་བ་སོགས་མེད་པའི་དབྱུང་བ་དག་གས་ཤིན་
 ཏུ་རྒྱོག་གྱུར་གྱི་རོན་ལ་མི་སྦྱ་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དབྱུང་བ་མ་དག་
 བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་བདེན་པས་ལུལ་ཀུན་ལ་མི་སྦྱ་བར་དཔོག་པ་དང་། གཞལ་བུའི་
 གནས་གཉིས་ལ། ལུང་གཞོད་སྦྱབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལྟ་བུ་ནི་མིན་ནོ། །

དེས་ན། ལེའུ་དང་པོ་འདིར། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཡན་
 ལག་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ལ། དེ་རྗེས་བཞིན་
 མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡང་སྦྱ་རྟོག་སེལ་བས་འཇུག་པའི་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་རྟོགས་
 བ་ལས་ཡིན་པས། གཞན་སེལ་དང་དེའི་འཇུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་སྦྱིར་
 རྗེས་དཔག་སྦྱེ་བ་ལ་སེལ་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤིས་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འདིར་ནི་གྲོལ་བ་དོན་

གཉེར་འབྲེལ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 གཏན་ལ་འབེབས་པས། དེ་ལ་སེལ་བའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་ན་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པ་ལ་ཆོད་
 ལྷམ་བ་དང་བཅད་མི་དགོས་པ་ལ་དགོས་སོ་སྣམ་དུ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པས་དོན་ཆེན་པོ་
 ལས་ཉམས་པར་འབྱུར་བས་དེ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དུ་ཡང་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཕྱིར་ཕྱོད་གྱིས་
 མདོན་རྗེས་གྱིས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་མི་འབྲུབ་ཀྱང་། ལུང་ལས་བཤད་པ་མ་མཐོང་
 བས་མེད་པར་འབྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡན་
 ལག་ཏུ་ལུང་ཙམ་པས། ཡོད་ན་ལུང་ལས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མི་སྤང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་བ་དགག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རིག་བྱེད་ཆོད་མ་
 ཡིན་པ་འདོག་པ་མཛད་དེ། སྤྱིར་ཕྱིར་ཕྱོད་གྱིས་ལུང་ལས་བཤད་པ་མ་མཐོང་བས་མེད་
 པར་མི་འབྲུབ་སྟེ། ལུང་ལས་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱིར་ཕྱོད་གྱིས་མཐོང་བའི་ངེས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལུང་ཙམ་ལས་གསར་དུ་གོ་བར་བྱེད་ན་བདུ་ལ་
 བལྟོས་ལ། ལུང་གིས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་བྱུབ་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོད་མར་
 བྱུར་བའི་སྒྲེས་བྱའི་ལུང་སྟོན་བྱེད་དུ་ལོག་བ་དགོས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་མཐོང་བས་མི་
 འབྲུབ་ལ། ལུང་དེ་ཡང་སྒྲེས་བྱས་མ་བྱས་པ་ལ་རྣམ་བ་ཀུན་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དོན་སྟོན་པའི་
 རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲེས་བྱས་བྱས་པའི་ལུང་ཆོད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་ཀྱང་། ^[1]ངེས་སྒྲེས་པའི་
 ཆོག་ལ་བརྟགས་ནས་དབྱུད་པ་ལེགས་པར་དག་ན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། ཐོག་མར་ཉེས་

[1] ལྷ་ཁ། དེས་སྒྲེས།

ཟད་ཀྱི་སྒྲེས་བྱ་ཆད་མར་བསྐྱབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེས་སྐྱས་པའི་ཆོག་ཆད་མར་ཁས་
ལེན་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མཛད་དོ། །

ལོག་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ནི། དཔྱོད་པ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཤེས་
རབ་འཆལ་བའི་སྒྲུབ་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟགས་ལྟ་ཆད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།

ཅ་བ། རིག་བྱེད་ཆད་མ་དག་ནི་འགས་བྱེད་སྟེ། །

ཁྱུས་ལས་ཆོས་འདོད་དང་ནི་རིགས་སྐྱས་བྱེགས། །

སྒྲིག་པ་གཞོན་བྱིར་གཏུང་བ་རྩོམ་ཞེས་པ། །

སྒྲུབ་པོ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་ལྟ་ཡིན། ། ༣༥༣

མ་བྱས་པ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྐྱ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་འགལ་བ་དུ་མ་སྟོན་པའི་
རིག་བྱེད་ཆད་མར་སྐྱ་བའི་བྱིར་དང་། བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པ་འགས་འབྲས་བྱ་བྱེད་
པར་སྐྱ་བའི་བྱིར་དང་། འབབ་སྒྲེགས་ཀྱི་ཁྱུས་ལས་ཆོས་འཕེལ་བར་འདོད་པའི་བྱིར་དང་།
ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང་བྱམ་ཟེའི་རིགས་སོ་ཞེས་སྐྱ་བས་བྱེགས་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་
ཀྱི་སྒྲིག་པ་གཞོན་པའི་བྱིར་དུ། མེར་མཆོང་པ་སོགས་གཏུང་བ་དུ་མ་རྩོམ་པའི་བྱིར། ཞེས་
བ་རྒྱམས་སོ། །

བྱང་གྲོལ་རྒྱ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དང་། །

ཆད་མའི་བཅད་དོན་ཆད་མས་འགོག་པ་དང་། །

དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ཡུང་གི་གནོད་སྐབ་འདོད། །

བྱན་པོ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་གསུམ་ཡིན། །

ཙ་བ། ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་བ་ལས་རང་དོན་རྗེས་སུ་དབག་
བ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ། །

ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་བའི་ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་བ་གཏན་ལ་འབེབས་བ་ལེའུ་དང་པོའི་
འགྲེལ་བའོ། །

འདིས་གྲང་བྱབ་བའི་བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་
དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་བར་གྱུར་ཅིག། །

ཁྱད་པར་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་དངོས་པོ་ཡི། །

དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲོ་གཅིག་དུ། །

ཡང་དག་རིགས་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་ལ། །

འབད་བ་དུ་མས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱངས། །

ཆིག་སྤུ་བཅད་པར་འདི་ནི། མང་དུ་སྒོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཤར་ཙོང་ཁ་བ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་
དཔལ་གྱིས་འཕྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགོ་སྒྲུབ་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །

དགོ་ལེགས་འཕེལ། །

དབར་བྱང་སྒྲིབ་ཆོག

༡༡། རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་
འབབ་སྤྱང་། ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། འི་མ་ཡོངས་འབྲུད་ལེགས་
བཤད་བདུད་ཅི་འདི། དབར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། ཡང་དག་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིང་ལྷག་བརྒྱ། གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། འེས་ལེགས་ནོར་བུའི་
མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་བ་འདི་ཡང་དེར་དུས་ཡིད་སྐྱབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུ་མས་པའི་རྒྱ་སྒྲིལ་སྒྲིང་མི་བཟང་བས་གངས་
མོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱབ་པའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་
ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། རྩོགས་དང་རྩོགས་ན་རྒྱལ་སྤྱན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཛེགས་ཀྱི་ལྷོ་ར་བཞི་ཉིན་
རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒྲིལ་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བརྒྱལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་
རྩོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་མེ་རྩི་ཡང་ལྷར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་འདི་ཡང་བྱབ་པའི་
བཞེད་དགོངས་ཀྱི་མ་མེད་བ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་འགྲོ་བ་རྒྱུན་ཡོངས་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་
ལས་སྒྲོན། རྣམ་འབྲེན་ཤུག་སེལླེའི་རིང་ལུགས་སྒྲིལ་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕུལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
དམིགས། རྣང་བསྐྱེད་བྱབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དབར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་
དགེ་བསྐྱེད་སྒྲིབ་ཆོག་ཏུ་ཤུག་དགེ་སྒྲོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྤྱོད་པ་ལྟར་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བཤོ། དགེའོ། །

ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

༩ ད་ལས་ཐུག་དཔེ་འདི་དཔར་བསྐྱར་ཆེད་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་པངས་མེད་ཐུག་པར་
 སྒྲོལ་བར་མཛད་པའི་དད་ལྡན་སྒྲིན་བདག་སྡེ་ཆུན་གནས་བཞུགས་བཅུན་མ་བསྐྱར་འཛིན་
 རྒྱུ་བཟང་བྱང་ཆུབ་དང་། བསྐྱར་འཛིན་ཆེ་རིང་། བསྐྱར་འཛིན་ཆོས་དགལ། བསྐྱར་འཛིན་
 སྒྲོལ་མ། བསྐྱར་འཛིན་སྒྲོལ་དཀར། སྐྱེ་གེ་ལོན་བཅས་ལ་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ལས་
 རྒྱུད་སྐྱེ་མོང་ནས་ནང་པའི་ལྷ་ཡུབ་ལ་སྒྲོབ་གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་སྒོ་བ་གཉེར་བ་ཡོངས་
 གྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་སྤྱིར་ཐག་བ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། སྒྲི་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་
 དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། ཐུབ་
 པའི་བསྐྱར་བ་ལ་ཆད་མས་བྱངས་པའི་མི་འཕྲོག་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་དད་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་སྟེ།
 འཇམ་མགོན་ཐུ་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བསྐྱར་པའི་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་ལྷ་བུའི་བྱང་རྟོགས་ཀྱི་
 བསྐྱར་བ་དམ་བ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ས་ལས་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་མངོན་དུ་
 རྒྱུད་པའི་སྒོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

དགའ་ལྡན་བྱང་ཆེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༧ ལྷ་ཆོས་བཟང་པོ་ལ།

ཁུངས་པ།

ཟླ་དགེ་བཤེས། བསྟན་འཛིན་འོད་ཟེར།

ལྷ་གཉིས། ཀོང་པོ། རག་དབང་བཙུན་འབྲུས། ལྷ་གཉིས། ས་ར། རྫོང་བཟང་ཆེ་བརྟན།

ལྷ་གཉིས། ཏུ། རྫོང་བཟང་འཕེལ་རྒྱས། ལྷ་དང། རྩེ། རྫོང་གོས་རྒྱ་མཚོ།

ལྷ་དང། རྩེ། བསོད་ནམས་ཆེ་བརྟན། བཀའ་གཉིས། གོ་པོ། རྫོང་བཟང་བཙུན་འབྲུས།

བཀའ་དང། གོ་པོ། སྤུལ་སྤུལ་རྫོང་བཟང་བསྟན་འཛིན།

བསམ་མྱོ། མཛོད་གཉིས། བྱང་རྟོགས་ལྷ་སྤྲུལ།

གཙུག་ལྷན་འགན་འཁུར་བ།

གོ་པོ། དགེ་མིང་རྫོང་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

མ་དགེ་བུ་ལྷུག།

ཅ་བ་ཀ་རྫོན་སྤྲུག་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་དེང་དཔར་མ་ཞིག་དང། འགེལ་བའི་མཆོ་ལྷན་དཔར་མ་

གཞིར་བཟུང་གིས་བྱས་པ་ཡིན།

དཔར་ཅ་རྫོག་ལྷན་དུ་འཇུག་སྤྲིག་བ།

དགའ་བྱང་དཔེ་མཛོད་དཔར་ཅ་སྤེ་ཚན་ཁང་ནས།

དཔེ་མཛོད་ལག་ལེན།

གོ་བོ། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

དེབ་པ་ཐུགས་སྦྱིག་སྒྱུར་བ།

ཀོང་པོ། བསྟན་འཛིན་སློ་ལྷན། གོ་བོ། སློ་ཁྲོས་དགའ་བ།

རྒྱལ་པོ་སྦྱིག་སྒྱུར་བ།

ཀོང་པོ། བསྟན་འཛིན་སློ་ལྷན།

རྒྱ་སྒྱུར་བ།

སློ་མན་གནས་བཞུགས་བཅུན་མ་བསྟན་འཛིན་སློ་བཟང་བྱང་ཆུབ་དང་། བསྟན་འཛིན་ཆེ་མིང་།

བསྟན་འཛིན་ཆོས་དགའ། བསྟན་འཛིན་སློལ་མ། བསྟན་འཛིན་སློལ་དཀར། བླན་ཤེ་ལྷོན་བཅས།

GADEN JANGTSE LIBRARY

Lama Camp No-1 P.O. Tibetan Colony Mundgod

581411 Distt Karwar Karnataka State INDIA

Ph # +91-8301-245757 / 246280

E-mail: gajanglibrary@yahoo.co.in